

สังคค์ดีลีทรี

ภาค ๑ • ภาค ๒

พร รัตน์สุวรรณ

พิมพ์ครั้งที่ ๒

สังคค์ดีลีทรีที่ว่่านีค้ออะไร ?

สังคค์ดีลีทรีมีจรีงไหม ?

เชียวท่านค้นหาคำตอบแห่งอานุภาพของสังคค์ดีลีทรีได้

หลักฐานความเป็นมาของคาถาชินบัญชร
ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)
อย่างละเอียด เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๒

สิ่งศักดิ์สิทธิ์

ภาค ๑

- ความจริง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่มีฤทธิ์ มีอำนาจมาก สามารถที่จะบันดาลให้คนเราเป็นอะไรก็ได้ แต่เป็นสิ่งเร้นลับ มองด้วยตาไม่เห็น จับต้องไม่ได้มันมีอยู่จริง ๆ และช่วยเหลือเราได้จริง ๆ สิ่งนี้แม้ว่าจะเป็นสิ่งเร้นลับ แต่ก็ เป็นสิ่งที่สามารถจะศึกษาให้เข้าใจ ด้วยเหตุผลได้ คือสามารถที่จะ เรียนรู้และทดสอบพิสูจน์ด้วยตนเองได้ ทำให้ไม่เป็นคนงมงายเกี่ยวกับการเชื่อในสิ่งลึกลับ และพร้อมกันนั้นก็จะทำให้เรามีความมั่นใจมีหลักที่ดีในการดำเนินชีวิต

- กำลังแสนยานุภาพ การจัดระบบเศรษฐกิจ หรือ การจัดระบบการปกครอง แม้จะดีวิเศษสักเพียงใด ก็ไม่อาจ ที่จะกวาดล้างความทุกข์ยากให้หมดไปจากโลกได้ นอกจาก สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ข้าพเจ้าพูดถึงนี้เท่านั้น

- เมื่อความยุ่งยากหรือความเดือดร้อนต่าง ๆ เท่าที่มี อยู่ทั่วโลกในเวลานี้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ยังสามารถทำลายให้หมด ไปได้ ฉะนั้นสำหรับความยุ่งยากส่วนตัว หรือภัยวิบัติส่วนตัว สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็ย่อมสามารถที่จะช่วยเหลือเราได้อย่างแน่นอน

พร รัตนกุล

● มโนปุพพคมา ฌมมา ●

สำนักคั่นคว่าทางวิญญาณ

หนังสือ

ผู้เขียน

ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ครั้งที่ ๑

เจ้าของผลงาน

ผู้อำนวยการ

บรรณาธิการ

ผู้จัดการ

ผู้จัดหาทุน

ผู้จัดรูปเล่มหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ผู้ออกแบบปก

คณะพิสูจน์อักษร

ผู้ประสานงาน

ผู้ให้คำปรึกษาเรื่องหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

เจ้าของลิขสิทธิ์

สังคักดีสิทธิ ภาค ๑-๒

พร รัตนสุวรรณ

มกราคม ๒๕๖๔

สำนักคั่นคว่าทางวิญญาณ

ศรีเพ็ญ จัตตะศรี

ผ่องผิว พัฒนประภาพันธุ์

ทวี ลีลาเวชบุตร

ชลิกา โรจนโกศล

ศมานันท์ ฌนัตธรรมกุล

บริษัท ปารมิตา สตุติโอ จำกัด

สำนักคั่นคว่าทางวิญญาณ

สอาด แก้วเกษ

สุภาณี หงส์เงิน

ทวี ลีลาเวชบุตร

กิตติ รัตนศรีวิจิตร

นริศ เรเชียงแสน

ศุภกฤต ลีลาเวชบุตร

พงษ์เพชร อมรสิทธิ

ดร.นันทพล โรจนโกศล

มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ

๔๗/๒ ถ.สามเสน บางลำพู

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐

โทร. ๐ ๒๒๘๒ ๒๐๒๕

สังคัมภีร์

ภาค ๑-๒

โดย

พร รัตน์สุวรรณ

จัดพิมพ์โดย

สำนักค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์

สถิติการพิมพ์

ภาค ๑

พิมพ์ครั้งที่ ๑	มกราคม ๒๕๑๒	จำนวน ๓,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	กันยายน ๒๕๑๒	จำนวน ๓,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓	กันยายน ๒๕๒๑	จำนวน ๑,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๔	สิงหาคม ๒๕๒๔	จำนวน ๑,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๕	สิงหาคม ๒๕๒๙	จำนวน ๑,๐๐๐	เล่ม

ภาค ๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑	๒๕๑๒	จำนวน ๓,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๒	๒๕๑๖	จำนวน ๑,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๓	๒๕๒๑	จำนวน ๑,๐๐๐	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่ ๔	๒๕๒๗	จำนวน ๑,๐๐๐	เล่ม

หนังสือ “สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๑-๒” เล่มนี้

มูลนิธิพร รัตนสุวรรณ จัดทำขึ้นใหม่

ในรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)

เมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๔

คำปรารภ

ในการพิมพ์ ครั้งที่ ๒

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ เป็นบุคคลที่มีศรัทธา
ปสาทะอย่างแรงกล้าในพระพุทธศาสนา เคยบรรพชา
เป็นสามเณรอยู่วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ท่าพระจันทร์
กรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๘ สอบได้เปรียญธรรม
๖ ประโยค ขณะเป็นสามเณร ต่อมาได้อุปสมบทเป็น
พระภิกษุ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๑ สมเด็จพระวันรัต (เฮง
เหมจารีมหาเถระ ครั้งดำรงสมณศักดิ์ ที่พระพิมลธรรม)
อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุ ฯ องค์ที่ ๑๔ เป็นพระอุปัชฌาย์
อุปสมบทแล้ว ก็รับภาระเป็นครูสอนนักเรียน-บาลี
สำนักเรียนวัดมหาธาตุ ฯ พ.ศ. ๒๔๘๓ ได้ไปปฏิบัติ
ธรรมที่สวนโมกข์ (เก่า) ต. พุมเรียง จ. สุราษฎร์ธานี

กับท่านพุทธทาส เป็นเวลา ๑ ปี แล้วจาริกไปปฏิบัติธรรมตามสถานที่วิเวกหลายแห่งพร้อมกับตั้งใจมุ่งมั่นศึกษาพระไตรปิฎกและอรรถกถา ตลอดจนคัมภีร์ปกรณ์วิเสสภาษาบาลี จนมีความรู้แตกฉานและลุ่มลึกในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ปี พ.ศ. ๒๔๙๑ ได้ไปอยู่จำพรรษาที่วัดอู๋มอ้งค์ จังหวัดเชียงใหม่ เคยร่วมทำงานเผยแพร่กับท่านปัญญาอันนทะ (พระเทพวิสุทธิเมธี วัดชลประทานรังสฤษฏ์) และได้เปิดสอนพุทธศาสนา วันอาทิตย์ ที่จังหวัดเชียงใหม่ จนกิตติศัพท์การทำงานเผยแพร่ธรรมะเป็นที่รู้จักกันทั่วไป

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ อาจารย์พร รัตนสุวรรณ เกิดป่วยเป็นวัณโรค ต้องลาสิกขาออกมารักษาตัว เมื่อหายดีแล้วก็กลับไปสอนธรรมะทางพุทธศาสนาตามโรงเรียนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งชั้นประถม ชั้นมัธยม วิทยาลัยครู วิทยาลัยพยาบาล สวนดอก ทำงานเผยแพร่พระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง โดยสอนฟรีทุกอย่าง จนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักแพร่หลาย

ทั่วไป อาจารย์พรทำงานเผยแพร่วัดจังหวัดเชียงใหม่ทั้งใน
ขณะเป็นพระภิกษุและในเพศคฤหัสถ์เป็นเวลา ๑๑ ปี

พ.ศ. ๒๔๙๘ ได้รับเชิญจากทางมหาจุฬาลงกรณ-
ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
ท่าพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร ให้มาเป็นอาจารย์
สอนในคณะพุทธศาสตร์ ต่อมาได้ไปสอนวิชาพุทธ
ศาสนาตามโรงเรียนต่าง ๆ ๑๐ กว่าแห่ง ในระหว่างปี
พ.ศ. ๒๕๐๑ ได้เปิดสอนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และตั้ง
โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่วัดมหาธาตุ ฯ ขึ้นเป็น
ครั้งแรก ตั้งแผนกธรรมวิจัยเป็นสถานที่ฟังธรรมและฝึก
สมาธิสำหรับประชาชนทั่วไป ทำงานเผยแพร่วัดติดต่อกัน
ประมาณ ๑๐ ปี

ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ตั้งสำนักค้นคว้าทางวิญญาน
ตั้งโรงพิมพ์วิญญาน ออกหนังสือรายสองเดือน ชื่อ
หนังสือวิญญาน ปัจจุบันมีสมาชิกหลายพันราย และ

พิมพ์หนังสือธรรมะที่อาจารย์เรียบเรียงขึ้นจากการค้นคว้า
ศึกษา และปฏิบัติธรรม

ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ อาจารย์พร ได้รับอนุญาตจาก
เขตการทางพิษณุโลกให้ใช้สถานที่บริเวณแคมป์สน ใน
เนื้อที่ ๒,๐๒๙ ไร่ ที่ตำบลแคมป์สน อำเภอหล่มสัก
(ปัจจุบันอำเภอเขาค้อ) จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นสถานที่
ปฏิบัติธรรม ต่อมาได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาศาสนาขึ้น เพื่อ
เป็นสถานที่ศึกษา และปฏิบัติ ธรรมของพระภิกษุ
สามเณร และคฤหัสถ์ผู้ใคร่ในธรรม

อนึ่ง พระภิกษุสามเณร จากมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์ แห่งคณะสงฆ์ไทย
ปี ๒ เมื่อจบภาคการศึกษาแล้วจะต้องไปรับการอบรม
วิชาธรรมประยุกต์ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ณ ศูนย์
พัฒนาศาสนาแห่งนี้เป็นประจำทุกปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.
๒๕๑๙ รุ่นที่ ๑ มีพระนิสิตนักศึกษาจำนวน ๓๒ รูป
ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ มีพระนิสิตนักศึกษาเข้ารับการอบรม

๔๔๕ รูป มาจนถึงปัจจุบัน ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ มีทั้งหมด ๔๐๐ กว่ารูปเช่นกัน สิ่งก่อสร้างที่เป็นถาวรวัตถุต่าง ๆ ที่ศูนย์พัฒนาศานานันั้น อาจารย์พร ได้ใช้ทุนไปหลายสิบล้านบาท ค่าเช่าที่ ๒,๐๒๙ ไร่ จากทางราชพัสดุ อีกปีละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้รับความอุปถัมภ์จากผู้มีจิตศรัทธาในผลงานของท่าน

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ อาจารย์พร ได้เริ่มดำเนินการตรวจชำระและจัดพิมพ์คัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จนเสร็จเรียบร้อย เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จำนวน ๔๗ เล่ม ใช้ทุนในการดำเนินงานจัดพิมพ์ประมาณ ๕ ล้านบาท ต่อจากนั้น ท่านได้ดำเนินการตรวจชำระและจัดพิมพ์คัมภีร์ฎีกาอีก ๑๒ คัมภีร์รวม ๒๖ เล่ม ซึ่งยังไม่ทันแล้วเสร็จ ท่านก็มาจากไป ทิ้งไว้แต่ผลงานอันทรงคุณค่ามหาศาล และงานที่ยังค้างอยู่ให้คณะศิษย์ดำเนินงานต่อ

ตลอดชีวิตของอาจารย์พรที่ผ่านมา ท่านไม่เคยทำงานด้านอื่นเลย ทำแต่ทางด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา ศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก-อรรถกถาฎีกา

ด้วยตนเอง แล้วเผยแพร่ต่อผู้อื่น ทั้งโดยการบรรยาย และเขียนบทความ จัดพิมพ์คัมภีร์อรรถกถา-ฎีกา จนลมหายใจสุดท้าย

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๓ อาจารย์พร ได้รับรางวัลเสาเสมาธรรมจักร ใบประกาศเกียรติคุณ จากกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการ สาขาเผยแพร่พระพุทธศาสนาในประเทศไทย ในฐานะผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา

อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ได้จากโลกนี้ไป เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ เวลา ๐๖.๓๙ น. ที่โรงพยาบาลเซ็นทรัลเอนวิลล์ กรุงเทพมหานคร

ตลอดระยะเวลาที่อาจารย์พร ได้ศึกษาค้นคว้าพระไตรปิฎก-อรรถกถา ฎีกา และปฏิบัติธรรมด้วยตนเอง สอนทั้งพระนิสิตนักศึกษา และประชาชนทั่วไป ท่านได้เขียนบทความธรรมะมากมาย พิมพ์เป็นเล่มหนังสือประมาณ ๕๐ กว่าเล่ม แต่ละเล่มพิมพ์หลายครั้ง แต่จะอยู่ในวงจำกัดเฉพาะพระนิสิตนักศึกษา และสมาชิกสำนักค้นคว้าทางวิญญานเท่านั้น บัดนี้ สำนักค้นคว้า

ทางวิญญาน ต้องการให้งานของท่านแพร่หลายยิ่งขึ้น
จึงได้จัดพิมพ์บทความธรรมะของท่านเผยแพร่ให้กว้าง
ขวางต่อไป

หนังสือเรื่อง “**สังคักคีสิทธิ์**” เล่มนี้เป็นบทความ
ที่ อาจารย์พร รัตนสุวรรณ ได้เขียนขึ้น เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒
แบ่งเป็น ๒ เล่ม ภาค ๑ จัดพิมพ์เมื่อเดือนมกราคม
๒๕๑๒ ภาค ๒ จัดพิมพ์เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๑๒
ภาค ๑ จัดพิมพ์ไปแล้ว ๕ ครั้ง ภาค ๒ จัดพิมพ์ไปแล้ว
๔ ครั้ง รายละเอียดต่าง ๆ นอกจากนี้ ท่านเจ้าของ
บทความ ได้ชี้แจงไว้แล้วในคำนำ ในการจัดพิมพ์ ครั้งแรก
และครั้งที่สอง

การจัดพิมพ์ครั้งนี้ ได้พิมพ์รวมเล่มทั้ง ภาค ๑
ภาค ๒ เป็นเล่มเดียวกัน นับเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๖
ของภาค ๑ และเป็นการพิมพ์ครั้งที่ ๕ ของภาค ๒
เป็นการจัดพิมพ์เผยแพร่อย่างกว้างขวาง

ความรอบรู้ในเรื่อง “สิ่งศักดิ์สิทธิ์” ที่ถูกต้อง และชัดเจน อันนี้คือรากฐานอันสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้คนเรามีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง ทำให้คนเรามีศรัทธาในอันที่จะสร้างความดี ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงว่า เขาจะทำอะไร เขาจะต้องนึกถึงประโยชน์ของผู้อื่นอยู่เสมอ และพร้อมกันนี้ ก็มีความสบายใจอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะหรือในภาวะใด ๆ

สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ

ตุลาคม ๒๕๓๗

คำนำ

พิมพ์ครั้งที่ ๒

(สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๑)

หนังสือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๑ ได้พิมพ์ออกจำหน่ายเมื่อต้นเดือนมกราคม ๒๕๑๒ ครั้งแรกนี้ได้พิมพ์ ๓,๐๐๐ เล่ม รู้สึกว่า หนังสือเล่มนี้ อยู่ในความสนใจของคนทั่วไปเป็นอันมาก เพราะช่วงระยะไม่ถึงปี หนังสือนี้ก็ได้ออกจำหน่ายหมด แต่ความเป็นจริงที่หมดเร็ว ก็เพราะได้แจกจ่ายเป็นอภินันทนาการก็มีไม่น้อยเหมือนกัน และ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๒ ก็ได้จัดพิมพ์ขึ้นมาอีกเมื่อปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๑๒

สำหรับผู้ที่ติดตามอ่านเรื่อง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ มาตั้งแต่ภาค ๑ จนกระทั่งถึงภาค ๒ ก็คงจะได้แลเห็นแล้วว่าเมืองไทยเราทั้งที่มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์คอยช่วยคุ้มครองอยู่เสมอ แต่บ้านเมืองของเราก็กังไม่เจริญเท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะคนไทยส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องชีวิตของตนเอง และไม่

เข้าใจเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เราสนใจพระพุทธศาสนาแต่ในรูปของประเพณีเสียเป็นส่วนมาก ส่วนการที่จะนำพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ๆ ในชีวิตประจำวันเรายังไม่ค่อยได้ทำกัน และการศึกษาค้นคว้าเพื่อจะให้อีกันจริง ๆ ก็มีน้อย ด้วยเหตุนี้ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ซึ่งโดยความหมายที่แท้จริงแล้ว สามารถที่จะช่วยพัฒนาบ้านเมืองรวมทั้งตัวเราเอง ให้มีความสุขสมบูรณ์ได้จริง ๆ แต่แล้ว ก็ยังช่วยได้ไม่เท่าไร ก็เนื่องด้วยเหตุดังที่กล่าวมานี้ และข้าพเจ้าหวังว่าหนังสือ **สิ่งศักดิ์สิทธิ์** ชุดนี้ คงจะช่วยปลุกคนไทยให้ตื่นขึ้นมาบ้างไม่มากก็น้อย

พร รัตน์สุวรรณ

๒๖ กันยายน ๒๕๑๒

คำนำ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

(สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๑)

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ คำนี้ตามความรู้สึกของคนไทยที่นับถือ พระพุทธศาสนา โดยทั่วไปแล้วมีความหมายอยู่ ๒ อย่าง คือหมายถึง พระรัตนตรัย กับโอปปาติกะที่เป็นเทพเจ้า ซึ่งเราจะสังเกตได้จากสำนวนที่พูดกันว่า ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกจงดลบันดาล....จากสำนวนนี้ ตามความรู้สึกของผู้ที่กล่าวย่อมาหมายความว่า **พระรัตนตรัยถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่ง** และอีกอย่างหนึ่งก็คือ **เทพเจ้าผู้มีญาณอันวิเศษและมีฤทธิ์มีอำนาจมาก** ซึ่งเข้าใจกันว่าสามารถจะดลบันดาลให้เกิดผลตามที่เราอธิษฐานได้ แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่าคนส่วนมากจะได้ยินได้ฟังกันจนชินหูและพูดกันจนติดปากก็ตาม แต่ก็น้อยคนมากที่จะเข้าใจถึงความหมายที่แท้จริง ส่วนมากเราก็อ่อนวอนและอธิษฐานกันไปตามประเพณี และผลที่ปรากฏก็ไม่ค่อย

จะชัดเจน เพราะฉะนั้น ตามความรู้สึกอันแท้จริงของ
 คนทั่ว ๆ ไป จึงไม่ค่อยจะเชื่อในสิ่งเหล่านี้เท่าไรนัก แต่
 เนื่องจากในขณะนั้น เราไม่ทราบว่าจะอ่อนวอนหรือ
 อธิษฐานเพื่อขอความคุ้มครอง หรือเพื่อผลที่ต้องการ
 จากใคร หรือจากสิ่งใดได้ดีไปกว่านี้ เราจึงได้อ้างถึง
 พระรัตนตรัย และเทวดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ตามความเชื่อถือที่
 สืบต่อกันมาแต่โบราณ ถึงแม้จะไม่เห็นผล แต่ก็เป็นที่
 คำพูดที่ให้กำลังใจ ทำให้หายความหวาดกลัวได้บ้าง
 หรือทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวเองได้บ้าง ซึ่งในกรณี
 อย่างนี้ การอ่อนวอนถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ก็ย่อมจะมีผลอยู่
 เหมือนกัน

ดูเหมือนว่า จะเป็นลักษณะที่มีอยู่ทุกชาติทุก
 ภาษา และทุกยุคทุกสมัย ที่คนเราจะต้องอ้างถึงสิ่งที่
 ตามองไม่เห็น ซึ่งตนเข้าใจว่าเป็นอำนาจลึกลับศักดิ์สิทธิ์
 เพื่อขอให้ช่วยคุ้มครองหรือดลบันดาลอย่างนั้นอย่างนี้
 สำหรับคนไทยซึ่งส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา ก็อ้าง
 ถึงพระรัตนตรัยและเทพเจ้า ตามความเชื่อถือในทาง
 พระพุทธศาสนา ส่วนคนที่นับถือศาสนาอื่น ก็อ้างถึง

พระผู้เป็นเจ้าของหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตามความเชื่อถือของ
 ศาสนานั้น ๆ น้อยคนนักที่จะไม่อ้างถึงอำนาจลึกลับ เพื่อ
 ให้ช่วยตัวเอง ทั้งนี้ก็เพราะมนุษย์เราทุกคนย่อมรู้ดีว่า
 ความสามารถของตัวเองมีขอบเขตจำกัด แต่เมื่อเรา
 พิจารณาดูถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ
 เช่น ฝนตก แดดออก ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ฟ้าแลบ ลมพายุ
 แผ่นดินไหว แผ่นดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด น้ำท่วม การ
 เกิด การตาย การเจ็บป่วย ภัยพิบัติต่าง ๆ อะไรต่าง ๆ
 ทำนองนี้ ทำให้มนุษย์เราอดนึกถึงไม่ได้ว่า เบื้องหลังสิ่ง
 เหล่านี้จะต้องมีผู้วิเศษ ซึ่งมีฤทธิ์มีอำนาจมาก ก่อให้เกิด
 สิ่งเหล่านี้ขึ้นมา เพราะฉะนั้น ความเชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 ซึ่งถือกันว่าเป็น อำนาจเร้นลับ จึงมีมาทุกยุคทุกสมัย จะ
 แตกต่างกันก็แต่เพียงว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีความหมายแตก
 ต่างกัน สุดแล้วแต่ใครจะมีพื้นการศึกษามาแค่ไหน และ
 อยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างไร แม้ในกลุ่มของพวกที่นับถือลัทธิ
 วัตถุนิยมซึ่งโดยปกติไม่เชื่อถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เลย เมื่อถึง
 คราวอัปจนจริง ๆ ก็อดที่จะนึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ขอความช่วยเหลือ
 ค้มครองไม่ได้

ความจริง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งหมายถึง สิ่งที่มีฤทธิ์ มีอำนาจมาก สามารถที่จะบันดาลให้คนเราเป็นอะไรก็ได้ แต่เป็นสิ่งที่เร้นลับ มองด้วยตาไม่เห็น จับต้องไม่ได้ นั่น มีอยู่จริง ๆ ข้าพเจ้าได้พยายามศึกษาในเรื่องนี้ มาเป็นเวลานานพอที่จะเข้าใจได้ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์นี้คืออะไร แน่ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีฤทธิ์มีอำนาจจริงด้วย และสิ่งนี้แม้ว่าจะเป็นสิ่งเร้นลับ แต่ก็ เป็นสิ่งที่สามารถจะศึกษาให้เข้าใจ ด้วยเหตุผลได้ คือสามารถที่จะเรียนรู้และทดสอบพิสูจน์ ด้วยตนเองได้ และเดี๋ยวนี้ข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นอย่างยิ่ง ที่เดียวว่า

ความวุ่นวาย หรือความเดือดร้อนต่าง ๆ เท่าที่มี อยู่ทั่วโลกในเวลานี้ จะไม่มีสิ่งใดที่สามารถจะกวาดล้างให้หมดไปได้ นอกจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ข้าพเจ้านำมาอธิบายไว้ในหนังสือเล่มนี้เท่านั้น

กำลังแสนยานุภาพ การจัดระบบเศรษฐกิจ หรือ การจัดระบบการปกครอง แม้จะตีวิเศษสักเพียงใด ก็ไม่อาจที่จะกวาดล้างความทุกข์ยากให้หมดไปจากโลกได้ นอกจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ข้าพเจ้าพูดถึงนี้เท่านั้น

และในเมื่อความยุ่งยากต่าง ๆ ในโลก สิ่งศักดิ์สิทธิ์
ยังสามารถทำลายให้หมดไปได้ ฉะนั้นสำหรับความยุ่งยาก
ส่วนตัว หรือภัยพิบัติส่วนตัว สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็ย่อมสามารถ
ที่จะช่วยเหลือเราได้อย่างแน่นอน

สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง และเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์จริง ๆ
แต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ว่าเป็นคืออะไร ? ขอให้ท่านพยายามอ่าน
ข้อความในหนังสือเล่มนี้ให้ละเอียด โปรดอ่านหลาย ๆ
ครั้ง พิจารณาให้ถี่ถ้วน มิฉะนั้น ท่านจะมองไม่เห็นเลยว่า
สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง และช่วยเหลือเราได้จริง ๆ

พร รัตนสุวรรณ

มกราคม ๒๕๑๒

คำนำ

พิมพ์ครั้งที่ ๑

(สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๒)

หนังสือเรื่อง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภาค ๑ ซึ่งได้พิมพ์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น ต้องการจะชี้ให้เห็นว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์คืออะไร ? มีจริงหรือไม่ ? ซึ่งคนที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้เข้าใจโดยตลอดแล้ว ก็จะทำให้ไม่เป็นคนงมงายเกี่ยวกับการเชื่อในสิ่งลึกลับ และพร้อมกันนั้น ก็จะทำให้เรามีความมั่นใจมีหลักที่ดีในการดำเนินชีวิต ในเมื่อเรารู้จักยึดถือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ถูกต้อง ส่วนในหนังสือเล่มนี้ เป็นเรื่องต่อจากเล่มแรก ซึ่งมีชื่อค่อนข้างยาวว่า จะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยพัฒนาบ้านเมืองได้อย่างไร ? ชื่อของหนังสือก็บอกให้เห็นถึงความมุ่งหมายอย่างชัดเจนอยู่แล้ว แต่ก็ถึงกระนั้น ข้าพเจ้าก็อยากจะชี้แจงให้เข้าใจไว้เสียก่อนว่าหนังสือเล่มนี้ความมุ่งหมายสำคัญ ต้องการจะให้นักศึกษาและคนที่มีอิทธิพลในวงงานต่าง ๆ รู้จักเอาหลักในทางพระพุทธศาสนาไปพัฒนาบ้านเมือง ซึ่งโดยส่วนตัวข้าพเจ้ามองเห็นชัดทีเดียวว่า

ตราบาใดที่คนส่วนใหญ่ยังไม่นำหลักธรรมในพระพุทธศาสนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันกันอย่างแท้จริงแล้ว เราไม่มีทางที่จะขจัดความยุ่งยากหรือความเดือดร้อนต่าง ๆ ให้หมดไปจากสังคมได้ **พระพุทธศาสนาเท่านั้น ที่จะช่วยสร้างความอุดมสมบูรณ์ความอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้** และก็ถึงเวลาแล้วที่คนไทยทั้งชาติ ควรจะได้ตื่นจากการเป็นปุโรหิตเผ่าทรัพย์อันมีค่ามหาศาลคือพระพุทธศาสนา กล่าวคือ ควรจะได้ เข้ามาศึกษากันอย่างจริงจัง เหมือนกับที่เราศึกษาวิชาในทางโลก

ในหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้ชี้แจงถึงเหตุผลที่เราจำเป็นจะต้องศึกษาพระพุทธศาสนาให้เข้าใจกันอย่างแท้จริง และได้ชี้แนวทางของการศึกษาที่ถูกต้อง และได้ผล คือ สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง ๆ หนังสือเล่มนี้ ถ้าหากว่าใครอ่านแต่เพียงผ่าน ๆ จับใจความสำคัญไม่ได้ ก็จะไม่เห็นคุณค่าของหนังสือเล่มนี้ แต่ถ้าอ่านด้วยความตั้งใจและพยายามอ่านทบทวนโดยเฉพาะข้อความตอนที่สำคัญหลาย ๆ ครั้ง

ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่า หลักการที่ข้าพเจ้าบรรยายไว้ในหนังสือเล่มนี้ จะทำให้นักศึกษาหัน มาสนใจในทางพระพุทธศาสนากันอย่างกว้างขวางทีเดียว และเราก็จะมองเห็นแสงสว่างในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม รวมทั้งตัวเราเอง ได้ผลอย่างแน่นอนด้วย

อันที่จริงหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้แนวความคิดมาจากการศึกษา **คาถาชินบัญชร** ของ **สมเด็จพระพุทธาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม** โดยเฉพาะคาถาชินบัญชรบทแรก ได้ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นถึงแนวทางอย่างสว่างในอันที่จะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมืองอย่างได้ผล **คาถาชินบัญชรนี้** ข้าพเจ้าได้มาโดยหลวงพ่อ สมเด็จ ฯ ได้มาบอกด้วยตัวท่านเอง โดยอาศัยวิธีการเข้าทรง และความ เป็นมาของคาถาชินบัญชรนี้ ข้าพเจ้าได้ชี้แจงไว้แล้ว ในหนังสือเล่มนี้ ตั้งแต่หน้า ๑๙๕ เป็นต้นไป แนวความคิดในการเขียนหนังสือเล่มนี้นอกจากข้าพเจ้าจะได้มาด้วยการศึกษาถึงความหมายต่าง ๆ ในคาถาชินบัญชรแล้ว ข้าพเจ้ายังได้มีโอกาสกราบเรียนซักถาม

หลวงพ่อบุญรอด ๖ และเทพเจ้าองค์อื่น ๆ อีกหลายองค์ ถึงแนวทางที่จะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมือง

โดยส่วนตัวข้าพเจ้ารู้สึกมีความปิติเป็นอย่างมาก ที่ได้แนวความคิดเหล่านี้ออกมาเขียนเป็นหนังสือ เพราะโดยลัทธิสติปัญญาของข้าพเจ้าเพียงผู้เดียวคงเขียนออกมาอย่างนี้ไม่ได้ และข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นเหลือเกินว่า ตราบใดที่การพัฒนาบ้านเมืองยังไม่ได้ดำเนินไปตามหลักการ เหมือนดังที่กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ ปัญหาต่าง ๆ ถ้าหากจะแก้ได้ ก็เป็นการชั่วคราวเท่านั้น แต่แล้วมันก็จะมี เรื่องยุ่งยากเกิดขึ้นมาอีกไม่มีวันสิ้นสุด และสิ่ง ๆ หนึ่งที่ข้าพเจ้ามองเห็นก็คือ ถ้าหากว่ารัฐบาลซึ่งรวมทั้งคนไทยส่วนใหญ่ด้วย ได้พยายามที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปตามหลักการที่กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้แล้ว ประเทศไทยเราก็จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศตัวอย่างที่ประเทศทั้งหลายจะต้องเข้ามาศึกษา และนำวิธีการของเราไปใช้ เมืองไทยจะเป็นแหล่งที่คนทั่วโลกต้องเข้ามาศึกษาถึงหลักการพัฒนาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ คือแทนที่คนไทยเราจะมัวไป

ศึกษาแต่ในต่างประเทศ เหมือนอย่างที่เป็นกันอยู่ทุกวันนี้ ตรงกันข้ามเมื่อถึงเวลานั้น คนต่างประเทศจะเข้ามาศึกษาในเมืองไทย

แต่อย่างไรก็ดี เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยอมเห็นได้ยาก และน้อยคนมากที่จะยอมรับว่า เรื่องที่ข้าพเจ้าได้พยากรณ์ไว้ นี้เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ แต่ถึงใครจะเห็นด้วยหรือไม่เห็น ด้วยก็ตาม ข้าพเจ้าก็ขอยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า ข้าพเจ้าได้มองเห็นถึงแสงสว่างอันนี้จริง ๆ และก็เชื่อแน่ว่าจะต้อง เป็นไปอย่างที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไว้ ทั้งนี้เว้นไว้แต่ว่าหนังสือเล่มนี้จะไม่ได้รับความสนใจจากพวกนักศึกษาและจากพวกที่มีอิทธิพลในวงงานต่าง ๆ อย่างเพียงพอ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนี้ก็หมายถึงว่า ชะตาของคนไทยส่วนใหญ่ยังไม่ดี

อนึ่ง หลักการต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าบรรยายไว้ในหนังสือเล่มนี้ เป็นแต่เพียงหลักใหญ่ ๆ ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญเท่านั้น ส่วนรายละเอียดหรือข้อปลีกย่อยที่จะต้องปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลตามหลักการที่กล่าวไว้นี้ ยังมีอีก

มากมาย ซึ่งข้าพเจ้าก็ได้ตั้งใจไว้แล้วว่า จะพยายามเขียนออกมาอีกเล่มหนึ่งในระยะเร็ว ๆ นี้ เล่มนี้เป็นแต่เพียงลองเสนอแนวความคิด ซึ่งนับว่าออกจะแปลกหรือแหวกแนวสักหน่อยเข้าสู่สังคมของท่านผู้รู้ เพื่อหยั่งเสียงหรือคุปฏิกิริยากันก่อน

หนังสือเล่มนี้ตลอดทั้งเล่ม ข้าพเจ้าเขียนออกมาด้วยความแน่ใจ ไม่มีตอนใดที่ข้าพเจ้ารู้สึกคลุมเครือหรือไม่มั่นใจ แต่ถ้าหากจะมีอะไรผิดพลาดหรือเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้อย่างไร ก็เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้ เพราะได้พยายามทำออกมาอย่างดีที่สุดแล้ว เรื่องนี้ขอให้เป็นที่ที่ของผู้อ่านจะตัดสินเอาเอง และท่านผู้อ่านคนใดจะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะขัดแย้งอย่างไรหรือไม่ ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำได้ และข้าพเจ้าก็ยินดีรับฟังด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะพิจารณาด้วยความสนใจ และด้วยความเคารพในทัศนะของแต่ละบุคคล ข้าพเจ้ามิได้หมายความว่าเมื่อข้าพเจ้าถือว่าแนวความคิดอันนี้ถูกต้องดีแล้ว ข้าพเจ้าก็จะไม่ฟังความคิดเห็นจากใครเลย ในเมื่อ

ความเห็นนั้น ๆ ขัดแย้งกับหลักตามที่กล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้ สิ่งที่ข้าพเจ้าปรารถนาอย่างยิ่ง ก็คืออยากจะทราบว่าคุณมีความคิดเห็นอย่างไรต่อหลักการต่าง ๆ ตามที่ข้าพเจ้าบรรยายไว้ในหนังสือเล่มนี้ ซึ่งในเมื่อข้าพเจ้าทราบแล้วก็จะได้เป็นแนวทางทำให้ข้าพเจ้าปรับปรุงเรื่องนี้ให้ดีขึ้น และจะารู้แน่นอนว่า หลักการเหล่านี้จะนำไปปฏิบัติได้หรือไม่เพียงไร

พร รัตนสุวรรณ

๑๒ สิงหาคม ๒๕๑๒

สารบาญ

ภาค ๑

เรื่อง	หน้า
๑. พระพุทธศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับคนเราได้ทุกอย่าง	๑
๒. จะสุขหรือทุกข์สำคัญอยู่ที่ใจ	๑๓
๓. คนประเภทไหนที่จะช่วยเหลือสังคมได้ดี	๑๗
๔. เหตุไร พระพุทธศาสนาจึงสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับคนเราได้ทุกอย่าง	๑๙
๕. ข้อคิดจากเรื่องรามเกียรติ์	๒๒
๖. เหตุไรบางคนเมื่อสนใจกับทางพระพุทธศาสนาแล้วอย่างอื่นจึงไม่สนใจ	๓๗
๗. ความดีเด่นของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาให้ทุกอย่าง	๓๙
๘. วิบาก	๔๕
๙. กรรมในความหมายที่ลึกซึ้ง	๔๙

เรื่อง	หน้า
๑๐. วิบาก คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทั้งปวง	๕๓
๑๑. วิบากมีอยู่ ๔ อย่าง	๖๒
๑๒. วิญญาณคือพืชแห่งชีวิต	๗๒
๑๓. พระรัตนตรัยช่วยเราได้อย่างไร ?	๗๗
๑๔. วิธีอธิษฐานที่ได้ผล	๘๓
๑๕. เหตุไร จึงนับถือกันว่า โอปปาติกะ ชั้นพรหมเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์	๙๐
๑๖. โดยปกติโอปปาติกะทั้งหลายย่อมเข้ามา เกี่ยวข้องกับมนุษย์อยู่เสมอ	๙๕
๑๗. โดยธรรมดาชีวิตของคนเรา ย่อมถูก ควบคุมโดยอำนาจลึกลับอยู่เสมอ	๙๙
๑๘. เหตุไร โอปปาติกะทั้งหลายจึงต้อง เข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์	๑๐๒
๑๙. บทสรุป	๑๐๗

เรื่อง	หน้า
๒๐. สิ่งศักดิ์สิทธิ์มี ๓ อย่าง วิชาภ คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง	๑๑๓
๒๑. เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์จะช่วยเหลือนมนุษย์ได้ ก็เท่าที่วิชาภของเขามีอยู่	๑๑๔
๒๒. คนที่ทำอะไรเป็นผลสำเร็จ เป็นเพราะมี วิชาภของกุศลมาเพียงพอ	๑๑๖
๒๓. สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยเหลือสัตว์โลกได้อย่างไร	๑๑๘
๒๔. เมืองไทยมีสิ่งที่มีค่าสูงสุด แต่นักศึกษา ส่วนมากมองข้าม	๑๒๓
๒๕. เหตุไร พระพุทธศาสนาจึงสามารถช่วย พัฒนาบ้านเมืองได้	๑๒๔
๒๖. เหตุไร นักศึกษาส่วนมาก จึงมองไม่เห็น คุณค่าของพระพุทธศาสนา	๑๒๖
๒๗. คนเช่นไร จึงจะรู้จักคุณค่าของพระศาสนา จริง ๆ	๑๒๗

เรื่อง	หน้า
๒๘. อุปสรรคที่ทำให้คนทั้งหลายไม่สนใจเรียน พระพุทธศาสนา	๑๒๘
๒๙. พระพุทธศาสนาที่แท้จริง ไม่ขัดกับ ความเจริญในทางโลก	๑๓๐
๓๐. เพราะเหตุไร พระพุทธศาสนาควรจะเป็น ประโยชน์ต่อบ้านเมืองมานานแล้ว แต่ไม่เป็น ?	๑๓๓
๓๑. ควรจะเริ่มต้นเผยแพร่พระพุทธศาสนา อย่างไร ?	๑๓๗
๓๒. วิธีการที่จะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยพัฒนา บ้านเมือง	๑๔๔
๓๓. วิธีการสอนพระพุทธศาสนาที่ได้ผล	๑๕๒
๓๔. วิธีเลือกหาบุคคลที่สามารถจะพัฒนา บ้านเมืองให้ได้ผลจริง ๆ	๑๖๕
๓๕. เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์จะสามารถคุ้มครอง และ ช่วยพัฒนาบ้านเมืองได้หรือไม่ ?	๑๗๒
๓๖. บทสรุป	๑๘๕

ภาคผนวก

เรื่อง	หน้า
๓๗. พระคาถาชินบัญชรสูตร ฉบับหลวงพ่อ สมเด็จ ฯ มาบอกโดยวิธีการเข้าทรง	๑๙๓
๓๘. คำแปล โดย พร รัตนสุวรรณ	๒๐๑
๓๙. คำอธิบาย โดย พร รัตนสุวรรณ	๒๐๕
๔๐. ชินปญชรคาถา ตามที่คัดลอกกันมา จากที่ต่าง ๆ	๒๒๖
๔๑. คำแปล โดย อติตพระพิมลธรรม (อาจ อาสโภ ป.ธ. ๘)	๒๓๐
๔๒. คาถาชินบัญชรคำร้าย โดย ตรียัมปวาย	๒๓๖
๔๓. คาถาชินบัญชร รวบรวมโดย ฉันทิชัย	๒๓๙
๔๔. คำแปล โดย พระศาสนโสภณ (เจริญ สุวฑฺฒโน ป.ธ. ๙)	๒๔๑
๔๔. ชินปญชรปริศน์ ฉบับสิงห์	๒๔๘
๔๖. รตนปญชรคาถา คัดจาก สงฆยาปกาสะกฐิกา	๒๕๒

ข้อความบางตอน ในเล่ม

ความพยายามใด ๆ ที่จะให้คนที่มิวิบากมาดีให้
ได้มีโอกาสมาศึกษาอบรม จนกระทั่งมีความรู้ความ
สามารถในงานนั้น ๆ และให้เขาได้มีโอกาสได้ทำงาน
ที่เขาถนัด อันนี้แหละคือความหมายของคำว่า การขอ
ให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยชาติบ้านเมือง (หน้า ๑๑๙)

คนที่มิวิบากมาดีนั้น แม้จะมีความรู้ความสามารถ
สักเพียงไร ก็ไม่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง
ได้อย่างเต็มที่ เว้นไว้แต่ว่าเขาจะได้มีโอกาสมาเรียน
พระพุทธศาสนา จนกระทั่งเข้าใจดีและได้รับประโยชน์
จากพระพุทธศาสนาโดยตรงแล้วเท่านั้น (หน้า ๑๒๒)

การที่คนไทย โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาดีและมี
อิทธิพลในวงงานต่าง ๆ ไม่สนใจต่อพระพุทธศาสนา
เท่าที่ควร อันนี้แหละคือสาเหตุใหญ่อันหนึ่งที่ทำให้เรา
แก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้ผล ดังที่คนส่วนใหญ่ปรารถนา
(หน้า ๑๒๔)

คนที่เคยเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เป็นแม่ทัพ เป็นนักปราชญ์ เป็นเศรษฐี หรือเป็นอะไรก็ตามในชาติ ก่อนนั้น ถ้าหากในชาตินั้น ๆ ไม่ล้มตัว พยายามสร้างแต่ความดีอยู่เสมอ เมื่อมาเกิดในชาตินี้ ก็มักจะต้องได้เป็นอย่างดีที่เคยเป็นมาแล้วในชาติก่อน หรือในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกันกับเมื่อชาติก่อน (หน้า ๑๔๗)

ความสามารถไม่ได้สูญหายไปพร้อมกับความตาย (หน้า ๑๗๗)

ชีวิตที่แท้จริงคือชีวิตภายใน ไม่มีการตาย ไม่มีการสูญเสีย (หน้า ๑๗๙)

คนที่เกิดมาเป็นคนฉลาด มีความสามารถสูง มีจิตใจสูง ก็คือคนที่มีวิบากมาดีตั้งแต่ชาติก่อน (หน้า ๑๘๕)

คนที่เรียนมามากแต่ปฏิบัติในทางสมาธิและวิปัสสนาไม่ได้ ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะเลื่อมใสและเข้าใจซึ่งในคำสอนของพระพุทธเจ้าจริง ๆ เพราะเขาไม่ได้รับผลจากศาสนาจริง ๆ (หน้า ๑๕๕)

พระราม แม้จะได้ชื่อว่า เป็นพระนารายณ์
อวตารลงมา แต่ก็ไม่มีฤทธิ์อะไร ถ้าหากไม่ได้อาศัย
หนุมาน ก็ไม่อาจจะปราบยักษ์ได้ พระพุทธศาสนา
ในขณะนี้ก็เหมือนกับพระราม สำหรับคนที่เข้าถึง
พระพุทธศาสนาจริง ๆ เขาก็จะยอมรับใช้พระพุทธศาสนา
ด้วยชีวิตของเขาทั้งหมด และถ้าหากคนที่มารับใช้นี้เป็น
คนมีฤทธิ์เหมือนกับหนุมานและสุครีพ เป็นต้นพระพุทธ
ศาสนาก็สามารถที่จะช่วยขจัดความชั่วร้ายให้หมดไป
จากโลกได้ (หน้า ๒๑๑)

บทสวดมนต์

และ

บทเพลง

บทสวดมนต์ ที่นำมาพิมพ์ไว้ในที่นี้ โดยปกติได้ใช้สวดเป็นประจำ ก่อนที่จะได้ฟังปาฐกถาที่ข้าพเจ้าบรรยายที่ห้องฝึกสมาธิของแผนกธรรมวิจย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุฯ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้ที่มาทราบถึงหลักที่แท้จริง ที่ทุกคนควรจะสำนึกไว้เสมอและจากบทสวดมนต์ซึ่งข้าพเจ้าเป็นผู้เลือกขึ้นมาเองนี้ ผู้ฟังก็จะได้ทราบว่า ข้าพเจ้ามีแนวการสอนอย่างไร แล้วจะได้ไม่หลงเข้าใจผิดเป็นอย่างอื่น

อนึ่ง บทเพลง ทั้งสองบทที่นำมาพิมพ์ไว้ด้วยนั้นก็คือบทเพลงซึ่งเด็กที่ข้าพเจ้าสอนจะต้องร้องเป็นประจำทุกครั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อจะให้เด็กได้สำนึกถึงความสำคัญในเรื่องวิญญานและกฎของกรรม ซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญที่จะช่วยให้เด็กได้มีหลักที่ดีในการดำเนินชีวิต ซึ่งถ้าเด็ก

ซึ่งในบทเพลงเหล่านี้ เด็กก็จะรู้จักตัดสินได้ถูกต้องว่า
อะไรดีอะไรชั่ว แล้วจะได้ไม่ตกเป็นทาสการชักจูงของ
สังคมไป ในทางที่ไม่ดี

ทั้งบทสวดมนต์และบทเพลงที่ข้าพเจ้านำมาพิมพ์
ไว้ในที่นี้ หวังว่าผู้อ่านคงจะได้ทราบถึงเจตนาในการทำงาน
เผยแพร่พระพุทธศาสนาของข้าพเจ้าดีขึ้น

บทสวดมนต์ จากคถาธรรมบท

มโนปุปฺพพงฺคมา ธมฺมา
มนสา เจ ปทฺถุจฺเณ
ตโต นํ ทุกฺขมนฺเวติ

มโนเสฏฺฐจา มโนมยา
ภาสติ วา กโรติ วา
จกุกัว วหโต ปทํ

มโน คือวิญญูณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย
วิญญูณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จ
มาแต่วิญญูณ ฉะนั้นหากว่าบุคคลใดมีวิญญูณชั่วจะพูด
อะไร หรือทำอะไรก็ตาม เพราะเหตุที่มีวิญญูณชั่วนั้น
ความทุกข์ย่อมนจะติดตามเขาไป เหมือนล้อหมุนไปตาม
รอยเท้าโคที่ลากเกวียน

มโนปุปฺพพงฺคมา ธมฺมา
มนสา เจ ปสนฺเนน
ตโต นํ สุขมนฺเวติ

มโนเสฏฺฐจา มโนมยา
ภาสติ วา กโรติ วา
ฉายาว อนฺุพายินี

มโน คือวิญญาณเป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย
 วิญญาณประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จ
 มาแต่วิญญาณ ฉะนั้นหากว่าบุคคลใดมีวิญญาณบริสุทธิ์
 จะพูดอะไรหรือทำอะไรก็ตาม เพราะเหตุที่มีวิญญาณ
 บริสุทธิ์นั้น ความสุขย่อมติดตามเขาไปเหมือนเงาติดตามตัว

พหุ เว สรณิ ยนติ	ปพฺพตานิ วนานิ จ
อารามรูกฺขเจตฺยานิ	มนุสฺสา ภยตฺตชฺชิตา
เนตํ โข สรณิ เขมํ	เนตํ สรณมุตฺตมํ
เนตํ สรณมากมม	สพฺพทฺกฺขา ปมฺจจติ
โย จ พุทฺถลฺลจ ธมฺมลฺลจ	สงฺฆลฺลจ สรณิ คโต
จตฺตาริ อริยสจฺจานิ	สมฺมปฺปญฺญาย ปสฺสติ
ทฺกฺขํ ทฺกฺขสมฺปปาทำ	ทฺกฺขสฺส จ อติกฺกมํ
อริยลฺลจฺจฺจกฺกิ มคฺคํ	ทฺกฺขุปสมคามินิ
เอตํ โข สรณิ เขมํ	เอตํ สรณมุตฺตมํ
เอตํ สรณมากมม	สพฺพทฺกฺขา ปมฺจจติ

มนุษย์ส่วนมากในเมื่อถูกภัยคุกคาม (หรือเกิดความกลัว
 หรือต้องการผลอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นต้องการลูกเป็นต้น)

ก็มักพากันไปยึดถือเอา ภูเขา ป่าไม้ อาราม หรือรุกขเจดีย์ (ที่ตนเองถือว่าศักดิ์สิทธิ์มีเทพเจ้าสิงสถิตอยู่) เป็นที่พึ่ง สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ที่พึ่งอันเกษม ไม่ใช่ที่พึ่งอันสูงสุด เพราะคนใดได้อาศัยสิ่งเหล่านี้เป็นที่พึ่งแล้ว ย่อมไม่พ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

ส่วนคนใดเข้าถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระอริยสงฆ์สาวก แล้วถือเอาเป็นที่พึ่ง และเห็นแจ้งซึ่งอริยสัจสี่ด้วยความเข้าใจอันถูกต้อง กล่าวคือ เห็นแจ้งซึ่งทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ความดับทุกข์ และอริยมรรคมีองค์แปด อันเป็นทางให้ถึงซึ่งความดับทุกข์ สิ่งนี้แลเป็นที่พึ่งอันเกษม เป็นที่พึ่งอันสูงสุด เพราะคนใดได้อาศัยสิ่งนี้เป็นที่พึ่งแล้ว ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

เพลงวิญญาน

ทำนองและเนื้อร้อง โดย สนิท ส.

ชีวิตปวงชน วนวายตาย แล้วเกิดมา
วิถีชะตา เปลี่ยนแปร ผันไปไหน
ต้องพันพัว ทั้งดีและชั่ว เช่นไร
สุขและทุกข์ใจ เพราะมีวิญญาน บันดาล
ใครคิด ใครทำ กรรมที่ดีร้าย ก็ตาม
ใครสวย ใครทราม สิ่งตามรู้ทุกสถาน
ได้เล็งเห็น และเป็นผู้สร้าง บันดาล
เชื่อมาช้านาน นั่นคือวิญญาน ในตน
เกิดแก่ เจ็บตาย ร่างกายมลายไปสิ้น
ศพจะถมจมดิน วิญญาน มีดับตามตน
เพราะเป็นสิ่ง ที่เลิศ พลังแข็งแกร่ง
ย่อมปรุ้งสรรค์ ตัวตน วนถือเกิดซ้ำรำไป
ชีวิตใครดี มีสุข มีทรัพย์สราญ
เป็นเพราะวิญญาน ชาติเดิม นั่นดีผ่องใส
แต่คนทราม ได้รับความทุกข์โศก เศร้าใจ
นั่นเป็นทุกข์ภัย เพราะวิญญานเดิม ชั่วทราม

เพลงทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ทำนองและเนื้อร้อง โดย สนิท ส.

คนเราทุกคนว่ายวนผลกรรมนำเนื่อง
ตกตำรุ่งเรืองเกี่ยวเนื่องแต่กรรมของตน
ความดีค้ำจุนจากบุญกุศล ความชั่วจากบาปทุกข์ทน
เพราะตนนั้นก่อเวรไว้

บางคนถือดีมังมีเพราะทำกรรมชั่ว
นั้นบาปสาปตัวเกลือกกลั้วมัวเมาเวลาไป
บางคนระอาว่าเหตุไฉน ทำดีแต่จนเหลือใจ
ไม่เห็นได้ดีเหมือนว่า

อย่าเพลिन ถือว่าเงินเป็นใหญ่
จิตใจเหนือสิ่งใดล้ำค่า
เพราะความทุกข์ความสุขใด
เป็นที่ใจใช้ที่ตา อย่าพะวงหลงลืมตน

ทำดีทุกที ต้องมีผลดีโดยทั่ว
ก่อกรรมทำชั่ว ได้ชั่วตอบแทนทุกคน
คนดี รักดี โชคดี มีผล
คนชั่วชั่วโฉดเฉาชนม์ไม่พ้นผลกรรมซ้ำเติม

กฎแห่งกรรม

มวลมนุษย์ในโลกนี้

เกิดมาต่างมีเวรกรรมประจำตน

ไฟรผู้ดี มีหรือจน

มนุษย์ปุถุชนไม่อาจหลุดพ้นตัณหา

คนที่คิดก่อกรรมเรื่อยมา

ใช้เล่ห์ต่าง ๆ นานา ไม่นำพาผลกรรมความดี

(มนุษย์เอ๋ย...อย่าเห็นกงจักรเป็นดอกบัว)

กลัวเวรกรรมกันเถิดหนา

แผ่ความเมตตาให้กันด้วยไมตรี

โปรดได้คิด ชีวิตคน

มนุษย์ปุถุชน ไม่อาจหลีกเลี่ยงเป็นผี

ควรเร่งคิด สร้างสรรสิ่งดี

เพิ่มบุญ เพิ่มบารมี เพราะความดีเหมือนเงาตามติดตัว

(รอยโค รอยเกวียน วนเวียนแห่งกรรม ดีชั่วตัวเราทำ

เป็นกฎแห่งกรรม ของปุถุชน)

“เจดียสมเด็จพระนเรศวรมหาราช”

เมื่อองค์สมเด็จพระนเรศวร
ทรงหลั่งน้ำจากสุวรรณภิงคาร

ประกาศอิสรภาพ ณ เมืองแครง

เมื่อปีวอก เดือนหก แรมสามค่ำ

พ.ศ. สองพันหนึ่งร้อยยี่สิบเจ็ด จนบัดนี้

(สร้อย) ควรจะมีเจดียเทอดศักดิ์ศรีบูชา (๓ ครั้ง)

เพื่อเตือนลูกหลานคนไทย

ถึงความยิ่งใหญ่ของไทยที่รบมา

ไทยรวมใจสู้ปัจจา

ไทยจึงมีชัยตลอดมา เป็นอาณาจักรไทย

เพื่อเตือนเพื่อกระตุงแทงใจ

ทুমคนเท่าไหร่ชาติไทยจึงรุ่งเรืองมา

เพื่อตอกตะปูหัวใจชาวไทยทั่วหน้า

ตรึงกับคำว่า “ไทยสร้างไทยมา ไม่ใช่เพื่อเป็นข้าราชการ”

(ดนตรี)

เพื่อเป็นอนุสรณ์ประวัติศาสตร์
นเรศวรมหาราช พระองค์ทรงกู้ชาติไทย
ข้า ๆ จะสร้างเจดีย์เสียดฟ้าขึ้นไป
เป็นศูนย์รวมวิญญาณบรรพไทย ไว้บูชา

(สร้อย)

สิ่งศักดิ์สิทธิ์
ภาค ๑

พระพุทธศาสนา สามารถช่วยแก้ปัญหา ให้กับคนเราได้ทุกอย่าง

ถ้าจะมีปัญหาเกิดขึ้นว่า พระพุทธศาสนาได้ช่วยแก้ปัญหาให้แก่เราอย่างไรบ้าง ? น้อยคนนักที่จะกล้าตอบว่าความจริง พระพุทธศาสนาช่วยแก้ปัญหาให้แก่เราได้ทุกอย่าง ไม่มีปัญหาอะไรที่คนเราได้รับอยู่ทุกวันนี้ที่พระพุทธศาสนาจะช่วยแก้ไขไม่ได้ เพราะการที่พระพุทธเจ้า ทรงได้พระนามว่า เป็นพระสัมมาสัมพุทธนั้นก็เนื่องจาก พระองค์ได้ตรัสรู้ถึงความจริง ๔ อย่าง คือ เรื่องทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ความดับทุกข์ และทางให้ถึงซึ่งความดับทุกข์ ซึ่งเรื่องที่ว่านี้เราส่วนมากคุ้นเคยกันดีที่สุด เพราะได้ยินได้ฟังบ่อย แต่ถึงกระนั้นก็มีน้อยคนมากที่รู้สึกว่าการที่พระพุทธเจ้าได้ทรงค้นพบอริยสัจนั้นย่อมนหมายถึงว่า พระองค์ได้ทรงค้นพบวิธีแก้ปัญหาให้กับโลกได้ทุกอย่าง

การที่คนส่วนมากไม่ซึ้งในเรื่องอริยสัจ ก็เพราะเขา ไม่ซึ้ง
ในเรื่องของชีวิต และเมื่อมาอ่านดูข้อปฏิบัติในเรื่อง มรรค
มีองค์ ๘ คนทั้งหลายก็จะรู้สึกว่าจะเอาเรื่องนี้ไปแก้ปัญหา
เศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และปัญหาเรื่องอื่นได้อย่างไร
เขามองไม่เห็นทางเลย คำสอนในเรื่องนี้เป็นสิ่งประเสริฐ
จริง แต่คนที่จะปฏิบัติตามได้มีจำนวนน้อยมาก และเมื่อ
เราดูตัวอย่างจากพระ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ปฏิบัติตาม มรรคมี
องค์ ๘ ได้ดีกว่าชาวบ้าน ก็ยังทำให้รู้สึกว่า จะเอาวิธีการ
อย่างที่พระปฏิบัติอยู่มาใช้กับคนในโลก เพื่อแก้ปัญหา
ต่าง ๆ ให้กับคนในโลกนั้นไม่มีทางที่จะเป็นไปได้ และ
ด้วยเหตุนี้เองคนไทยทั้งที่เป็นชาวพุทธ แต่เนื่องจากเป็น
ชาวพุทธแต่เพียงในนาม เข้าไม่ถึงเนื้อแท้ของพระพุทธ
ศาสนา ฉะนั้นจึงได้หลงเอาแต่วิธีทางตะวันตก มาใช้แก้
ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่ได้คิดที่จะเอาวิธีทางพระพุทธศาสนา
มาใช้กันเลย อันที่จริงการแก้ปัญหาทั้งในทางส่วนตัวและ
ในทางสังคมตามวิธีที่ใช้กันอยู่ในวงการของรัฐบาล หรือใน
หมู่ประชาชนทั่วไปนั้นก็เป็นวิธีที่ได้ผล หากแต่ว่าผล

ที่ได้รับนั้น มันไม่ยั่งยืน ไม่ค่อยจะแน่นอน แก่กันแล้วก็ แก่กันอีกไม่รู้จักสิ้นสุด สรุปลแล้วคนทุกวันนี้ไม่ว่าจะอยู่ใน ระดับไหน ต่างก็ช่วยตัวเองให้พ้นจากทุกข์ไม่ได้ คนจน ก็มีความทุกข์ไปอย่างหนึ่ง คนมีเงินก็มีทุกข์ไปอีกอย่างหนึ่ง คนโง่หรือที่มีการศึกษาน้อยก็มีทุกข์ไปอย่างหนึ่ง คนฉลาด หรือคนที่มีการศึกษาสูงก็มีทุกข์ไปอีกอย่างหนึ่ง รวมความ แล้ว ไม่ว่าใครยังช่วยตัวเองไม่ได้ทั้งนั้น

พระพุทธศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับคนได้ ทุกอย่างจริง และเป็นการแก้ที่ได้ผลตลอดกาล และวิธี อันใดซึ่งเป็นของพระพุทธศาสนา เมื่อเรานำมาใช้กับ ตัวเองได้ผลแล้ว ก็หมายความว่า กับคนอื่นก็ต้องได้ผล ด้วย และผลที่จะได้รับนั้นจะติดต่อกันไปทุก ๆ ชาติ และ ก็ดีขึ้นโดยลำดับจนถึงขั้นได้ผลโดยสมบูรณ์ กล่าวคือ แม้แต่ความตายก็ช่วยแก้ปัญหาให้ได้ ทำให้เราพ้นไปจาก ความตายได้ ก็ในเมื่อแม้ความตาย พระพุทธศาสนายังช่วย เราได้ ปัญหาอย่างอื่นซึ่งมีความสำคัญน้อยกว่า ทำไมจะ ช่วยแก้ให้ไม่ได้ เช่นปัญหาที่คนส่วนมากประสบกันอยู่ทุก วันนี้ คือ ความยากจน ความเจ็บป่วย และการเบียดเบียนกัน

ในรูปต่าง ๆ ปัญหาทั้งหมดที่ว่านี้ ถ้าหากได้เอาวิธีการทางพระพุทธศาสนามาใช้กันแล้ว ข้าพเจ้ากล้ารับรองได้ว่าจะต้องได้ผลอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าวิธีการต่าง ๆ ที่เราทำกันอยู่ทุกวันนี้ และก็ได้ผลอยู่แล้วนั้นไม่ต้องนำมาใช้ ตรงกันข้าม ถ้าหากเรานำ วิธีการทางพระพุทธศาสนามาใช้ด้วย ก็จะช่วยส่งเสริมทำให้วิธีการต่าง ๆ ที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การที่จะนำเอาวิธีการทางพระพุทธศาสนามาใช้ว่าจะได้ผลแก่สังคมหรือไม่นั้น คนที่จะรู้แน่และมั่นใจจริง ๆ ก็ต่อเมื่อจะต้องนำวิธีการทางพระพุทธศาสนาใช้กับตัวเองให้ได้ผลอย่างแท้จริงเสียก่อน เขาจึงจะรู้ว่าเมื่อนำไปใช้กับสังคมก็จะต้องได้ผลเช่นเดียวกัน แต่การที่คนส่วนมากไม่คิดที่จะเอาวิธีการทางพระพุทธศาสนาใช้กันเลยนั้น ก็เป็นเพราะตัวเองยังไม่เคยได้รับผลจากคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างแท้จริงนั่นเอง และอีกประการหนึ่งคนส่วนมาก ถ้าคิดจะเอาวิธีการทางพระพุทธศาสนาใช้ ก็มักจะต้องนึกถึงเรื่องของพระและรู้สึกทันทีว่า เราทำ

อย่างพระไม่ได้ อันนี้แหละคืออุปสรรคอันยิ่งใหญ่ ที่ทำให้เราไม่คิดที่จะเอาวิธีการทางพระพุทธศาสนามาใช้กับตัวเอง และกับสังคม

ที่ว่า พระพุทธศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหาให้แก่เราได้ทุกอย่างนั้น ก็เพราะเหตุว่า คนที่ได้ศึกษาและปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าจนได้ผลแก่ตัวเองแล้วนั้น ย่อมจะมีความสุขสบายใจอยู่เสมอ และสามารถอดทนต่อเหตุการณ์ได้ทุกอย่าง พร้อมทั้งมีความกล้าหาญ มีความเสียสละ มีความยุติธรรม และรู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ของตัวเอง ผลด้านศีลธรรมดังที่กล่าวมานี้เป็นอันหวังได้แน่นอน ถ้าหากว่าผู้นั้นศึกษาให้เข้าใจถูกต้อง และปฏิบัติได้ถูกต้อง ซึ่งจะมีผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพื้นฐานเดิมของจิตใจและสิ่งแวดล้อมด้วย

ผลอีกอันหนึ่ง ก็คือ ความเพิ่มพูนของสมรรถภาพ สำหรับคนที่ได้ฝึกฝนในทางสมาธิและวิปัสสนาทุก ๆ วัน และปฏิบัติได้ผล สมรรถภาพในด้านสติปัญญาจะเพิ่มพูนโดยลำดับ ถ้าหากคนไหนมีการศึกษามาดีด้วยและฝึกสมาธิได้ดีด้วย คือสามารถทำใจให้สงบและแจ่มใสได้ทุกครั้ง

ที่นั่งสมาธิ ข้อนี้จะทำให้สมรรถภาพเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด กำลังใจในอันที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ก็จะมีอยู่เสมอ ความเบื่อหน่าย หรือความท้อแท้กับการงานก็อาจจะมิบังในเมื่อร่างกายไม่สบาย หรือในเมื่อพบกับความยุ่งยากเกี่ยวกับการงาน หรือเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม แต่แล้วมันจะหายไปทุกครั้งในเวลาທີ່ใจสงบ และพร้อมกันนั้นก็ทำให้มองเห็นทางที่จะแก้ปัญหาคือต่าง ๆ อีกด้วย ความสบายใจหรือความแจ่มใสในเวลาที่นั่งสมาธินั้น มีคุณค่ามากมายเกินกว่าที่จะพูดออกมาเป็นตัวหนังสือได้หมดสิ้น และอันนี้แหละที่จะช่วยแก้ปัญหาคือได้ทุกอย่าง พร้อมทั้งศีลธรรมก็จะเกิดขึ้นแก่ตัวเขาเองโดยไม่ต้องมีใครขอหรือมาบังคับ แต่จากความเข้าใจในเรื่องของชีวิตที่ค่อย ๆ ลึกซึ้งขึ้นโดยลำดับนั้น จะทำให้เขามองเห็นความจำเป็นที่เขาจะต้องเลิกประพฤติกความชั่ว และมุ่งหน้าจะสร้างแต่ความดีให้ยิ่งขึ้น

การเพิ่มพูนสมรรถภาพโดยอาศัยวิธีการทางพระพุทธศาสนานั้น สำหรับคนที่มีบารมีมาดีตั้งแต่ชาติก่อนก็อาจจะกลายเป็นอัจฉริยบุคคลขึ้นมาได้ทีเดียว ซึ่ง

หมายความว่า จะทำให้คนคนนั้นมีความสามารถในหน้าที่การงานอย่างชนิดที่หาตัวจับได้ยาก และสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตัวแม้จะยากสักเพียงใด ก็สามารถทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ เพราะทางพระพุทธศาสนามีคำอยู่คำหนึ่ง คือ คำว่า **ปฏิสัมภิตา** แปลว่า **ความแตกฉาน** ปฏิสัมภิตา มีอยู่ ๔ อย่าง คือ :-

๑. อรรถปฏิสัมภิตา ความแตกฉานในเรื่องการตีความหมาย หรือในการถือเอาสิ่งที่เป็นประโยชน์ คนที่อ่านหนังสือหรือฟังคนอื่นพูด หรือเห็นเหตุการณ์อะไรก็ตาม ในเมื่อสามารถเข้าใจได้รวดเร็ว และรู้จักหยิบเอาสิ่งที่เป็นสาระออกมาได้ หรือสามารถอธิบายความหมายได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน เรียกว่า เป็นผู้แตกฉานในอรรถ คำว่า **อรรถ** ตามศัพท์แปลว่า **ประโยชน์ ความหมาย เนื้อเรื่อง**

๒. ธรรมปฏิสัมภิตา ความแตกฉานในธรรม ธรรมในที่นี้ แปลว่า **หลักความจริง ทฤษฎี หัวข้อ เหตุผล** คนที่สามารถมองเห็นความจริงในสิ่งต่าง ๆ จนกระทั่งวางหลักหรือเขียนทฤษฎีออกมาได้ อธิบายให้เข้าใจเหตุผลได้

สร้างตำราหรือหลักสูตรขึ้นมาได้ หรือสร้างหลักการ และวิธีการขึ้นมาได้อย่างรวดเร็ว และเอาไปใช้ได้ผล ก็คือ คนที่มีความแตกฉานในเรื่องนี้

๓. **นิรุติปฏิสัมพันธ์** ความแตกฉานในเรื่อง **ภาษา นิรุติ** แปลว่า **ภาษา** คนที่ฉลาดในการใช้คำพูด ได้ไพเราะลึกซึ้ง ความหมายชัดเจน ก็คือ คนที่แตกฉาน ในเรื่องนี้

๔. **ปฏิภาณปฏิสัมพันธ์** ความแตกฉานในเรื่อง **ปฏิภาณ ปฏิภาณ** แปลว่า **การโต้ตอบ หรือการแก้ปัญหา แก้ข้อข้องใจ** คนที่สามารถตอบปัญหาให้กับ ผู้อื่นได้ว่องไว ไม่ติดขัด ไม่ว่าจะมีปัญหาอะไรเกิดขึ้น และสามารถทำให้คนฟังหรือคนที่มีปัญหานั้นเข้าใจได้ง่าย และยอมรับได้ทันที ไม่มีทางที่จะโต้แย้ง หรือเอาชนะได้ ก็คือ คนที่มีความแตกฉานในเรื่องนี้

การฝึกฝนเพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ดังที่กล่าวมานี้ ทาง พระพุทธศาสนาเข้าใจเรื่องนี้ดีมาก และตัวอย่างของคนที่ได้ผลจากการฝึกหัดตามวิธีของพระพุทธศาสนาก็มีมาก คนที่ไม่เคยสนใจกับทางพระพุทธศาสนาจึงไม่ทราบ

แต่เท่าที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ว่า คนที่เรียนทางพระพุทธศาสนา มักจะไม่ค่อยฉลาด ไม่ทันโลก ซึ่งมีอยู่ทั่วไปนั้น นั้นเป็นเพราะคนเหล่านั้นไม่ได้รับการฝึกฝนอย่างถูกต้องตามวิธีของพระพุทธศาสนา และเป็นความจริงด้วยว่า ไม่ว่าจะเรียนพระหรือฆราวาส ทั้งที่ได้เคยเรียนทางพระพุทธศาสนามามาก แต่ก็ไม่ทราบว่าพระพุทธศาสนาสามารถช่วยสร้างสมรรถภาพให้กับคนเราได้อย่างมากมายตามหลักที่กล่าวมา เพราะตัวอย่างจริง ๆ หาได้ยากมากในสมัยปัจจุบัน เนื่องจากคนที่ฝึกฝนให้ได้ผลตามนี้ โดยธรรมดาต้องเป็นคนที่มีความสามารถเป็นมาอย่างดีด้วย กล่าวคือ พื้นเดิมต้องเป็นคนมีสติปัญญาสูง คนเกิดเป็นคนฉลาดมาแล้วในชาติก่อน ๆ เคยมีความสามารถทำงานยาก ๆ ด้วยการใช้สติปัญญาอย่างสูงมาแล้ว วิชาอันนี้จะต้องเคยมีมาแล้วจึงจะสามารถเอามาฝึกให้มีความแตกฉานดังที่กล่าวมาแล้วได้ แต่อันที่จริงคนที่มีความสามารถอย่างนี้ ทุกวันนี้ก็มีอยู่ไม่น้อย คนเหล่านี้ถ้าหากได้มีโอกาสมาฝึกฝนตามวิธีของพระพุทธศาสนาแล้ว สมรรถภาพจะเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมอีกหลายเท่าทีเดียว

คนที่จะสามารถแก้ปัญหาให้กับตัวเองและกับผู้อื่นได้นั้น โดยหลักส่วนใหญ่แล้ว ตัวเองจะต้องมีความสบายใจ อยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างไร หรือมีเหตุอะไรเกิดขึ้น ซึ่งจะยุ่งยากสักเพียงไรก็ตาม ก็สามารถทำให้สบายได้ หลักอันนี้เป็นหลักสำคัญมาก ซึ่งคนส่วนมากก็ทราบ แต่ก็ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร จึงจะให้ความสบายใจอยู่เสมอ แต่ดูเหมือนว่าคนส่วนมากมักจะคิดว่า ถ้าเรามีเงินพอใช้ มีความสะดวกในการทำงาน หรือในการศึกษา มีความเป็นอยู่สะดวกสบาย ร่างกายสมบูรณ์ ได้ทำสิ่งที่พอใจ ได้อยู่กับคนที่เรารัก ถ้าอย่างนี้แล้วก็มี ความสบายใจ ถ้าชีวิตของคนไหนไม่มีสิ่งดังกล่าวมานี้ ก็มีความไม่สบายใจ คนส่วนมากคิดกันอย่างนี้ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว คนเราจะมี ความสบายใจหรือไม่สบายใจ ความสำคัญมันขึ้นอยู่กับจิตใจของตัวเอง สิ่งแวดล้อม หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานั้น มีความสำคัญ ก็จริง แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า ถ้าคนไหนยากจน หรือ สิ่งแวดล้อมไม่ดีแล้วจะหาความสุขไม่ได้

ในทางพระพุทธศาสนา มีคำว่า **อริยะ** คำว่า **อริยะ** ตามศัพท์แปลว่า **คนที่อยู่ห่างไกลจากข้าศึก หรือคนที่เอาชนะข้าศึกได้เด็ดขาด** อริ แปลว่า **ข้าศึก** ยะ แปลว่า **ไกล** คำว่า **ข้าศึก** ในที่นี้ หมายถึง **ข้าศึกภายใน** กล่าวคือ ความทุกข์ในใจและความชั่วร้ายต่าง ๆ ในใจ คนที่เป็น **อริยะ** ก็คือคนที่สามารถทำใจให้เป็นสุขอยู่ได้เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในสิ่งแวดล้อมอย่างไร และจิตใจไม่มีทางที่จะตกไปสู่ความชั่ว ไม่ว่าจะถูกบังคับ หรือถูกยั่วเย้าสักเพียงไรก็ตาม จากเรื่องของพระอริยะแสดงให้เห็นว่า ทางพระพุทธศาสนาได้ค้นพบวิธีเอาชนะความทุกข์ เอาชนะความชั่วได้ผลอย่างแน่นอน แต่คนส่วนมากก็ไม่สนใจและคิดว่ามันเป็นไปไม่ได้ เพราะไม่ว่าจะดูตัวอย่างจากบุคคลที่อยู่ในวัด คนที่เข้าวัดก็ยังพบว่าบุคคลเหล่านี้ถ้าหากจะมีความสุขก็ต่อเมื่อมีเงิน มีสิ่งแวดล้อมดี ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ ถ้าหากว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ดี ก็เห็นยังอยู่ในความเดือดร้อนด้วยกันทั้งนั้น

อันที่จริงคนส่วนมากถ้าไม่หวังผลจนเกินไปก็พอจะมองเห็นว่า พระพุทธศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ

ดังที่กล่าวมาแล้วจริง เพราะโดยความเป็นจริงแล้ว คน
ที่เริ่มเข้าใจคำสอนของพระพุทธเจ้า และปฏิบัติได้พอ
สมควรนั้น เขาจะมีความสุขมีความสบายใจขึ้นกว่าแต่ก่อน
แต่ก็อาจจะไม่สบายเท่ากับคนที่เขาเคยสบายอยู่แล้ว
คนที่พูดว่าพระพุทธศาสนาช่วยอะไรเขาไม่ได้ ก็เพราะ
เขาหวังผลมากเกินไป และอีกประการหนึ่งตัวเอง ก็ไม่
เคยทดลองปฏิบัติด้วยตัวเอง ฉะนั้นจึงดูไม่ออกว่า คนที่
เข้าวัด ซึ่งถ้าหากเขาเข้าไปอย่างถูกต้องแล้ว เขาย่อมดีขึ้น
กว่าเดิมทุกคน ข้อสำคัญอย่าเอาตัวเองเข้าไป เปรียบ
เทียบในเมื่อตัวเองรู้สึกว่ามีจิตใจสูงกว่า มีความสบายใจ
มากกว่า เพราะมีสิ่งแวดล้อมดีกว่า มีความเป็นอยู่ดีกว่า
มีการศึกษาดีกว่า แต่ถ้าหากจะเอาตัวเองเข้าไปเปรียบ
เทียบ ก็ขอให้เอาไปเปรียบเทียบกับตัวเองในสมัยที่ยัง
ไม่ได้เข้าวัด หรือกับคนที่อยู่ในระดับเดียวกัน แต่ต่างกัน
ที่ว่าเดี๋ยวนี้เขาเข้าวัดแล้ว แต่ตนเองยังไม่เข้า ต้องเอาไป
เปรียบเทียบกับคนที่เขาศึกษา และปฏิบัติได้ผลอย่างนี้
เท่านั้น จึงจะมองเห็นว่าพระพุทธศาสนาช่วยแก้ปัญหา
ให้กับตัวเองได้จริง ๆ แต่อย่างไรก็ตาม คำสอนของ

พระพุทธเจ้าทุกบพมีลักษณะอย่างนี้ กล่าวคือ คนที่ศึกษา และปฏิบัติด้วยตนเองเท่านั้น ซึ่งในเมื่อการศึกษา และการปฏิบัติอย่างถูกต้องแล้ว เขาก็จะเห็นผลได้ด้วยตัวของ เขาเอง รู้แจ้งได้ด้วยตัวของเขาเอง การที่คนส่วนมากยัง มองไม่เห็น หรือนึกไม่ถึงว่า พระพุทธศาสนาสามารถ ช่วยแก้ปัญหาให้กับคนเราได้ทุกอย่าง ก็เพราะว่าผลที่จะ พึงได้รับเป็นเรื่องในใจของแต่ละบุคคล หยิบเอามาดูให้ เห็นกันง่าย ๆ เหมือนกับสิ่งที่เป็นวัตถุนั้นทำไม่ได้

จะสุขหรือทุกข์สำคัญอยู่ที่ใจ

ทุกคนทราบได้ดีว่า ถ้าเรามีความสบายใจอยู่เสมอ ก็สามารถที่จะทำงานได้ดี ศึกษาอะไรต่าง ๆ ก็ได้ผลดี แต่คนส่วนมากไปเข้าใจเสียว่า ความสบายใจมาจากสิ่ง ภายนอก เพราะสังเกตจากตัวเองและจากคนอื่นว่า ใน ขณะใด ถ้าร่างกายไม่สบาย หรือไม่มีเงินใช้ หรือมีคน คอยขัดใจ รวมความว่า ถ้าสิ่งแวดล้อมไม่ดีแล้ว ก็ทำให้ ไม่สบายใจ ถ้าสิ่งแวดล้อมดีก็สบายใจ ความจริงข้อนี้ เห็นได้ง่าย แต่โดยความเป็นจริงแล้วหาได้เป็นเช่นนั้นไม่

ขอให้สังเกตดูต้นไม้จะเกิดมาเป็นต้นอะไร สำคัญอยู่ที่เมล็ดของมัน แต่ต้นไม้จะเกิดหรือไม่เกิด จะงามหรือไม่งาม ความสำคัญอยู่ที่สิ่งแวดล้อม พระพุทธเจ้าตรัสว่า :-

มโน คือ **วิญญาน** เป็นรากฐานของสิ่งทั้งหลาย วิญญานประเสริฐกว่าสิ่งทั้งหลาย สิ่งทั้งหลายสำเร็จมาแต่วิญญาน เพราะฉะนั้น หากว่าบุคคลใดมีวิญญานชั่วจะพูดหรือทำอะไรก็ตาม ความทุกข์ก็จะติดตามเขาไปเหมือนล้อหมุนตามรอยเท้าโคที่ลากเกวียน แต่ถ้าหากมีวิญญานผ่องใสบริสุทธิ์ ก็จะมีความสุขติดตามอยู่เสมอเหมือนเงาติดตามตัว

ความจริง ข้อนี้คนส่วนมากไม่ค่อยจะนึกถึง และไม่พยายามที่จะศึกษาให้เข้าใจถึงความจริงในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้น การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน เพื่อที่จะทำให้ใจสบาย จึงไปมุ่งแก้ที่สิ่งแวดล้อมเสียเป็นส่วนมาก

อันที่จริง สำหรับคนที่ยังปรับปรุงจิตใจของตัวเองไม่ได้มาตรฐาน สิ่งแวดล้อมย่อมมีความสำคัญไม่น้อย และในทางปฏิบัติก็ต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม ไม่เช่นนั้นเขาก็จะไม่มีทางปรับปรุงจิตใจของตัวเองให้ดีขึ้นได้ แต่

ข้อเสียหายหรือข้อบกพร่องมีอยู่นิดเดียว คือ ในระหว่างที่เราพยายามแก้ไขสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความสบายใจนั้น ถ้าหากจะได้ถือโอกาสปรับปรุงจิตใจให้ค่อย ๆ สูงขึ้น ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมก็จะค่อย ๆ ลดลง คือ แปลว่า ต่อมาภายหลังแม้จะยากจน ร่างกายจะเจ็บป่วย หรือจะเกิดความผิดหวังในเรื่องอะไรก็ตาม เขาก็สามารถที่จะรักษาใจของตนให้เป็นปกติอยู่ได้ในทำนองเดียวกับเด็กที่เกิดในตระกูลที่พ่อแม่มีฐานะดี มีความเป็นอยู่สะดวกสบาย ถ้าหากในระหว่างนี้จะมัวเล่นมั่วแสวงหาแต่ความสนุกเพลิดเพลิน ไม่ตั้งใจเรียนหนังสือให้เก่งโอกาสที่ดีนั้นก็ผ่านไปอย่างน่าเสียดาย แต่ถ้าหากเด็กคนนี้จะตั้งใจเรียนหนังสือ พยายามเรียนให้เก่ง ชีวิตเขาก็จะก้าวหน้าไปโดยลำดับ เพราะการเรียนสะดวก ส่วนเด็กที่มีพ่อแม่ยากจน เขาจะต้องช่วยเหลือพ่อแม่ประกอบอาชีพ หรือทำงานทุกอย่างภายในบ้าน การเรียนก็ย่อมจะไม่สะดวก และส่วนมากก็จะเรียนไม่ค่อยได้ ข้อนี้เทียบกันได้กับคนที่ยังมีฐานะจิตต่ำ และสิ่งแวดล้อมไม่ดี ก็เป็นการยากหรือเกือบไม่มีทางเป็นไปได้เลยที่จะปรับปรุงจิตใจของตัวเองให้สูงขึ้น สำหรับ

บุคคลประเภทนี้ ถ้าหากจะเอามาอบรมเพื่อให้มีจิตใจสูง ก็จะต้องจัดสิ่งแวดล้อมให้ดีด้วย ซึ่งส่วนมากก็ทำกันไม่ค่อยได้ เพราะคนยากจนมีมาก สิ่งแวดล้อมที่ไม่ดีก็มีมาก ฉะนั้น จึงเป็นการเหลือวิสัยที่จะช่วยยกฐานะทางจิตใจของคนในระดับนี้ให้สูงขึ้นได้ทั้งหมด เพราะทำกันไม่ไหว เนื่องจากคนประเภทนี้มีจำนวนมาก และจะต้องใช้ทุนมากมายด้วย เท่าที่ช่วยกันได้ในเวลานี้ มีเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

อนึ่ง เนื่องจากคนส่วนใหญ่มีฐานะจิตใจไม่สูง สิ่งแวดล้อมจึงมีความสำคัญมาก และคนประเภทนี้ก็มองไม่เห็นเลยว่า การทำจิตใจของตนเองให้สูงขึ้นจะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้กับตัวเองได้อย่างไร เพราะฉะนั้น ในเมื่อจะถือเอาเสียงข้างมาก ซึ่งคนส่วนใหญ่ก็ได้เป็น อย่างนี้อยู่แล้ว จึงเป็นการยากที่จะให้คนทั้งหลายมีความ เข้าใจ และเกิดความเชื่อขึ้นมาว่า การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เราจะต้องมุ่งแก้ปัญหาที่จิตใจของตนเอง และด้วยเหตุนี้เอง เมื่อพูดว่าศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหาทุกอย่างให้กับคนเราได้ คนส่วนมากจึงมองไม่เห็นว่ามันจะเป็นไปได้

อย่างไร เพราะตัวเขาเองในเมื่อสิ่งแวดล้อมยังไม่ดีขึ้น เขาก็แก้ไขจิตใจเขาให้ดีขึ้นไม่ได้ และในทางศาสนาก็มีแต่จะสอนให้แก้ไขปัญหาในทางจิตใจ ฉะนั้น เขาจึงมองไม่เห็นทางว่า ศาสนาจะช่วยได้อย่างไร

คนประเภทไหน ที่จะช่วยเหลือนสังคมได้ดี ?

แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้คนส่วนน้อยจะเห็นว่า ศาสนาสามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับคนเราได้ทุกอย่างก็จริง แต่ถ้าหากคนส่วนน้อยนี้เป็นคนที่มีการศึกษาดี เป็นคนมีอำนาจ หรือมีอิทธิพลในสังคม หรือเป็นคนมีฐานะทางการเงินดี คนเหล่านี้เอง ถ้าหากได้รับการอบรมในทางศาสนา จนกระทั่งเขาสามารถจะทำให้จิตใจให้สบายอยู่ได้แล้ว ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะหรือในเหตุการณ์ใด ๆ ก็ตาม และเป็นคนที่สามารถนั่งสมาธิได้ทุกวัน ซึ่งนั่งเมื่อใด ใจก็สงบทุกครั้ง และทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องชีวิตลึกซึ้งขึ้นโดยลำดับ คนกลุ่มน้อยประเภทนี้แหละ ซึ่งสมรรถภาพในตัวเขาเองเพิ่มขึ้นโดยลำดับ และยังมีอายุมากขึ้น

สมรรถภาพก็ยิ่งเพิ่มพูนทวีมากขึ้น คนกลุ่มนี้แหละที่สามารถจะช่วยแก้ไขปัญหาสังคมให้กับหมู่ใหญ่ได้ โดยที่เขาจะรู้ได้โดยไม่ว่า ทำอย่างไร จึงจะช่วยแก้ปัญหาด่าง ๆ ให้กับสังคมได้ เช่น ช่วยขจัดความยากจนให้หมดไปจากสังคม ขจัดการเอารัดเอาเปรียบให้หมดไปจากสังคม ช่วยขจัดความหลงผิดให้หมดไปจากสังคมปัญหาต่าง ๆ ในทำนองนี้ เขาจะมองเห็นทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าวได้โดยไม่ว่า

การที่จะนำพระพุทธศาสนาไปให้กับคนทุก ๆ คน ในระดับเดียวกัน คือให้ทุกคนมีความรู้และการปฏิบัติเหมือนกันทุก ๆ อย่างนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ แต่เวลานี้ แม้แต่คนซึ่งอยู่ในฐานะที่สามารถจะพัฒนาจิตใจของตัวเองให้สูงขึ้นและสามารถจะทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้อย่างกว้างขวาง คนเหล่านี้ก็ไม่มีโอกาสที่จะได้เรียนรู้พระพุทธศาสนาจริง ๆ และนำไปใช้ให้เกิดผลได้จริง ๆ มันเหมือนกับว่า คนในปัจจุบันนี้ที่สามารถจะเรียนในระดับมหาวิทยาลัยจนกระทั่งได้ปริญญา และมีความสามารถที่จะประกอบหน้าที่การงานให้มีผลจริง ๆ ก็มีอยู่เป็นอันมาก แต่ถ้าหากคนเหล่านี้ไม่มีโอกาส

จะได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย เราก็จะแลเห็นว่า ทำให้ชาติต้องสูญเสยากำลังที่จะช่วยกัน พัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปมาก และทุกคนก็แลเห็นแล้วว่า ถ้าหากในเมืองไทยของเรา ร่ำรวยไปด้วย บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในหน้าที่ของตนเองจริง ๆ บ้านเมืองก็จะก้าวหน้าไปอย่างมากมาย ในทำนองเดียวกัน การที่เราจะเอาพระพุทธศาสนาไปพัฒนาประเทศชาตินั้น อย่าลืมว่า จะต้องเอาไปให้แก่คนที่สามารถจะรับเอาไว้ได้ และเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งคนประเภทนี้ทุกวันนี้ก็มีอยู่เป็นอันมาก

เหตุไร พระพุทธศาสนาจึงสามารถช่วยแก้ปัญหาให้กับคนเราได้ทุกอย่าง

ขอได้โปรดจำไว้ให้แม่นว่า พระพุทธศาสนาที่ว่า จะสามารถช่วยแก้ปัญหาให้แก่เราได้ทุกอย่างนั้น มีเหตุผลอยู่ ๓ ประการ คือ :-

๑. พระพุทธศาสนาสามารถทำให้คนเรามีความสบายใจอยู่ได้เสมอ ไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะหรือในเหตุการณ์ใด ๆ

๒. พระพุทธศาสนาสามารถช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับคนเราได้อย่างมากมาย โดยอาศัยวิธีทางสมาธิ

๓. พระพุทธศาสนา สามารถสร้างจิตใจของคนเราให้มีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง ซึ่งข้อนี้ เป็นข้อที่สำคัญมากที่สุด

คนที่มีศีลธรรม เพราะกลัวคนอื่นจะตำหนิหรือลงโทษ หรือกลัวจะเสียชื่อ กลัวจะสูญเสียประโยชน์อย่างนั้นอย่างนี้ คนที่มีศีลธรรมอยู่กับตัวได้เพราะอาศัยคนอื่นเช่นนี้ เพราะอาศัยสิ่งภายนอกเช่นนี้ ศีลธรรมอย่างนี้ไม่มีความมั่นคง

ส่วนคนที่ยึดมั่นอยู่ในศีลในธรรม โดยไม่ปรารถนาถึงคนอื่นหรือสิ่งภายนอก เขารู้สึกเป็นความจำเป็นที่จะต้อง มีศีลธรรม ก็เพราะเขาได้มองเห็นชัดแล้วว่า ถ้าเราไม่มีศีลธรรม เราจะพันทุกข์ไม่ได้ ชีวิตของเราจะมีความสมบูรณ์ขึ้นไม่ได้ คนที่มีศีลธรรมเกิดขึ้นในลักษณะนี้เรียกว่า มีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง

พระพุทธศาสนา สามารถช่วยสร้างจิตใจของคนเรา ให้มีศีลธรรมเกิดขึ้นจากตัวเองดังที่กล่าวมานี้ได้อย่างแน่นอน ฉะนั้น ท่านลองคิดดู ถ้าหากคนที่มีศีลธรรมเกิดจากตัวเองนี้ เป็นคนมีความรู้ความสามารถ มีอิทธิพลในสังคม เป็นคนที่มีความรู้ในการเศรษฐกิจเป็นอย่างดี คนประเภท นี้จะสามารถช่วยสังคมได้สักเพียงไร แต่เท่าที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ คนที่มั่งมีหรือมีความรู้ความสามารถนี้ มักจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน โลกทุกวันนี้ได้รับความเดือดร้อน ก็เพราะบุคคลในระดับนี้มีศีลธรรมไม่พอ ศีลธรรมที่เขามีอยู่มันเป็นศีลธรรมที่เกิดจากสิ่งภายนอก ฉะนั้น จึงไม่มี ความมั่นคง เปราะง่าย แตกง่าย ในเมื่อกระทบกับสิ่ง แวดล้อมที่ไม่ดี และในเมื่อคนในระดับนี้ ไม่มีศีลธรรมอย่างเพียงพอแล้ว เขาก็จะกลายเป็นเหมือนพวกยักษ์ในเรื่อง รามเกียรติ์ ซึ่งยักษ์พวกนี้มีฤทธิ์มีอำนาจมาก มนุษย์สู้ไม่ได้ แม้กระทั่งเทวดาก็สู้ไม่ได้ เรื่องจึงได้เดือดร้อนไปถึงพระนารายณ์ต้องเสด็จอวตารลงมาเกิดเป็นมนุษย์ จึงได้ปราบยักษ์ได้

ข้อคิดจากเรื่องรามเกียรติ์

ขอได้โปรดสังเกตว่า พระราม แม้จะได้ชื่อว่าเป็น พระนารายณ์อวตารลงมา แต่ก็ไม่มีฤทธิ์อะไร ถ้าหาก ไม่ได้อาศัย หนุมาน และสุครีพเป็นต้น ก็ไม่อาจจะปราบ ยักษ์ได้ พระพุทธศาสนาในขณะนี้ก็เหมือนกับพระราม สำหรับคนที่เข้าถึงพระพุทธศาสนาจริง ๆ เขาก็จะยอม รับใช้พระพุทธศาสนาด้วยชีวิตของเขาทั้งหมด และถ้าหาก คนที่มารับใช้นี้เป็นคนมีฤทธิ์มีอำนาจ เหมือนกับหนุมาน และสุครีพเป็นต้น พระพุทธศาสนาก็สามารถที่จะช่วย ขจัดความชั่วร้าย และความเดือดร้อนต่าง ๆ ให้หมดไป จากโลกนี้ได้

จงสังเกตว่า การที่หนุมานก็ดี สุครีพก็ดี ยอมรับใช้ พระรามด้วยชีวิตทั้งหมด ก็เพราะพวกเหล่านี้ได้เห็น แล้วว่า พระราม ก็คือ พระนารายณ์สีกกร ผู้เสด็จลงมาสู่ โลกมนุษย์ แน่นอนเหลือเกินว่า ถ้าหนุมานหรือสุครีพ ไม่เห็นสีกกรแล้วก็คงจะไม่ยอมรับใช้แน่นอน เวลานี้ปัญหา สำคัญมีอยู่เพียงอย่างเดียว คือ คนที่อยู่ในฐานะที่สามารถ จะเรียนรู้ในทางพระพุทธศาสนาได้จริง ๆ จนกระทั่งเข้า

ถึงแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา บุคคลที่ว่านี้ยังไม่ได้
น้อมนำตัวเข้ามาศึกษาในทางพระพุทธศาสนาอย่าง
จริงจัง เพราะฉะนั้นเขาจึงมองไม่เห็นว่ พระพุทธศาสนา
สามารถที่จะช่วยแก้ปัญหาคัดทุกอย่ง

คนที่จะรู้แน่วว่ พระพุทธศาสนาสามารถช่วยแก้
ปัญหาให้คัดทุกอย่งนั้น ต้องเป็นคนที่จะเข้าถึงแก่นแท้ของ
พระพุทธศาสนาเท่านั้น เพราะคนประเภทนี้ เขาจะรู้แจ้ง
ด้วยตัวของเขาเองว่ อะไร คัด สาเหตุของความเกิด
ความแก่ ความเจ็บ และความตาย และอะไร คัด สาเหตุ
ของความยากจน และความอาภัพต่าง ๆ จาก ความรู้แจ้ง
ในปัญหาเหล่านี้แหละ จะทำให้เขาพบวิธีแก้ปัญหาคัด
ได้ผลแน่อน และผลที่ว่านี้จะย่งยืนและสืบต่อกันไป
ทุกชาติ ๆ จนกระทั่งในที่สุด เขาก็เอาชนะปัญหาต่าง ๆ
เหล่านี้ได้โดยเด็ดขาด เป็นผู้ที่อยู่เหนือความทุกข์ โดย
ประการทั้งปวง ต้องเป็นคนที่จะรู้แจ้งในปัญหาทั้งหมด
ดังที่กล่าวมานี้ เขาจึงจะสามารถยืนยันได้ว่ พระพุทธ
ศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหาคัดให้กับตัวเรา และให้กับ
คนอื่นคัดทุกอย่ง และย่งกว่านั้น เขาจะมองเห็นชัดว่

ในเมื่อเข้าใจหลักพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดีแล้ว เขาก็จะรู้จักเลือกเอาวิธีการต่าง ๆ ตามที่ใช้กันอยู่ในทางโลกนั้นแหละมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งจะไม่ก่อให้เกิดผลสะท้อนในทางที่ไม่ดีในภายหลังอีกด้วย

อนึ่ง เท่าที่พูดมาในตอนแรกนั้น ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่า จะใช้แต่วิธีที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนไว้เท่านั้น หรือพูดง่าย ๆ ว่าไม่ได้หมายความว่า จะชักชวนกันออกบวชให้หมด หรือชักชวนกันให้ละทิ้งการงานต่าง ๆ ในทางโลกแล้วก็หันมาตั้งตาฝึกแต่สมาธิ ตรงกันข้ามคนที่เข้าใจซึ่งในเรื่องพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงนั้น จะช่วยส่งเสริมศิลปวิทยาและอาชีพต่าง ๆ ตลอดทั้งศิลปะในอันที่จะทำให้โลกมีความงาม มีความไพเราะ มีความร่าเริงสนุกสนานอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพราะมีความจริงอยู่ว่า คนเราจะก้าวไปสู่ความหลุดพ้นในระดับสูงพร้อม ๆ กันนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

คนที่ศึกษาแต่ในทางพระพุทธศาสนา โดยไม่ศึกษาเรื่องของโลกให้เข้าใจดี และพื้นเดิมเป็นคนมีใจแคบ หรือมีทัศนคติแคบ เป็นคนมีความกตตันทางอารมณ์ต่าง ๆ

บุคคลประเภทนี้ ไม่เหมาะอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้นำในทางศาสนา เพราะจะเป็นผู้ชวนขวายอยู่แต่ในประโยชน์ของตนในวงแคบ ๆ จะเป็นผู้กำหนดนโยบายและหลักการเพื่อคนส่วนใหญ่ไม่ได้

อย่าลืมนะว่า พระพุทธเจ้าซึ่งโดยปกติก็ทรงสอนแต่เรื่องธรรมนั้น พระองค์ทรงเป็นโลกวิทูรู้แจ้งโลก และเป็นสัมพันธูญ ทรงรู้แจ้งทุกสิ่งทุกอย่าง

ข้าพเจ้าขอเน้นด้วยความมั่นใจอย่างที่สุดว่า พระพุทธศาสนาเท่านั้น ที่สามารถจะช่วยแก้ปัญหาให้กับตัวเราได้ทุกอย่าง และในเมื่อแก้ปัญหาให้กับตัวเราได้ ก็ย่อมจะนำไปใช้แก้ปัญหาให้กับคนอื่นได้ ไม่ว่าจะเป็บุคคลในครอบครัวหรือในสังคมก็ตาม ถ้าผู้นำสังคมในกลุ่มไหนหรือระดับไหนก็ตาม หากได้ยึดถือเอาคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นหลักในการดำเนินชีวิต และประกอบกิจการต่าง ๆ แล้ว ประเทศของเราก็จะต้องก้าวหน้าไปสู่ความเจริญ อย่างชนิดที่ทำให้คนทุกระดับมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย และมีความสุขยิ่งกว่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้นี้ และในเมื่อเราใช้หลักพระพุทธศาสนาภายในประเทศของเรา

ได้ผลทุกทาง คือ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การศึกษา การสาธารณสุข และการปกครองเป็นต้น ก็จะเป็นตัวอย่างให้ประเทศอื่น ๆ นำหลักการและวิธีการต่าง ๆ ของเราไปใช้ ซึ่งในที่สุดโลกทั้งหมดก็จะก้าวไปสู่ยุคที่อุดมสมบูรณ์ และโลกนี้ก็จะกลายเป็นดินแดนสวรรค์แห่งหนึ่ง

แต่อย่างไรก็ดี จะต้องทำความเข้าใจกันอีกข้อหนึ่ง กล่าวคือ ตามวิธีการของพระพุทธศาสนานั้น จะให้เห็นผลอย่างรวดเร็ว ตามความปรารถนาของคนส่วนใหญ่ เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ เพราะความเจริญในด้านจิตใจของแต่ละบุคคล ย่อมเป็นไปตามพื้นฐานที่มีมาแต่เดิม บางคนอาจจะก้าวหน้าได้เร็ว แต่บางคนตลอดทั้งชีวิต แม้จะได้มีการศึกษาและการอบรมอย่างดี อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี จิตใจก็อาจจะก้าวหน้าไปได้เพียงนิดเดียว ความเจริญของสังคมย่อมขึ้นอยู่กับความเจริญแห่งจิตใจของบุคคลในสังคมเพราะฉะนั้น ถ้าคนส่วนใหญ่จิตใจยังเจริญไม่ได้ มาตรฐาน มันก็เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ที่จะให้ทุกสิ่งทุกอย่างเจริญขึ้นมาอย่างรวดเร็ว

ถ้าหากจะมีบางคนคิดว่า ไม่จำเป็นต้องนำวิธีการทางพระพุทธศาสนามาใช้ เพราะทำให้ได้ผลช้า สู้เอาวิธีอื่นอย่างที่คุณำในบางประเทศใช้กันอยู่ไม่ได้ ถึงแม้จะต้องมีการบังคับ มีการฆ่า มีการประหารชีวิต มีการลงโทษอย่างรุนแรง หรือมีการตรอนอิสรภาพหรือสิทธิเสรีอะไรก็ตาม ถ้าหากว่ามันจะเป็นวิธีที่จะทำให้คนส่วนใหญ่มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ประเทศของตัวเองมีอำนาจมากขึ้น ก็ควรจะใช้วิธีนี้เพราะเห็นผลเร็ว

บางคนอาจจะมีความเห็นแบบนี้ และทุกวันนี้ก็เหมือนว่า คนที่มีความเห็นแบบนี้มีมากยิ่งขึ้นกว่าในยุคใด ๆ ทั้งนี้ เนื่องจากความเจริญในด้านวัตถุ และความเป็นอยู่อันสะดวกสบาย และความสุขสำราญของบุคคลบางกลุ่ม ซึ่งมีเป็นจำนวนน้อยมากนั้น ทำให้คนส่วนใหญ่เกิดความทะเยอทะยาน อยากจะมี อยากจะได้ เหมือนกับคนกลุ่มนี้บ้าง และต้องการจะหาให้ได้อย่างรวดเร็วอีกด้วย กล่าวคือ จะต้องพยายามหาให้ได้ในขณะที่ตนเองยังมีชีวิตอยู่ในวัยหนุ่มวัยสาว เพราะถ้าแก่ไปแล้ว ถึงแม้จะมีเงิน หรือมีความเป็นอยู่สะดวกสบายอย่างไร ความอ่อนแอของ

ร่างกายก็ไม่ช่วยทำให้ตนเองมีความสุข มีความสนุกสนาน ได้เหมือนกับที่ตั้งใจไว้ และบางคนซึ่งแม้จะอยู่ในวัยกลางคนหรือแก่แล้ว ก็ยังคิดที่จะหาความสุขในด้านวัตถุ หรือในด้านกามารมณ์ให้มาก เท่าที่จะเป็นไปได้ ไม่สามารถที่จะตั้งใจหรือห้ามใจตนเองไว้ได้ถ้าหากมีโอกาส บุคคลในกลุ่มที่มีความสุขสำราญกันอย่างเต็มที่ ซึ่งมีทั้งวัยรุ่น วัยหนุ่ม วัยสาว และวัยแก่ แต่ทว่าบุคคลในกลุ่มนี้มีจำนวนน้อยมาก แต่ก็มืออิทธิฤทธิ์และมีโอกาสดีกว่าในอันที่จะหาความสุขมากกว่าคนกลุ่มใหญ่ ความเป็นอยู่ซึ่งเห็นกันอยู่ทั่ว ๆ ไปของบุคคลในกลุ่มนี้แหละ เป็นจุดยั่วเย้าให้คนกลุ่มใหญ่เกิดความทะเยอทะยานใคร่ที่จะเอาอย่าง แต่แล้วก็จะพบว่า บุคคลกลุ่มใหญ่ตั้งที่กล่าวมานี้อยู่ในฐานะที่ยากจนและขาดแคลนต่าง ๆ กว่าคนกลุ่มน้อยนั้นมาก และโอกาสที่จะเสียเปรียบก็มีมากกว่า บุคคลในกลุ่มนี้ทั้งที่ได้ใช้ความพยายามกันมาแล้วอย่างมากมายได้พยายามดิ้นรนต่อสู้กับปัญหาทุก ๆ อย่าง ปีแล้วก็ปีเล่า ก็ยังมองไม่เห็นทางว่าจะมีฐานะดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร และยิ่งกว่านั้นความยากจน ซึ่งคล้ายกับเป็นโรคระบาด

ก็นับวันแต่จะแผ่กว้างออกไปทุกที เหตุการณ์ที่ว่านี้มีอยู่ทั่วโลก และเหตุการณ์อันนี้ ก็มีบุคคลที่ถือว่าเป็นชั้นผู้นำคิดจะแก้ไขด้วยวิธีพยายามดึงเอาอำนาจของปวงชนเข้ามาเป็นของรัฐ ซึ่งปวงชนส่วนใหญ่จะต้องทำตามคำสั่งของรัฐทุกประการ สุดแล้วแต่ทางรัฐจะกำหนดให้ทำอะไร ซึ่งวิธีนี้ ทำให้คนส่วนใหญ่หมดสิทธิและเสรีภาพ ระบบอันนี้ตั้งอยู่บนรากฐานความเชื่อที่ว่า คนเราเกิดมาเท่ากันตายแล้วก็หมดเรื่อง การที่คนเรามีความเป็นอยู่ไม่เท่ากัน เป็นเพราะการจัดระบบเศรษฐกิจและการปกครองไม่ดีพอ แล้วก็พยายามจัดขึ้นใหม่โดยใช้วิธีที่รัฐจะต้องเข้าควบคุม และมีอำนาจในกิจการของราษฎรทุกอย่าง เพื่อที่จะตัดทอนความเสมอภาค และตัดการแข่งขันระหว่างราษฎรด้วยกัน ที่ทำให้บางพวกเสียเปรียบให้หมดสิ้นไป ซึ่งวิธีการอันนี้จะได้ผลจริงหรือไม่ ก็ขอให้พิจารณาดูด้วยใจที่เป็นกลาง แล้วก็รู้เอง

ส่วนอีกวิธีหนึ่ง คือรัฐพยายามที่จะให้ราษฎรทุก ๆ คนมีสิทธิและเสรีภาพในที่จะทำอะไรตามความคิดเห็นของตนเองได้อย่างอิสระ ยอมให้ราษฎรประกอบอาชีพต่าง ๆ

ได้ตามความพอใจและความสามารถ รัฐเข้าควบคุมเฉพาะในบางสิ่งบางอย่างที่จำเป็น เพื่อที่จะรักษาความเป็นธรรมให้เกิดขึ้น และเพื่อขจัดความไม่เป็นธรรมหรือการเบียดเบียนกันในรูปแบบต่าง ๆ ให้หมดไป วิธีนี้ดูจะเป็นวิธีที่คนส่วนมากพอใจ แต่แล้วเราก็พบว่าคนที่มียอำนาจ หรือมีโอกาสดีกว่าคนอื่น มีความสามารถเหนือคนอื่นคนเหล่านี้ก็พยายามหาโอกาสที่จะเบียดเบียนหรือเอาเปรียบคนอื่นอยู่เสมอ ซึ่งในที่สุดก็จะทำให้คนส่วนใหญ่หมดโอกาสที่จะก้าวหน้าไปตามทางของเขา เพราะฉะนั้นเราจึงพบว่าแม้ในโลกฝ่ายเสรีเอง ความยากจน ความเดือดร้อนก็ยังมีอยู่ไม่น้อยและยังไม่มีทีท่าว่ามันจะหมดไปจากโลกได้อย่างไร ถ้าหากว่าบุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญในสังคมฝ่ายโลกเสรี ยังเป็นอยู่อย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ การทำสงครามทั้งในทางตรงและทางอ้อม ระหว่างโลกทั้งสองฝ่ายนี้ ยังจะต้องมีอยู่ต่อไปอีกนาน

ข้าพเจ้ามองเห็นอย่างทะลุปรุโปร่งที่เดียวว่า ทุกวันนี้ จะต้องนำเอาวิธีทางพระพุทธศาสนามาใช้เท่านั้น จึงจะสามารถขจัดความขัดแย้ง ความยากจน หรือความ

เดือดร้อนให้หมดไปจากโลกได้ เพราะตามวิธีการของ พระพุทธศาสนานั้น แม้ว่าจะค่อยเป็นค่อยไป ไม่ค่อย จะทันใจสำหรับคนกลุ่มใหญ่ก็จริง แต่มันก็เป็นวิธีเดียว เท่านั้นที่เหลืออยู่ ที่จะนำมาใช้ให้เกิดผลได้จริง ๆ ส่วน วิธีอื่น ๆ ซึ่งมีอยู่หลายแบบหลายอย่างดังที่ใช้กันอยู่ ทุกวันนี้ นั่น แม้เราจะมองเห็นชัดว่า เป็นวิธีที่ได้ผลอย่าง นั้นอย่างนี้ ก็ขอได้โปรดจำไว้ให้แม่นทีเดียวว่า วิธีการ ต่าง ๆ เหล่านี้ มักจะก่อให้เกิดผลสะท้อนในทางที่ไม่ดี เสมอ แล้วเราก็จะต้องมาแก้ปัญหาอันนี้กันอีกอย่างนี้ ตลอดไป เมื่อมองดูกันอย่างผิวเผิน ก็จะเห็นว่าเป็นวิธีการ ที่ได้ผลเร็ว แต่ถ้ามองกันให้ซึ่งแล้ว เป็นวิธีการที่ได้ผลช้า ที่สุด มันคล้าย ๆ กับว่าเราสร้างบ้านด้วยไม้ไผ่ หรือด้วย ไม้อะไรรักก็ตามซึ่งไม่คงทนถาวร แต่ก็สามารถที่จะสร้างได้ เร็วในอันที่จะให้คนได้อยู่อาศัย เพราะลงทุนไม่มากวิธีทำ ก็ง่ายกว่า แต่แล้วท่านก็จะพบว่าอีกไม่นานเท่าไร เราก็ ต้องมาเสียเวลาซ่อมแซม หรือไม้ก็ต้องสร้างขึ้นอีก ตรงกัน ข้าม ถ้าหากเราพยายามสร้างบ้านด้วยการก่ออิฐ หรือใช้ คอนกรีตเสริมเหล็ก จริงอยู่ต้องใช้ทุนมาก ต้องเสียเวลา

มากกว่าจะสำเร็จขึ้นมาได้ แต่มันก็คุ้มกัน เพราะถ้าเราสร้างบ้านให้คนอยู่เป็นตึกที่ถาวร ปัญหายุ่งยากที่จะติดตามมาในภายหลังเหมือนกับการสร้างบ้านด้วยไม้ไผ่ มันก็จะน้อยลง การสร้างสังคมก็เหมือนกัน ถ้าวางรากฐาน ด้านจิตใจกันไม่ถูกต้องแล้ว จะเอาแต่ผลรวดเร็วในด้านวัตถุเหมือนอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ นั่นก็ไม่ผิดอะไรกับการสร้างบ้านด้วยไม้ไผ่ หรือไม่เช่นนั้นก็เหมือนกับการปลูกต้นไม้ชนิดไม้ไผ่ หรือไม่เช่นนั้นก็เหมือนกับการปลูกต้นไม้ที่รากไม่แข็งแรง ซึ่งต้นไม้ย่อมจะงอกงามขึ้นมาไม่ได้

ขอได้โปรดจำไว้ให้แม่นว่า คนที่จะทำงานได้เป็นผลสำเร็จ นอกจากจะเป็นคนที่มีสุขภาพทางร่างกายแข็งแรง มีความสะดวกในการทำงานและความเป็นอยู่ และเป็นคนมีการศึกษาดีแล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ จะต้องเป็นคนมีความสบายใจอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในเหตุการณ์อะไรก็ตาม ในด้านความสบายใจนี้ วิธีการทางพระพุทธศาสนาสามารถที่จะช่วยเหลือได้อย่างดีที่สุดพูดได้อย่างมั่นใจที่สุดว่า ไม่มีวิธีการที่ไหนหรือหลักวิชาอะไรที่จะทำให้คนเรามีความสบายใจดีเยี่ยม เท่ากับวิธีการของ

พระพุทธศาสนา ขอให้ท่านนึกถึงหลักอันนี้บ่อย ๆ ว่า แม้แต่ความแก่ ความเจ็บ และความตาย ทางพระพุทธศาสนายังสามารถช่วยได้ กล่าวคือ ทำให้คนที่เข้าถึงธรรมนั้นไม่เป็นห่วงตัวเอง ไม่มีความวิตกกังวล แม้ว่าเดี๋ยวนี้ จะกำลังแก่ กำลังเจ็บอยู่ หรือกำลังจะตายก็ตาม เพราะจากการปฏิบัติทางสมาธิและวิปัสสนานั้น จะทำให้เขารู้จักชีวิตภายในดีขึ้นโดยลำดับ ซึ่งจุดนี้แหละเป็นจุดที่สำคัญที่สุด เพราะคนเราถ้ายังรู้จักชีวิตภายในลึกซึ้งเพียงใดความสบายใจ ความกล้าหาญ ความอดทน ความเสียสละ ตลอดจนสมรรถภาพต่าง ๆ จะเพิ่มพูนขึ้นโดยลำดับ โดยที่สิ่งแวดล้อมหรือสภาพแห่งร่างกายไม่อาจที่จะยับยั้งหรือกีดขวางได้ และผลที่ว่านี้เขายังมองเห็นอีกว่าสามารถที่จะสืบต่อไปจนถึงชาติหน้าได้ทุก ๆ ชาติ เพราะฉะนั้น จึงทำให้บุคคลประเภทนี้เป็นบุคคลที่อยู่เหนือความแก่ ความเจ็บ และความตาย อยู่เหนือความผิดหวัง ความยากลำบากต่าง ๆ ซึ่งหมายความว่า สิ่งเหล่านี้ คือความแก่และความตายเป็นต้น ทำอะไรเขาไม่ได้ เพราะเขารู้แจ้งว่า ตัวเขาที่แท้จริงนั้น ไม่ใช่ร่างกายอันนี้

ไม่ใช่ชีวิตอันนี้ ชีวิตภายนอกเป็นผลที่เกิดมาจากชีวิตภายในถ้าปรับปรุงชีวิตภายในให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้ว สิ่งแวดล้อม หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ในโลก ไม่ว่าจะร้ายแรงสักเพียงไร ก็ทำให้เขาหวั่นไหว ทำให้เขาเกิดความทุกข์ไม่ได้ และที่สำคัญที่สุดก็คือ ไม่ว่าจะมียะอะไรเกิดขึ้น เช่น กำลังจะตาย หรือกำลังได้รับการทรมานจากความเจ็บป่วย หรือจะผิดหวังอะไรก็ตาม เขาสามารถบอกกับตัว เองได้ ตลอดเวลาว่า ฉันยังสบายดี ไม่เป็นอะไรเลย

พระพุทธศาสนาสามารถที่จะทำให้คนเรามีความสบายใจได้เสมอ และสามารถที่จะช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น จนกระทั่งในที่สุดก็สามารถที่จะช่วยให้เป็นอัจฉริยบุคคลในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งตามทางพระพุทธศาสนา เรียกว่า เอตทัคคบุคคล ซึ่งตามศัพท์แปลว่า บุคคลที่เป็นเลิศในทางใดทางหนึ่ง และตามวิธีของพระพุทธศาสนานั้น คนที่จะก้าวขึ้นมาเป็นอัจฉริยะจะต้องอาศัยวิธีทางสมาธิ และวิปัสสนา และต้องเป็นคนที่มีคุณธรรมอย่างสูงเป็นพื้นฐานมาก่อน จึงจะก้าวขึ้นมาถึงตำแหน่งนี้ได้ เพราะฉะนั้น

เราจึงมั่นใจได้อีกอย่างหนึ่งว่า บุคคลที่มีความฉลาด และความสามารถเหนือคนอื่นมากมายนั้น ถ้าได้มาฝึกฝนตามวิธีของพระพุทธศาสนา ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เลยทีเดียวที่บุคคลประเภทนี้จะใช้ความฉลาดไปในทางที่ทำให้คนอื่นเดือดร้อนหรือเอาเปรียบคนอื่น เพราะเขารู้อยู่ แก่ใจของเขาเองว่า ทางแห่งความพ้นทุกข์นั้นมีอยู่ทางเดียว คือต้องปฏิบัติตามมรรคมีองค์ ๘ หรือศีล สมาธิ ปัญญา และโดยธรรมดา คนที่จะฝึกสมาธิและวิปัสสนาได้ผลจริง ๆ ใจต้องสงบจากนิวรณ์ เช่น ความคิดที่จะเอาเปรียบคนอื่น ด้วยอำนาจมฉันทะไม่มีความโกรธ หรือความเกลียด ความอาฆาตพยาบาท ก็จะมีขึ้นไม่ได้ ความท้อแท้ ความเบื่อหน่ายต่อการงาน หรือต่อบุคคลก็มีขึ้นไม่ได้ อย่างนี้เป็นต้นเพราะถ้ายังมีนิวรณ์เหล่านี้รบกวนอยู่ในใจเสมอ ก็ไม่อาจจะเข้าสมาธิได้ และในเมื่อเข้าสมาธิไม่ได้ ความสบายใจและสมรรถภาพต่าง ๆ อย่างที่เรามองเห็น หรืออย่างที่เรามีอยู่นั้นก็ไม่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพราะฉะนั้นจึงเป็นการบังคับอยู่ในตัวที่จะทำให้บุคคลประเภทนี้ต้องมีศีลธรรมอยู่ตลอดเวลา

ข้อความต่าง ๆ ดังที่กล่าวมานี้ เป็นเพียงแนวสังเขปถึงหลักการของพระพุทธศาสนาที่จะชี้ให้เห็นว่า การแก้ปัญหาของสังคม ต้องเอาวิธีทางพระพุทธศาสนาไปใช้ ต้องปูพื้นฐานพระพุทธศาสนาลงในสังคมอย่างกว้างขวางวิธีการต่าง ๆ เท่าที่เราใช้กันอยู่ทุกวันนี้ จึงจะเป็นประโยชน์ในทางสร้างสันติได้อย่างแท้จริง

อีกประการหนึ่ง ขอได้โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่า การศึกษาทุกอย่าง และวิธีการทุกอย่างดังที่ใช้กันอยู่ในเวลานี้ทางพระพุทธศาสนาไม่ได้ปฏิเสธ หรือไม่ยอมรับ ในเมื่อเราเห็นกันอยู่แล้วว่า เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ และจำเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ คนที่ศึกษาในทางพระพุทธศาสนาอย่างกว้างขวาง จนกระทั่งเข้าถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนานั้นจะเป็นบุคคลที่สนใจต่อสวัสดิภาพของสังคม และสนใจต่อการศึกษาต่าง ๆ เพื่อที่จะพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น เช่นอย่างพระราหุล ซึ่งเป็นพระอรหันต์แล้ว ก็ยังสนใจต่อการศึกษาต่าง ๆ จนกระทั่งได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นผู้เลิศในทางนี้ เพราะฉะนั้น ท่านอย่าเข้าใจผิดว่า คนไหนถ้าหันมาสนใจทางพระพุทธศาสนาแล้วอย่างอื่นจะไม่สนใจ

เหตุไร บางคนเมื่อสนใจกับทาง พระพุทธศาสนาแล้วอย่างอื่นจึงไม่สนใจ

อนึ่ง มีอยู่บ้างเหมือนกันที่บุคคลบางประเภท เมื่อหันมาสนใจทางพระพุทธศาสนาแล้ว อย่างอื่นเลิกสนใจ ถ้าหากว่าใครจะเป็นอย่างนี้ ก็มีสาเหตุเนื่องมาจากสิ่งเหล่านี้คือ :-

๑. เป็นเพราะสมองจำกัด ศึกษาอะไรมา กะ ไร ไม่ได้ ในเมื่อรู้สึกว่ วิชาของพระพุทธศาสนาเป็นวิชาที่สำคัญยิ่ง จึงได้ทุ่มเทใช้เวลาส่วนมากหรือเกือบจะทั้งหมดมาสนใจ ในด้านนี้ด้านเดียว ในเมื่อเขาไม่มีความจำเป็นเกี่ยวกับเรื่อง การดำรงชีพ หรือความรับผิดชอบที่จะต้องไปทำงาน อย่างอื่นหรือไปสนใจอย่างอื่น

๒. เป็นเพราะต้องการจะใช้เวลาสนใจอยู่ทางพระ พุทธศาสนาให้บรรลุถึงความสำเร็จเสียก่อน แล้วจึงจะหัน ไปสนใจในด้านอื่น ไม่ใช่เป็นเพราะเขามีสมองจำกัด แต่ เขามีเวลาจำกัด ซึ่งบุคคลประเภทนี้เมื่อเรียนทางพระ พุทธศาสนาได้ผลแล้ว ก็สมารถที่จะไปเรียนวิชาอะไรก็ได้

ถ้าหากเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ หรือจำเป็นที่จะต้องเอาไปใช้ในการประกอบกิจการงาน ฉะนั้น ถ้าเราเห็นใครเขาหมกมุ่นอยู่แต่ในทางศาสนา เราก็ต้องพยายามพิจารณาดูให้ดีว่าเป็นเพราะสาเหตุอะไร เป็นเพราะเขามีสมองจำกัด หรือเป็นเพราะเขามีเวลาจำกัด

๓. บุคคลอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นกันมากที่สุด คือ สันดานเดิมเป็นคนขี้เกียจ มีความกตัญญูทางอารมณ์มาก เวลาศึกษาทางพระพุทธศาสนาก็ไม่ค่อยได้ผล คืออะไรก็ไม่ค่อยได้ ความเข้าใจก็น้อย นั่งสมาธิก็ไม่ได้ บุคคลประเภทนี้มักจะใช้ข้ออ้างที่ว่า ตนหันมาในทางนี้แล้ว จึงไม่อยากจะสนใจอะไรอย่างอื่น ชาวพุทธโดยทั่วไปที่เข้าวัด ถือศีล ฟังเทศน์ และทำบุญกันตามประเพณีต่าง ๆ โดยมากอยู่ในประเภทที่ ๓ นี้ และจากบุคคลในกลุ่มนี้แหละ ที่มักทำให้นักศึกษาซึ่งเป็นผู้หวังดีต่อประเทศชาติ ต้องการที่จะให้ประเทศชาติมีความก้าวหน้า ทำให้เขาเห็นว่าพระพุทธศาสนาไม่อาจจะนำมาพัฒนาประเทศได้ เพราะเขาสังเกตเห็นว่า คนไหนถ้าลงว่าเข้าวัดแล้ว ก็มักจะกลายเป็นคนที่ไม่เอาอะไร ไม่สนใจต่อความเจริญของโลก

ไม่สนใจต่อสวัสดิการต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งอันที่จริงแล้ว ตรงกันข้ามเลย คือคนที่เข้าใจถึงพระพุทธศาสนาจริง ๆ จะกลายเป็นบุคคลที่สนใจต่อการก้าวหน้าของสังคม และมักจะมีเวลาเหลือเฟือเพื่อที่จะอุทิศตัวให้กับสังคม ถ้าหากเขาปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาได้ผลดีจริง ๆ

ความดีเด่นของพระพุทธศาสนา ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาให้ทุกอย่าง

ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาแล้วว่า คนที่จะสามารถทำอะไรเป็นผลสำเร็จนั้น ย่อมมีหลักสำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ :-

๑. ตัวเอง จะต้องมีความสบายใจอยู่เสมอ
๒. จะต้องมีความสมรรถภาพเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ
๓. ต้องมีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง

พระพุทธศาสนาเท่านั้น ที่สามารถจะทำให้คนเรามีความสบายใจอยู่เสมอ และทำให้มีความสมรรถภาพเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ และความสบายใจกับสมรรถภาพที่ว่ามี

ความสัมพันธ์อยู่กับศีลธรรมอย่างใกล้ชิดอีกด้วย เพราะคนเราจะมีความสุขสบายใจและมีสมรรถภาพเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ นั้น จะต้องเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่เพื่อการสร้างบารมี หรือปฏิบัติตามมรรคมีองค์ ๘ และทั้งต้องเป็นคนที่มีรู้แจ้งด้วยตัวของเขาเองว่า ถ้าหากเราไม่มีศีลธรรมอย่างเพียงพอแล้ว เราก็ไม่อาจที่จะพ้นทุกข์ เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับคนเราโดยอาศัยวิธีทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้น ย่อมจะทำให้บุคคลประเภทนี้มีประโยชน์ต่อสังคมโดยแท้จริง จะไม่เหมือนกับคนส่วนมากในเวลานี้ พอมีความรู้ความฉลาดขึ้นก็มักจะเอาเปรียบคนอื่น ทำความเดือดร้อนให้กับคนอื่น ทำนองเดียวกับพวกยักษ์ในเรื่องรามเกียรติ์ พวกนี้พอมีฤทธิ์เกิดขึ้น ทั้งมนุษย์และเทวดาก็พากันเดือดร้อน จนถึงพระนารายณ์ต้องอวตารลงมาปราบ และนอกจากพระนารายณ์แล้ว ก็ไม่มีใครที่สามารถจะปราบยักษ์ได้ แต่อย่าลืมนวลำพังพระรามองค์เดียวไม่อาจจะปราบยักษ์ได้ แม้จะมีฤทธิ์คือมีศรที่สามารถจะปราบยักษ์ได้ และมีบุญบารมีคุ้มครอง ซึ่งทำให้ใคร ๆ ไม่อาจที่จะทำอันตรายได้

และมีความดีอันประเสริฐ ซึ่งทำให้บุคคลเช่นอย่างหนุมาน หรือสุครีพ ซึ่งมีฤทธิ์มีอำนาจมาก พอรู้ว่านี่คือ พระนารายณ์ ก็ยินดีรับใช้ทุกอย่าง เพื่อวัตถุประสงค์อันเดียวกัน คือ ต้องการจะปราบยักษ์ให้สิ้นซากไปจากโลกมนุษย์

พระพุทธศาสนา ซึ่งเปรียบเหมือนกับพระนารายณ์ ที่อวตารลงมาเกิดเป็นพระราม ใครก็ตาม ไม่ว่าจะ มีฤทธิ์หรือจะมีอำนาจ มีความรอบรู้เจนจบหยั่งดินฟ้า มหาสมุทรรอบรู้เหตุการณ์ทุกอย่างดังเช่นพิเภกก็ตาม ในเมื่อมารู้ถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนาแล้ว ทุกคนจะ ยินดีรับใช้ด้วยชีวิตของตนทีเดียว เพราะทุกคนที่เข้าถึง เนื้อแท้ของพระพุทธศาสนานั้น ย่อมจะรู้แจ้งแก่ใจของ ตนเองอยู่เสมอ ว่าเราไม่มีทางรอด นอกจากทางเดียวคือ ยึดถือพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่งอันสูงสุดเหนือสิ่งอื่นใด ทั้งหมดเท่านั้น และเราไม่มีทางรอด ถ้าหากไม่คิดปรับปรุง จิตใจของตัวเองให้สูงขึ้นด้วยคุณธรรมต่าง ๆ และการที่ จะปรับปรุงจิตใจของตนเองให้สูงขึ้นก็มีอยู่ทางเดียว คือ เราต้องพยายามสลัดความยึดถือและความอยากได้นี้ เพื่อตัวเองออกไปให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ จนกระทั่ง

ต้นหาอุปาทานในสันดานไม่มีเลย นั่นแหละจึงจะพันทุกข์ได้จริง ๆ แต่การที่เราจะทำได้อย่างนี้ก็มิได้อยู่ทางเดียวที่ได้ผลแน่นอน คือนอกจากเราจะต้องพยายามอบรมตัวเองให้มีศีล มีสมาธิ และมีปัญญาแล้ว ในชีวิตประจำวันเราจะต้องพยายามทำทุกสิ่งทุกอย่าง ภายในขอบเขตและหน้าที่ของตัวเองเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น จะเป็นคนเห็นแก่ตัวไม่ได้ ขอให้สังเกตว่า คนที่จะบรรลุมรรคผลได้นั้น จะต้องได้เคยสร้างบารมีมาแล้วอย่างเพียงพอ บารมีข้อแรก ก็คือทานบารมี และข้อต่อมา ก็คือ ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี และอุเบกขาบารมี โดยลำดับ

การสร้างบารมี ก็คือ การสร้างฐานะให้กับตัวเองที่ได้ผลอย่างแน่นอนและยั่งยืน การสร้างบารมี ก็คือ การสร้างชีวิตภายในให้ค่อย ๆ มีความสมบูรณ์ขึ้นโดยลำดับ ชีวิตภายนอก ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน เกิดมาจากชีวิตภายใน ชีวิตภายนอกจะดีหรือไม่ดีแค่ไหนอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับชีวิตภายใน ฐานะภายนอกก็มาจากฐานะภายใน เหมือนต้นไม้ย่อมเกิดมาจากเมล็ดของมัน ต้นไม้

จะเป็นต้นอะไร ความสำคัญอยู่ที่เมล็ดของมัน ขอให้สังเกตให้ละเอียดว่า คนที่เข้าใจเรื่องชีวิตถูกต้องตามความเป็นจริง จะต้องเป็นคนที่มีชีวิตอยู่เพื่อผู้อื่น ความรู้แจ้งเกี่ยวกับเรื่องชีวิตของตน อันนี้แหละที่จะทำให้คนเราต้องมีความรู้สึกรับผิดชอบในหน้าที่ของตัว รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตัวเป็นอย่างดี และเขาจะพยายามทำทุก ๆ อย่างเพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ซึ่งโดยที่แท้แล้ว การทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น ก็คือ การทำประโยชน์ให้กับตัวเอง ข้าพเจ้ามองไม่เห็นเลยว่า จะมีหลักคำสอน ไม่ว่าของลัทธิใดที่จะประเสริฐในอันที่จะทำให้คนเรามีศีลธรรม เกิดจากตัวเองได้ดีเท่ากับคำสอนของพระพุทธเจ้า และก็ไม่มีหลักธรรมใดที่จะทำให้คนเรามีความสบายใจอยู่เสมอ และทำให้สมรรถภาพของคนเราเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ และสืบต่อกันไปทุก ๆ ชาติ เท่ากับคำสอนของพระพุทธเจ้า และวิธีศึกษาเพื่อที่จะให้ได้ผลดังที่กล่าวมานี้ ก็ไม่ยาก ทุกคนถ้ามีความสนใจก็สามารถที่จะทำได้ และวิธีที่ว่านี้ก็คือ ขอให้พยายามศึกษาคำว่า วิบาก ให้เข้าใจอย่างละเอียด และลึกซึ้งทุกแง่ทุกมุม เพียงแค่นี้เท่านั้น ก็จะทำให้ได้ผลดังที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดได้

วิบาก

คำว่า **วิบาก** แปลว่า **ผล** และคำว่า **ผล** ในที่นี้ หมายถึง **ผลของการกระทำที่เกิดขึ้นในสันดาน ไม่ได้หมายถึงผลที่แสดงออกมาภายนอก** เช่น เมื่อเราหัดเป็นคนขี้เกียจ นิสัยขี้เกียจที่เกิดขึ้นในสันดาน เรียกว่า **วิบาก** ส่วนคนขี้เกียจย่อมจะมีความลำบากอย่างไรบ้าง หรือชีวิตจะไม่ก้าวหน้าอย่างไรบ้าง ความลำบากหรือความไม่ก้าวหน้า ไม่เรียกว่า **วิบาก** แต่เรียกว่า **ผลของวิบาก** เมื่อเราเรียนหนังสือ การเรียนก็ถือว่าเป็นกรรมอย่างหนึ่ง ความรู้ที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลของการเรียนก็เรียกว่า **วิบาก** คนที่มีความรู้ย่อมจะหาเงินได้ หรือมีชื่อเสียง การมีเงินหรือมีชื่อเสียงไม่เรียกว่า **วิบาก** แต่เรียกว่า **เป็นผลของวิบาก** เพราะฉะนั้น ขอให้จำไว้ให้ดีกว่า **เมื่อพูดถึงคำว่าวิบาก จะต้องหมายถึง ผลแห่งการกระทำที่เกิดขึ้นในสันดานเสมอ และจะต้องเกิดขึ้นทุกครั้งและเกิดทันทีในเมื่อการกระทำได้เกิดขึ้น**

กรรมในทางพระพุทธศาสนา แบ่งออกเป็น ๓ อย่าง คือ กายกรรม วจีกรรม และมโนกรรม *กายกรรม* แปลว่า การกระทำทางกาย ซึ่งหมายถึงการกระทำที่ ต้องใช้มือใช้เท้าหรือใช้อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งนอกเหนือจากการใช้ปากพูด *วจีกรรม* แปลว่า *การพูด* ส่วน *มโนกรรม* หมายถึง *ความนึกคิด* ในขณะที่เราไม่พูด และไม่ทำอะไรออกมา เพียงแต่คิดในใจในขณะนี้ก็เรียกว่า ทำกรรม เป็นการทำความทางใจ ซึ่งเรียกว่า มโนกรรม เพราะฉะนั้นอย่าเข้าใจว่าคนที่นั่งอยู่เฉย ๆ ไม่พูดไม่ทำอะไร จะถือว่า ในขณะที่นั้น ไม่ทำความอะไรไม่ได้

การกระทำทั้ง ๓ อย่างนั้น ถ้าหากเป็นไปในทางที่ดี ก็เรียกว่า *กุศลกรรม* ถ้าเป็นไปในทางชั่ว ก็เรียกว่า *อกุศลกรรม* กล่าวคือ เมื่อพูดดี ทำดี หรือคิดดี ก็เรียกว่า ประกอบกุศลกรรม ถ้าพูดชั่ว ทำชั่ว หรือคิดชั่ว ก็เรียกว่า ประกอบอกุศลกรรม

การฆ่าสัตว์ การลักทรัพย์ และการประพฤตินอกใจในกามเรียกว่า *กายกรรมฝ่ายอกุศล* ส่วนการกระทำที่เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ และเว้นจากการประพฤตินอกใจในกาม เรียกว่า *กายกรรมฝ่ายกุศล*

การพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพื่อเจ้า เรียกว่า **วจีกรรมฝ่ายอกุศล** การไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดเพื่อเจ้า เรียกว่า **วจีกรรมฝ่ายกุศล**

ความนึกคิดที่ประกอบไปด้วยความโลภ ความโกรธ และความหลงผิด เรียกว่า **มโนกรรมฝ่ายอกุศล** ส่วนความนึกคิดที่ไม่ประกอบด้วยความโลภ ไม่ประกอบไปด้วยความโกรธ ไม่ประกอบด้วยความหลงผิด เรียกว่า **มโนกรรมฝ่ายกุศล**

อนึ่ง เมื่อพูดถึงคำว่า **กรรม** ขออย่าได้เข้าใจว่ามีความหมายเฉพาะแต่ในทางไม่ดี เช่น เมื่อเราเห็นใครทำความชั่วแล้วได้รับผลอย่างไรอย่างหนึ่ง เช่น ไปติดคุก เราก็บอกว่าเป็นกรรมของเขา แต่ในกรณีที่คนบางคนเรียนหนังสือ หรือทำความดีอย่างไรอย่างหนึ่ง ซึ่งในที่สุดทำให้เขามีฐานะดี มีชื่อเสียง มีความเป็นอยู่สะดวกสบาย เรามักจะไม่พูดกันว่า นั่นก็เป็นกรรมของเขา ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ไม่ว่าจะไปในทางดีหรือในทางชั่ว ก็เรียกว่า เป็นกรรมได้ทั้งสิ้น เพราะคำว่า **กรรม** แปลว่า **การกระทำ** ซึ่งจะหมายถึงในทางดีก็ได้ อย่างที่เรียกว่า **กุศลกรรม** จะหมายถึงในทางชั่วก็ได้ เช่นเรียกว่า **อกุศลกรรม**

อนึ่ง เมื่อพูดถึงคำว่า **กรรม** คนทั่วไปมักจะแปลความหมายถึงการกระทำในด้านศีลธรรมเท่านั้น ส่วนการกระทำอย่างอื่น เป็นต้นว่า การขุดดิน การปลูกต้นไม้ การขับรถ การอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ มักจะไม่เข้าใจกันว่า การกระทำอย่างนี้ ก็ถือว่าเป็นกรรมเหมือนกัน แต่จะเป็นกุศลหรืออกุศล ก็ให้พิจารณาดูในแง่ที่ว่า เป็นการผิดศีลธรรมหรือไม่ ทำให้ใครเดือดร้อนหรือไม่ทำให้เกิดความชั่วขึ้นในตัวเองหรือไม่ ถ้าหากเป็นการกระทำที่ไม่ผิดศีลธรรม ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ไม่ก่อให้เกิดความชั่วขึ้นในตัวเอง ก็ถือว่าเป็นกุศลกรรม ถ้าตรงกันข้าม ก็เป็นอกุศลกรรม

คำว่า **กรรม** ในความหมายดังที่ได้อธิบายมานี้ คนทั่วไปพอจะเข้าใจได้ ส่วนคำว่า **วิบาก** ยังเข้าใจกันไม่ถูก เช่น บางคนเมื่อเอ่ยถึงคำว่า **วิบาก** ก็เข้าใจว่าเป็นความลำบากหรือเป็นสิ่งที่ไม่ดีเท่านั้น และถึงแม้บางคนจะเข้าใจแล้วว่า **วิบาก** อาจจะหมายถึงในทางดี หรือในทางชั่วก็ได้ อย่างที่เรียกว่า **วิบากของกุศล** **วิบากของอกุศล** แต่ถึงกระนั้น ก็มักจะเข้าใจอีกว่า เมื่อพูดถึง

วิบาก ย่อมหมายถึงผลที่ปรากฏออกมาให้เห็นได้ ไม่ค่อยจะนึกถึงผลของการกระทำที่เกิดขึ้นในสันดาน และมักจะหมายถึงแต่ผลในด้านศีลธรรมเท่านั้น ซึ่งนับว่าเป็นความเข้าใจที่ยังแคบมาก

กรรมในความหมายที่ลึกซึ้ง

กรรม ในความหมายที่ลึกซึ้งจริง ๆ ของพระพุทธศาสนานั้น หมายถึง พฤติกรรมทุกอย่าง เช่น การเดิน การยืน การนั่ง การนอน การเคลื่อนไหวทุกอย่าง การทำงานทุกอย่าง โดยที่สุด แม้การกระทำตามหน้าที่ของอวัยวะภายใน เช่น การเต้นของหัวใจ การทำงานของปอด ของลำไส้ หรือของอวัยวะใด ๆ ก็ตาม ก็เรียกว่า **กรรม** และในเมื่อมีกรรมเกิดขึ้น ก็หมายความว่าจะต้องมีวิบากเกิดขึ้นได้เสมอ กรรมก่อให้เกิดวิบาก และวิบาก ก็ก่อให้เกิดกรรม เพราะฉะนั้น คำว่า **วิบาก** ในความหมายอีกอันหนึ่งก็คือ **สมรรถภาพต่าง ๆ ของร่างกาย** เช่น ความสามารถในการเดิน ซึ่งเกิดขึ้นจากการหดเดิน ความสามารถในการยืน ซึ่งเกิดขึ้นจากการ

หัดยืน อย่างนี้เรียกว่า **วิบาก** ความสามารถของหัวใจ ที่ทำงานได้ตามปกติตามหน้าที่ของมัน อย่างนี้ก็เรียกว่า **วิบาก** ความสามารถในการสร้างสรรค์ชีวิตของวิญญูณ มาตั้งแต่แรกปฏิสนธิ อย่างนี้ก็เรียกว่า **วิบาก**

สมรรถภาพต่าง ๆ ของร่างกาย เช่นความสามารถ ในการเดิน ในการยืน ในการวิ่งอย่างนี้เป็นต้น ที่เรียกว่า วิบากนั้น ก็เพราะความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ ตามความเป็นจริงแล้ว เป็นความสามารถของวิญญูณ เป็นคุณสมบัติของวิญญูณ ไม่ใช่เป็นความสามารถของร่างกาย หรือ เกิดจากร่างกายโดยตรง ความสามารถที่ว่านี้ ก็คือผล แห่งการกระทำซึ่งเกิดขึ้นในสันดาน และจะสืบต่อไปถึงชาติหน้าได้เช่นเดียวกันกับวิบากอื่น ๆ เช่นในกรณีของเด็ก บางคนมีนิสัยโกหกมาตั้งแต่เด็กเล็ก ทั้งนี้ เป็นเพราะเมื่อ ชาติก่อนเขาเคยเป็นคนโกหกมามาก วิบากอันนี้จึงได้ติดตามมา และในทำนองเดียวกัน การที่คนเราทุกคน พอเกิดมาไม่นานเท่าไร ก็หัดพูดได้ หัดยืนได้ หัดเดินได้ อย่างนี้เป็นต้น การที่คนเราพูดได้ ยืนได้ เดินได้เช่นนี้ ไม่ใช่เป็นเพราะการหัดในชาตินี้อย่างเดียวเท่านั้น ที่ทำให้

เกิดสมรรถภาพต่าง ๆ เหล่านั้นขึ้นมา แท้ที่จริง การที่คนเราหัดให้ทำอะไรได้ในชาตินี้ ก็เป็นเพราะเราเคยทำอย่างนั้นมาแล้วในชาติก่อน สมรรถภาพในเรื่องนั้นได้สืบท่อมาถึงชาตินี้ ซึ่งข้อนี้เราจะสังเกตเห็นได้จากตัวอย่างที่ว่าเราเอาคนหลายคนมาหัดทำในสิ่งเดียวกัน ใช้เวลาเท่ากัน แต่แล้วสมรรถภาพที่เกิดขึ้นไม่เหมือนกัน

วิบาก ก็คือ **สมรรถภาพต่าง ๆ** ความหมายอันนี้คนส่วนมากไม่ค่อยนึกถึง และยิ่งพูดว่า ความสามารถในการเดิน ในการวิ่ง ก็คือวิบาก และเป็นสิ่งที่สืบท่อมาตั้งแต่ชาติก่อนแล้ว คนทั้งหลายก็ยิ่งจะไม่เข้าใจ สาเหตุที่ไม่เข้าใจก็เป็นเพราะเราเข้าใจกันอยู่ว่า ความสามารถในการเดิน ในการวิ่ง เป็นเรื่องของร่างกาย เช่น คนที่ไม่รับประทานอาหารก็ย่อมจะไม่มีแรง หรือคนที่เป็นโรคภัยไข้เจ็บ หรืออายุยังน้อยเกินไป หรือร่างกายเกิดพิการ ก็ย่อมจะเดินไม่ได้ หรือวิ่งไม่ได้ หรือทำอะไรไม่ได้ จากตัวอย่างที่มองเห็นกันอยู่บ่อย ๆ เช่นนี้ จึงทำให้เข้าใจว่าสมรรถภาพต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเรื่องของร่างกาย และเกิดขึ้นจากการฝึกหัดเอาในชาตินี้เอง เขามองไม่เห็นว่

มันเป็นเรื่องของจิตใจ และสืบต่อมาแล้วตั้งแต่ชาติก่อน แต่อย่างไรก็ดี เราควรจะพยายามนึกอยู่เสมอว่า ร่างกาย เคลื่อนไหวได้ ทำงานได้ เพราะจิตใจเป็นผู้บังคับ ไม่ใช่สมอง ไม่ใช่ประสาทเป็นผู้บังคับ สมองและประสาทเป็นเพียงเครื่องมือของจิตใจสำหรับจะใช้บังคับร่างกายเท่านั้น ตัวอย่างง่าย ๆ เช่น การเขียนหนังสือ มือจะเคลื่อนไหวไปอย่างไร จะเขียนออกมาอย่างไร มันอยู่ที่ความนึกคิด ในบางครั้งใจไม่อยากจะคิด ไม่อยากจะเขียน ทั้งที่ร่างกายก็เป็นปกติ กำลังก็มีอยู่ สมองและประสาทก็ปกติทุกอย่าง แต่แล้วมือมันก็จะไม่เขียน และอีกอย่างหนึ่ง เช่น ในเวลาตกใจ หัวใจก็จะเต้นผิดปกติ หรือไม่ก็อาจจะหยุดไปเลย คนที่มีความกลัวใจไม่สบายใจอยู่เสมอ ก็จะทำให้เป็นโรคทางร่างกายได้หลายอย่าง จากตัวอย่างเหล่านี้ชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า วิญญาณเป็นผู้ควบคุมร่างกาย โดยอาศัยสมองและประสาทเป็นเครื่องมือ สิ่งที่เรียกกันว่า **กระแสประสาท** ซึ่งเป็นตัวการสำคัญและรู้จักกันดีในวงการแพทย์นั้น อันนี้แหละก็คือ **กระแสจิต** หรือ**กระแสวิญญาณ** ถ้าหากตกลงทำความเข้าใจกันได้

อย่างนี้แล้ว ก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากว่า **สมรรถภาพต่าง ๆ ในร่างกายที่ควบคุมอวัยวะทั้งหลายให้ทำหน้าที่ ของมัน ตามปกติ นั้น ก็คือวิบากซึ่งมีอยู่ในวิญญาณนั้นเอง**

วิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง

เรื่องวิบากต้องศึกษากันอย่างละเอียดถี่ถ้วน และลึกซึ้งจริง ๆ จึงจะมองเห็นว่า **พระรัตนตรัย หรือพุทโธกนิยหนึ่ง คือ พระพุทธศาสนา เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่ง** ซึ่งหมายความว่า เป็นสิ่งที่เราสามารถที่จะอธิษฐาน ขอให้ อานุภาพของพระรัตนตรัยคุ้มครอง หรือบันดาลให้เกิดผลตามที่เราต้องการได้ แต่อย่างไรก็ดีจะต้องเข้าใจเสียก่อนว่า :-

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวงนั้น คือ วิบากของเราเอง พระรัตนตรัยก็ดี เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายก็ดี แม้ว่าจะสามารถช่วยเหลือคุ้มครองป้องกันอันตราย หรือดลบันดาลให้เกิดผลตามที่เราปรารถนาได้ก็จริง แต่ก็

มีขอบเขตจำกัด กล่าวคือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างอื่นนั้นจะช่วยเหลือเราได้ที่วิบากของเรามีอยู่เท่านั้น จะช่วยให้เกินกว่าวิบากของเราไม่ได้

และอีกประการหนึ่ง สิ่งที่จะให้คุณแก่เรา หรือจะให้โทษแก่เราอย่างแท้จริงนั้น ก็คือวิบากของเราเอง ซึ่งมีอำนาจศักดิ์สิทธิ์ เพราะเมื่อถึงคราวที่วิบากจะต้องให้ผลอย่างไรแล้ว ใคร ๆ ก็ไม่อาจที่จะยับยั้งป้องกัน หรือช่วยให้มีผลเป็นอย่างอื่นได้ ฉะนั้น วิบากในตัวเราซึ่งมีอยู่ในวิญญูณจึงนับว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง

ขอให้พิจารณาเหตุผลดังต่อไปนี้ พระพุทธเจ้าเป็นบุคคลที่มีบุญบารมีสูงที่สุด ในขณะที่อยู่ในสวรรค์ เป็นเทพเจ้าที่มีบุญญาภินิหารเหนือเทพเจ้าทั้งปวง และในขณะที่จะจุติลงมาเกิด เทวดาทั้งหลายก็มาทูลอัญเชิญ และตลอดเวลาเทวดาทั้งหลายคอยพิทักษ์คุ้มครอง คอยให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอดเวลา แต่ถึงกระนั้น การที่พระพุทธเจ้าทรงเอาชนะมารได้ และได้สำเร็จพระโพธิญาณก็ด้วยบารมีของพระองค์เอง ถ้าหากว่าบุญบารมีของพระองค์ไม่ถึงขั้นที่จะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์

ที่ไหน แม้จะยิ่งใหญ่สักเพียงไร ก็ไม่อาจที่จะช่วยให้พระองค์สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาได้

อนึ่ง ถ้าหากเราพิจารณาดูถึงชีวิตของ พระเยซู ซึ่งเป็นศาสดาผู้หนึ่ง ซึ่งตามคัมภีร์ได้กล่าวว่า พระองค์เป็นผู้ที่พระผู้เป็นเจ้าส่งลงมา เพื่อให้มาช่วยไถ่บาปให้กับมนุษยชาติ เมื่อคราวที่พระองค์ถูกทหารโรมันจับ และในที่สุด ได้ถูกตัดสินลงโทษให้ประหารชีวิตด้วยวิธีเอาไปตรึงไว้กับไม้กางเขนนั้น พระเยซูก็ได้ทรงอ่อนวอนขอให้พระผู้เป็นเจ้าช่วย แต่พระผู้เป็นเจ้าก็ไม่ได้ทรงช่วยให้พ้นจากการถูกลงโทษครั้งนั้น ซึ่งในที่สุดพระองค์ก็ได้ทรงมองเห็นว่า เป็นความประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าที่จะให้พระองค์ต้องตายในลักษณะนี้ เพราะฉะนั้น จึงได้ทรงยินยอมที่จะตายด้วยความเต็มใจ

จากเรื่องของพระเยซูดังที่กล่าวมานี้ ถ้าหากเราเข้าใจเรื่องวิบากอย่างลึกซึ้ง ก็จะเข้าใจได้โดยไม่ยากว่า พระผู้เป็นเจ้าที่พระเยซูอ้างถึงนั้นหมายถึงอะไร แล้วเราก็จะเห็นได้ชัดว่า คนเราทุกคนเมื่อถึงคราวที่วิบากจะต้องให้ผลออกมาในรูปไหนแล้ว ใคร ๆ ก็ไม่อาจที่จะขัดขวางได้

และเมื่อเราศึกษาชีวประวัติของพระองค์คุณิมาล เรา ก็จะได้แง่คิดว่า พระองค์คุณิมาลน่าจะต้องตายด้วยอาวุธของ ผู้อื่น ตัวคนเดียวแต่สามารถฆ่าคนได้มากมาย ใคร ๆ ไม่ อาจที่จะฆ่าท่านให้ตายได้ ทั้งนี้ ก็เพราะมีวิบากอันหนึ่ง ที่คุ้มครองอยู่เบื้องหลัง คือ บุญบารมีที่ท่านได้สร้างสม อบรมมา จนถึงขั้นที่จะให้ท่านได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ในชาตินั้น ซึ่งจากบุญบารมีอันนี้ เป็นเหตุชักจูงทำให้ ท่านได้พบกับพระพุทธองค์ ได้ฟังคำสอนจากพระพุทธองค์ จนกระทั่งในที่สุดได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์

อนึ่ง ที่ว่า วิบากเป็นอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่อยู่เหนือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวงนั้น เราจะมองเห็นได้จากการพิจารณา ดูอีกแง่หนึ่ง คือ :-

พระพุทธเจ้าแม้จะได้ชื่อว่า **เป็นผู้ที่ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งกว่าเทพเจ้าใด ๆ ในสากลโลก** แต่ถึงกระนั้น พระพุทธเจ้า ก็ไม่สามารถที่จะทรงดลบันดาลให้ใคร ๆ ที่ยากจน เกิด ความร่ำรวยขึ้นมาทันตาเห็น ถ้าหากวิบากที่จะทำให้เขา ร่ำรวยไม่มี และในทำนองเดียวกัน พระพุทธเจ้าก็ไม่สามารถที่จะทรงดลบันดาลให้คนชั่วกลายเป็นคนดีขึ้นมาได้

ทันที ถ้าหากวิบากของชาติในตัวเขามีไม่พอ และคนบางคนเมื่อถึงคราวที่เขาจะต้องตายด้วยวิบากของเขา แม้พระองค์จะทรงทราบและทรงมีความเมตตาต่อผู้นั้นสักเพียงไร พระองค์ก็ไม่สามารถที่ทรงดลบันดาลให้เขารอดพ้นจากความตายได้ หรือคนที่มีความเจ็บป่วย ซึ่งโดยธรรมดาเขาจะยังไม่หาย เพราะเหตุของมันเป็นเช่นนั้น พระองค์ก็ไม่สามารถที่จะทรงดลบันดาลให้คนนั้นหายป่วยได้ทันที ตัวอย่างในทำนองนี้ ในสมัยครั้งพุทธกาลมีมากมาย ขอให้พิจารณาดู ทั้ง ๆ ที่พระองค์ยังทรงมีชีวิตอยู่ และทั้ง ๆ ที่พระองค์คือเทพเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ ซึ่งได้จุติลงมา เกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์ทั้งหลายได้มองเห็นพระองค์ อยู่ใกล้ชิดกับพระองค์ได้ แต่ถึงกระนั้น พระองค์ก็ไม่สามารถจะทรงดลบันดาลให้เกิดผลต่าง ๆ ตามที่มนุษย์ปรารถนา เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า แม้แต่พระพุทธเจ้าซึ่งเป็นยอดของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และได้ปรากฏร่างให้มนุษย์แลเห็นติดต่อกัน พุดจากับมนุษย์ทั้งหลายรู้เรื่อง ก็ยังไม่สามารถที่จะทรงช่วยใครให้เกินไปกว่าวิบากที่เขาได้อยู่ได้ เพราะฉะนั้น จึงเป็นความมงงายและเป็นความหลงผิดที่ใคร ๆ จะไป

อ่อนวอนขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยคลบ้นดาลอย่างนั้นอย่างนี้ ตามใจปรารถนาของตัวเองได้ทุกอย่าง

อันที่จริง การอ่อนวอนหรือการอธิษฐานเป็นสิ่งที่มีมนุษย์ทำได้ ไม่ใช่เป็นความเสียหาย แต่ก็ควรจะต้องรู้ถึงขอบเขตที่ควรจะได้ อย่าอธิษฐานอ่อนวอนขอสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ก่อนอื่นขอให้พยายามศึกษาเรื่องวิบากให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเสียก่อน เพราะวิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ จริง ๆ แต่เป็นสิ่งที่เร้นลับ และมีอำนาจเหนือสิ่งอื่นทั้งหมด ขอได้โปรดพิจารณาพุทธพจน์ดังต่อไปนี้หลาย ๆ ครั้ง :-

กมมุนา วตตตี โลก

โลกย่อมหมุนไปตามกรรม

กล่าวคือ สัตว์โลกทั้งหลาย ย่อมเป็นไปตามวิบากของตัวที่ได้สร้างเอาไว้ ไม่มีใครหนีพ้นไปได้

กมมํ สตเต วิภชตี ยทิทํ หีนปฺปณิตตาย

กรรมย่อมจำแนกสัตว์ทั้งหลายให้เลวและประณีต

กล่าวคือ ใครจะเกิดมาเป็นอะไร จะดีหรือเลวอย่างไร ก็สุดแล้วแต่วิบากที่ตัวเองได้สร้างเอาไว้ ตายแล้วจะได้ไปเกิดในที่ดีหรือไม่ดี จะได้สิ่งแวดล้อมดีหรือไม่ดี ก็สุดแล้วแต่วิบากจะชักจูงไป

ถ้าท่านเข้าใจพุทธพจน์เหล่านี้ลึกซึ้ง ท่านก็จะมองเห็นว่า วิบากเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวงจริง ในทางคริสต์ศาสนา หรือศาสนาใดก็ตามที่เชื่อว่ามีพระผู้เป็นเจ้าของเป็นผู้สร้างโลกและสิ่งทั้งปวงในโลกนั้น เขาถือว่าคนชั่วที่ได้รับความทุกข์เดือดร้อนต่าง ๆ นั้น เป็นเพราะพระเจ้าลงโทษ แต่ถ้าหากเป็นคนที่ได้รับ ความอยู่ดีธรรมหรือได้รับความเดือดร้อนอะไรก็ตาม ก็ถือว่าเป็นด้วยพระผู้เป็นเจ้าของทรงประสงค์ที่จะให้เป็นเช่นนั้น เช่นอย่างโมเสสซึ่งเป็นผู้ที่พระผู้เป็นเจ้าของได้ส่งให้มาเกิด เพื่อจะปลดความเป็นทาสของพวกอิสราเอล แต่ว่าแทนที่พระองค์จะส่งให้ไปเกิดเป็นราชโอรสของกษัตริย์อียิปต์ แล้วต่อมาให้เกิดความเมตตาปราณี แล้วก็ปลดปล่อยพวกอิสราเอลให้พ้นจากความเป็นทาส ซึ่งดูจะเป็นวิธีที่ดีกว่า แต่เหตุการณ์หาได้เป็นเช่นนั้นไม่ พระองค์กลับส่งให้โมเสสไปเกิดในตระกูลของผิวซึ่งเป็นทาสของพวกอียิปต์ แต่แล้วก็ทรงบันดาลให้โมเสสไปเจริญเติบโตในราชสำนัก และต่อมาก็ต้องกลับมาเป็นทาสอีก และได้ถูกกษัตริย์ของอียิปต์เนรเทศให้ออกจากประเทศอียิปต์ให้ต้องเดินทางฝ่าลม

และแดดอันแสนที่จะทรมานและทารุณที่สุดท่ามกลางทะเลทราย แต่ก็ไม่ตาย เพราะพระเจ้าทรงคุ้มครอง และเป็นความประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของที่จะทำให้โมเสสมีความเข้มแข็ง มีความอดทนอันยอดเยี่ยม และในที่สุดด้วยการชักจูงของพระเจ้า ทำให้โมเสสได้ขึ้นไปบนภูเขาซีนายทำให้โมเสสได้เห็นรัศมีของพระเจ้า ได้ยินเสียงของพระเจ้า ได้รับเชิญจากพระเจ้า จนกระทั่งทำให้โมเสสเกิดความเชื่อมั่นในพระเจ้าอย่างลึกซึ้งที่สุด และมั่นคงที่สุด และพระเจ้าทรงประทานเพียงไม้เท้าอันเดียวให้กับโมเสส เพื่อเอาไปสู้กับกษัตริย์ของอียิปต์ ซึ่งมีกำลังแสนยานุภาพมากมาย เพื่อที่จะปลดแอกของความเป็นทาสให้กับพวกยิว โมเสสทำงานเป็นผลสำเร็จ ผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้อย่างน่าอัศจรรย์ ทั้งนี้เพราะมีพระเจ้าอยู่เบื้องหลัง

เรื่องราวของโมเสสที่ข้าพเจ้าเล่ามาให้ฟังโดยย่อนี้ ข้าพเจ้าได้ดูจากภาพยนตร์เรื่องบัญญัติสิบประการ เฉพาะภาพยนตร์เรื่องนี้ข้าพเจ้าได้ดูหลายครั้ง และทุกครั้งที่ดูไม่เคยรู้สึกเบื่อเลย เพราะภาพยนตร์เรื่องนี้ได้อธิบายให้เห็น

ถึงอานุภาพของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เบื้องหลังมนุษย์เราได้
 อย่างชัดเจนมาก ถึงแม้ว่าตามท้องเรื่องจะแลดูเป็นนิยาย
 ก็ตาม แต่สำหรับข้าพเจ้าเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องนิยายที่ไร้สาระ
 ตรงกันข้าม ข้าพเจ้ามองเห็นความหมายที่อยู่เบื้องหลัง
 ของนิยายนี้ ข้าพเจ้ามองเห็นความจริงอันยิ่งใหญ่ เป็น
 ความจริงของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่มีฤทธิ์อำนาจเช่นนั้นจริง ๆ
 ข้าพเจ้าซึ่งในภาพยนตร์เรื่องนี้ ก็เพราะข้าพเจ้าเข้าใจซึ่ง
 ถึงเรื่องวิบากมาก่อน

วิบาก คือ ผลแห่งการกระทำที่เกิดขึ้นในสันดาน
 กฎของกรรมมีอยู่ว่า หว่านพืชเช่นใด ย่อมได้ผลเช่นนั้น
 ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ซึ่งคำว่า **ได้ดี** ในที่นี้ หมายถึง **ได้**
วิบากของความดี ได้ชั่ว หมายถึง **ได้วิบากของความชั่ว**
 วิบากที่ว่านี้จะเกิดขึ้นทุกครั้งที่เมื่อมีการกระทำเกิดขึ้น
 และการกระทำที่ว่านี้ไม่ได้หมายความว่า ต้องพูด
 หรือทำอะไรออกมาด้วยมือ หรือด้วยอวัยวะส่วนใดส่วน
 หนึ่ง จึงเรียกว่าเป็นการกระทำ ขอได้โปรดจำไว้ให้ดีว่า
 แม้แต่เพียงนึกคิดอยู่ในใจ ก็ถือว่าเป็นการกระทำ และ
 ทุกขณะที่เกิด วิบากก็เกิด ถ้าคิดดี วิบากของความดีก็เกิด

ถ้าคิดชั่ว วิชาของความชั่วก็เกิด และอีกประการหนึ่ง จะต้องจำให้แม่นยำที่สุดว่า กรรม ก็คือ พฤติกรรมที่มีความหมาย เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากเจตนาอย่างใด อย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้น การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การกิน การดื่ม การเต้นของหัวใจ การทำงาน ของปอด และของอวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย ทั้งหมดนั้น ก็คือกรรมทั้งสิ้น และวิชาที่เกิดก็คือสมรรถภาพของอวัยวะต่าง ๆ นั่นเอง

วิชาที่มีอยู่ ๔ อย่าง

อนึ่ง เมื่อพูดถึงวิชาจะต้องเข้าใจให้ละเอียดอีกว่า วิชาที่มีอยู่ ๔ อย่าง คือวิชาของเวทนา วิชาของสัญญา วิชาของสังขาร และวิชาของวิญญาน

วิชาของเวทนา หมายความว่า ทุกขณะที่เวทนา คือความรู้สึกเป็นสุข หรือความรู้สึกเป็นทุกข์ หรือความรู้สึกเฉย ๆ เกิดขึ้น วิชาของมันจะต้องเกิดในสันดาน เช่น คนที่ปล่อยให้ความทุกข์เกิดขึ้นบ่อย ๆ ในใจ แม้เหตุการณ์จะผ่านไปแล้ว เดียวนี้ไม่ทุกข์เหมือนเมื่อก่อน แต่วิชาของความทุกข์ก็ยังสะสมอยู่ในสันดาน ในทำนองเดียวกัน

กับเมื่อเราอ่านหนังสือเล่มใดเข้าใจดีแล้ว แม้เดี๋ยวนี้จะหยุดอ่านนานแล้ว แต่วิบากของความรู้ก็ยังคงมีอยู่ในสันดานวิบากของความรู้ที่มีอยู่ก็คือความรู้ที่สะสมเอาไว้ ซึ่งเมื่อต้องการจะใช้เมื่อไรก็เรียกออกมาได้ทันที คนส่วนมากไม่รู้สึกว่า ความทุกข์ก็มีวิบาก และวิบากของความทุกข์ที่สะสมเอาไว้ นั้น มีผลอย่างร้ายแรงมาก คนที่เข้าสมาธิไม่ได้ นั่งที่ไรจิตฟุ้งซ่านทันที คนที่เป็นโรคนอนไม่หลับ หรือเป็นโรคทางกายบางอย่าง ล้วนแต่มีสาเหตุมาจากวิบากของความทุกข์ที่สะสมเอาไว้ คนที่จะเกิดมาอายุสั้น โรคมาก สมองไม่ดี จิตใจอ่อนแอ ทนต่อการทำอะไรซ้ำ ๆ ไม่ได้ แม้ว่าจะจะเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ก็ทนไม่ได้ เปื่อหน่ายต่อสิ่งต่าง ๆ ง่าย อารมณ์เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ตกเป็นทาสของสิ่งแวดล้อมได้ง่าย ทั้งหมดที่ว่านี้ล้วนแต่เป็นผลสืบเนื่องมาจากวิบากของความทุกข์สะสมเอาไว้ทั้งสิ้น จงจำไว้ว่า :-

เมื่อใด ความโกรธเกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้น วิบากของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน ในทำนองเดียวกัน เมื่อใด ความทุกข์เกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้น วิบากของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน

คนที่ฆ่าสัตว์แม่เพียงครั้งเดียว เดียวนี้เลิกฆ่าแล้ว ไม่ตั้งใจ จะฆ่าอีกต่อไปแล้ว แต่วิบากของการฆ่าก็ยังคงมี อยู่ใน สันดาน มันจะไม่หายไปทันทีในขณะที่เราเลิก และมัน จะต้องมีผลออกมา ไม่มากก็น้อย ไม่วันใดก็วันหนึ่ง เรื่อง อย่างนี้เราเข้าใจกันดี แต่ในเรื่องความทุกข์ทางใจที่ เกิด ขึ้นบ่อย ๆ คนส่วนมากไม่รู้รู้สึกกันเลย เพราะคิดเสียว่า เมื่อเหตุการณ์ผ่านพ้นไปแล้ว เดียวนี้เราสบายใจแล้ว ก็คง จะไม่มีอะไรเป็นผลตกค้างเหลืออยู่ ถ้าอยากจะรู้ว่าวิบาก ของความทุกข์ที่สะสมอยู่ในสันดานนั้นจะมีมาก หรือ มีน้อย ก็ขอให้เข้าสมาธิดูแล้วจะรู้ว่า วิบากของตัวเอง เป็นอย่างไร คนที่สะสมวิบากของความทุกข์ไว้มาก แม้ เดียวนี้จะสบายใจ ก็จะเข้าสมาธิไม่ได้ จนกว่าจะได้แก้ไข ระบบความคิดใหม่ เปลี่ยนวิบากใหม่ จนวิบากของความ ทุกข์ได้คลี่คลายออกไปแล้ว นั่นแหละจึงจะสามารถเข้า สมาธิได้ สมาธิเป็นเครื่องวัดวิบากของความทุกข์ที่แน่นอน เหมือนกับปรอทที่เดียว

ได้กล่าวมาแล้วว่า วิบากมีอยู่ ๔ อย่าง คือ วิบาก ของเวทนา วิบากของสัญญา วิบากของสังขาร และ

วิชาของวิญญาน และคำว่า *เวทนา* นั้น แปลว่า *ความรู้สึก* เวทนาในที่นี้ไม่ใช่แปลว่า *น่าสงสาร* เวทนามีอยู่ ๓ อย่าง คือ *สุขเวทนา ทุกขเวทนา อุเบกขาเวทนา* วิชาของความทุกข์ได้อธิบายมาแล้ว ถ้าหากเข้าใจดี วิชาของความสุข วิชาของความรู้สึกเฉย ๆ ก็เข้าใจกันได้ไม่ยากเพราะมีกฎอย่างเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อใดความสุขเกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้น วิชาของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดานเมื่อใด ความรู้สึกเฉย ๆ เกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้น วิชาของมันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน คนที่มีพื้นจิตใจดีก็คือ คนที่สะสมวิชาของความสุข หรือวิชาของอุเบกขา เข้าไว้มาก และพื้นที่ว่านี้จะตีมากหรือน้อย แค่นั้น อย่างไรก็ขึ้นอยู่กับประเภทของความสุข และประเภทของความรู้สึกเฉย ๆ ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ ถ้าหากคนไหนมีความสุขสบายใจอยู่เสมอ เพราะได้ทำแต่กรรมที่ดี กระทบแต่ในสิ่งที่ถูกต้องและเมื่อเกิดความผิดหวัง หรือถูกขัดใจหรือถูกเอาเปรียบ ถูกแกล้งอย่างไร ก็ปล่อยวางได้ ทำใจให้สบายได้ และในเมื่อประสบความสำเร็จ หรือได้อะไร สมความปรารถนาก็ไม่ตื่นเต้นจนเกินไป รู้จักพิจารณาว่า

สิ่งเหล่านี้ไม่เพียง เปลี่ยนแปลงได้ ดับได้ สูญสิ้นได้ สำหรับคนที่สะสมแต่วิบากอย่างนี้ ย่อมจะมีพื้นจิตใจดีอยู่เสมอ แต่บางคนแม้โดยปกติจะเป็นคนที่ร่าเริง ไม่ค่อยเป็นทุกข์ แต่ถ้าชอบแสวงหาความสนุก หรือความสุขจากการเอาเปรียบคนอื่น หรือจากการกลั่นแกล้งคนอื่น หรือจากการโกหก หลอกลวง วิบากของความสุขที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้จะไม่ผิดอะไรกับคนบางคนที่ชอบรับประทานอาหารเลือกเอาเฉพาะแต่ที่อร่อยถูกใจเป็นเรื่องสำคัญ แต่อาหารไม่ค่อยมีคุณภาพ มีหน้าซำ้ทั้งที่รู้อยู่ว่า อาหารนี้ไม่สะอาด อาจจะมีเชื้อโรคอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ แต่เพราะอร่อยก็ยังรับประทานเข้าไป ซึ่งในที่สุดก็ต้องเกิดโรคหรือไม่ก็ร่างกายอ่อนแอ

การสะสมวิบากของความสุขควรจะต้องพิจารณาด้วยว่า เป็นความสุขที่มีสาระหรือไม่ แม้ในเรื่องอุเบกขา ก็เหมือนกัน คนที่วางเฉย เพราะความขี้เกียจหรือเพราะความไม่รู้ อุเบกขาอย่างนี้ไม่มีสาระ ส่วนบุคคลใดวางเฉย เพราะรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ และรู้ดีว่าในกรณีอย่างนี้ ควรจะต้องวางเฉย สำหรับคนที่สะสมวิบากของอุเบกขา

อย่างนี้ ในที่สุดจะกลายเป็นคนที่สุขุมและรอบคอบ คิดอะไรได้ลึกซึ้ง คนที่จะเป็นคนใจเย็นและไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์ทุกอย่างนั้น จะต้องเป็นคนที่เหมาะสมวิบากของความสุขที่ดี และเหมาะสมวิบากของอุเบกขาที่ดีมาอย่างเพียงพอทีเดียว

วิบากของสัญญา สัญญา แปลว่า **ความจำ** คนที่จะเกิดมามีสมองดี ความจำดี จะต้องเป็นคนที่เหมาะสมวิบากของสัญญาที่ดีมามากตั้งแต่ชาติก่อน หมายความว่า สิ่งใดที่มีสาระมีประโยชน์แล้วพยายามจดจำ และจำไว้ อย่างมีระเบียบ ก่อนที่จะจำอะไรก็พยายามพิจารณาอย่างถี่ถ้วน แยกแยะประเด็นต่าง ๆ ออกพิจารณาให้เข้าใจเสียก่อน ความแตกต่างกันแม้แต่เพียงเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็มองเห็นส่วนสิ่งที่ไม่ดีไม่มีสาระ ไม่พยายามที่จะจดจำ คนที่ฝึกฝนตัวเองมาอย่างนี้เท่านั้นที่จะเกิดมาเป็นคนที่มีความอย่าลืมน่า **ทุกครั้งที่เราเห็นอะไร ได้ยินอะไร หรือนึกคิด อะไรขึ้นมาแล้วจำได้นั้น วิบากของความจำ ย่อมเกิดขึ้นในสันดานเสมอ**

วิชาของสังฆาร *สังฆาร* ในที่นี้ หมายถึง *ความดี*
ความชั่ว *ไม่ใช่หมายถึงร่างกาย* อีกนัยหนึ่ง *สังฆาร* ใน
 ที่นี้ก็คือ *บุญ และบาป* หรือ*กุศลและอกุศล* ที่มีอยู่ในใจ
 ของเรานั้นเอง เช่น ความขยัน ความเกียจคร้าน ความ
 กล้าหาญ ความหวาดกลัว ความอดทน ความอ่อนแอ
 ความฉลาด ความโง่ เหล่านี้เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ที่
 เรียกว่า *บุญ และบาป* คือ ฝ่ายดีก็เรียกว่า *บุญ* หรือ *กุศล*
 ฝ่ายชั่วยังเรียกว่า *บาป* หรือ*อกุศล* นั้น เพราะคำว่า *สังฆาร*
 ในที่นี้ตามศัพท์ แปลว่า *อำนาจสร้างสรรค์* หรือ *ปรุงแต่ง*
 คนเราจะเกิดมาดีหรือชั่ว ความสำคัญก็อยู่ที่ *ความดี*
ความชั่ว ที่มีอยู่ในสันดานของเรา *ความดี* *ความชั่ว* ที่มีอยู่
 ในสันดาน อันนี้แหละคือ*ตัวการสำคัญ* ที่จะ*สร้างสรรค์*คน
 เราให้เป็นไปต่าง ๆ สิ่งที่เราเรียกกันว่า *พระผู้เป็นเจ้า* ในศาสนา
 อื่นนั้น ถ้าพูดในสำนวนของพระพุทธรศาสนา ก็คือ*บุญและ*
บาป นี้เอง *พระเจ้าลงโทษ* ก็คือ*บาปให้ผล* *พระเจ้าช่วย*
 ก็คือ*บุญให้ผล* โปรดจำให้ดีว่า *สังฆาร* แปลว่า *อำนาจ*
สร้างสรรค์ ไม่ใช่แปลว่า *ร่างกาย* *บุญ และ บาป* นี้แหละ
 คือ*พระผู้เป็นเจ้า*

เมื่อใด ความโกรธเกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้น วิชาของ
มันย่อมเกิดขึ้นในสันดาน ในทำนองเดียวกัน เมื่อใดความ
เมตตาเกิดขึ้นในใจ เมื่อนั้น วิชาของมันย่อมเกิด ขึ้นใน
สันดาน ขอให้จำตัวอย่างทั้งสองนี้เข้าไว้ เพราะ สังขารข้อ
อื่น ๆ ก็อยู่ในกฎอันเดียวกันทั้งสิ้น เช่น เมื่อใด ความโง่เกิด
ขึ้นในใจ ตัณหาเกิดขึ้นในใจ อูบาทานเกิดขึ้น ในใจ เมื่อนั้น
วิชาของมันก็เกิดขึ้นในสันดาน และในทำนองเดียวกัน
เมื่อใด ปัญญาเกิดขึ้นในใจ ศรัทธาเกิดขึ้นในใจ การปล่อยวาง
เกิดขึ้นในใจ การเสียสละเกิดขึ้น ในใจ เมื่อนั้นวิชาของมัน
ก็เกิดขึ้นในสันดาน ในชีวิตประจำวัน คนเราได้ทำการสะสม
วิชาของสังขารทั้งใน ทางดีและทางชั่วอยู่เสมอทุกขณะจิต
และอย่าลืมว่า แม้แต่เพียงนั่งคิดอยู่เฉย ๆ วิชาก็เกิด
เพราะฉะนั้น คนที่ปล่อยให้ความฟุ้งซ่านเกิดขึ้นบ่อย ๆ
วิชาของความฟุ้งซ่านก็จะมากขึ้นโดยลำดับ คนส่วนมาก
ที่เข้าสมาธิกันไม่ได้ ก็เพราะชอบสร้างวิมานในอากาศชอบ
เพื่อฝัน ชอบปล่อยให้ความคิดล่องลอยไปโดยไม่มีจุดหมาย
และที่ร้ายที่สุด ก็คือ ปล่อยให้ความวิตกกังวลเกิดขึ้นเสมอ
ไม่พยายามที่จะสลัดออก มีพุทธพจน์อยู่บทหนึ่งว่า :-

สัจจ ภิกขุ อิมิ นาวี สิตตฺตา เต ลหุเมสฺสตี
 ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เธอจงวิตเรื่อนี้ เพราะเมื่อวิต
 น้ำออกจากเรือได้หมดแล้ว เรือก็จะไปถึงฝั่งได้เร็ว

คำว่า วิตน้ำออกจากเรือ ในที่นี้ หมายความว่า
 ให้ตัดความวิตกต่าง ๆ อย่าปล่อยให้ใจฟุ้งซ่านไปในเรื่อง
 กาม หรือในเรื่องการเบียดเบียน หรือในเรื่องพยาบาล
 ความวิตกกังวล หรือความคิดฟุ้งซ่านเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ
 เหล่านี้ต้องปิดออกไปให้หมด และคำว่า ถึงฝั่ง หมายถึง
 บรรลุถึงนิพพาน

พุทธพจน์ที่อ้างมานี้ แม้จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพระ
 โดยตรงที่จะต้องปฏิบัติตามนี้ให้ได้ก็จริง แต่สำหรับ
 ชาวบ้านก็ควรจะรู้จักตัด หรือปิดความนึกคิดเกี่ยวกับ
 เรื่องเหล่านี้ออกไปบ้าง อย่าปล่อยให้ฟุ้งซ่านจนเกินไป
 ไม่เช่นนั้นก็จะไม่ถึงฝั่ง คือปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จ
 ลุล่วงไปไม่ได้ ความฟุ้งซ่าน หมายถึง ความคิดที่ไม่มี
 ระเบียบ ไม่มีสติอยู่กับตัว เป็นความคิดปะปะ เอาเป็นสาระ
 ไม่ค่อยได้ ความคิดอย่างนี้บางคนถือว่า ไม่มีผลร้ายแรง
 หรือไม่เป็นความเสียหายแต่อย่างไร ถ้าหากว่าเป็นแต่

เพียงการคิดเล่น ๆ ไม่ได้คิดว่าจะทำจริง ๆ แต่สำหรับคนที่สนใจในทางสมาธิแล้ว จะเห็นได้ชัดว่า **ความคิดฟุ้งซ่าน เป็นภัยอย่างใหญ่หลวง เป็นเครื่องทำลายสมรรถภาพทุกอย่าง** อย่าลืมนะว่า เมื่อใดความฟุ้งซ่านเกิดขึ้นในใจแม้เพียงชั่วขณะหนึ่ง วิชาของมันก็เกิดขึ้นในสันดาน และถ้าหากมันเกิดขึ้นบ่อย ๆ วิชา ก็จะมากขึ้น

วิชาของวิญญาน วิญญาน หมายถึง **จักขุวิญญาน** การเห็น **โสตวิญญาน** การได้ยิน **ฆานวิญญาน** การรู้สึกกลิ่น **ชีวหาวิญญาน** การรู้สึกรส **กายวิญญาน** การรู้สึกสัมผัสทางกาย และ **มโนวิญญาน** ความนึกคิด โดยธรรมดา ในขณะที่การเห็นเกิดขึ้น วิชายังไม่เกิดขึ้น หรือในขณะการได้ยิน การรู้สึกกลิ่น การรู้สึกรส หรือ ความรู้สึกสัมผัสทางกายเกิด ถ้า **มโนวิญญาน** คือ ความนึกคิดยังไม่เกิด วิชา ก็ยังไม่เกิด **วิชาของวิญญาน** จะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อ **ความนึกคิดเกิดขึ้นเท่านั้น** และคำว่า **วิชาของวิญญาน** ในที่นี้ หมายความว่า เมื่อกระทบกับอารมณ์อันใดแล้ว เคยคิดอย่างไร วิชาของความคิดในรูปร่างนั้นก็เกิดขึ้นในสันดาน ความเคยชินของความคิด ในรูปใดรูปหนึ่ง อันนี้แหละ คือวิชาของวิญญาน

อนึ่ง จะต้องทำความเข้าใจให้ดีว่า ในขณะที่วิญญาณเกิดขึ้น จะต้องมิเวทนา สัญญา และสังขาร ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่งเกิดพร้อมกับวิญญาณเสมอ เช่น ในบางขณะก็มีความสุข บางขณะก็มีความทุกข์ บางขณะก็รู้สึกเฉย ๆ และพร้อมกับเวทนาเกิด สัญญา คือความจำ ย่อมเกิดขึ้นด้วย และพร้อมกับสัญญาเกิด สังขาร คือความดีและความชั่วก็เกิดขึ้นด้วย เช่น ในบางขณะก็รู้สึกขยัน แต่บางขณะก็รู้สึกขี้เกียจ บางขณะก็เกิดความกลัว บางขณะก็เกิดความกล้า บางขณะก็เกิดความเข้าใจผิด บางขณะก็เกิดความเข้าใจถูก อย่างนี้เป็นต้นในขณะที่ความนึกคิดเกิด นอกจากวิบากของความนึกคิดจะเกิดแล้ว พร้อมกันนั้นก็ย่อมจะมีวิบากของเวทนาของสัญญาและของสังขาร เกิดขึ้นด้วยเสมอ ด้วยเหตุนี้ ในหลักอภิธรรมจึงได้กล่าวไว้ว่า **วิบากมีอยู่ ๔ ชั้น** ดังที่ได้อธิบายมาแล้ว

วิญญาณ คือ พืชแห่งชีวิต

คนเราเมื่อตาย ก็ตายแต่ร่างกาย แต่วิญญาณยังอยู่ วิบากยังอยู่ ชีวิตที่เกิดขึ้นมานี้เป็นผลที่เกิดมาจากวิบาก เช่นเดียวกับต้นไม้เป็นผลที่เกิดมาจากเมล็ดของมัน ต้นไม้

แม้จะตาย แต่ถ้าเมล็ดยังอยู่ และดินฟ้าอากาศยังอำนวย ให้เมล็ดนั้นก็จะต้องงอกขึ้นมาอีก ข้อนี้นั้นใด วิญญาณ เปรียบเหมือนเมล็ดพืช วิกาต่าง ๆ เปรียบเหมือนเชื้อ ซึ่งมีอยู่ในเมล็ดพืช ฉะนั้น ในเมื่อวิญญาณยังอยู่ วิกายัง อยู่ มันก็ต้องงอกขึ้นมาอีก คือสร้างชีวิตขึ้นมาอีก ฉะนั้น ขอให้พิจารณาดูให้ซึ่ง **ชีวิตนี้เป็นผลที่เกิดมาจากวิกา วิกาซึ่งมีอยู่ในวิญญาณอันนี้แหละ คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง** เพราะพระพุทธเจ้าหรือ เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่ไหนก็ตาม จะช่วยใครได้ ก็เท่าที่วิกา ของเขามีอยู่เท่านั้น จะช่วยใครให้เกินไปกว่าวิกาที่เขามี อยู่ไม่ได้ ซึ่งเรื่องนี้ได้เคยอธิบายมาแล้วในตอนต้น

โดยหลักธรรมดา คนเราจะเกิดขึ้นมาได้ จะต้อง อาศัยเหตุ ๓ อย่าง คือ :-

๑. ต้องอาศัยพ่อแม่

๒. ต้องอาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. ต้องอาศัยวิญญาณมาเกิดในท้องแม่ คือมาเกิด ในไข่ที่ผสมเอาไว้แล้ว

แต่ถ้าเกิดเป็นโอบปาติกะ ไม่ต้องอาศัยพ่อแม่ ไม่ต้องอาศัยธรรมชาติ อาศัยวิญญูณกับวิบากอย่างเดียวเท่านั้น ก็สามารถทำให้ชีวิตเกิดขึ้นมาได้ และชีวิตในโลกของโอบปาติกะนี้ เห็นได้ชัดเจนว่า เป็นไปตามวิบาก ของแต่ละบุคคลที่ได้สะสมเอาไว้ ใครจะเกิดมาสวยหรือไม่สวย มีโรคมามากหรือมีโรคน้อย อายุยืนหรืออายุสั้น สติปัญญาดีหรือไม่ดี จะอยู่ในภพไหน ภูมิไหน มีบริวาร อย่างไร ทั้งหมดนี้ขึ้นอยู่กับวิบากของตัวเองอย่างเดียว ส่วนในโลกของมนุษย์ ใครจะเกิดมาเป็นอะไร ความสำคัญยังขึ้นอยู่กับพ่อแม่ และสิ่งแวดล้อม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิบากอย่างเดียว แต่ถึงกระนั้นวิบากซึ่งมีอยู่ในวิญญูณ ก็มีความสำคัญเหนือพ่อแม่ เหนือสิ่งแวดล้อม ต้องศึกษา เปรียบเทียบชีวิตทั้งในโลกมนุษย์ และในโลกของโอบปาติกะ จึงจะสามารถเข้าใจได้ดีว่า ชีวิตนี้เป็นผลที่เกิดมาจากวิบาก วิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง

วิบากเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด ผู้ที่จะอ่อนน้อม หรือ ตั้งจิตอธิษฐานที่จะขอให้พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า หรือขอให้

พระรัตนตรัย หรือเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่เหน็ดเหนื่อยให้ช่วยเหลือเรานั้น เราจะต้องจำหลักชั้นมูลฐานเอาไว้เสมอว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จะช่วยคนเราให้เกินไปกว่าวิบากที่เรามีอยู่ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึงได้ตรัสสอนไว้ว่า ตนเป็นที่พึ่งของตน ตนเป็นคติของตน สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรมของตัว กรรม ย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีต และแม้ในทางคริสต์ศาสนาก็มีสอนไว้เหมือนกันว่า พระเจ้าย่อมช่วยผู้ที่ช่วยตัวเอง ขอให้ดูตัวอย่างโมเสส ซึ่งเป็นคนของพระเจ้า พระองค์ได้ทรงช่วยเหลือโมเสสอย่างไร พระเยซูซึ่งเป็นบุตรของพระเจ้า พระเจ้าได้ทรงช่วยเหลือบุตรของพระองค์อย่างไร แม้ในทางศาสนพราหมณ์หรือศาสนาฮินดู พระนารายณ์จะปราบยักษ์ ก็ยังต้องเสด็จอวตารลงมาเกิดเป็นมนุษย์ และเอาชนะยักษ์ได้ ก็โดยอาศัยความรู้ความสามารถ อาศัยความเพียร อาศัยบารมี ไม่ใช่อยู่เฉย ๆ ไม่ต้องทำอะไรก็สามารถ ที่จะบันดาลให้เกิดผลตามที่ต้องการขึ้นมาได้

คนที่เข้าใจถึงเรื่องชีวิตตามความเป็นจริงดังที่กล่าวมานี้ ถ้าหากว่าจะอธิษฐานหรืออ้อนวอนขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครอง

หรือดลบันดาลให้เกิดผลอย่างนั้นอย่างนั้นนั้น ก็อย่าได้ลืม เป็นอันขาดว่า ทุกสิ่งทุกอย่างจะสำเร็จได้ ก็ด้วยการกระทำของตัวเอง ดังนั้น การที่จะอ่อนวอนหรืออธิษฐานขอสิ่งใดจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้น จะต้องรู้จักขอบเขตหรือวิสัยที่จะพึงเป็นไปได้ออย่าขอในสิ่งซึ่งผิดธรรมดา หรือเหลือวิสัยที่จะเป็นไปได้อ ถ้าหากการอธิษฐานของเรามีขอบเขตเช่นนี้แล้ว สิ่งศักดิ์สิทธิ์ก็สามารถที่จะช่วยให้เราประสบความสำเร็จตามความปรารถนาได้

การอธิษฐานขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือนั้น

ข้าพเจ้าคิดว่า นิทานเรื่องเทวดากับพ่อค้าเกวียน จะเป็นคติสอนใจที่ดีที่สุด เรื่องมีอยู่ว่า เกวียนของพ่อค้าคนหนึ่งได้ตกหล่ม เขาพยายามเข็นและดันเท่าไร เกวียนก็ไม่ขึ้นจากหล่ม เขาจึงได้อ่อนวอนขอให้เทวดาที่อยู่ในป่านนั้นช่วยเหลือ เทวดาก็มาปรากฏร่างให้เห็น ครั้นแล้วเทวดาก็บอกว่าให้เอาบ่าดันเกวียนเข้า และพร้อมกันนั้นก็ตีวัวให้ลากเกวียน ซึ่งในที่สุดเกวียนก็ขึ้นจากหล่มได้

จงสังเกตว่า เทวดาไม่ได้มาช่วยแบกหรือช่วยดันหรือมาบันดาลให้เกวียนลอยขึ้นจากหล่ม แต่ถ้าหาก

เทวดาไม่มาแนะแนวความคิดให้ พ่อค้าเกวียนก็อาจจะนึกไม่ได้ว่า ควรจะอย่างไร เกวียนจึงจะขึ้นจากหล่มได้ นี่คือตัวอย่างที่ดีอย่างหนึ่ง สำหรับผู้ที่จะอ่อนวอนขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยเหลือ

อนึ่ง ในเมื่อคนเราปรารถนาสิ่งใด จะสำเร็จได้ก็ด้วยการกระทำของตัวเองดังที่กล่าวมาเช่นนี้ ปัญหา ก็จะเกิดขึ้นว่า :-

พระรัตนตรัยและเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายจะช่วยเหลือได้อย่างไร ? การอ่อนวอนหรือการอธิษฐาน จะสำเร็จผลได้อย่างไร ? การอธิษฐานเท่าที่ทำกันอยู่ ก็เป็นเรื่องของความมกมายเท่านั้นใช่ไหม ?

พระรัตนตรัยช่วยเราได้อย่างไร

สำหรับปัญหาข้อนี้ ถ้าคิดกันแต่เพียงด้านเดียวก็อาจจะเห็นเป็นเช่นนั้น แต่ถ้าคิดกันให้ซึ่งอีกหน่อยก็จะมองเห็นชัดว่า พระรัตนตรัยหรือเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์นั้น เราจะตัดออกจากชีวิตประจำวันไม่ได้ เพราะเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ช่วยคุ้มครองเราอยู่เสมอโดยไม่รู้สึกรู้สักตัว

พระรัตนตรัย คือ พระพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอน และพระอริยสาวกที่ประกาศคำสั่งสอน ทั้งสามอย่างนี้ เกี่ยวข้องกับตัวเราอย่างใกล้ชิด พระพุทธเจ้าถึงแม้จะปรินิพพานไปนานแล้ว ไม่มีตัวตนปรากฏอยู่ในโลกนี้หรือในโลกไหน ๆ แต่ถึงกระนั้น ความดีของพระพุทธองค์ที่ปรากฏอยู่ในโลกนี้ อันนี้แหละคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่จะช่วยคุ้มครองหรือดลบันดาลให้เกิดผลตามที่ต้องการได้ แต่ต้องเป็นบุคคลที่เข้าถึงพระพุทธเจ้า และยึดถือเอาเป็นที่พึ่ง จึงจะช่วยให้ คำว่า เข้าถึง หมายความว่า รู้จักชีวิตของพระพุทธเจ้าจริง ๆ คือ เข้าใจซึ่งในคุณสมบัติของพระพุทธเจ้า เช่น เมื่อนึกถึงคำว่า :-

อิติปิ โส ภควา อรหํ พระผู้มีพระภาค เป็นผู้บริสุทธิ์
อย่างนั้น อย่างนี้

สมมาสมพุทฺโธ เป็นผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ

วิชชาจรณสมบฺปนโน เป็นผู้สมบูรณ์ด้วยวิชา และ
จรรยา

สุคโต เป็นผู้เสด็จไปดี

โลกวิทู เป็นผู้รู้แจ้งโลก

อนุตตโร ปุริสทมมสารถิ เป็นสารถิฝึกคนที่ควร
ฝึกได้ ไม่มีใครยิ่งกว่า

สถถา เทวมนุสฺสานํ เป็นศาสดาของเทวดาและ
มนุษย์ทั้งหลาย

พุทฺโธ เป็นผู้ตื่น เป็นผู้เบิกบาน เป็นผู้รู้แจ้ง เป็น
ผู้มีสติสัมปชัญญะอยู่กับตัวทุกขณะจิต

ภควา เป็นผู้จำแนกธรรม

คนที่จะได้ผลจากการอธิษฐานหรือการอ้อนวอนจะ
ต้องเป็นบุคคลที่ซึ่งในคุณธรรมความดีของพระพุทธเจ้าดัง
ที่กล่าวมานี้ และที่ว่า ซึ่ง นั้น หมายความว่า มีความเข้าใจ
อย่างลึกซึ้งและมีศรัทธาปสาทะอย่างมั่นคง

และที่ว่า พระพุทธองค์จะทรงช่วยเราได้ ทั้ง ๆ
ที่ไม่มีตัวตนปรากฏอยู่ นี้หมายความว่า สำหรับคนที่เลื่อมใส
ในพระพุทธองค์อย่างถูกต้องและอย่างลึกซึ้งนั้น ศรัทธา
ปสาทะของเขามีกำลังใจที่จะเอาชนะอุปสรรค มีกำลังใจ

ที่จะประพาศิตความดี และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ทำ
ให้วิบากของกุศลผลิตผลออกมาได้รวดเร็วขึ้น และในบาง
กรณี ก็อาจจะให้ผลในทันทีทันใดที่เราอธิษฐานนั่นเอง
ประเด็นหลังนี้แหละ ซึ่งบางคนเคยเห็นผลชัดมาแล้ว เช่น
ตนเองเคยมีความแคล้วคลาดจากอันตรายมาได้อย่างกับ
ปาฏิหาริย์ หรือได้ผลตามที่ต้องการขึ้นมาทันที

อย่าลืมว่า ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยคุ้มครองหรือ
บันดาล ให้เกิดผลตามความต้องการนั้น คือวิบากของ
กุศลที่มีอยู่ในตัวเรา การอธิษฐาน หรือการอ้อนวอน
สำหรับในบางกรณีนั้น จะเป็นเสมือนหนึ่งการอุทิศส่วนกุศล
ให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งในบางกรณี ผู้ที่ล่วงลับไปนั้น
พอได้ทราบว่ามีญาติพี่น้องอุทิศส่วนกุศลให้และอนุโมทนา
ผลก็ปรากฏขึ้นทันที หรือไม่เช่นนั้น ก็อาจจะเปรียบได้กับ
ว่า ต้นไม้กำลังรอฝนอยู่ ทุกสิ่งทุกอย่างพร้อมอยู่แล้วที่จะ
ให้ผล ยังขาดอยู่แต่เพียงน้ำที่จะให้ดินชุ่มชื้น ทำให้ต้นไม้
สดชื่นเท่านั้น ฉะนั้นพอได้น้ำ ต้นไม้ก็จะงอกงามขึ้นมา
เห็นได้ชัด และในไม่ช้าก็ออกดอกออกผล

การทำความดีจะเป็นสิ่งที่ต้องฝืนใจ ก็เฉพาะสำหรับคนที่วิบากของความดีที่สะสมเอาไว้ ยังมีไม่มากพอเท่านั้น แต่สำหรับคนที่ทำมานานจนตัวเองเห็นผลของความดี และเกิดความเคยชินแล้ว และชอบในการทำความดีแล้ว สำหรับบุคคลประเภทนี้ การทำความดีไม่ใช่เป็นการฝืนใจ ส่วนคนที่ไม่อยากจะทำความดี เพราะยังไม่ชินกับการกระทำความดีเช่นนั้น ถ้าหากว่าจะมีสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือคนใดคนหนึ่งมาคอยให้กำลังใจ เขาก็จะทำความดีอยู่ได้เรื่อย ๆ ในทำนองเดียวกันกับเด็ก เพราะอยากจะได้รางวัล จึงได้ขยันทำความดีและเชื่อฟังพ่อแม่ เพราะฉะนั้น ท่านจะเห็นได้ว่า ทุกครั้งที่เราอธิษฐานถึงพระรัตนตรัย ซึ่งเราจะต้องนึกถึงด้วยความเลื่อมใส นั่น จึงเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้เราทำความดี และทำให้เรามีความมั่นใจในการกระทำ อันนั้น งานมันจะยุ่งยาก เหตุการณ์มันจะร้ายแรงสักเพียงไรก็ตาม ถ้าหากเรามีความเชื่อมั่นในตัวเอง มีกำลังใจในการกระทำแล้ว งานก็ต้องเป็นผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงได้กล่าวว่า การอธิษฐานหรือการอ้อนวอนโดยอ้างถึงคุณพระรัตนตรัยนั้น จึงเป็นสิ่งที่มิผลได้ **แต่อย่าลืมนะว่า**

**ต้องมีความเข้าใจและมีความเลื่อมใสในคุณธรรมความดี
ของพระพุทธเจ้า** และในบางกรณี เนื่องจากวิบากของ
กุศลกำลังจะให้ผลอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น พอเราอธิษฐาน
ก็เท่ากับไปช่วยเร่งรัดให้วิบากของกุศลนั้นผลิตผลเร็วขึ้น
อันนี้แหละคือเบื้องหลังของการอธิษฐานที่ทำให้บางคน
เห็นผลทันตา แล้วก็ยอมรับว่า **สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง อานุภาพ
ของพระรัตนตรัยมีจริง**

ในเรื่องธรรมคุณ และสังฆคุณก็เหมือนกัน เราจะ
ต้องศึกษาให้เข้าใจ การอธิษฐานจึงจะมีผล

**อย่าลืมว่า เวลาเราอธิษฐานขอให้พระรัตนตรัย
คุ้มครองหรือดลบันดาลอย่างนั้นอย่างนี้ วิธีที่จะทำให้
ได้ผลดีขึ้น ก็คือ :-**

*เรื่องพระรัตนตรัยนี้ ข้าพเจ้าได้เขียนลงในหนังสือวิญญานในหัวข้อเรื่อง
บทความพิเศษ เริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป เป็นการเขียนให้
เข้าใจกันง่าย ๆ และขณะนี้ก็ได้จัดพิมพ์รวบรวมเป็นเล่มเดียวกันแล้ว เพราะ
ฉะนั้น รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องคุณของพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์
ขอให้ศึกษาเอาจากหนังสือที่วางนี้ ซึ่งจำหน่ายในราคาเล่มละ ๑๕ บาท

วิธีอธิษฐานที่ได้ผล

ในขณะที่เราอธิษฐานนั้น เราจะต้องนึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ หรือพระสังฆคุณ บทใดบทหนึ่ง เพื่อให้เกิดศรัทธา และในเมื่อศรัทธาเกิดแล้ว กำลังใจก็จะเกิดขึ้น ความกล้าหาญ ความอดทน ความเสียสละ และความดีอื่น ๆ อีกหลายอย่าง ก็จะเกิดขึ้น แต่ถ้าจะให้ดีเราจะต้องรู้จักนึกถึงบทใดบทหนึ่งให้เหมาะแก่โอกาสนั้น ๆ ด้วย ไม่ใช่หมายความว่า เราเคยนึกถึงบทไหนก็นึกถึงแต่บทนั้น การอ้อนวอนหรือการอธิษฐานขอให้พิจารณาจากตัวอย่างคำอธิษฐานของพระเยซู แล้วจะทำให้เราเข้าใจว่า ในจังหวะใดหรือในโอกาสใด เราควรจะนึกถึงพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ หรือพระสังฆคุณ บทไหน จึงจะเป็นการเหมาะสม และทำให้ได้ผลเกิดขึ้นมาจริง ๆ

พระเยซูในขณะที่อยู่บนไม้กางเขน และกำลังได้รับความทรมาณจากการกระทำของศัตรูอย่างแสนสาหัสนั้น ถ้าหากเป็นคนอื่น ก็คงจะแข่งฝ่ายศัตรูด้วยความโกรธแค้นหรือไม่เช่นนั้น ก็มีความน้อยใจทำการต่อว่าพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า

หรือไม่เช่นนั้น ก็จะทำให้เกิดความหวาดกลัวจนเสียดสีสัมพัชัญญะ หรือเกิดความเศร้าโศกให้เป็นการใหญ่ แต่ตรงกันข้าม พระเยซูมิได้เป็นเช่นนี้เลย ขอให้สังเกตดูให้ดี พระเยซู ทั้ง ๆ ที่พระองค์ทรงอยู่ในความทุกข์ทรมานเช่นนั้น แต่พระองค์กลับทรงอธิษฐานอ่อนนวยพรผู้เป็นเจ้าของก่อนจะสิ้นพระชนม์ว่า :-

โอ ! บิดาพระเจ้าข้า ขอได้โปรดยกโทษให้เขา เพราะว่าเขาไม่รู้ว่า เขาทำอะไร (ลูกา ๒๓/๓๔)

ขอให้สังเกตคำอธิษฐานของพระเยซูให้ดี คำอธิษฐานนี้เป็นหลักจิตวิทยาชั้นสูง แสดงให้เห็นถึงน้ำพระทัยของพระองค์ และแสดงให้เห็นถึงหลักหรือศิลปะแห่ง การให้อภัยคน โดยธรรมดาเด็กทารกแม้จะทำความผิดร้ายแรงสักเพียงไร ใคร ๆ ก็ยอมให้อภัย เช่นสมมติว่า เล่นปืนแล้วปืนเกิดลั่นขึ้นมา ไปถูกพ่อตายหรือแม่ตาย หรือถูกใครตายก็ตาม ก็จะไม่มีการเอาโทษ แม้แต่คนที่ถูกยิงเองก็จะไม่โกรธถ้าหากว่าเป็นคนที่มีจิตใจสูง เพราะถือว่าเด็กไม่รู้อะไร ทำไปเพราะไร้เดียงสา พระเยซูเป็นผู้ที่เข้าใจเรื่องชีวิต ทั้งที่เป็นของมนุษย์และทั้งที่เป็นของ

โอปปาติกะแจ่มแจ้งชัดเจน รู้ถึงชีวิตหลังจากตายเป็น
 อย่างดี สำหรับพระองค์เองนั้นได้บรรลุถึงความจริงแล้วว่า
 ผู้ที่สามารถสละชีวิตของตนเองได้ ก็จะได้ชีวิตที่สมบูรณ์
 คือ ชีวิตนิรันดร แต่พวกมนุษย์ทั้งหลายที่พากันเยาะเย้ย
 และลงโทษพระองค์นั้น พระองค์รู้สึกเหมือนหนึ่งว่า คน
 เหล่านี้เป็นเด็กทารก เพราะฉะนั้น พระองค์จึงได้ตรัสว่า
 โปรดยกโทษให้เขาไป เพราะว่าเขาไม่รู้ว่า เขาทำอะไร

คนที่จะให้ภัยคนอื่นได้อย่างลึกซึ้ง และบริสุทธิ์ใจ
 จริง ๆ นั้น พื้นเดิมจะต้องเป็นคนที่เต็มไปด้วยความเมตตา
 ต่อมนุษย์และสัตว์ทุกชนิด และจะต้องเข้าใจคำว่าชีวิตเป็น
 ผลที่เกิดมาจากวิบาก ซึ่งในเมื่อเข้าใจอย่างนี้แล้วก็จะมอง
 เห็นชัดว่า การให้ภัยแก่ศัตรูนั้น เป็นวิธีที่จะทำให้ตัวเอง
 รอดพ้นจากความทุกข์ต่าง ๆ เพราะจะทำให้ชีวิตภายใน
 สมบูรณ์ขึ้น และศัตรูนั้นแหละคือผู้ที่ช่วยให้ตัวเองมีความ
 สมบูรณ์ยิ่งขึ้น สำหรับคนที่เข้าใจอย่างนี้ก็เป็นการไม่ยาก
 ที่จะมองเห็นว่า คนที่ทำความผิดหรือคนที่ประทุษร้ายเรา
 ก็คือเด็กทารก

จากบทอธิษฐานของพระเยซูที่อ้างมานี้ ท่านจะได้
 แง่คิดว่า ในกรณีที่มีความโกรธหรือความไม่พอใจที่อาจจะ
 เกิดขึ้นจากการกระทำของตนที่เป็นศัตรูนั้น ถ้าเราสามารถ
 ที่จะนึกถึงคำอธิษฐานของพระเยซูขึ้นมาในขณะนั้น สำหรับ
 คนที่เลื่อมใสในองค์พระเยซูนั้นก็ไม่มีปัญหาอะไร เมื่อนึก
 ถึงคำอธิษฐานบทนี้ขึ้น ก็สามารถที่จะระงับความโกรธได้
 ทันที แต่สำหรับคนที่เป็นชาวพุทธเลื่อมใสในพระรัตนตรัย
 ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งนั้น ในเมื่อเรานึกขึ้นมาว่า **อर्หัง**
พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นผู้บริสุทธิ์ ก็สามารถที่จะระงับ
 กิเลสทุกอย่างที่เกิดขึ้นได้ทันทีเหมือนกัน

แต่อย่างไรก็ดี การนึกถึงพุทธคุณเป็นคำบาลีหรือ
 นึกถึงคำแปล แม้จะมีความเข้าใจ ก็อาจจะไม่ได้ผล ถ้า
 หากนึกขึ้นแต่เพียงแค่นั้น การนึกถึงพุทธคุณที่จะได้ผล
 อย่างแน่นอนนั้น ควรจะนึกขึ้นมาในทำนองนี้ เช่นนึกว่า
 พระพุทธเจ้า ถ้าถูกเขาด่า ถูกเขาว่ำ หรือถูกเขาประทุษร้าย
 เช่นนี้ (คือ ต้องนึกถึงเหตุการณ์ของตัวเองที่กำลังเกิดขึ้น)
 พระองค์จะไม่โกรธ จะไม่เกลียด แต่พระองค์จะทรงให้
 อภัย จะทรงยกโทษให้แก่คนเหล่านี้เสมอ เพราะพระองค์

เป็นผู้บริสุทธิ์ การนึกขึ้นมาในลักษณะนี้จะทำให้เรารู้สึก
 ตัวว่ากิเลสเป็นสิ่งที่ไม่ดี และในเมื่อเรามีความเลื่อมใสใน
 พระพุทธเจ้าเป็นทุนอยู่แล้ว ความรู้สึกที่อยากจะเอาอย่าง
 ก็ย่อมจะเกิดขึ้น การนึกขึ้นมาในจังหวะที่เหมาะสมแก่
 เหตุการณ์เช่นนี้ย่อมจะต้องได้ผลเสมอ และในทำนองเดียวกัน
 ในขณะใดที่เราเกิดความกลัว หรือเกิดความเบื่อหน่าย
 เกิดความท้อแท้ต่อการทำงาน หรือเกิดความรู้สึกอะไรก็ตาม
 ที่เป็นกิเลสถ้าหากว่าเราจะนึกถึงพระพุทธคุณบทใดบท
 หนึ่ง หรือจะนึกถึงพระอริยบุคคลองค์ใดองค์หนึ่ง ซึ่งเรา
 เข้าใจชีวิตของท่านเป็นอย่างดี ถ้าการนึกนั้นเป็นการนึก
 ขึ้นมาในจังหวะและโอกาสที่เหมาะสม พร้อมกับรู้จักสอน
 ใจตัวเอง การนึกถึงพระรัตนตรัยเช่นนี้ จะทำให้ได้ผล
 ทุกครั้ง ถ้าหากจะไม่ได้ผล ก็เป็นเพราะนึกไม่ถูกจังหวะ
 เป็นเพราะไม่เข้าใจความหมาย เป็นเพราะไม่รู้จักสอนใจ
 ตนเอง เวลาปวดท้อง ถ้ารับประทานยาไม่ถูกกับโรค ปวด
 ท้องก็ยอมไม่หาย แต่ถ้าหิบบยาถูก ปวดท้องก็ยอมจะหาย
 ฉะนั้น ในเวลาที่เรากลับมาเกิดความเกียจคร้าน หรือเกิดความ
 ท้อแท้ ถ้าหากเราจะนึกในทำนองว่า ถ้าเป็นพระพุทธเจ้า

ประสบกับปัญหาเช่นเดียวกับที่เราประสบอยู่เดี๋ยวนี้ พระองค์ จะทำอย่างไร เพียงแต่นึกขึ้นมาแค่นี้ก็จะทำให้เรามีกำลังใจ ขึ้นมา แต่ก็อย่าลืมว่าคนที่จะนึกถึงพระรัตนตรัย และ อริชฐานให้พระรัตนตรัยช่วยเหลือเรา คู่ครองเรา หรือ บันดาลให้เกิดผลอะไรแก่เรานั้น จะต้องเป็นคนที่น่าสนใจ ในเรื่องพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ อย่างลึกซึ้ง และต้อง รู้ว่าควรจะนึกถึงและอริชฐานอย่างไร และในเวลาไหน จึงจะได้ผลจริง ๆ

พระรัตนตรัย คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่ง และมี อานุภาพที่จะดลบันดาลให้เกิดผลตามที่เราต้องการได้จริง แต่ข้าพเจ้าก็ได้กล่าวมาแล้วว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวงก็คือวิบาก ฉะนั้น แม้ว่าพระรัตนตรัย หรือ เทพเจ้าองค์ใดก็ตาม จะช่วยมนุษย์ได้ก็จริง แต่ก็ช่วยได้ เท่าที่วิบากของเรามีอยู่เท่านั้น จะช่วยให้เกินไปกว่าวิบาก ที่เรามีอยู่ไม่ได้ พระรัตนตรัยที่ว่าสามารถช่วยเหลือคน เราได้ก็เพราะเป็นบ่อเกิดหรือเป็นแหล่งบันดาลอันยิ่งใหญ่ ที่จะให้คนเรามีกำลังใจต่อสู้กับอุปสรรคทุกชนิด และแรงบันดาลใจที่ว่านี้จะยิ่งใหญ่เพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความเชื่อ

ความเลื่อมใสและความเข้าใจในคุณค่าของพระรัตนตรัย
 ขอให้นึกถึงบรรดาสาวกของพระเยซูที่ออกไปทำการ
 ประกาศศาสนา คนเหล่านี้ได้ถูกฆ่าตายเสียมากต่อมากแต่
 พวกเขาไม่ท้อถอย อุตส่าห์พยายามบากบั่นทำงานจนเป็น
 ผลสำเร็จ ทั้งนี้ ก็เพราะองค์ศาสดาคือพระเยซูได้สร้าง
 ตัวอย่างที่ประทับใจไว้ให้กับสาวกอย่างชนิดที่ยากจะหา
 ศาสดาใดเหมือน การตายของพระเยซูบนไม้กางเขนมี
 ความหมายอย่างลึกซึ้งสำหรับมนุษยชาติ และมีความหมาย
 สำคัญยิ่งสำหรับสาวกของพระเยซูที่จะออกไปประกาศ
 ศาสนา

อีกอย่างหนึ่ง ที่ว่าพระรัตนตรัยเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่
 สามารถจะบันดาลให้เกิดผลตามที่ต้องการได้นั้น ก็คือ ใน
 เมื่อเราอธิษฐานอ้างถึงพระรัตนตรัย เพื่อขอให้ช่วยเหลือ
 เราอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น ในเมื่อเราทำไปด้วยความเลื่อมใส
 และเข้าใจจริง ๆ ข้อนี้จะเป็นเสมือนหนึ่งฝนที่ตกลงมาจาก
 ท้องฟ้า ทำให้พืชทั้งหลายสดชื่นและงอกงามขึ้นมาทันที
 หมายความว่า บุญกุศลที่เราเคยทำไว้ และอยู่ในฐานะที่จะ
 ให้ผลอยู่แล้ว อันนี้คือตัวการสำคัญ ที่จะบันดาลให้เกิดผล

ตามที่ต้องการ แต่ผลที่ว่านี้อาจจะไม่เกิดขึ้นทันที หรือ
 กว่าที่จะเกิดอาจจะช้าไม่ทันกับความต้องการ แต่พอเรา
 อธิษฐานอ้างถึงพระรัตนตรัย ก็จะทำให้บุญกุศลที่เราทำอยู่
 แล้ว ให้ผลรวดเร็วขึ้น บางคนทีพออธิษฐานแล้วเห็นผล
 ทันตา นั้น ก็เนื่องมาจากเหตุข้อนี้ ลำพังพระรัตนตรัยล้วน ๆ
 ไม่อาจจะช่วยใครได้ ถ้าวิบากของคนนั้นไม่มี และด้วย
 เหตุนี้เอง คนส่วนมากทั้งที่พยายามอ่อนน้อมหรือ อธิษฐาน
 ขอให้พระรัตนตรัยช่วยบันดาลอย่างนั้นอย่างนี้ แต่ก็ปรากฏ
 ว่า ไม่เกิดผลตามที่ต้องการ ก็เป็นเพราะวิบากของเขาไม่มี
 ที่จะให้ผลตามที่เขาต้องการ

เหตุไร จึงนับถือกันว่า โอบปาติกะชั้นพรหมเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สิ่งศักดิ์สิทธิ์อีกอย่างหนึ่งก็คือเทพเจ้า เทพเจ้า
 หมายถึง พวกโอบปาติกะที่ได้ฌาน แม้จะเป็นมนุษย์อยู่ใน
 โลกมนุษย์ ก็ย่อมจะมีความสามารถพิเศษเหนือคนที่ไม่ได้
 ฌาน เช่นมีสมองดีเป็นพิเศษกว่าคนธรรมดา มาก สามารถ
 จะคิดอะไรได้รวดเร็วว่องไวมีความคิดใหม่ ๆ ซึ่งเป็นความคิด

ที่ดีเกิดขึ้นเสมอ เช่น ในขณะที่ไม่มีนิเวศน์ครอบงำ ทุกคนจะสังเกตได้ว่า ในขณะที่ความคิดอ่านแจ่มใสกว่าในเวลาที่ไม่มีนิเวศน์อย่างใดอย่างหนึ่งครอบงำ และถ้าหากได้ฌานขั้นสูง และมีวสีในฌานด้วย ก็จะมีญาณพิเศษเกิดขึ้นอีกหลายอย่าง เช่น เกิดตาทิพย์ หูทิพย์ อ่านใจคนอื่นได้ ระลึกชาติได้ อย่างนี้เป็นต้น

โดยธรรมดา คนที่มีบุญหรือมีบาป เมื่อตายจากโลกมนุษย์ไปเกิดเป็นโอปปาติกะอยู่ในโลกของโอปปาติกะนั้น ผลของบุญและบาปจะต้องทวีคูณขึ้นอีกหลายเท่า ดังเช่นพุทธพจน์ที่ตรัสไว้ว่า :-

คนที่ได้ทำบาปไว้ย่อมเดือดร้อนในโลกทั้งสองคืออยู่ในโลกนี้ก็เดือดร้อน เมื่อละจากโลกนี้ไปแล้ว ก็เดือดร้อน และทุกครั้งที่นึกขึ้นมาว่าเราได้ทำบาปไว้ ก็ย่อมเดือดร้อน และเมื่อไปสู่สุคติแล้ว ย่อมเดือดร้อนเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า

คนที่ได้ทำบุญไว้ย่อมบันเทิงใจในโลกทั้งสอง คือเมื่อมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ก็บันเทิงใจเมื่อละจากโลกนี้ไปแล้วก็บันเทิงใจ และทุกครั้งที่นึกขึ้นมาว่า เราได้ทำบุญไว้ก็ย่อมบันเทิงใจ และเมื่อไปสู่สุคติแล้ว ย่อมบันเทิงใจเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า

ชีวิตในโลกมนุษย์ก็เป็นไปตามกฎของกรรม และวิบากที่สะสมไว้ก็ให้ผลอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่ฉับพลันหรือเห็นผลชัดเหมือนกับในโลกของโอปปาติกะ เพราะวิบากของความดีและความชั่วของคนในโลกมนุษย์จะให้ผลมากน้อยแค่ไหนอย่างไร ย่อมขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมและกฎเกณฑ์ของวัตถุหลายอย่าง ส่วนในโลกของโอปปาติกะวิบากให้ผลฉับพลัน เพราะไม่ต้องขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของวัตถุและสิ่งแวดล้อม เพราะฉะนั้น คนที่ได้ทำบุญหรือได้ทำบาปไว้ เมื่ออยู่ในโลกของโอปปาติกะจึงได้รับผลมากกว่าเห็นผลได้ชัดกว่าในโลกมนุษย์

อนึ่ง คำว่า **บุญและบาปให้ผล** นี้ โปรดทำความเข้าใจให้ดี เพราะคำนี้มีความหมายลึกซึ้งและกว้างขวางมาก เช่น คนที่ทำบาปอยู่เสมอ และรู้สึกว่าจะจิตใจมีความเร่าร้อนเหมือนอยู่ในกองไฟนั้น เมื่อยังมีชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ก็จะรู้สึกแต่เพียงว่า เปรียบเหมือนอยู่ในกองไฟไม่ใช่อยู่ในกองไฟจริง ๆ แต่ก็ยังมีเวลาที่หัวเราะหรือสนุกเพลิดเพลินอยู่บ้าง แต่คนประเภทนี้ เมื่ออยู่ในโลกของโอปปาติกะแล้ว จะรู้สึกว่าจะตัวเองอยู่ในกองไฟจริง ๆ คือ

เห็นไฟเผาตัวเองอยู่เสมอ มันคล้ายกับคนที่กลัวผีหรือกลัวอะไรก็ตาม ด้วยการนึกวาดภาพเอาเอง ไม่ได้เห็นจริง ๆ แต่ที่คนที่เขินขำ ประสาทแปรปรวนไปแล้ว เขาจะเห็นภาพหลอน คือได้เห็นภาพที่ตัวเองนึกวาดเอาไว้ที่นั่นปรากฏออกมาเป็นภาพจริง ๆ เห็นชัดเหมือนกับที่เราเห็นด้วยตาอย่าลืมนะ แม้ร่างกายในโลกของโอปปาติกะ ก็คือเกิดจากวิญญูณสร้างขึ้นมา ซึ่งเป็นร่างกายที่มีตัวตนจริง ๆ เราอยู่ในโลกมนุษย์เราอาจจะนึกภาพอะไรมาก็ได้ แต่ภาพนั้นไม่เป็นจริง ไม่มีชีวิต แม้จะเป็นภาพในความฝันก็ยังไม่มีความมีชีวิตแต่ในโลกของโอปปาติกะ ความนึกคิด คือการกระทำ คือการสร้าง คือการบันดาล เพราะฉะนั้น คนที่มีความรู้สึกฝังใจในทางไม่ดี สะสมแต่วิบากของความชั่วเอาไว้มาก เขาจะต้องได้รับความทรมาณจากวิบากของความชั่วอย่างแสนสาหัส เหมือนกับคนนอนหลับแล้วฝันร้ายอยู่ตลอดเวลา และนานมากกว่าจะตื่น

ในแง่ของบุญกุศลก็เหมือนกัน คนที่มีความฉลาด เป็นคนที่อยู่ในเหตุผล มีคุณธรรมหลายอย่างฝังอยู่อย่างลึกซึ้ง คนประเภทนี้เมื่อตายไปเกิดเป็นโอปปาติกะ ความฉลาดที่มีอยู่ก็จะเพิ่มพูนขึ้นมารวดเร็ว ถึงแม้จะเป็นคน

ธรรมดาไม่ได้ฉาน ไม่ได้เป็นเทพเจ้า อยู่ในสวรรค์ชั้น
 กามาพจร คนประเภทนี้เมื่ออยู่ในโลกของโอปปาติกะไม่นาน
 เท่าไร ก็จะมี ความฉลาดความรอบรู้มากกว่าเมื่อสมัยอยู่ใน
 โลกมนุษย์หลายเท่า เพราะโอกาสที่จะหาความรู้ที่ง่ายกว่า
 มองก็ดีกว่า ภาระยุ่งยากเกี่ยวกับการประกอบอาชีพก็
 ไม่มี ไปไหนมาไหนก็สะดวก ผู้รู้ก็มีมากและเมื่อต้องการจะ
 ทราบถึงเบื้องหลังแห่งการกระทำของใคร ก็รู้ได้โดยไม่ยาก
 ความสุขความสำราญมีมากมาย แม้แต่ผู้ที่อยู่ในสวรรค์ชั้น
 ธรรมดา ก็ยังมีผลมากมายอยู่แล้ว ฉะนั้น ท่านลองคิดว่า
 ผู้ที่เคยได้ฉานเมื่อสมัยยังเป็นมนุษย์ เคยมีความรู้ความ
 สามารถมาหลายอย่าง เมื่อตายแล้วมาเกิดเป็นโอปปาติกะ
 ท่านจะมีความสามารถเพิ่มขึ้นกว่าเดิมอีกหลายเท่า ลอง
 เทียบกับเรื่องอายุก็ได้ มนุษย์แม้จะมีอายุยืนยาวสักเพียงไร
 ก็ไม่เกินร้อยปีหรือร้อยปีเศษ ถึงจะได้ฉานได้สมบัติสูง
 แค่นั้น อายุก็มีเพียงแค่นั้น จะมีบุญมากสักเพียงไร อายุ
 ก็แค่นั้น แต่เมื่อมาเกิดเป็นโอปปาติกะแล้ว อายุเพิ่มขึ้น
 อีกนับเป็นร้อย ๆ ปี พัน ๆ ปี หรือหมื่นปี แสนปีและที่
 มากกว่านี้ ก็ยังมีอีก ขอให้นึกถึงพุทธพจน์ อีกครั้งหนึ่ง :-

คนที่ได้ทำบาปไว้ เมื่อไปสู่สุคติแล้ว จะเดือดร้อนเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า ส่วนคนที่ได้ทำบุญไว้ เมื่อไปสู่สุคติแล้ว ก็จะบันเทิงใจเพิ่มขึ้นอีกหลายเท่า

โดยปกติโอปปาติกะทั้งหลาย ยอมเข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์อยู่เสมอ

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง ก็คือวิบากของคนเรา และยังมีความจริงอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งคนส่วนมากไม่ทราบกันเลย กล่าวคือ วิบากซึ่งมีอยู่ในตัวเรานี้แหละคืออำนาจดึงดูด ซึ่งทำให้โอปปาติกะที่มีวิบากอย่างเดียวกับเราให้เข้ามาหาเรา มาอยู่กับเรา และคอยช่วยเหลือในการกระทำของเราอยู่เกือบตลอดเวลา โดยที่เรารู้สึกตัวกันเลย เช่น คนที่ชอบเล่นการพนัน หรือชอบดื่มเหล้า ก็จะมีโอปปาติกะที่ชอบการพนัน ชอบดื่มเหล้า อยู่เบื้องหลังการเล่นและการดื่มของเขาอยู่เสมอ บางที่มนุษย์ต้องการอยากจะทำอะไร แต่ก็ทำไม่ได้ คล้ายกับว่ามีอะไรคอยบังคับอยู่เบื้องหลังอย่างที่บางคนเรียกว่า *ฝึการพนันเข้าสิง* ซึ่งความเป็นจริง

คำพูดประโยคนี้ก็มีความหมายตรงตามตัวหนังสือ แม้ในด้านอื่น ๆ ก็เป็นอย่างนี้เหมือนกัน เช่น คนที่มีอาชีพเป็นหมอ ก็มักจะมีโอบปาตีกะที่เป็นหมอกคอยช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง แต่ว่าใครจะได้เป็นโอบปาตีกะชั้นไหน ระดับไหนเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการกระทำของตนเองนั้น นั้นย่อมขึ้นอยู่กับวิบากของตัว คือถ้าเป็นคนที่มีวิบากมาดีมาก ก็จะมีโอบปาตีกะชั้นดีมากมาคอยให้ความช่วยเหลือ ถ้าเรามีวิบากเลวมาก ก็จะมีโอบปาตีกะชั้นเลวมากคอยบันดาลใจเราอยู่เบื้องหลัง ชักจูงให้เรากระทำแต่สิ่งร้าย ๆ คนที่มีเคราะห์กรรมร้าย ๆ เช่น คนที่ถูกรถชนตาย หรือเกิดอุบัติเหตุทุกอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนมากที่เดียวจะมีโอบปาตีกะประเภทที่เป็นเจ้ากรรมนายเวร คือเคยเป็นคู่เวรคู่กรรมกันมาก่อน หรือมีพวกที่ร้าย ๆ เหมือนตัวเอง ดลบันดาลอยู่เบื้องหลัง และในทางดีก็เช่นเดียวกันเหตุการณ์ที่ว่านี้ก็ได้เป็นอย่างนี้มานาน ตั้งแต่สมัยสร้างโลก หรือโลกเพิ่งเกิดขึ้นมาใหม่ ๆ แล้ว

อนึ่ง มีตัวอย่างเทียบเคียงอีกอย่างหนึ่ง คือ เด็กทารกที่เกิดใหม่ทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนในชาติไหน ในเผ่าไหน

ไม่ว่าจะเป็นคนดีหรือไม่ดี ทุกคนก็มีโอบปาติกะคอยดูแลมาตั้งแต่เกิด ซึ่งโอบปาติกะประเภทนี้คนไทยโบราณเรียกว่า **แม่ซื้อ** ใครจะได้แม่ซื้อ คือพี่เลี้ยง หรือคนที่มาปกป้องรักษาประเภทไหนก็ขึ้นอยู่กับวิบากของเขาเหตุการณ์ที่ว่านี้ ก็เป็นเรื่องปกติธรรมดาและมีด้วยกันทุกชาติทุกยุคทุกสมัย ตั้งแต่ดึกดำบรรพ์มาแล้ว

ในชีวิตของคนธรรมดาทั่วไป โดยปกติก็มีโอบปาติกะเข้ามาเกี่ยวข้องในทางความนึกคิดและในการกระทำอยู่เสมอใครมีวิบากมาอย่างไร เขาก็จะได้โอบปาติกะที่มีวิบากมาอย่างเดียวกันกับเขาเข้ามาเกี่ยวข้อง เหมือนกับสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่าง ซึ่งเมื่อรับประทานอาหารเข้าไปมันจะดูด และรับเอาไว้เฉพาะแต่สิ่งที่เข้ากันได้กับตัวของมัน ส่วนสิ่งใดซึ่งไม่เป็นประโยชน์ต่อร่างกาย คือเข้ากันไม่ได้กับสิ่งที่มีอยู่ มันก็จะขับถ่ายออกมา กลไกที่ว่านี้เราเรียกว่า เป็นการคัดเลือกของธรรมชาติ **แต่ที่แท้แล้วเป็นการคัดเลือกของวิญญาน** ซึ่งมีอยู่ในชีวิตนั้น และการคัดเลือกที่ต่างกันไป เพราะวิญญานมีคุณสมบัติไม่เหมือนกัน คือมีวิบากไม่เหมือนกัน กฎอันนี้เป็นหลักที่มองเห็นกันได้ทั่วไป เพราะฉะนั้น

สำหรับคนที่เข้าใจซึ่งในเรื่องของวิญญาณ จึงไม่ยากในอันที่จะมองเห็นว่า ผู้ที่มีวิบากมาอย่างเดียวกัน ย่อมดึงดูดเข้าหากัน

ตัวอย่างอีกอันหนึ่งก็คือ คนเราเมื่อตายแล้วจะไปเกิดในภพไหน ภูมิไหน ก็เป็นไปตามวิบากหรือเป็นไปตามกฎที่ว่า **ผู้ที่มีวิบากเหมือนกันย่อมดึงดูดเข้าหากัน** พ่อแม่จะได้ลูกดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับวิบากของตัว ถ้าพ่อแม่มีวิบากมาดี ก็จะได้ลูกดี ถ้ามีวิบากมาไม่ดี ก็จะได้ลูกไม่ดี แต่ต้องเข้าใจอีกอย่างหนึ่งว่า คำว่า **มีวิบากเหมือนกันนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเหมือนกันทุกอย่าง เหมือนกันบางอย่างก็ใช้ได้** แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าหากวิบากเกิดการขัดแย้งกันเมื่อใด ก็จะทำให้เกิดอำนาจผลักดันทำให้ต้องแยกจากกัน และด้วยเหตุนี้เอง คนบางคนทำความดีมาตลอด ต่อมาภายหลังวิบากของความชั่วที่ฝังอยู่ในสันดานเริ่มให้ผล คือทำให้คิดผิด พุดผิด ทำผิด ทำอะไรไม่เหมือนเมื่อก่อน เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะทำให้เกิดอำนาจผลักดัน ครั้นแล้วอุปปาติกะที่เคยอยู่ด้วย ซึ่งเป็นคนดีก็จะอยู่ไม่ได้ และพร้อมกันนั้นก็จะทำให้พวกร้าย ๆ เข้ามาแทรก และในทำนองเดียวกัน

คนที่เคยประพาศิชั่วมาก่อน ต่อมาภายหลังกลับใจได้
ประพาศิแต่ในทางดี โอบปาดิกะที่ร้ายก็จะออกจากคน
นั้นไป และจะมีโอบปาดิกะที่ดีเข้ามาช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง
เหตุการณ์ตามปกติ และเป็นอย่างนี้มานานแล้ว แต่คนทั้ง
หลายไม่รู้เอง

โดยธรรมดา ชีวิตของคนเรา ย่อมถูกควบคุมโดยอำนาจลึกลับอยู่เสมอ

คนในสมัยก่อนที่เจ็บป่วย ก็เนื่องจากเชื่อโรคซึ่ง
ตาเรามองไม่เห็น แต่เรื่องนี้เราเพิ่งจะทราบกัน เมื่อไม่กี่
ร้อยปีมานี้ แต่ใครจะทราบหรือไม่ทราบ เรื่องนี้ก็ ได้มีมา
นานแล้วและในทำนองเดียวกัน สิ่งที่ทำให้คุณแก่มนุชย์ซึ่ง
เป็นสิ่งที่ตามองไม่เห็น และไม่รู้จักกันก็มีไม่น้อย เช่น
พลังของแสงแดด ซึ่งไม่ใช่ให้คุณแต่เพียงให้ความอบอุ่น
เท่านั้น แต่ยังสามารถสร้างอำนาจต้านทานขึ้นในร่างกาย
เช่น ช่วยสร้างวิตามินดีให้เกิดในร่างกายอย่างนี้เป็นต้น
และพวกวิตามินต่าง ๆ ที่ได้จากอาหารนั้น ก็เกิดขึ้นด้วย
อำนาจของพลังงานต่าง ๆ เช่น โพรตีน ไขมัน ซึ่งเป็น

สิ่งที่เรามองเห็นได้ สัมผัสได้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจากกรรมวิธีของสิ่งที่เรามองไม่เห็น เพราะฉะนั้น จึงใคร่ที่จะขอให้พิจารณาดูให้ซึ่งว่า สิ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์และสัตว์ตลอดถึงพืชโดยทั่วไปนั้น ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ลึกลับทั้งสิ้น ขอได้โปรดพิจารณาดูดังต่อไปนี้ :-

ชีวิตมนุษย์ได้เอากำเนิดมาจากสิ่งที่เล็กมาก จนตาเรามองไม่เห็น สมัยก่อนเราไม่รู้ว่า ชีวิตมนุษย์นี้เกิดขึ้นมาจากการผสมพันธุ์ ระหว่างสเปิร์มกับไข่ ชีวิตได้เอากำเนิดมาจากสิ่งที่เล็กมาก หลักอันนี้เดี๋ยวนี้ได้ยอมรับกันทั่วโลกแล้ว เพราะถึงจะเล็กอย่างไรก็ยังสามารถมองเห็นได้ทางกล้องจุลทัศน์ แต่ขอให้พิจารณาให้ลึกลงไปอีกตามหลักพุทธพจน์ที่ว่า :-

ดูก่อนอานนท์ ถ้าวิญญานจักไม่ก้าวลงสู่ท้องของมารดา นามรูปจะพึงเกิดในท้องของมารดาได้หรือ ?

พระอานนท์ทูลตอบว่า มิได้พระพุทธเจ้าข้า

เพราะเหตุนี้แล อานนท์ ตถาคตจึงได้กล่าวว่

วิญญาน เป็นปัจจัยให้เกิด นามรูป

เมื่อท่านเข้าใจหลักพุทธพจน์ดังที่กล่าวมา ท่านก็จะเห็นว่า ชีวิตได้เกิดขึ้นมาจากสิ่งลึกลับ และถูกควบคุมไว้ด้วยอำนาจลึกลับ เป็นไปตามอำนาจของสิ่งลึกลับ ชีวิตไม่ได้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ของสิ่งที่เรามองเห็น หรือจับต้องได้เท่านั้น เช่นคนที่ร่ำรวยขึ้นมาเพราะความขยันหลักความจริงข้อนี้เห็นได้ง่าย แต่ความขยันอย่างเดียว หรือความรู้ความสามารถอย่างเดียว หรือถึงแม้จะมีโอกาสดี ก็ไม่ได้หมายความว่า คนที่อยู่ในฐานะอย่างนี้แล้วจะต้องร่ำรวยทุกคน เพราะความจริงแท้ ๆ หรือปัจจัยที่สำคัญนั้นก็คือ คนเราจะรวยหรือไม่รวยขึ้นอยู่กับบารมีที่ได้สร้างสมอบรมมา คนที่ไม่เคยบริจาคทาน หรือบริจาคแต่เพียงเล็กน้อย ทานบารมีมีไม่พอ ก็ไม่อาจที่จะร่ำรวยได้ และในทำนองเดียวกัน คนบางคนทั้งที่ได้ระวังรักษาตัวอย่างดี แต่ก็เกิดเหตุร้ายจนได้ เพราะวิบากของกรรมเก่าให้ผล เพราะฉะนั้น เราจะต้องพิจารณากันให้รอบคอบเกี่ยวกับเรื่องชีวิตของคนเรา ไม่เช่นนั้น ท่านจะไม่เชื่อว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีจริง และสิ่งศักดิ์สิทธิ์เท่านั้นที่จะช่วยคุ้มครองหรือบันดาลให้คนเราเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ จงจำกฎไว้

อย่างหนึ่งว่า ภายในโลกของวิญญาณย่อมมีความดึงดูดและ
 ผลักดันกันอยู่เสมอ แม้จะอยู่ไกลแสนไกล อำนาจที่ว่านี้ก็
 ถึงกันได้ ระยะทางไม่มีความหมาย ถ้าวิบากมีกำลังพอ ก็
 สามารถที่จะดึงดูดสิ่งที่อยู่ไกลแสนไกลให้เข้ามาหาตัวเองได้
 และก็ย่อมจะผลักสิ่งที่เลวร้าย หรือสิ่งที่ไม่ดีออกจากตัวไป
 เช่นเดียวกัน ถ้าหากวิบากที่ขัดแย้งกันเกิดให้ผล

เหตุไร โอบปาติกะทั้งหลาย จึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์

บางคนอาจจะสงสัยว่า เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ เช่น หลวง
 พ่อสมเด็จพะพุฒาจารย์ (โต) แห่งวัดระฆัง ฯ หลวงพ่อ
 สุข วัดมะขามเฒ่า หลวงปู่ทวด วัดช้างให้ พ่อขุนราม
 คำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระ
 พระเจ้าตากสินมหาราช สมเด็จพระปิยมหาราช และ
 องค์อื่น ๆ อีกมากมาย ที่เราเคยได้ยินได้ฟังกันอยู่เสมอว่า
 เดียวไปติดต่อกับคนนั้นคนนี่ที่นั่นที่นี้ ทำไม ท่านจะต้อง
 มาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ ? เมื่อท่านตายไปแล้ว ก็ควรจะไป
 เสวยสุขหรือไปสิงสถิตอยู่แต่ในภูมิของท่าน

ปัญหาในทำนองนี้ มีคนสงสัยกันมากเหมือนกัน ข้าพเจ้าขอชี้แจงให้ทราบว่า การที่ท่านเหล่านี้ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์นั้น นอกจากจะเป็นไปตามวิบากหรือเป็นไปตามอำนาจดึงดูดดังที่ตั้งใจไว้แล้ว ก็ยังมีเหตุอีกอย่างหนึ่ง คือการสร้างบารมีของท่านในโลกมนุษย์ คนที่คิดจะก้าวหน้าอยู่เสมอก็ต้องมีการศึกษา มีการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง คนที่รักความก้าวหน้าจะไม่อยู่เฉย ๆ หรือมัวเพเลิดเพลินแสวงหาแต่ความสุข ปล่อยให้ชีวิตล่วงไปโดยไร้สาระ ถึงแม้ว่าคนเหล่านี้จะมีเวลาเหลือเฟือ มีเงินทองเหลือใช้ก็ตาม ในทำนองเดียวกัน เทพเจ้าหรือโอปปาติกะองค์ใดก็ตาม ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ คอยช่วยเหลือมนุษย์อยู่เสมอ นั้น ก็เพื่อสร้างบารมีของท่าน ซึ่งเป็นหน้าที่หรือเป็นความจำเป็นของท่าน และอีกประการหนึ่ง เนื่องจากอุปนิสัยเดิมก็เป็นคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่นอยู่แล้ว ไม่ชอบใช้เวลาให้หมดไปในเรื่องที่ไม่มีความหมาย ด้วยเหตุนี้เอง ท่านจึงได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ตามวิบากที่ดึงดูดเข้าหากัน

อันที่จริง ถ้าเทียบตามส่วนแล้ว โอปปาติกะที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับมนุษย์ คอยช่วยเหลือมนุษย์นั้นมีจำนวนน้อยมาก ส่วนผู้ที่อยู่แต่ในภูมิของตัว ไม่มาเกี่ยวข้องกับมนุษย์เลยมีจำนวนมากกว่าหลายร้อย หลายพันเท่า พวกที่ไม่มานี้ ซึ่งถ้าเป็นพวกที่อยู่ในสวรรค์ ก็จะเสวยสุขจนลืมโลกมนุษย์ เพราะความสุขในสวรรค์มีมาก ฉะนั้น ถ้าหากฟื้นเดิมไม่ใช่เป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์คน อื่นยิ่งกว่าประโยชน์ของตัวเองพวกนี้จึงลืมโลกมนุษย์โดยอัตโนมัติ ฉะนั้น ผู้ที่มาสู่โลกมนุษย์จึงนับว่า เป็นผู้เสียสละโดยแท้ และด้วยอัธยาศัยที่ผูกพันอยู่กับมนุษย์ เห็นแก่ประโยชน์ของคนอื่นยิ่งกว่าประโยชน์ของตัวเอง อันนี้ คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้นึกถึงโลกมนุษย์ และก็คิดที่จะมาช่วยเหลือมนุษย์อยู่เสมอ

อนึ่ง บางคนก็อาจจะสงสัยว่า ท่านตายไปตั้งนานแล้ว ทำไมจึงยังไม่เกิดเป็นคน ? ปัญหาข้อนี้ตอบได้ไม่ยาก ถ้าท่านเข้าใจหลักอยู่อย่างหนึ่งว่า สภาพร่างกายของพวกโอปปาติกะ ขึ้นอยู่กับสภาพของจิตใจโดยตรง เพราะฉะนั้น สำหรับผู้ที่มีจิตใจสบายอยู่เสมอ มีคุณธรรมสูง

จึงได้มีอายุยืนยาวอยู่ในโลกของโอปปาติกะนานมาก ถ้า
 ยิ่งได้ฌาน ก็จะมีอายุยืนยาวขึ้นไปอีกนับเป็นพัน ๆ ปี
 หมื่นปี แสนปี ล้านปีทีเดียว แต่ก็ควรจะรู้ถึงกฎอีกอย่าง
 หนึ่งว่า สำหรับคนที่ได้อิษฐานไว้ว่า จะสร้างบารมีเพื่อ
 ช่วยเหลือมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายอย่างกว้างขวางนั้น
 บุคคลประเภทนี้ แม้จะมีบุญอยู่ในสวรรค์เป็นเวลานาน
 แต่ก็อยู่ได้ไม่นาน จะต้องจุติลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าหาก
 สิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ของโลกมีความเหมาะสมใน
 อันที่จะทำให้บุคคลประเภทนี้ลงมาเกิด แต่ถ้าหากสิ่งแวดล้อม
 ในโลกไม่เหมาะสม เช่น เหตุการณ์ที่ตัวเองจะต้องเข้ามา
 แก้ไขได้เป็นผลสำเร็จไม่มี หรือบุคคลที่จะเป็นพ่อเป็นแม่
 ที่เหมาะสมแก่บุญบารมีของคนนั้นไม่มี บุคคลเหล่านี้ก็จะ
 ยังไม่จุติ จนกว่าจะถึงเวลาอันเหมาะสม จึงจะจุติลงมา
 เกิดได้ และด้วยเหตุนี้เอง เราจึงได้พบว่าบุคคลบางคน
 ได้ตายไปนานแล้ว นับเป็นร้อย ๆ ปี ก็ยังไม่จุติลงมาเกิด
 เป็นคน แต่บางคนอยู่ในโลกโอปปาติกะไม่นานเท่าไร ก็
 มาเกิดเป็นคน แต่อย่างไรก็ดี บุคคลที่ข้าพเจ้ากล่าวถึงนี้
 หมายถึงบุคคลชั้นพิเศษ ซึ่งส่วนมากก็เป็นพวกพระโพธิสัตว์

หรือผู้ที่บำเพ็ญบารมีเพื่อเป็นพระโพธิสัตว์ บุคคลประเภทนี้ จะมีชีวิตอยู่ในโลกโอปปาติกะไม่นาน ทั้งที่มีบุญทำให้ อยู่ในสวรรค์ได้นาน ๆ และบุคคลธรรมดาสามัญบางคนอาจจะมีชีวิตอยู่ในโลกของโอปปาติกะเพียงไม่กี่นาทีก็มี คือหมายความว่า พอตายจากคนก็ปฏิสนธิในท้องคน มีชีวิตผ่านเป็นโอปปาติกะเพียงชั่วขณะเท่านั้น อย่างนี้ก็มี แต่ก็น้อยมาก เพราะว่าการศึกษาที่ใครจะมาเกิดเป็นคนนั้น วิญญาณที่จะมาเกิด จะต้องมีความเหมาะสมกับวิญญาณของพ่อแม่ และเหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมด้วย จึงจะเกิดได้ ซึ่งเหตุการณ์ที่วุ่นวายมากที่จะมีได้ในชั่วระยะเวลาสั้น ๆ คือหลังจากตาย ก็มีความเหมาะสมในอันที่จะเกิดทันทีโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว ผู้ที่ตายจากโลกมนุษย์แล้วมีชีวิตอยู่ในโลกของโอปปาติกะ นับเป็นวันก็น้อย นับเป็นเดือนก็น้อย แต่นับเป็นปี ๆ ตั้งแต่ ๑ ปี ๒ ปี ๓ ปี ๔ ปี ๕ ปี ๑๐ ปี ๒๐ ปี ๓๐ ปี อะไรทำนองนี้มีมาก ผู้ที่จะอยู่ในโลกของโอปปาติกะนาน ๆ ก็คือคนที่มีบุญมาก หรือไม่เช่นนั้นก็มีบาปมาก แต่นี่ก็เป็นหลักเกณฑ์โดยทั่วไป เท่านั้น ไม่ใช่กฎตายตัว

บทสรุป

สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอยู่ ๓ อย่าง คือ พระรัตนตรัย เทพเจ้า และวิบากของคนเรา ในสามอย่างนี้ **วิบาก เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง** เพราะตัวการจริง ๆ หรือปัจจัยสำคัญที่จะบันดาลให้เกิดผลตามความต้องการ นั้น ไม่ใช่อาณาภาพของพระรัตนตรัย และไม่ใช่วิชาของเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ที่ไหน แต่เป็นวิบากของเราเอง

พระรัตนตรัย ที่ถือกันว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่ง ก็เพราะเป็นแหล่งบันดาลที่จะให้คนเราเกิดกำลังใจที่จะต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ และเป็นแหล่งที่จะทำให้เกิดแนวความคิดดี ๆ ทำให้คิดออกในอันที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ และเป็นสื่อสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์เข้ามาช่วยเหลือเรา เพราะความเชื่อและความเลื่อมใสในพระรัตนตรัยนั้น หากบังเกิดมีแก่ผู้ใดแล้ว ผู้นั้นก็จะมีสิริมงคลเกิดขึ้นแก่ตัว และจากสิริมงคลอันนี้แหละที่ดึงดูดให้เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายเข้ามาช่วยเหลือเรา และไม่เฉพาะแต่เทพเจ้าเท่านั้น ยังสามารถดึงดูดทำให้ผู้หลัก

ผู้ใหญ่หรือคนที่สามารถจะช่วยเหลือเราได้ เกิดความเมตตาปรานีในตัวเรา ทำให้การงานได้รับความสะดวกสบาย ทำให้วิถีชีวิตราบรื่น และที่สำคัญที่สุด ก็คือ สำหรับบุคคลผู้ซึ่งมีวิบากของกุศลกำลังจะให้ผลอยู่แล้ว การอธิษฐานถึงพระรัตนตรัยด้วยความเลื่อมใสอย่างจริงใจนั้น จะทำให้วิบากของกุศลนั้น ๆ ผลิตผลเห็นทันตา

อนึ่ง คนใด ถ้าหากมีจิตใจโน้มน้อมเลื่อมใสในพระรัตนตรัย ย่อมหมายถึงว่า **บุคคลนั้นรู้จักบูชาสิ่งที่ควรบูชา** เพราะฉะนั้น สำหรับบุคคลประเภทนี้ ย่อมจะต้องมีความเคารพนับถือและกตัญญูอย่างสูงต่อพ่อแม่ ต่อครูบาอาจารย์ และต่อบุคคลอื่น ๆ ซึ่งแม้เขาจะมีพระคุณเพียงเล็กน้อย คนประเภทนี้ก็รู้สึกในบุญคุณอันนั้น ขอให้สังเกตว่า คนที่ไหว้พระด้วยความเชื่อความเลื่อมใสและด้วยความเข้าใจ อันถูกต้องนั้น ย่อมหมายถึงว่า **บุคคลนั้นเทิดทูนความดี อยู่เหนือสิ่งใดทั้งหมด** การไหว้พระไม่เหมือนกับการไหว้บุคคลอื่น เพราะโดยธรรมดาคนเราจะไหว้กัน ก็ต่อเมื่อบุคคลที่เราไหว้นั้นเป็นพ่อแม่ เป็นครูบาอาจารย์ เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถเหนือกว่า มีฐานะดีกว่า มีตำแหน่ง

ใหญ่กว่า หรือมีอายุมากกว่า แต่การไหว้พระ ไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เหล่านี้เลย เช่น พ่อแม่จะต้องไหว้ลูก พี่จะต้องไหว้น้อง นายจะต้องไหว้บ่าว ญาติผู้ใหญ่จะต้องไหว้หลานของตัวเอง ถ้าหากบุคคลที่จะต้องไหว้นี้เป็นพระ หรือเป็นสามเณร เป็นสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประเพณีของคนไทยเป็นเช่นนี้ ก็เพราะเราต้องการจะเทิดทูนศีลธรรม ให้อยู่เหนือสิ่งใด ๆ ทั้งหมด ฉะนั้น สำหรับคนที่เลื่อมใสกราบไหว้พระรัตนตรัยด้วย ความเข้าใจอันถูกต้องดังที่กล่าวมานี้ จึงไม่มีปัญหาอะไร ที่บุคคลประเภทนี้จะไม่เทิดทูนพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ที่มีพระคุณ

อันที่จริง คนที่เคารพและกตัญญูต่อผู้มีพระคุณนั้น ย่อมจะมีสิริมงคลเกิดขึ้นกับตัวอยู่เสมอ และความกตัญญูนี้เป็นอำนาจดึงดูดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ ผู้หลักผู้ใหญ่และคนดีทั้งหลายเกิดความเมตตาปรานีในตัวเรา และสามารถที่จะดึงดูดสิ่งที่ดี ๆ อย่างอื่นอีกหลายอย่างเข้ามาสู่ตัวเรา และในบางกรณีก็จะเห็นได้ชัดว่า คนบางคนได้รอดพ้นจากอันตราย รอดพ้นจากความหายนะ ก็เพราะ

อานุภาพแห่งความกตัญญู คนที่ไม่มี ความกตัญญูต่อพ่อแม่ ต่อครูบาอาจารย์ และต่อบุคคลอื่น ๆ ที่มีพระคุณแก่ตัวเอง นั้น คนประเภทนี้แม้จะมีความรู้ความสามารถพิเศษ อย่่างไรก็ตาม จะใหญ่โตสักแค่ไหนก็ตาม ในที่สุดก็ต้องประสบกับความหายนะอย่างแน่นอน ซึ่งตรงกันข้ามกับคนที่มีนิสสัยกตัญญู ย่อมจะประสบแต่ความเจริญตลอดไป

อนึ่ง อย่าลืมนะว่า เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายนั้นจะช่วยเหลือคนเราได้ ก็เท่าที่วิบากของเรามีอยู่เท่านั้น จะช่วยให้เกินไปกว่าวิบากที่เรามีอยู่ไม่ได้ เพราะฉะนั้น การอ่อนน้อมหรือการอธิษฐาน เราจะต้องรู้จักประมาณ หรือขอบเขต ไม่ใช่ว่าเมื่ออธิษฐานขอสิ่งใดแล้ว ท่านจะช่วยเหลือเราได้ทุกอย่าง

และที่สำคัญอีกอย่างก็คือ ถ้าหากว่าการอธิษฐานของเราไม่เป็นผลสำเร็จ ก็อย่าได้เสียใจหรือเกิดความท้อแท้ เกิดความเบื่อหน่าย หรือหมดความนับถือในสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นอันขาด จะต้องนึกไว้เสมอว่า ที่ไม่สำเร็จก็เป็นเพราะยังไม่ถึงเวลา เพราะบุญกุศลของเรายังมีไม่พอ อันนี้ต้องหมั่นนึกไว้บ่อย ๆ และต้องเชื่อมั่นที่เดียวว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายมีจริง สามารถช่วยเหลือเราได้จริง ๆ

วิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง คนที่จะอธิษฐานหรืออ้อนวอนขอให้ใครช่วยก็ตาม ความปรารถนาจะเป็นผลสำเร็จ ก็ต่อเมื่อเราต้องมีวิบากของกุศลมารยาทเพียงพอ เพราะฉะนั้น หลักใหญ่ของคนเราจึงอยู่ที่ ต้องหมั่นสร้างแต่ความดี คนที่สร้างความดีอยู่เสมอ จิตใจย่อมสบาย ส่วนคนที่ทำความชั่ว แม้ในบางกรณีจะมองเห็นชัดว่า เพราะการโกงหรือการทุจริตนั้นแหละ ทำให้คนเหล่านี้เจริญขึ้นก็จริง แต่ก็อย่าลืมนะว่า คนที่ทำความชั่ว แต่แล้วยังไม่ได้รับผลของความชั่วนั้น เป็นเพราะอำนาจของความดีที่คนนั้นได้สร้างสมอบรมมา ในชาติก่อน ๆ รวมทั้งในชาตินี้ด้วย ยังคุ้มครองเขาอยู่ คนที่ทำความชั่วแล้วได้รับผลเห็นทันตานั่น เป็นเพราะไม่มีความดีคุ้มครอง

อนึ่ง ขึ้นชื่อว่าคนที่ทำความชั่วแล้ว ไม่มีแม้แต่เพียงคนเดียวที่จะมีความสุขใจอยู่เสมอ บางคนทำความชั่วจนเคยชิน และไม่รู้สึกเดือดร้อนเพราะการทำความชั่วนี้อาจเคยชินเสียแล้ว หรือเพราะหน้าด้านเสียแล้ว แม้กระนั้นก็อย่าลืมนะว่า มันก็เหมือนกับคนที่รับประทาน

อาหารเผ็ดอยู่เสมอมจนกระทั่งติด เขาทนเผ็ดได้ และก็ชอบด้วยที่จะรับประทานอาหารเด็ด ๆ แต่ครั้งแล้ว เขาจะต้องเป็นโรคกระเพาะหรือเป็นโรคลำไส้ ในทำนองเดียวกันคนที่ทำความชั่วบ่อย ๆ วิกากของความชั่วก็ย่อมจะสะสมมากขึ้นโดยลำดับ เมื่อวิกากของความชั่วมากขึ้นแล้ว มันจะต้องก่อให้เกิดปฏิกิริยาไม่ทางใดก็ทางหนึ่งแน่นอน เช่นคนบางคนผิดหวังเพียงเล็กน้อย ถูกขัดใจเพียงเล็กน้อย เสียเปรียบเขาเพียงเล็กน้อยก็ทนไม่ได้ จะคอยอะไรนาน ๆ ไม่ได้ ความหม่นหมอง ความไม่สบายใจ เป็นต้องเกิดขึ้นเสมอ **ท่านทราบหรือเปล่าว่า ทุกครั้งที่ความทุกข์เกิดขึ้นในใจนั้น วิกากของมันจะต้องเกิดขึ้นในสันดาน** วิกากของความทุกข์ที่สะสมขึ้นบ่อย ๆ นี้แหละ คือต้นเหตุของความทุกข์ทุกอย่าง เพราะฉะนั้น สำหรับผู้ที่หวังที่จะมีความสุขในปีใหม่ และมีความสุขตลอดไป ทุก ๆ ปี ทั้งชาตินี้และชาติหน้า ก็มีอยู่ทางเดียว คือ ต้องพยายามหมั่นสร้างแต่ความดีอยู่เสมอ และผู้ที่มีความดีอย่างเพียงพอเท่านั้น การอธิษฐานหรือการอ้อนวอน จึงจะสำเร็จสมความปรารถนาทุกประการ

สิ่งศักดิ์สิทธิ์
ภาค ๒

สิ่งศักดิ์สิทธิ์มี ๓ อย่าง

วิบาก คือ

สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง

ในตอนต้น ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอยู่ ๓ อย่างคือ พระรัตนตรัย เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ และวิบากของคนเรา ในสามอย่างนี้ วิบาก เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุด ก็คือพระพุทธเจ้าในขณะที่เป็นพระโพธิสัตว์อยู่ในสวรรค์ นับว่าเป็นยอดของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะเป็นผู้ที่ได้บำเพ็ญบารมีมาสูงกว่าเทพเจ้าใด ๆ ทั้งหมด และมีอนาคตแน่นอนว่าจะได้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ถึงกระนั้น ถ้าหากพระองค์จะเสด็จอยู่แต่ในสวรรค์ ไม่ทรงจุติลงมาเกิดเป็นมนุษย์ก็ไม่อาจจะช่วยมนุษย์และเทวดาให้พ้นจากความทุกข์ได้ ตัวอย่างอันนี้ โปรดพิจารณาให้ซึ้ง จะได้ไม่หลงมกมายึดถือสิ่งอื่นเป็นที่พึ่งกันอย่างลม ๆ แล้ง ๆ

เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์จะช่วยเหลือนมนุษย์ได้ ก็เท่าที่วิบากของเขามีอยู่

อนึ่ง ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า เทวดาหรือเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย จะช่วยเหลือนมนุษย์ได้ก็เท่าที่วิบากของเขามีอยู่เท่านั้น จะช่วยใครเกินกว่า วิบากของเขาย่อมทำไม่ได้ พระพุทธเจ้าได้สำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ก็เพราะบารมีของพระองค์ที่ได้สร้างสมอบรมมานั้นเต็มบริบูรณ์แล้ว ถ้าหากบารมีของพระองค์มีไม่พอ เทวดาหรือเทพเจ้าที่ไหนก็ไม่อาจจะช่วยให้ พระองค์เป็นพระสัมมาสัมพุทธะได้ และแม้ในขณะที่พระองค์ยังทรงมีชีวิตอยู่ พระองค์ก็ไม่สามารถทรงบันดาลให้ใครเป็นอะไรได้ตามความปรารถนาของเขาได้ คนบางคนทีพระองค์ทรงช่วยได้ ก็เพราะวิบากแห่งกุศลของเขามีพอที่จะให้ช่วยได้ เช่น จะทรงเทศนาโปรดใครให้ได้บรรลุมรรคผล ก็เพราะเหตุว่าคนคนนั้นได้สร้างบารมีมาพอที่จะฟังธรรมจากพระองค์จนรู้แจ้งแทงตลอดได้ แต่สำหรับคนที่บารมีไม่พอ

เราจะสังเกตได้ว่า แม้พระองค์จะทรงแนะนำสั่งสอนอย่างไร ก็ไม่อาจที่จะรู้แจ้ง ทางตลอดจนกระทั่งบรรลุมรรคผลได้ด้วยอย่างเช่นนี้ ในสมัยครั้งพุทธกาลมีมากมาย ด้วยเหตุนี้ พระพุทธเจ้าจึง ได้ตรัสไว้ว่า :-

ตนเป็นที่พึ่งของตน ตนเป็นคติของตน ความบริสุทธิ์ ความไม่บริสุทธิ์ เป็นเรื่องเฉพาะตัว คือเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่จะทำขึ้น คนหนึ่งจะช่วยให้อีกคนหนึ่งบริสุทธิ์ไม่ได้ ถ้าหากเขาไม่ทำด้วยตัวของเขาเอง สัตว์โลกย่อมเป็นไปตามกรรม กรรมย่อมจำแนกสัตว์ให้เลวและประณีต

หลักต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนแต่เป็นหลักสำคัญที่ทุกคนจะต้องพยายามศึกษาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และต้องปฏิบัติตามหลักเหล่านี้ และขอได้โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่าในกรณีที่ข้าพเจ้ากล่าวว่า จะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยชาติบ้านเมืองหรือจะขอให้ช่วยตัวเราเองนั้น ข้าพเจ้าไม่ได้ทิ้งหลักดังที่กล่าวมานี้เลย ข้าพเจ้ายืนยันอยู่ตลอดเวลาว่า คนเราจะพ้นทุกข์ได้ จะทำอะไรได้เป็นผลสำเร็จ หลักสำคัญอยู่ที่วิบากของตัวเอง

คนที่ทำอะไรเป็นผลสำเร็จ เป็นเพราะมีวิบากของกุศลมาเพียงพอ

วิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งปวง พระพุทธเจ้าทรงชนะมารได้ ทรงสำเร็จเป็นพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ทรงช่วยเหลือสัตว์โลกได้ ก็เพราะ
อาศัยวิบากของกุศลคือบุญบารมีของพระองค์ พ่อขุนราม
คำแหงมหาราช สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเจ้า
ตากสินมหาราช สมเด็จพระปิยมหาราช และกษัตริย์องค์
อื่น ๆ อีกหลายพระองค์ที่ทรงสามารถกู้ชาติได้ ทรงทำนุ
บำรุงบ้านเมืองให้เจริญเป็นผลสำเร็จ ศัตรูทำร้ายไม่ได้
ก็เพราะพระองค์ทรงมีบุญญาภินิหาร กล่าวคือ ได้ทรง
บำเพ็ญบารมีมามากคนธรรมดาสามัญบางคนที่สามารถ
สร้างตัวได้เป็นผลสำเร็จเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ ใคร
ทำร้ายไม่ได้ แคล้วคลาดจากอันตรายต่าง ๆ ทั้งหมดนี้
สิ่งที่ช่วยเหลืออยู่เบื้องหลัง ก็คือ บุญบารมีหรือวิบากแห่ง
กุศลต่าง ๆ ของเขา หลักต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ คือหลักที่

สำคัญยิ่ง คนที่ได้ศึกษาถึงเรื่องวิบากเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งแล้ว ทุกคนจะรู้ได้ตีว่า วิบากของคนเราคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง

วิบากเป็นเรื่องสำคัญที่สุด แต่ในที่นี้ ข้าพเจ้าจะไม่อธิบาย เพราะเคยได้อธิบายมามากแล้วในหนังสือเล่มอื่น ๆ คนที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้แล้ว จะสามารถเข้าใจได้จริง ๆ และเห็นด้วยกับหลักการทั้งหมดที่ข้าพเจ้าเสนอนั้น ก็ต่อเมื่อได้เข้าใจเรื่องวิบากเป็นอย่างดีแล้วเท่านั้น ถ้าหากไม่เข้าใจเรื่องนี้ ท่านก็ต้องย้อนไปศึกษาเรื่องวิบากจากหนังสือเล่มอื่น เช่น หนังสือวิญญานรวมเล่ม เป็นต้น ส่วนในหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าต้องการเพียงอย่างเดียว คือต้องการจะชี้ให้เห็นว่า

สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะสามารถช่วยเหลือบ้านเมืองได้จริงหรือไม่ ?

และทำอย่างไร จึงจะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ช่วยเหลือบ้านเมือง รวมทั้งช่วยเหลือตัวเราเองได้ด้วย ?

สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยเหลือสัตว์โลกได้อย่างไร ?

พระพุทธเจ้า ในสมัยที่เป็นพระโพธิสัตว์อยู่ในสวรรค์นั้น ถ้าหากไม่เสด็จลงมาเกิดในโลกมนุษย์ ก็จะสำเร็จเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ และพระพุทธศาสนาก็จะเกิดขึ้นในโลกนี้ไม่ได้ คนที่เข้าถึงพระพุทธศาสนาทุกคนทราบดีว่า พระพุทธศาสนาหรือพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งอันสูงสุดสำหรับชาวโลกทั่วไป พระพุทธศาสนาได้ช่วยเหลือโลกมาทุกยุคทุกสมัย สันติสุข และความเจริญต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกโดยอาศัยพระพุทธศาสนานั้นมีมากมาย ฉะนั้นท่านจะเห็นว่า ถ้าหากพระพุทธเจ้าจะเสด็จอยู่แต่ในสวรรค์ไม่เสด็จลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ก็จะไม่สามารถช่วยเหลือโลกได้อย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ การที่พระพุทธเจ้าเสด็จมาเกิดในโลกมนุษย์ และได้ทรงช่วยเหลือมนุษย์ให้พ้นจากความทุกข์ต่าง ๆ นี้ คือความหมายที่เห็นได้ชัดว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ช่วยเหลือชาติบ้านเมือง ช่วยเหลือโลกให้พ้นจากภัยพิบัติต่าง ๆ ได้อย่างมากมายเพียงไร

ข้าพเจ้าเชื่อว่า คนที่มีวิบากมาตีซึ่งหมายถึงคนที่สร้างกุศลเอาไว้มากนั้น เมื่อตั้งใจจะทำอะไรแล้ว ย่อมทำได้เป็นผลสำเร็จเสมอ เพราะความสามารถที่เกิดจากบุญบารมีของเขานั้น จะทำให้เขาแคล้วคลาดจากอุปสรรคและอันตรายต่าง ๆ ได้ และเขาก็จะพยายามทำไปได้จนกว่าจะสำเร็จ คนประเภทนี้เชื่อว่าจะต้องมีอยู่ในที่ทั่ว ๆ ไป ฉะนั้น ถ้าหากเราจะมีวิธีการอันใด ที่จะช่วยให้คนที่มีบุญบารมีเหล่านี้ มีความรู้ความสามารถ และให้เขาได้มีโอกาสออกมาช่วยเหลือสังคม ช่วยชาติบ้านเมือง จริง ๆ แล้วความเจริญจะต้องเกิดขึ้นอย่างแน่นอน ความพยายามใด ๆ ที่จะทำให้คนที่มีวิบากมาตี ให้ได้มีโอกาสศึกษาอบรมจนกระทั่งมีความรู้ความสามารถในงานนั้น ๆ และให้เขาได้มีโอกาสได้ทำงานในทางที่เขาถนัด อันนี้แหละคือความหมายของคำว่า **การขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยชาติบ้านเมือง** ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาได้กล่าวไว้ว่า ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเสด็จลงมาเกิดเป็นมนุษย์นั้น เทวดาในหมื่นจักรวาลได้ประชุมกันพิจารณาถึงความยุ่งยากและความเดือดร้อนนานัปการที่เกิดแก่โลก รวมทั้งที่เกิดแก่

โอบปาดิกะทั้งหลายด้วย พวกเทวดาเหล่านี้คิดจะแก้ปัญห
เหล่านี้ จึงได้ปรึกษากันว่า จะได้อาศัยใครเป็นผู้แก้ปัญห
ในครั้งนี ในที่สุดเทวดาทั้งหมดได้ลงความเห็นเป็นอันเดีย
กันว่า คนที่จะแก้ปัญหานี้ให้แก่สัตว์โลกได้เป็นผลสำเร็จ
จะต้องเป็นบุคคลที่มีบุญบารมีสูงถึงขนาดจะสำเร็จเป็น
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ และในขณะนี้得有พระโพธิสัตว์อยู่
องค์หนึ่ง คือพระพุทธเจ้าของเรา ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในสวรรค์
ชั้นดุสิต เพราะฉะนั้น พวกเทวดาเหล่านั้นทั้งหมดจึงได้
ไปทูลอัญเชิญให้เสด็จลงมาเกิดเป็นมนุษย์ คำอัญเชิญของ
เทวดาเหล่านั้นได้ประพันธ์เป็นคาถาไว้ว่า :-

กาโลยิ เต มหาวีร อุปปชช มาตูกุจฉิยิ
สเทวกิ ตารยโนโต พุชณสสุ อมตํ ปทํ.

(ช. พุทฺธ. ๓/๖๗/๔๔๕ มจร.)

ข้าแต่ท่านมหาวีระ บัดนี้ ถึงเวลาของท่าน
แล้วที่จะลงไปเกิดในท้องของมารดา เพื่อจะได้
ตรัสรู้มตรธรรมและช่วยเหลือสัตว์โลก ซึ่งพร้อม
ทั้งเทวดาและมนุษย์ ให้พ้นจากความทุกข์ต่าง ๆ
ด้วยเถิด

ขอให้สังเกตว่า แม้แต่พระโพธิสัตว์ซึ่งพระองค์ได้ทรงบำเพ็ญบารมีมา ก็เพื่อที่จะช่วยเหลือสัตว์โลกโดยตรง ถึงแม้เทวดาจะไม่เชียว แต่เมื่อถึงเวลา พระองค์ก็ต้องเสด็จลงมาเกิดในโลกมนุษย์ เพื่อช่วยเหลือสัตว์โลกอย่างแน่อน แต่ถึงกระนั้น พวกเทวดาทั้งหลายก็ยังคงมาเชียว และอีกแง่หนึ่ง ภายหลังจากที่พระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว ท้าวสหัมบดีพรหมก็ยังคงมาทูลอัญเชิญพระองค์ให้ทรงแสดงธรรม ซึ่งความเป็นจริง แม้จะไม่มีใครเชียว พระองค์ ก็ต้องทรงแสดงธรรมอย่างแน่อน ในสมัยโบราณหรือแม้ในสมัยปัจจุบันนี้ ถ้าหากผู้ใดจะได้เป็นกษัตริย์ ก็ไม่ใช่ว่าอยู่เฉย ๆ ก็จะได้เป็นถึงแม้จะมีบุญบารมีพอที่จะได้เป็นกษัตริย์ก็ตาม ก็ยังต้องมีราชฎารวมทั้งข้าราชการทั้งหลายไปทูลอัญเชิญให้เป็นกษัตริย์ ขอให้สังเกตว่าคนที่มีบุญจริง ๆ เขาจะไม่ตั้งตัวเขาเองขึ้นเป็นอะไร นอกจากจะมีคนทั้งหลายเห็นพ้องต้องกันและขอรับรองให้เขารับหน้าที่อย่างนั้นอย่างนี้ ในเรื่องสามก๊ก พระเจ้าเล่าปี่ กว่าจะได้ ขงเบ้ง มาเป็นที่ปรึกษาราชการ ก็ยังต้องอุทิศส่าห์เสด็จไปอ่อนนวย ขงเบ้งเป็นเวลาหลายวัน ซึ่งตรงกันข้ามกับคนบางคนที่ยพยายามจะ

เป็นใหญ่เป็นโตขึ้นมาด้วยการใช้อำนาจหรือด้วยการกระทำ
อันมิชอบ คนประเภทนี้มักจะทำงานไม่ได้ ไม่เป็นผลสำเร็จ
อันนี้เป็นข้อที่ ควรจะสังเกตเอาไว้ด้วย

สภาพของสังคมหรือสภาพของบ้านเมืองอย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้คนที่มีบุญคือ
คนที่มีวิบากของกุศลมาดี มาช่วยพัฒนาบ้านเมืองมาช่วย
แก้ปัญหาต่าง ๆ ข้อที่ข้าพเจ้ากล่าวว่า ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์
มาช่วยเหลือบ้านเมืองนั้น ในความหมายที่แท้จริง ข้าพเจ้า
หมายถึง ขอให้คนที่มีวิบากของกุศลมาดี มาช่วยแก้ไข
บ้านเมือง *แต่ก็อย่าลืมว่า :-*

คนที่มีวิบากมาดีนั้น แม้จะมีความรู้ความสามารถ
สักเพียงไร ก็ไม่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองได้อย่าง
เต็มที่ เว้นไว้แต่ว่าเขาจะได้มีโอกาสมาเรียนพระพุทธศาสนา
จนกระทั่งเข้าใจดี และได้รับผลจากพระพุทธศาสนาโดย
ตรงแล้วเท่านั้น เขาจึงจะสามารถช่วยพัฒนาบ้านเมืองให้
ได้ผลอย่างเต็มที่

เมืองไทยมีสิ่งที่มีค่าสูงสุด แต่นักศึกษาส่วนมากมองข้าม

อันที่จริงหลักการดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมานั้น คนทั่วไปก็ทราบไม่ใช่ว่าเรื่องที่ข้าพเจ้ากล่าวนี้เป็นเรื่องลึกลับ ไม่ค่อยจะมีใครรู้ ตรงกันข้าม เรื่องอย่างนี้เรารู้กันมานานแล้วแต่เราไม่ค่อยจะนำมาคิด และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์จริง ๆ สมัยนี้คนทั่วไปที่มีการศึกษาดี มักจะคิดเอาแต่วิธีการของชาวต่างประเทศมาใช้ เพราะรู้สึกกันว่าวิธีการต่าง ๆ ที่ดี ๆ นั้นมีอยู่เฉพาะที่ต่างประเทศเท่านั้น เพราะฉะนั้น ใครก็ตามถ้ามีฐานะดีและมีโอกาสก็จะพยายามเดินทางไปศึกษาต่อในต่างประเทศ ไปดูงานในต่างประเทศ เพื่อที่จะนำเอาวิธีการต่าง ๆ ของเขามาใช้ในบ้านเมืองของเรา อันที่จริงวิธีเช่นนี้ก็นับว่าเป็นวิธีที่ดีควรสนับสนุน แต่เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่ในเมืองไทยเรามีพระพุทธศาสนา ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างหนึ่ง และเป็นที่พึ่งอันสูงสุดของโลก คนที่มีฐานะดีมีสมองดี มีการศึกษาดี กลับไม่สนใจในทางพระพุทธศาสนาเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่คนเหล่านี้

ก็มีโอกาสพอที่จะศึกษาหาความรู้จากทางพระพุทธศาสนา ได้เป็นอย่างดี แต่เพราะไม่เห็นคุณค่าของพระศาสนา เขาจึงไม่ค่อยสนใจ

อันที่จริง ถ้าคนเหล่านี้จะพึงมีศรัทธาและตั้งใจเข้ามาศึกษาในทางพระพุทธศาสนาอย่างเอาจริงเอาจังเหมือนกับที่ตนศึกษาในวิชาอาชีพต่าง ๆ แล้ว เขาก็จะได้สิ่งที่ดี ๆ ของพระพุทธศาสนาไปพัฒนาบ้านเมืองได้หลายอย่าง ท่านเคยคิดบ้างหรือไม่ว่า :-

การที่คนไทยโดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาดีและมีอิทธิพลในวงงานต่าง ๆ ไม่สนใจต่อพระพุทธศาสนาเท่าที่ควร อันนี้แหละคือสาเหตุใหญ่อันหนึ่งที่ทำให้เราแก้ปัญหาต่าง ๆ ไม่ได้ผลสมดังที่คนส่วนใหญ่ปรารถนา

เหตุไรพระพุทธศาสนา จึงสามารถช่วยพัฒนาบ้านเมืองได้

คนที่ศึกษาพระพุทธศาสนา หรือรู้จักพระพุทธศาสนา แต่ในรูปของประเพณี มีแต่เพียงความเชื่อถือที่สืบทอดกันมาจากพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย นั้น ย่อมไม่มีทางที่จะรู้จัก

คุณค่าของพระพุทธศาสนาที่แท้จริงเลย เพราะพระพุทธศาสนาตามที่คนส่วนมากเข้าใจกันนั้น ไม่ใช่เนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา เพราะฉะนั้น จึงเอาไปแก้ปัญหอะไรไม่ค่อยได้ ข้าพเจ้ากล้ารับรองได้ว่า สำหรับคนที่มีวิบากมาตินั้น ถ้าหากได้มีโอกาสศึกษาพระพุทธศาสนาแล้ว เขาก็จะศึกษาได้โดยไม่ยาก และในที่สุดเขาก็จะรู้ถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา ครั้นแล้วต่อไป คนเหล่านี้ก็จะเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาบ้านเมือง เพราะสำหรับคนที่เข้าใจพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริงนั้น ทุกคนจะต้องได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้อย่างแน่นอน คือ :-

๑. **พระพุทธศาสนา** สามารถทำให้คนเรามีความสบายใจอยู่ได้เสมอ ไม่ว่าเราจะอยู่ในฐานะหรือในเหตุการณ์ใด ๆ

๒. **พระพุทธศาสนา** สามารถช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับคนเราได้อย่างมากมาย

๓. **พระพุทธศาสนา** สามารถสร้างจิตใจของคนเราให้มีศีลธรรมเกิดจากตัวเองได้ ซึ่งข้อนี้เป็นข้อที่สำคัญมากที่สุด

เหตุไรพระพุทธศาสนา จึงสามารถช่วยพัฒนาบ้านเมืองได้

คนที่สามารถจะเข้าใจและเชื่อสนิทว่า พระพุทธศาสนาสามารถช่วยให้เกิดผล ๓ ประการนี้ได้อย่างแน่นอน นั้น ก็ต่อเมื่อตัวเองได้ศึกษาและปฏิบัติ จนกระทั่งผล ๓ อย่างนี้เกิดขึ้นแก่ตัวเองแล้วเท่านั้น จึงจะมีความแน่ใจว่า แม้คนอื่นถ้าหากได้ศึกษาและปฏิบัติเหมือนกับตัวเอง ก็จะต้องได้ผลอย่างเดียวกัน ส่วนคนที่เพียงแต่ได้ศึกษา แต่ไม่ได้ปฏิบัติ หรือลงมือปฏิบัติแล้ว แต่ยังไม่ได้รับผล ๓ ประการนั้น คนเหล่านี้ก็จะยังมองไม่เห็นว่าจะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมืองได้อย่างไร ฉะนั้น การที่นักศึกษาหรือบุคคลที่เป็นชั้นผู้นำในวงงานต่าง ๆ ไม่คิดจะเอาวิธีทางพระพุทธศาสนามาใช้ในวงงานของตัว ก็เพราะคนเหล่านี้ยังไม่เคยได้รับผลดังที่กล่าวมาแล้วนั่นเอง และในเมื่อตัวเองเคยเห็นแต่ผลจากการที่นำเอาวิธีทางตะวันตกมาใช้ จึงได้คิดแต่จะเอาวิธีทางตะวันตกมาใช้พัฒนาบ้านเมือง ส่วนวิธีการทางพระพุทธศาสนานั้น คนเหล่านี้

จะเข้าไปเกี่ยวข้องก็เฉพาะแต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับประเพณี เพราะเหตุการณ์ในสังคมบังคับให้ต้องเข้าไปเกี่ยวข้อง เช่น ในกรณีของการทำบุญต่าง ๆ อย่างนี้เป็นต้น ส่วนใจจริง เขาไม่เลื่อมใส เพราะมองไม่เห็นประโยชน์

คนเช่นไร จึงจะรู้จักคุณค่า ของพระพุทธศาสนาจริง ๆ

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า คนที่จะมองเห็นคุณค่าของพระพุทธศาสนาจริง ๆ ก็ต่อเมื่อตัวเองเคยได้รับผลจากพระพุทธศาสนาตั้งที่กล่าวมาแล้วเท่านั้น แต่โดยธรรมดา คนที่จะเข้าถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา จนกระทั่งได้รับผลตั้งที่กล่าวมานั้น จะต้องใช้เวลาอย่างเพียงพอในการศึกษาและการปฏิบัติ และจะต้องได้รับความสะดวกในการศึกษาและการปฏิบัติพอสมควรด้วย การเผยแพร่พระพุทธศาสนาในรูปของการปาฐกถา หรือในรูปของการฟังเทศน์ตามในโบสถ์ หรือตามศาลา อย่างที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ย่อมไม่อาจจะก่อให้เกิดผลตั้งที่กล่าวมานั้นได้

เพราะทางที่จะได้ผลจริง ๆ มีอยู่ทางเดียว คือผู้ที่ศึกษาจะต้องได้เรียนจากผู้ที่มีความรู้จริง ๆ และต้องเรียนตั้งแต่ต้นไปโดยลำดับ พร้อมทั้งต้องได้มีโอกาสฝึกสมาธิด้วย แต่ทุกวันนี้ เราจะเห็นว่าคนที่มีโอกาสอย่างนี้ ส่วนมากก็มักจะเป็นคนมีอายุซึ่งอยู่ในวัยที่สมองเสื่อม จำอะไรไม่ค่อยได้ เรียวแรงก็มีน้อย กำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ก็มีน้อย ส่วนผู้ที่อยู่ในวัยที่เหมาะสมแก่การเรียน หรือการปฏิบัติ ก็ไปใช้เวลาอยู่กับงานอื่นเสียเกือบทั้งหมด จนกระทั่งไม่มีเวลาที่จะปลีกตัวมาศึกษาและปฏิบัติในทางศาสนาให้ได้ผลจริง ๆ

อุปสรรคที่ทำให้คนทั้งหลาย ไม่สนใจเรียนพระพุทธศาสนา

การที่นักศึกษาส่วนมากไม่คิดที่จะทุ่มเทเรียวแรง และเวลามาเรียนพระพุทธศาสนาเหมือนกับวิชาซีพอื่น ๆ นั้น ก็เพราะมองเห็นกันว่า วิชาพระพุทธศาสนาจะถือเอาเป็นวิชาอาชีพไม่ได้ ซึ่งจะสังเกตได้จากคนที่มีความรู้

แต่ทางพระพุทธศาสนาเพียงอย่างเดียวนั้น ไม่อาจที่จะไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างฐานะให้ร่ำรวยมีความเป็นอยู่สะดวกสบาย เหมือนกับผู้ที่สำเร็จวิชาแขนงอื่น นอกจากนี้ คนทั้งหลายยังรู้สึกอีกว่า ถ้าขึ้นไปเรียนธรรมะและเคร่งในทางศาสนาก็จะประกอบอาชีพหรือทำอะไรไม่สะดวกเพราะมันจะเป็นเสมือนหนึ่งเด็ก ๆ ที่อยากจะเล่นอะไรสนุก ๆ ตามประสาของเด็ก แต่แล้วก็มีผู้ใหญ่มาคอยควบคุมจึงทำให้ตัวเองไม่ค่อยสบายใจ หรือไม่สะดวกใจในอันที่จะทำอะไรตามความพอใจ เพราะฉะนั้นทางที่ดี ก็คือหลบไปให้พ้นจากผู้ใหญ่ ไม่เข้าไปยุ่งกับผู้ใหญ่ คนทั้งหลายมักจะมีความรู้สึกต่อศาสนาในลักษณะนี้ อันนี้ก็เป็ผลสืบเนื่องมาจากเขาเข้าใจศาสนาอย่างผิวเผิน และไม่เคยได้รับประโยชน์จากทางพระพุทธศาสนาโดยตรงนั่นเอง จึงนึกไม่ออกว่าพระพุทธศาสนาที่แท้จริงนั้นสามารถจะช่วยตัวเองได้เป็นอย่างดีในการประกอบอาชีพ และเรื่องอื่น ๆ ทุกอย่าง

พระพุทธศาสนาที่แท้จริง คือ ไม่ใช่ ส่วนที่เป็นประเพณี นั้น ไม่ขัดกับความเจริญ ในทางโลก และไม่ขัดกับอารมณ์ส่วนบุคคล

อันที่จริง พระพุทธศาสนาในส่วนที่เป็นเนื้อแท้
จริง ๆ นั้น ไม่ได้ขัดกับความเจริญในทางโลกแต่อย่างใด
เพราะพระพุทธศาสนาไม่มีการบังคับให้ต้องเชื่อหรือต้อง
ทำตาม พระพุทธศาสนาเป็นหลักวิชาที่ว่าด้วยข้อเท็จจริง
ต่าง ๆ ซึ่งในเมื่อเราศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้แล้ว เราก็
สามารถจะนำมาประยุกต์ให้เข้ากับอาชีพและสิ่งแวดล้อม
ได้เสมอ พุดง่าย ๆ ว่า แม้พระพุทธศาสนาจะห้ามไม่ให้เรา
ฆ่าสัตว์ ห้ามไม่ให้เราโกหก ห้ามไม่ให้เราทำการทุจริต อย่าง
นั้นอย่างนี้ก็จริง แต่เมื่อพูดถึงหลักของการปฏิบัติที่จะก่อ
ให้เกิดผลดีแก่ชีวิตของเราจริง ๆ แล้ว เมื่อเรายังอยากจะ
ฆ่าสัตว์ อยากจะดื่มเหล้า อยากจะเที่ยว หรือ อยากจะ
สนุกอย่างไร เราก็สามารถที่จะทำได้โดยไม่ผิด ที่ว่าไม่
ผิดนี้ ไม่ได้หมายความว่า เมื่อเราฆ่าสัตว์ หรือดื่มเหล้า
หรือทำความชั่วอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะไม่เป็นบาป

หรือไม่มีโทษ ไม่ได้หมายความว่าอย่างไร แต่หมายความว่าถึง
ว่า ในเมื่อเรายังเลิกไม่ได้ เพราะความจำเป็นบังคับหรือ
เพราะยังชอบอยู่ หรือเพราะอะไรก็ตาม ทางพระพุทธ
ศาสนาก็ยอมให้เราทำอย่างนั้นได้ และที่ยอมให้เราทำ
ก็เพราะมันเป็นทางเดียวที่จะทำให้เรารู้แจ้งว่า สิ่งเหล่านี้
ที่ว่ามันไม่ดีนั้น มันไม่ดีอย่างไร ทางพระพุทธศาสนา
ต้องการให้เรา รู้แจ้งเห็นจริงด้วยตัวเองเสียก่อนแล้ว
จึงค่อยเลิกประพฤติเช่นนั้น เพราะถ้ายังไม่เห็นแจ้งด้วย
ตัวเองแล้ว มันก็จะมีอารมณ์ค้าง มีความกดดัน ซึ่งในที่สุด
ก็ไม่อาจจะเลิกจากความชั่วอันนั้นได้จริง ๆ ตัวอย่างเช่น
พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า ตัณหา คือ ต้นเหตุแห่งความ
ทุกข์ การดับตัณหาเสียได้ คือ ความพ้นทุกข์ แต่แล้ว
อาจจะละได้ ให้มีการแต่งงาน ให้มีความรัก ให้รู้จักสะสม
ทรัพย์ รู้จักสร้างตัวสร้างฐานะในทางโลก ทั้งนี้ก็เพราะ
พระองค์ทราบเป็นอย่างดีว่า ในเมื่อจิตใจของใครยังไม่
ถึงขั้นที่จะละตัณหาได้จริง ๆ เขาก็ควรจะได้เรียนรู้จาก
ตัวอย่างจริง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง จนกว่าเขาจะรู้แจ้งว่า

มันไม่ใช่อะไร และในที่สุดเขาก็เลิกได้เอง เพราะฉะนั้น ท่านจะเห็นว่า ตามหลักการที่แท้จริงของพระพุทธศาสนา นั้น ไม่มีอะไรที่จะขัดกับอาชีพ หรือขัดกับความพอใจ ของคนเรา

คนที่ดำเนินชีวิตไปตามสัญชาตญาณ หรือตามกิเลสที่มีอยู่ในสันดาน โดยไม่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมะมาก่อนนั้น กว่าเขาจะรู้ว่า อะไรดี อะไรชั่ว และกว่าจะเลิกจากความชั่วได้จริง ๆ ก็จะต้องเสียเวลานานมาก แต่ตรงกันข้ามคนที่เรียนรู้ธรรมะมาแล้ว ซึ่งเมื่อพูดอีกนัยหนึ่งก็คือรู้แจ้งเกี่ยวกับเรื่องตัวเองมาแล้ว ถึงแม้จะยังเลิกประพฤตสิ่งที่ไม่ดี หรือทำอะไรตามอารมณ์ไม่ได้ ก็ยังดีกว่าคนที่ไม่มีพื้นในเรื่องธรรมมาก่อน เพราะคนที่ได้เรียนรู้ธรรมมาจนกระทั่งเข้าใจดีนั้น ไม่ว่าจะประพฤตดี หรือประพฤตชั่ว ทุกอย่างที่เขาประพฤตก็จะกลายเป็นบทเรียนที่มีค่า ทำให้เขาเห็นแจ้งในคำสอนของพระพุทธเจ้า ยิ่งขึ้นโดยลำดับ และในที่สุด ในเมื่อได้ใช้วิบากซึ่งเปรียบเหมือนหนีไปจนถึงที่สุดของมันแล้ว เขาก็จะเกิด ความสว่างในธรรม และเลิกประพฤตความชั่วทุกอย่างได้อย่าง

เด็ดขาด บางคนที่มีหนี้ คือมีวิบากมาน้อย เขาก็จะใช้ชีวิตอยู่กับความชั่วได้ไม่นาน แต่ถ้ามีวิบากมากก็ต้องใช้เวลา นาน กว่าจะเลิกประพฤติชั่วได้ แต่ถึงจะนานสักเท่าไร ก็ยังเร็วกว่าคนที่ไม่มีพื้นธรรมมาก่อนเลย เพราะฉะนั้นอย่าคิดว่าถ้าหากตนเองสนใจกับทาง พระพุทธศาสนาแล้ว จะทำให้ประกอบอาชีพไม่สะดวก แสวงหาความสนุกเพลิดเพลินได้ไม่เต็มที่

เพราะอะไร พระพุทธศาสนา ควรจะเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมือง อย่างสูงมานานแล้ว แต่ไม่เป็น ?

นักศึกษาส่วนมากที่มองไม่เห็นว่าจะเอาพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมืองได้อย่างไร ก็เพราะมัวแต่ไปคิดในแง่ที่ขัดกับความรู้สึกหรือขัดกับอาชีพของคนทั่วไป จนกระทั่งในที่สุดลงความเห็นกันว่า ถ้าหากคนไหนคิดจะไปทางศาสนาจริง ๆ แล้วก็ต้องสละโลก และถ้าหากคนไหนคิดจะอยู่ในทางโลก ก็อย่าไปสนใจในเรื่องศาสนาให้มากนัก เพราะเขาเห็นว่า การดำเนินชีวิตในทางโลก

กับการดำเนินชีวิตในทางศาสนาไปด้วยกันไม่ได้ นี่คือความเข้าใจผิดอย่างลึกซึ้งที่สุด และเป็นความเข้าใจผิดที่ครอบงำแพร่หลายในหมู่คนไทยทั่วไป จนกระทั่งถือเป็นประเพณีว่า คนเราควรจะสนใจศาสนาก็ต่อเมื่อแก่หรือเมื่อหมดภาระในทางโลกแล้วเท่านั้น โดยหารู้ไม่ว่าวิชาทางศาสนาเป็นวิชาที่ละเอียดสุขุมลึกซึ้ง คนที่จะสามารถศึกษาให้เข้าใจและได้ผลจริง ๆ นั้น จะต้องใช้เวลาอย่างเพียงพอ และจะต้องอยู่ในวัยที่สมองยังไม่เสื่อม ซึ่งสามารถจะจดจำเรื่องราวต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ถ้าวินให้แก่จนสมองเสื่อมแล้ว ก็เป็นการยากมากที่จะศึกษาให้เข้าถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา เว้นไว้แต่จะมีพื้นฐานในทางศาสนา มาดีตั้งแต่เล็ก ๆ เท่านั้น ซึ่งถึงแม้แก่แล้ว ก็อาจจะศึกษาได้ดี แต่ถ้าพื้นฐานในทางศาสนาไม่ดีมาก่อน เพิ่งจะมาเริ่มศึกษาในตอนอายุมากนั้น ไม่มีทางที่จะศึกษาได้ผลดีเลย

อนึ่ง เนื่องจากการศึกษาทางพระพุทธศาสนาจะต้องอาศัยการฝึกสมาธิประกอบด้วย จึงจะสามารถเข้าใจได้ดี และเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

เพราะฉะนั้น ถ้าหากรอให้มีอายุมากแล้ว จึงจะเริ่มมาศึกษาทางศาสนา ก็เป็นการยากมากที่จะสามารถฝึกสมาธิให้ได้ผลดี เพราะโดยธรรมดา ผู้ที่จะฝึกสมาธิได้ดีจะต้องไม่มีความกดดันในทางอารมณ์มาก จะต้องไม่มีความเป็นห่วงหรือวิตกกังวลมาก และสมองก็ต้องอยู่ในวัยที่สามารถจะรับของใหม่ ๆ ได้ดี แต่คนที่มีอายุมากนั้น เกือบจะทุกคนมีความกดดันทางอารมณ์สูง หรือไม่ก็มีการณ์ค้ำมาก เป็นคนขี้วิตกกังวลและเป็นห่วงอะไรต่าง ๆ มากมาย พันจิตใจก็มักจะเต็มไปด้วยความฟุ้งซ่านต่าง ๆ วิชาของความไม่สบายใจต่าง ๆ ที่สะสมอยู่ในสันดานก็มีมาก สมองก็เสื่อมมักจะจำได้แต่เรื่องเก่า ๆ และก็ติดอยู่ในความคิดเก่า ๆ ถอนออกได้ยาก เพราะฉะนั้น **คนที่มีอายุมากจึงฝึกสมาธิไม่ค่อยได้**

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า คนที่จะมองเห็นว่าพระพุทธศาสนาสามารถช่วยพัฒนาบ้านเมืองได้เป็นอย่างดี ก็ต่อเมื่อคนนั้นได้รับประโยชน์ ๓ อย่าง จากทางพระพุทธศาสนาตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ก็ในเมื่อบุคคลส่วนมากที่เป็นตัวจักรสำคัญในการสร้างความเจริญให้กับบ้านเมืองนั้น

รู้จักพระพุทธศาสนาแต่ในรูปของประเพณี จะเข้าใจ
 หลักธรรมบ้างก็ไม่ค่อยจะลึกซึ้ง และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ก็คือประโยชน์ ๓ อย่าง ที่กล่าวมาแล้ว ยังไม่เคยเกิดขึ้น
 แก่ตัวเอง ฉะนั้น ในเมื่อคนเหล่านี้เป็นตัวจักรสำคัญใน
 การพัฒนาบ้านเมือง และเป็นคนที่มียุทธิพลในวงงานต่าง ๆ
 คิดไม่ออก และมองไม่เห็นว่าจะนำพระพุทธศาสนามา
 พัฒนาบ้านเมืองได้อย่างไร แล้วเราจะไปหวังให้เด็ก ๆ
 หรือคนหนุ่มสาวสนใจกับทางพระพุทธศาสนาได้อย่างไร
 และอีกประการหนึ่ง จากความประพฤติของคนเหล่านี้
 ซึ่งรู้อยู่แก่ใจว่า แม้แต่เขาเองก็ยังมีประพฤติสิ่งนั้นสิ่งนี้
 ไม่ได้ ก็เลยสรุปเอาเองว่า คนอื่นก็ปฏิบัติไม่ได้เหมือนกัน
 เพราะเหตุนี้ เขาจึงไม่สนใจที่จะนำเอาวิธีทางพุทธ
 ศาสนามาพัฒนาบ้านเมือง

สาเหตุอีกประการหนึ่ง ที่ไม่คิดจะนำพุทธ
 ศาสนามาพัฒนาบ้านเมือง ก็คือ คนทั้งหลายมักคิดกัน
 ว่า ถึงจะอย่างไร ก็เป็นไปได้ที่จะให้คนเราถือศีล
 เหมือนกันทั้งหมดทุกคน หรือให้ประพฤติตามหลักศาสนา
 เหมือนกันหมดทุกคน เช่น จะให้คนเราเลิกฆ่าสัตว์ หรือ

เลิกโกหก เลิกเอาเปรียบกันทั้งหมดทุกคนนั้น ย่อมเป็นไปได้ ไม่ได้ เพราะฉะนั้น เขาจึงคิดว่า **ช่วยการที่จะนำเอาวิถีทางพระพุทธศาสนา**มาใช้พัฒนาบ้านเมือง เพราะหลักการอันใด ในเมื่อคนส่วนมากปฏิบัติไม่ได้ หลักการอันนั้นก็ **ไม่ควรจะนำมาใช้กับคนส่วนใหญ่**

ควรจะเริ่มต้นเผยแพร่ พระพุทธศาสนากันอย่างไร ?

อันที่จริง ข้าพเจ้าก็มีความเห็นด้วยกับผู้ที่มีความเห็นว่า เราจะหวังให้คนส่วนใหญ่ประพฤติดีประพฤติชอบตามหลักศาสนาเหมือน ๆ กันทั้งหมดนั้น ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ แต่ถึงกระนั้น ข้าพเจ้าก็เชื่อว่า **คนที่มีวิบากของกุศลมาดี** ซึ่งอยู่ในฐานะที่จะศึกษาและปฏิบัติตามหลักศาสนาได้ง่ายนั้น ย่อมมีในทุกอาชีพและทุกระดับ ถึงแม้ว่าคนเหล่านี้จะมีเป็นส่วนน้อยที่ปะปนอยู่กับคนส่วนใหญ่ก็ตาม แต่คนเหล่านี้ก็สามารถที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาบ้านเมืองได้อย่างดียิ่ง ถ้าหากว่าคนเหล่านี้จะได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาและปฏิบัติในทางศาสนา จนกระทั่งได้

ผลทั้ง ๓ อย่างเกิดขึ้นแก่ตัวเอง เพราะคนส่วนน้อยที่มา จากอาชีพต่าง ๆ และมาจากระดับชนชั้นต่าง ๆ เหล่านี้ ถ้าหากเข้าถึงพุทธศาสนาแล้ว คนเหล่านี้ก็就会有ความสามัคคี รวมกำลังกันได้อย่างดียิ่ง และต่างก็จะพยายามช่วยเหลือ ซึงกันและกันอย่างดียิ่ง การเสียสละที่เกิดขึ้นจากคนกลุ่ม นี้ จะมีประโยชน์ต่อสังคมอย่างสูงมาก เพราะคนที่มีความ สามารถในหน้าที่การงานเหมือนกับบุคคลอื่น ๆ นั้น ใน เมื่อเขามีจิตใจสูงเพราะได้รับประโยชน์ ๓ อย่างจากทาง ศาสนานั้นแล้ว จะทำให้เขารู้จักใช้ความสามารถที่มีอยู่นั้น เป็นไปในทางที่ถูกต้อง และเพราะเหตุที่เขาเข้าใจเรื่องชีวิต ในทางโลกได้ดี เข้าใจจิตใจของคนที่อยู่ในวงงานหรืออยู่ใน อาชีพเดียวกันกับเขาได้ดี บุคคลที่มีความรู้ดีทั้งในทางโลก และในทางธรรมเช่นนี้ ย่อมสามารถจะแนะแนวทางให้ บุคคลที่อยู่ในอาชีพอันเดียวกับตัวเองได้ดี

อย่าลืมนะว่า พระพุทธเจ้าเริ่มเผยแผ่ศาสนาจากบุคคล เพียง ๕ คนเท่านั้น และจากบุคคลทั้ง ๕ ซึ่งได้เข้าถึงตัว ศาสนาแล้วนี่เอง แต่ละคนก็ได้ชักจูงคนอื่นเข้ามาสู่ศาสนา อย่างได้ผลจริง ๆ และโดยวิธีการชักจูงต่อ ๆ กันเช่นนั้น

เพียงชั่วระยะไม่ถึงปี ก็ปรากฏว่ามีประชาชนเข้ามาสู่ศาสนา
มากมาย ซึ่งมีทั้งผู้ที่เข้ามาบวชเป็นพระและผู้ที่ปฎิญาณ
ตนเป็นอุบาสกอุบาสิกา

ข้าพเจ้าขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า **สำหรับคนที่มิวิบาก
มาตินั้นจะเข้าถึงศาสนาได้โดยไม่ยาก** ขอให้พยายามหา
ทางชักจูงให้คนเหล่านี้เข้ามา และพยายามให้ความสะดวก
ในการศึกษาและการปฏิบัติ ซึ่งควรจะต้องมีการลงทุนกัน
ให้มาก ในครั้งแรก แม้จะมีคนเป็นจำนวนน้อยก็ไม่ต้อง
เป็นห่วง ต่อไปก็จะมากขึ้นเอง

อนึ่ง เนื่องจากมีอุปสรรคอยู่อันหนึ่ง ซึ่งนับว่าเป็น
อุปสรรคที่ใหญ่มาก คอยกีดขวางไม่ให้เด็ก ๆ หรือคนที่
อยู่ในวัยหนุ่มสาวหันมาสนใจทางศาสนา กล่าวคือ การ
เป็นห่วงในเรื่องอาชีพ เพราะเขามองเห็นตัวอย่างได้ชัด
ว่าคนที่เรียนรู้แต่ในทางศาสนา ส่วนในทางโลกมีความรู้
น้อย ก็มักจะมีฐานะไม่ดี ส่วนคนที่สำเร็จการศึกษาในทาง
โลกส่วนมากตั้งตัวได้เร็วกว่า มีฐานะทางการเงินดีกว่า มี
เกียรติดีกว่า มีความเป็นอยู่สะดวกสบายดีกว่า เพราะ
เหตุนี้ เขาจึงไม่ยอมเสียเวลาที่จะมาศึกษาในทางศาสนา

อุปสรรคอันนี้ต้องหาวิธีแก้ไขให้ได้ และวิธีแก้ก็คือ จะต้องพยายามให้การศึกษามหาวิทยาลัยในทางศาสนาควบคู่กันไปกับการศึกษาวิชาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งถ้าคนสอนรู้จักประยุกต์แล้วก็จะทำให้บุคคลทุกอาชีพหรือนักศึกษาทุกประเภทมีความสนใจในอันที่จะเรียนศาสนาอย่างจริงจัง พร้อมกับจะมีความสนใจในอันที่จะศึกษาให้รู้ยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีกด้วย การที่จะประยุกต์วิชาทางศาสนาให้เข้ากันได้กับวิชาอาชีพทุกอย่างนั้น จะต้องอาศัยคนที่มาจากอาชีพต่าง ๆ เพราะคนประเภทนี้ในเมื่อรู้แจ้งในศาสนาแล้ว เขาจะรู้ว่า การจะสอนคนที่มีอาชีพอย่างเดียวกับตัวเองนั้นควรจะสอนอย่างไร เขาจึงจะสนใจและยินดีปฏิบัติตาม

และอุปสรรคอีกอันหนึ่ง ก็คือ การศึกษาในทางโลก ส่วนมากไม่ต้องคอยบังคับตัวเอง หรือจำกัดตัวเองเกี่ยวกับเรื่องความประพฤติ เพราะผู้ที่เรียนในทางโลกนั้น ถ้าอยากจะทำดีก็ทำ อยากจะโกหกหลอกลวงใคร สนุกสนานอย่างไร ก็ทำได้ตามความพอใจ ไม่มีใครคอยว่าหรือคอยตำหนิ เพราะถือเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับคนที่อยู่ในโลกที่จะต้องประพฤติกันเช่นนั้น แต่ถ้าหากคนไหน

หันมาสนใจในทางศาสนาแล้ว ซึ่งถึงแม้จะไม่บวช ก็รู้สึกว่าจะต้องจำกัดความประพฤติของตัวเอง จะทำอะไรตามความพอใจเหมือนเมื่อก่อนไม่ได้ และในเมื่ออยากจะได้ผลในทางศาสนาจริง ๆ ก็ต้องสละความสุขในทางโลกไป เป็นนักบวช เพียงแค่นี้คนทั้งหลายก็รู้สึกว่า เขาจะไปในทางศาสนาไม่ได้ เพราะเขาไม่สามารถจะสละโลกได้ นี่ก็เป็นอุปสรรคที่คอยกีดขวางอีกอันหนึ่งที่ทำให้คนทั้งหลายไม่อยากจะสนใจกับทางศาสนา **วิธีแก้อุปสรรค อันนี้ก็คือ** ในเมื่อผู้รับการสอนของเรายังไม่สมัครใจที่จะสละความสนุก หรือสละสิ่งยั่วเย้าต่าง ๆ ก็อย่าพยายามไปบังคับเขาควรจะให้เขาได้ศึกษาและปฏิบัติอย่างเสรี ดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า **วิชาพุทธศาสนา เป็นวิทยาศาสตร์** เราสามารถที่จะศึกษาจากข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้ เราสามารถจะทำให้เขาเชื่อและปฏิบัติตามได้ด้วยข้อพิสูจน์ต่าง ๆ ข้อสำคัญการสอนศาสนาในรูปนี้ อย่ามัวแต่อ้างคัมภีร์ หรืออ้างเรื่องราวต่าง ๆ ในสมัยครั้งพุทธกาลที่คนในสมัยปัจจุบันพิสูจน์หรือทดสอบไม่ได้ และอย่าเอาประเพณีหรือข้อบังคับในทางศาสนาต่าง ๆ ไป

ยึดเยียดให้กับเขา โดยที่เขายังไม่สมควรจะทำเช่นนั้น ข้อสำคัญมีอย่างเดียว คือ จะต้องพยายามที่จะหาข้อพิสูจน์ที่จะทำให้เขาเกิดความเข้าใจและเชื่อถือด้วยตัวของเขาเอง วิธีนี้จะสามารถคลี่คลายความเบื่อน่ายต่อการศึกษาศาสนา ซึ่งคนในสมัยนี้มักจะมีกันมาก

จงเข้าใจว่า การที่จะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมือง เพื่อให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดี และอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีความสามัคคีปรองดอง คิดช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่คิดเอาเปรียบกันนั้น **มีหลักตายตัวอยู่ว่า**

จะต้องให้คนที่เป็นตัวจักรสำคัญในการสร้างความเจริญให้กับบ้านเมืองนั้น มีความรู้ทางศาสนาจริง ๆ และต้องให้ได้รับผล ๓ ประการ จากการปฏิบัติในทางสมาธิและวิปัสสนาตั้งที่ได้กล่าวมาแล้วด้วย

แต่ก็ไม่จำเป็นต้องมีทุกคน เพียงแต่ว่าในวงงานหนึ่ง ๆ ควรจะมีคนที่รู้ศาสนาจริง ๆ อย่างน้อยก็สักคน หรือสองคน ซึ่งจะเป็นตัวอย่างให้คนทั้งหลายเห็นว่า คนที่มีศาสนาอยู่ในหัวใจนั้น มีความแตกต่างกับคนอื่นซึ่งอยู่ในอาชีพเดียวกัน แต่ยังไม่เข้าใจในเรื่องศาสนานั้นอย่างไร และคน

ที่มีความรู้ในทางศาสนาจะต้องสามารถช่วยให้ คนที่ร่วมอาชีพเดียวกัน มีความเข้มแข็ง มีความกล้าหาญ มีความก้าวหน้าในการงาน **และจะต้องพยายามชี้ให้เขาเห็นว่า พระพุทธศาสนาสามารถช่วยแก้ปัญหิต่าง ๆ ให้แก่เขา ได้อย่างไรบ้าง ซึ่งถ้าเว้นจากพุทธศาสนาแล้ว เขาจะแก้ปัญหิต่าง ๆ ในชีวิตของเขาไม่ได้ ฉะนั้น ปัญหาสำคัญ จึงมีอยู่ว่า ทำอย่างไรจึงจะช่วยให้บุคคลที่เป็นตัวจักรสำคัญของสังคม หรือเป็นตัวจักรสำคัญในวงงานต่าง ๆ ได้มีความรู้ทางศาสนาจริง ๆ และนำพระพุทธศาสนามาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้จริง ๆ**

วิธีการที่จะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมือง ในทางราชการมีอยู่อย่างหนึ่งซึ่งมีมานานแล้ว คือ การยอมอนุญาตให้ข้าราชการไปบวชได้ประมาณ ๓ เดือน ส่วนผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการ ก็มีประเพณีว่า เมื่อถึงอายุอันสมควรก็ควรจะได้บวช เพื่อเป็นการทดแทนบุญคุณพ่อแม่ และเพื่อเป็นการศึกษาหาความรู้ในทางศาสนา **วิธีการอันนี้ ในสมัยก่อนรู้สึกว่าได้ผลดี แต่มาในสมัยปัจจุบัน ซึ่งความเจริญในทางโลกก้าวหน้าไปมาก แต่ความเจริญภายในวัดก้าวไม่ทัน เพราะฉะนั้น ผู้ที่ได้มีโอกาสไปบวชแล้วสึกออกมานั้น**

จึงรู้สึกว่ น้อยคนมากที่จะได้รับผลค้่มค่าที่อู่ตสำหรัสละเวลาไปบวช และก็มีอยู่มั่ไม่น้อยที่บางคนเมื่อก่อนบวชมีศรัทธาต่อศาสนาดี แต่พอสึกออกมาแล้วกลับไม่มีศรัทธาต่อศาสนา เพราะฉะนั้น จึงน่าจะต้งมีวิธีการอย่างใหม่ที่จะให้คนสมัยปัจจุบันเข้าถึงศาสนาได้จริง ๆ

วิธีการที่จะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ช่วยพัฒนาบ้านเมือง

วิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง การขอร้องให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์มาช่วยพัฒนาบ้านเมือง ในความหมายที่แท้จริงนั้น ก็คือ การช่วยให้บุคคลที่มีวิบากมาดี ให้ได้มีโอกาสเรียนรู้พระพุทธศาสนาจริง ๆ แต่ปัญหาสำคัญมีอยู่ว่า เราจะรู้ได้อย่างไรว่าคนไหนมีวิบากมาดีหรือไม่ดี ? ในสมัยโบราณ แหล่งที่จะรู้ว่าใครเป็นคนมีบุญมาเกิดก็คือ วัด เพราะภายในวัดย่อมจะมีพระที่เข้าสมาธิเก่ง มีความรอบรู้ในเรื่องศาสนา และบางองค์ก็มีความรอบรู้ในเรื่องโหราศาสตร์ด้วย พระประเภทนี้แหละ จะสามารถบอกได้ว่า ใครเป็นคนมีบุญมาเกิด

อีกประการหนึ่ง ในสมัยโบราณวัดเป็นแหล่งชุมนุมชน ซึ่งคนทุกชั้นจะต้องไปพบกันที่วัด เพราะในสมัยโบราณนั้น สังคมทุกอย่างรวมอยู่ที่วัดทั้งสิ้น เพราะฉะนั้น พระที่เป็นอาจารย์ หรือพระที่มีชื่อเสียงในทางสมาธิและวิปัสสนา หรือที่มีชื่อในทางโหราศาสตร์ย่อมมีโอกาสพบคนมากมาย ตั้งแต่คนชั้นธรรมดาจนกระทั่งบุคคลชั้นสูง และไม่ใช่เป็นการพบกันอย่างฉาบฉวยด้วย แต่เป็นการพบกันอย่างรู้จัก ห้วนนอนปลายเท้าทีเดียว เนื่องจากคนในสมัยนั้นนิยมไปอยู่วัด ไปมอบตัวเป็นศิษย์วัด และจะต้องไปอยู่วัดมาตั้งแต่เล็กจนโต เพื่อศึกษาศิลปวิทยาต่าง ๆ เพราะการศึกษาทุกอย่างในสมัยนั้นมีอยู่ในวัดเกือบทั้งสิ้น พระบางองค์ในสมัยนั้น ในสมัยที่ยังเป็นฆราวาสอยู่ เคยเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือรอบรู้ในทางใดทางหนึ่งมาแล้วก็มี ด้วยเหตุนี้ **วัดจึงเป็นสถานที่ศึกษาวิชาทุกอย่าง** และพระในวัดที่เป็นสมภาร หรือที่เป็นอาจารย์ในทางใดทางหนึ่ง จึงมีโอกาสรู้จักคนได้มาก การสอนศาสนาก็ได้ผลอย่างแท้จริง เพราะผู้สอนรู้จักชีวิตของคนที่จะสอนได้เป็นอย่างดี และยิ่งพระที่เก่งในทางสมาธิและวิปัสสนาจนกระทั่งมีญาณพิเศษ

เกิดขึ้น ก็คงยังรู้ได้เป็นอย่างดีว่า ในบรรดาคนที่มาหาท่าน หรือที่มาเป็นลูกศิษย์ของท่านนั้น มีใครบ้างเป็นคนมีบุญมาเกิด แล้วท่านก็จะพยายามแนะนำบุคคลประเภทนี้ให้มีความรู้ความสามารถในอันที่จะทำประโยชน์ให้กับชาติบ้านเมืองจริง ๆ นี่คือการในสมัยโบราณ ซึ่งเดี๋ยวนี้ไม่ได้เอามาใช้แล้ว เพราะคนสมัยนี้ส่วนมากที่เป็นตัวจักรสำคัญของบ้านเมืองในเวลานี้ ถึงแม้บางคนจะเคยอยู่วัดมาบ้าง แต่ก็ไม่ค่อยจะซึ้งในทางศาสนา เพราะไม่ค่อยจะได้เรียนวิชาทางศาสนา ส่วนมากก็เพียงแต่อาศัยวัดอยู่ แต่การเรียนไปเรียนนอกวัด และวิชาที่เรียนกับวิชาทางศาสนาก็ไม่ค่อยจะสัมพันธ์กัน และความจำเป็นในทางอาชีพก็มักดิ่งให้คนเหล่านี้ต้องเหินห่างจากทางศาสนาเกือบตลอดเวลา จะมาเริ่มเข้าวัดกันอย่างจริงจังอีกทีก็เมื่อตอนมีอายุมากหมดภาระในทางโลก ซึ่งเมื่อถึงตอนนี้ การเรียนก็ไม่ค่อยจะได้ผลดังที่ได้กล่าวมา

อนึ่ง **ขอได้โปรดเข้าใจไว้ด้วยว่า** คำว่า **คนที่มีบุญมาเกิดนั้น** ไม่ได้หมายถึงเฉพาะถึงคนที่มีคุณความดี เช่น มีความเมตตากรุณาสูง มีความยุติธรรมสูง อะไรทำนองนี้

เท่านั้น แต่หากหมายถึงคนที่มีสมองดี เรียนเก่ง ความสามารถสูง เพราะเคยเป็นผู้รอบรู้หรือเก่งในทางใดทางหนึ่งมาแล้ว เคยเป็นใหญ่เป็นโตมาแล้ว เคยทำงานที่ยาก ๆ เป็นผลสำเร็จมาแล้วในชาติก่อน มีกฏตายตัวอยู่อย่างหนึ่งว่า :-

คนที่เคยเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เป็นแม่ทัพ เป็นนักปราชญ์ เป็นเศรษฐี หรือเป็นอะไรก็ตามในชาติก่อนนั้น ถ้าหากในชาตินั้น ๆ ไม่ลืมหัดพยายามสร้างแต่ความดีอยู่เสมอ เมื่อเกิดมาในชาตินี้ ก็มักจะต้องได้เป็นอย่างดีที่เคยเป็นมาแล้วในชาติก่อน หรือในตำแหน่งที่ใกล้เคียงกันกับเมื่อชาติก่อน

และในทางตรงกันข้าม ถ้าหากเมื่อชาติก่อนเคยเป็นโจร หรือเคยเป็นผู้ร้ายในทางไหนมาแล้ว ถ้าหากยังไม่ได้แก้ไขนิสัยอันนั้น เมื่อเกิดมาในชาตินี้ ก็มักจะต้องเป็นอย่างนั้นอีก

ฉะนั้น ใครเป็นคนมีบุญมาในทางไหน เราอาจจะสังเกตได้จากความรู้ความสามารถที่เขา มีอยู่ ซึ่งความสามารถอันนี้โดยธรรมชาติมักจะแสดงออกให้เห็นได้ ก็ต่อเมื่อ

ได้เรียน หรือได้ทำงานอย่างที่เคยทำมาแล้วในอดีต เพราะฉะนั้น ตามสถาบันการศึกษาทั่วไป หรือในที่ทำงานทั่วไป บุคคลที่อยู่ในวงงานนั้น ๆ ก็อาจจะรู้ได้ว่าใครเป็นคนมีบุญมาในทางไหน ซึ่งจะทำให้รู้จักคัดเลือกบุคคล เพื่อให้เหมาะสมในอันที่จะมาทำงานพัฒนาบ้านเมืองได้ ดังที่รัฐบาลได้ทำอยู่ในขณะนี้

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม คนที่จะเป็นประโยชน์ต่อบ้านเมืองจริง ๆ นั้น จะมีแต่ความรู้ความสามารถอย่างเดียวไม่ได้จะต้องมีจิตใจสูงด้วย และในกรณีที่จะรู้ว่า **ใครเป็นคนมีจิตใจสูงหรือไม่นี้ วิชาทางศาสนาเท่านั้นจะเป็นเครื่องทดสอบได้ดีที่สุด** เพราะถ้าหากคนไหนเคยเป็นใหญ่เป็นโต เคยมีความสามารถเก่งในทางใดทางหนึ่งมา และพร้อมกับเป็นคนมีจิตใจสูงด้วยนั้น ในเวลามาเรียนวิชาศาสนาจะเรียนได้ง่ายมาก จะเข้าถึงคำสอนของพระพุทธเจ้าได้เร็ว และสามารถที่จะฝึกสมาธิได้ดีอีกด้วย ถ้าหากบุคคลเหล่านี้เริ่มเข้ามาเรียนในสมัยที่ยังเป็นเด็ก หรือในวัยที่ความกดดันทางอารมณ์ไม่ค่อยจะมีด้วยเหตุนี้เอง ในสมัยโบราณวัดจึงเป็นแหล่งสำหรับที่

จะคัดเลือกบุคคลที่จะทำงานกู้ชาติ หรือช่วยพัฒนาบ้านเมืองในด้านต่าง ๆ ได้อย่างดีที่สุด

วิชาศาสนา เป็นวิชาที่ละเอียดลึกซึ้ง คนบางคน แม้จะเป็นคนมีสติปัญญาสูง เรียนหนังสือเก่ง ทำอะไรได้ดี แต่ถ้าจิตใจไม่สูง ย่อมไม่อาจที่จะเข้าถึงตัวศาสนาได้ แม้จะให้ใช้ความพยายาม หรือใช้เวลามากสักเพียงไรก็ตาม แต่การศึกษาในทางศาสนาเพียงเพื่อให้มีความรู้เหมือนอย่างที่เป็นกันอยู่ทุกวันนี้ เป็นเรื่องที่ไม่ยากนัก ถ้าหากมีเวลาพอที่จะเรียน และเท่าที่ข้าพเจ้าเคยสังเกตในฐานะที่เคยเป็นอาจารย์สอนวิชาธรรมะให้กับพระในมหาวิทยาลัยสงฆ์ และเคยฝึกสมาธิให้กับพระนักศึกษาเหล่านี้ด้วย และเคยสอนประชาชนทั้งเด็กและผู้ใหญ่ตลอดถึงคนที่มีการศึกษามาดี ข้าพเจ้าเห็นอย่างชัดเจนว่า คนที่จะเข้าใจถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา และรู้สึกเลื่อมใสอย่างจริงใจนั้น นอกจากจะต้องเป็นคนที่มีสมองดี เข้าใจอะไรได้รวดเร็วแล้ว สิ่งสำคัญที่สุดอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ ต้องเป็นคนมีพื้นฐานจิตใจสูง เช่น มีนิสัยรักความยุติธรรม มีนิสัยเสียสละ มีนิสัยที่ประกอบด้วยความเมตตากรุณา

และมีความตั้งใจจริงที่จะทำอะไรให้เป็นผลสำเร็จ มีความเพียรสูง รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ นิสัยเหล่านี้จะต้องมีอยู่อย่างมากที่สุด และต้องมีมาแล้วตั้งแต่เด็ก ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงว่าเป็นคนมีบุญมาเกิด คนประเภทนี้เท่านั้นที่จะเข้าถึงศาสนาได้ง่าย

แต่ก็เป็นที่น่าสังเกตว่า ในจำนวนพระภิกษุสามเณรที่มีอยู่ทั่วประเทศไทยนับจำนวนเป็นแสนนั้น มีอยู่เหมือนกันที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติที่ดีดังที่กล่าวมานั้น ซึ่งจะสังเกตได้จากการเรียน และการประพฤติปฏิบัติในทางธรรมวินัย แต่ถึงกระนั้น เนื่องจากภิกษุหรือสามเณรที่ว่านี้ มักจะขาดประสบการณ์ในทางโลก เพราะฉะนั้น ถึงแม้ท่านจะมีความรู้ดีทางศาสนาและเป็นผู้ปฏิบัติชอบก็จริง แต่การที่จะเผยแพร่ศาสนาให้เป็นประโยชน์แก่โลกจริง ๆ ก็ทำได้ผลไม่มากนัก ไม่เหมือนกับคนที่มีความรู้ดีทั้งในทางศาสนา และมีประสบการณ์ในทางโลกมากด้วย เพราะผู้ที่ทำการสอนศาสนาให้ได้ผลจริง ๆ นั้น จะต้องเป็นโลกวิทู ด้วย และอีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นความเสียหายแก่วงการศาสนาไม่น้อย ก็คือ พระที่มีความรู้ความสามารถดี

เหล่านี้ มักจะไม่อยู่เป็นพระตลอดไป ทั้งนี้ ก็เพราะตัวเองยังขาดประสบการณ์ในทางโลก ความอยากรู้ อยากเห็นในทางโลกยังมีอยู่มาก ฉะนั้น ในเมื่อตัวเองยังเป็นห่วงว่า จะอยู่เป็นพระตลอดไปไม่ได้ ก็จำเป็นต้องอยู่เองที่จะต่อชวนขวายเป็นทางศึกษาวิชาอาชีพ หรือไม่ก็สะสมเงินทองเตรียมตัวเพื่อที่จะสึกออกไปประกอบอาชีพในทางโลก และในเมื่อสึกออกไปแล้ว ก็มักจะไปทำงานอื่นซึ่งไม่เกี่ยวกับการเผยแพร่ศาสนาโดยตรง ส่วนผู้ที่ยังเกี่ยวข้องกับการศาสนาอยู่บ้าง เช่น ไปเป็นอนุศาสนาจารย์อยู่บ้าง ก็ยังมีเป็นจำนวนน้อย ไม่เพียงพอกับความจำเป็นของประเทศชาติ

การเผยแพร่ศาสนา *ก็คือ* การทำสงครามจิตวิทยาแบบหนึ่ง เพราะเป็นการต่อสู้ระหว่างคนที่เข้าใจถูกกับคนที่เข้าใจผิด ระหว่างธรรมกับอธรรม ด้วยวิธีการต่อสู้ด้วยชั้นเชิงแห่งการใช้เหตุผลและข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพราะฉะนั้น ถ้าหากว่า ฝ่ายที่จะถูกชักจูงมีความรู้เหนือกว่า เฉลียวฉลาดกว่า บุคคลที่เป็นฝ่ายชักจูงก็ย่อมจะทำงานไม่ได้ผล และนี่คือ ความเสียเปรียบที่มีอยู่ในวงการศาสนาทั่วโลก

เพราะสมัยนี้ ไม่ว่าจะในศาสนาไหน ๆ คนที่มีสมองดี สติ ปัญญาดี ไม่นิยมเรียนในทางศาสนา ส่วนผู้ที่เข้ามาเรียนในทางศาสนา ถึงแม้จะมีบุคคลที่ฉลาด มีสมองพิเศษมาตั้งแต่เกิด สามารถที่จะเรียนรู้อะไรได้รวดเร็ว มีอยู่ก็จริง แต่บุคคลประเภทนี้ก็มีน้อย และที่มีอยู่บ้างนั้น ก็มักจะอยู่เป็นพระตลอดไปไม่ได้ เพราะฉะนั้น トラบไตทีในวงการศาสนายังไม่มีวิธีที่จะชักจูงให้คนที่มีสมองดีปัญญาดีมาตั้งแต่เกิดให้เข้ามาศึกษาในทางพระพุทธศาสนา จนกระทั่งรู้ถึงแก่นถึงเนื้อแท้ และได้รับประโยชน์ทั้ง ๓ อย่างดังที่กล่าวมาแล้ว การเผยแพร่พระพุทธศาสนาก็ยังไม่ได้ผลโดยสมบูรณ์ *อย่าลืมนะว่า* คนที่จะเป็นผู้นำในทางศาสนานั้น จะต้องเป็นพหุสูต คือต้องเรียนมาก ต้องรอบรู้หลายอย่าง ซึ่งคนที่จะทำได้แบบนี้ ก็คือ คนที่มีความจำดี เข้าใจอะไรได้รวดเร็ว จึงจะสามารถเรียนได้มาก

วิธีการสอนพระพุทธศาสนาที่ได้ผล

ข้าพเจ้าคิดว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่จะให้ ได้ผลดีแก่คนทั่วไปนั้น ควรจะดำเนินตามหลักการใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้ คือ :-

๑. การสอนพระพุทธศาสนาจะต้องมุ่งให้คนเราเข้าใจเรื่องชีวิต โดยเฉพาะ คือจะต้องให้เข้าใจเรื่องการตาย และเกิด เรื่องกฎของกรรม เรื่องสุขภาพทางจิต และจะต้องมุ่งที่จะให้บุคคลเหล่านี้นำเอาพระพุทธศาสนาไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่สอนสักแต่ว่าพอให้มีความรู้ แต่จะต้องพยายามสอนให้ได้ผลตามหลัก ๓ ประการดังที่กล่าวไว้ในหน้า ๑๒๕ นั้นให้จงได้

๒. การสอนจะต้องอ้างหลักฐานจากคัมภีร์ออกมาให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ฟังแน่ใจว่า เขาได้เรียนพระพุทธศาสนาจริง ๆ ไม่ใช่เรียนจากมติของคนสอน นอกจากนี้ ก็ต้องพยายามสอนด้วยข้อเท็จจริงที่เขาสามารถจะทดสอบหรือพิสูจน์ได้ด้วยตัวของเขาเอง การอ้างตำราขึ้นมาลอย ๆ โดยไม่มีข้อเท็จจริงพิสูจน์อย่างเพียงพอ นั้น จะไม่ทำให้คนฟังเกิดศรัทธาเท่าที่ควร

๓. จะต้องมุ่งสอนแต่เฉพาะเท่าที่จำเป็นก่อน คือก่อนอื่นเราจะต้องรู้ว่า บุคคลที่รับการสอนนั้นมีพื้นการศึกษา มีสิ่งแวดล้อม มีความจำเป็น มีความเชื่อถือแต่เดิมมาอย่างไร การสอนจะต้องให้เหมาะสมแก่ความต้องการ และให้ได้ผลตามความต้องการของเขา ผู้สอนจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ทุกวันนี้

คนเรามีเวลาจำกัดมาก เนื่องจากจะต้องใช้เวลาส่วนมากไปเพื่อประกอบอาชีพหรือทำงานอื่น ซึ่งเป็นความจำเป็นของเขา เพราะฉะนั้น การสอนจะต้องรวบรัดที่สุด อะไรที่ไม่จำเป็นเพราะเขารู้แล้วก็เอาไปใช้ไม่ได้ ไม่เกิดประโยชน์อะไรแก่เขา หรืออะไรที่สอนไปแล้วเขาจำไม่ค่อยได้ เรื่องเหล่านี้ต้องตัดออก การสอนพระพุทธศาสนาในสมัยปัจจุบันซึ่งจะให้ได้ผลตามนี้ ผู้สอนจะต้องมีความรู้เชี่ยวชาญจริง ๆ และไม่ใช้รู้เฉพาะแต่ในเรื่องศาสนาเท่านั้น แต่จะต้องมีความรู้ในเรื่องชีวิตของคนที่จะสอน และจะต้องมีความรู้วิชาการต่าง ๆ เหมือนกับที่เขารู้ด้วย

๔. การสอนพระพุทธศาสนาสำหรับฆราวาส อย่าพยายามไปตั้งกฎเกณฑ์ที่จะต้องให้เขาประพฤติอย่างนั้นอย่างนี้ ตรงกันข้าม จงพยายามให้อิสระแก่เขาในอันที่จะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ ให้เป็นเรื่องของเขา ผู้สอนควรจะวางไว้ แต่หลักกว้าง ๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกและเป็นประโยชน์ในเรื่องการเรียนเท่านั้น อย่าให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่า ศาสนาดีจริง แต่ก็ไม่มีประโยชน์ เพราะเขาปฏิบัติตามไม่ได้ อันนี้ต้องคอยระวังให้มาก และจะต้องพยายามชี้แจงให้เขาเข้าใจว่า การปฏิบัติตามหลักศาสนาจะได้ประโยชน์จริง ๆ ก็ต่อเมื่อตัวเองมีศรัทธาและ

เข้าใจจริง ๆ เท่านั้น หลักอันไหนยังปฏิบัติไม่ได้ก็ไม่ต้องเป็นห่วง ให้ปล่อยเอาไว้ก่อน ต่อไปภายหลังในเมื่อมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องชีวิตดีขึ้น พ้นจากความจำเป็นต่าง ๆ แล้วก็ปฏิบัติได้เอง

๕. การเรียนพระพุทธศาสนา จะต้องคู่กันไปด้วย การปฏิบัติในทางสมาธิและวิปัสสนา อันนี้เป็นเรื่องสำคัญที่สุด คนที่ถึงแม้จะเรียนได้ดี แต่ถ้ายังนั่งสมาธิไม่ได้ เจริญวิปัสสนาไม่ได้ เขาก็จะเป็นเหมือนกับคนที่รับประทานอาหารเข้าไปสู่ร่างกายแล้ว แต่อาหารไม่ย่อย หรือย่อยแต่เพียงส่วนน้อย ผลที่จะได้รับจากอาหารย่อยมีน้อย เพื่อเป็นเช่นนี้ เขาก็ย่อมจะไม่ได้รับประโยชน์จากอาหารเท่าที่ควร ในทำนองเดียวกันคนที่เรียนมากแต่ปฏิบัติในทางสมาธิและวิปัสสนาไม่ได้ ก็เป็นไปไม่ได้ที่จะเลื่อมใสและเข้าใจซึ่งในคำสอนของพระพุทธเจ้าจริง ๆ เพราะเขาไม่ได้รับผลจากศาสนาจริง ๆ การที่คนส่วนมาก เบื่อศาสนา เบื่อฟังเทศน์ เมื่อแม้กระทั่งจะหยิบหนังสือธรรมะขึ้นมาอ่าน ก็เพราะเขาไม่เคยได้รับประโยชน์อันแท้จริงจากศาสนานั้นเอง และการที่เขาไม่ได้รับประโยชน์ก็เพราะไม่เคยหัดนั่งสมาธิ และเจริญวิปัสสนา หรือเคยปฏิบัติแล้วแต่ไม่ได้ผล การศึกษาพระพุทธศาสนา โดยวิธีฟังเทศน์ ฟังปาฐกถา อ่านหนังสือเอาเอง หรือ

โดยที่สุดแม้จะได้มีโอกาสได้เรียนจากครูผู้สอนโดยตรง ซึ่งเรียนกันตั้งแต่ต้นไปโดยลำดับเหมือนกับนักเรียนในห้องเรียนก็ตาม วิธีนี้ก็ยังคงได้ผลน้อยมาก ถ้าหากไม่ค่อยได้ทดสอบถึงความรู้ที่มีอยู่ หรือที่จำได้ว่า อันไหนผิด อันไหนถูก คนที่จะสามารถฝึกสมาธิได้ผลจริง ๆ นั้น ต้องเป็นคนที่มีความรู้ชัดเจน แจ่มแจ้ง ถูกต้อง ละเอียดละเอียดถี่ถ้วน และจะต้องมีความเข้าใจในวิธีปฏิบัติเป็นอย่างดีด้วยการเรียนแบบนี้ที่จะได้ผลจริง ๆ นั้น มีอยู่ทางเดียวคือ จะต้องเรียนจากผู้ที่มีความรู้จริง ๆ และจะต้องมีเวลาพอในการเรียนด้วย จะทำเป็นเรียนบ้างไม่เรียนบ้างตามอารมณ์ไม่ได้

๖. การสอนพระพุทธศาสนาจะต้องนำเอาวิธีการรักษาโรคทางกายมาใช้ด้วย เช่น จะต้องมีการซักถามประวัติเกี่ยวกับการศึกษา การอาชีพ สิ่งแวดล้อม ผู้สอนจะต้องทำตัวให้เป็นเสมือนหนึ่งแพทย์ ซึ่งจะให้การรักษาแก่ใคร จะต้องตรวจดูให้รู้แน่เสียก่อนว่า เป็นโรคอะไร แล้วจึงจะให้การรักษาที่ถูกต้องได้ ผู้ที่จะทำการรักษาอย่างนี้ได้ นั่น จะมีความรู้แต่เพียงจากตำราอย่างเดียวไม่ได้

จะต้องมีประสบการณ์จากการตรวจคนไข้ และจากการรักษา มาแล้วอย่างเพียงพอ จึงจะสามารถทำการรักษาคนไข้ได้ผล การสอนศาสนาก็เหมือนกัน จะได้ผลจริง ๆ นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เหมือนกับโรงพยาบาล ซึ่งจะต้องให้การแนะนำ สั่งสอนเป็นรายบุคคล และมีหลายแผนก และจะต้องพยายาม ค้นคว้าหาวิธีสอนให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ ๓ ประการ ดังที่กล่าวมาแล้วให้ได้ ฉะนั้น ผู้ที่จะทำการสอนอย่างนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการค้นคว้าหรือทำการวิจัยมากมาย

และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ จะต้องพยายามนำ วิชาการต่าง ๆ มาประยุกต์ให้เข้ากันได้กับวิชาทางพระพุทธ ศาสนา ตัวอย่างเช่น ในเมื่อทางวิทยาศาสตร์ถือว่าชีวิตย่อม เกิดขึ้นมาตามธรรมชาติของมัน ซึ่งเขาอธิบายได้ว่า มันมี กรรมวิธีแห่งการเกิด การเปลี่ยนแปลง การเจริญเติบโต ซึ่งเป็นไปตามกฎของวิทยาศาสตร์อย่างไรบ้าง ผู้ที่ทำการ สอนศาสนาก็จะต้องมีความรู้ในวิชาการที่ว่านี้ และจะต้อง นำเอามาเปรียบเทียบกับวิชาทางพระพุทธศาสนา และชี้ให้เห็นว่า กรรมวิธีทั้งหมดที่ว่านี้ ย่อมดำเนินไปภายใต้ การควบคุมของวิญญูณ เพราะวิญญูณเป็นผู้สร้างชีวิต นักศาสนาจะต้องสามารถชี้แจงให้นักวิทยาศาสตร์เห็นว่า

การเปลี่ยนแปลงภายในโครงสร้างของสิ่งที่มีชีวิตทุกอย่างนั้น แม้จะเป็นไปตามกฎของวิทยาศาสตร์ก็จริง แต่เพราะเหตุที่ พฤติกรรมทุกอย่างมีความหมาย ฉะนั้น มันจึงเกิดขึ้นและ ดำเนินไป ภายใต้การควบคุมของวิญญูณซึ่งมีอยู่ในชีวิตนั้น ๆ

จึงสังเกตว่า ทางโรงพยาบาลจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญ และนักเทคนิคในวิชาการ แต่ละแขนง หรือในงานแต่ละ แขนง ฉันทไต่ ในทางพระพุทธศาสนาก็จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญใน วิชาการต่าง ๆ ซึ่งสามารถที่จะอธิบายพระพุทธศาสนาเปรียบ เทียบ หรือประยุกต์ให้เข้ากันได้กับวิชาการทุกแขนง ฉันทันนี้ อันนี้จะมีประโยชน์มากที่สุด ในอันที่จะแก้ปัญหาด่าง ๆ ของคนทุกประเภท เพราะผู้ที่ทำการสอน ซึ่งเปรียบเหมือน แพทย์ผู้ทำการรักษานั้น จะให้มีความรอบรู้ผู้เชี่ยวชาญทุกอย่าง ย่อมเป็นไปได้ แต่ในเมื่อในวงการพระพุทธศาสนา มีผู้ เชี่ยวชาญทุกแขนงพร้อมอยู่แล้ว ผู้ทำการสอนเกิดติดขัดใน ปัญหาข้อไหน ก็พร้อมที่จะสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญใน แขนงนั้น ๆ ได้ทันที โดยวิธีการสอนพระพุทธศาสนาจะได้ผล อย่างสมบูรณ์มาก ถ้าหากการเผยแผ่ศาสนาได้ก้าวมาถึง ขั้นนี้ประชาชนโดยทั่วไปจะแลเห็นผลและคุณค่าของศาสนา อย่างชัดเจน คนทั่วไปจะไม่เบื่อศาสนา และศาสนาก็จะ

ไม่อยู่แต่ในรูปของประเพณี ตรงกันข้ามศาสนาจะดำรงอยู่อย่างมีชีวิตชีวา เจริญก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กับความเจริญของโลก และนำโลกไปสู่ความอุดมสมบูรณ์และสันติสุขทั่วโลกได้

ตามหลักการที่เสนอมานี้ท่านจะเห็นได้ว่า ผู้ที่จะทำการสอนศาสนาให้ได้ผลตามหลักการดังที่กล่าวมา จำเป็น จะต้องอาศัยฆราวาสเป็นจำนวนมากมาย และจะต้องหาทางให้ผู้ที่เคยบวชเป็นพระและมีความรู้ดีนั้น เมื่ออยู่ไม่ได้สึกออกมาต้องให้มีอาชีพเป็นนักสอนศาสนาที่มีประสิทธิภาพจริง ๆ แต่เวลานี้ผู้ที่สึกออกมามักจะหันไปจับอาชีพอย่างอื่นเพราะการสอนศาสนาอย่างในเมืองไทยเรานี้ เป็นฆราวาสยากที่จะทำได้ เพราะประชาชนไม่เลื่อมใส และอีกอย่างหนึ่งเป็นเพราะไม่มีองค์กรหรือสถาบันแห่งใดที่จะรับรองบุคคลประเภทนี้ ในขณะที่ผู้ที่สึกออกมาแล้ว มีอาชีพในทางสอนศาสนานั้นถึงแม้จะมีอยู่บ้าง ก็ยังอยู่ในวงแคบ เช่น ไปเป็นอนุศาสนาจารย์ประจำกรมการศาสนา งานอันนี้ยังไม่แพร่หลายถึงประชาชน และโดยเฉพาะตามโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ทุกแห่งควรจะต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางศาสนาประจำอยู่ อย่างน้อยก็โรงเรียน

ละหนึ่งคน และนอกจากนี้ตามโรงงานอุตสาหกรรม และในวงงานอาชีพอื่นก็จำเป็นที่จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญทางศาสนาแทรกซึมอยู่ทั่วไป ไม่เช่นนั้น การสอนศาสนาจะไม่ได้ผลแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง ถ้าหากผู้ที่เป็นฆราวาสสามารถที่จะยึดอาชีพในการสอนศาสนาเป็นหลักได้เหมือนกับอาชีพอื่น ๆ เช่น อาชีพในวงการแพทย์ เป็นต้น ข้อนี้จะเป็นผลสะท้อนให้ภิกษุสามเณรมีความตั้งใจเรียนทางพระพุทธศาสนาให้มีความรู้แตกฉาน และจะมีความสนใจในการปฏิบัติในทางสมาธิและวิปัสสนามากขึ้นด้วย

อนึ่ง ข้าพเจ้าได้เคยย้ามาบ่อยครั้งว่า คนที่จะเรียนในทางศาสนาจนกระทั่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ และมีความสามารถอย่างแท้จริงในอันที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้ได้ผลนั้น จะต้องเป็นบุคคลที่สามารถเข้าสมาธิได้ คือนั่งสมาธิเมื่อใดจิตใจก็แจ่มใส นีรวรณสงบเสมอทุกครั้ง อันนี้เป็นรากฐานที่สำคัญที่สุด ความรู้อย่างเดียวช่วยอะไรไม่ค่อยได้ แต่ก็มีกฎตายตัวว่า คนที่มีความกดดันทางอารมณ์ ถ้ามีแต่เพียงเล็กน้อย และสะสมมาไม่นาน เมื่อมาฝึกสมาธิก็มีทางที่จะฝึกได้ แต่ถ้ามีความกดดันสูง และเป็นมานานแล้ว

ตราบใดที่ยังไม่ได้แก้ความกตตันนี้ จะไม่มีทางฝึกสมาธิได้เลย เพราะฉะนั้น ในเมื่อพระท่านได้มองเห็นและแน่ใจว่า ต่อไปถ้าอยู่ไม่ได้จะต้องสึก ก็ไม่ต้องเป็นห่วง เพราะมีอาชีพอที่ตนเองถนัดคอยรองรับอยู่แล้ว และเป็นอาชีพที่พอจะเลี้ยงตนเองให้มีความสุขได้ เป็นอาชีพที่มีเกียรติด้วย ถ้าพระโดยทั่วไปรู้สึกเช่นนี้ ความกตตันในทางอารมณ์ก็จะมีน้อย องค์ไหนหากจะอยู่ในศาสนาตลอดไป ก็จะอยู่ด้วยศรัทธาจริง ๆ ไม่ใช่อยู่อย่างจำใจต้อง อยู่เพราะสิ้นหวังในทางโลก และในระหว่างที่อยู่ในผ้าเหลืองนี้ก็จะขยันเรียนและปฏิบัติ ในเมื่อความกตตันไม่มีหรือมีน้อย ก็สามารถที่จะฝึกสมาธิเจริญ วิปัสสนาได้ดี วิธีการอันนี้ จะเป็นการช่วยฟื้นฟูศาสนา ให้รุ่งเรืองอย่างได้ผลแน่นอน และปัญหาที่ว่า นักศาสนามีไม่พอกับความจำเป็นของสังคมก็จะหมดไปด้วย และเชื่อได้แน่นอนว่า วิธีการอันนี้จะทำให้นักศึกษาทั่วไปตื่นตัว เรียนศาสนากันมากขึ้น และในไม่ช้าเราก็จะพบว่า ผู้เชี่ยวชาญทางศาสนามีอยู่ในวงการทุกอาชีพและทุกระดับ และแล้วการที่จะส่งนักศาสนาไปเผยแพรในต่างประเทศ หรือในถิ่นทุรกันดารก็จะทำได้โดยไม่ยาก

ทำอย่างไร ? จึงจะให้บุคคลที่มีการศึกษาที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับเรื่องการทำงานต่าง ๆ เข้ามาศึกษาทางพระพุทธศาสนา จนกระทั่งในที่สุด สามารถที่จะเป็นผู้สอน ศาสนา โดยที่ตัวเองก็ได้ผลทางศาสนาตามหลักสามประการนั้นด้วย

อันนี้คือหลักการที่สำคัญอย่างยิ่ง ถ้าหากทำได้ผลสำเร็จ เราทั้งหลายก็จะเห็นได้ชัดทีเดียวว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้เข้ามาช่วยเหลือบ้านเมืองแล้ว ในตอนนี้แหละเราจะเห็นความเจริญทุก ๆ ด้านของบ้านเมืองค่อย ๆ ดีขึ้นโดยลำดับ เราจะไม่ประสบกับความผิดหวังในอันที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้ได้ผลตามความต้องการของคนส่วนใหญ่

มุมมืดที่ทำให้เราทั้งหลายมองไม่เห็นว่าการพัฒนาบ้านเมืองจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยศาสนานั้น ก็คือเราทั้งหลายไปเข้าใจกันเสียว่า พระเท่านั้นที่จะทำการสอนศาสนาได้ผล เพราะประชาชนส่วนใหญ่ได้เลื่อมใสพระอยู่แล้ว แต่ถ้าเป็นฆราวาสมาทำงานในด้านการสอนศาสนา ประชาชนจะไม่เลื่อมใส จะทำงานไม่ได้ผล อันนี้เป็นความเข้าใจผิด การที่ประชาชนทั้งหลายพากันเข้าใจผิดเช่นนี้ ก็เพราะตั้งแต่ไหนแต่ไรมาแล้วการสอนศาสนา

อยู่แต่ในมือของพระฝ่ายเดียว ฆราวาสถึงแม้จะมีบ้าง ก็ต้องอาศัยทางราชการช่วย เช่น เป็นอนุศาสนาจารย์ อย่างนี้เป็นต้น ส่วนการที่จะออกมาทำงานอย่างอิสระโดยขึ้นอยู่กับประชาชนจริง ๆ ไม่มีใครกล้าทำ เพราะคิดว่าถ้าใครขึ้นทำก็จะไปไม่รอด ฉะนั้น จึงว่าเรื่องนี้เป็นมุมมืด ทั้งนี้ก็เพราะเหตุที่ไปเข้าใจกันดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า พระเท่านั้นที่จะทำการสอนศาสนาได้ผล แต่เนื่องจากผลงาน และพิธีกรรมต่าง ๆ ตลอดทั้งคำสอนและวิธีสอน ดังที่ ประชาชนเห็นกันอยู่อย่างจำเจทั่วไปนั้น คนที่มีความคิด มีสติปัญญา มีการศึกษามาดี ทั้งที่เขาเองก็เลื่อมใสพระ แต่เมื่อคิดจะเอาหลักการทางศาสนาตั้งที่เขาเห็นอยู่นั้นมาใช้พัฒนาบ้านเมืองเพื่อให้ประชาชนมีการอยู่ดีกินดีมีสันติสุขและประเทศชาติก้าวหน้าไปด้วยนั้น เขามองไม่เห็นว่าจะนำมาใช้อย่างไร เพราะเรื่องอย่างที่พระสอนกันอยู่ทั่วไปนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ปฏิบัติตามไม่ได้ และรู้สึกกันทั่วไปว่า เรื่องในทางศาสนาจะเหมาะสำหรับคนที่มีอายุ และหมดภาระในทางโลก เตรียมตัวจะไปหาความสุขในโลกหน้ามากกว่า ด้วยเหตุนี้ เขาจึงไม่สนใจและไม่คิดที่จะนำหลักทางศาสนามาพัฒนาบ้านเมืองกันอย่างจริงจัง

อันที่จริง เราลืมนั่นไปว่า **ศาสนาเป็นของจำเป็นแก่ทุกคน** และถ้าคนไหนได้ผลจากทางศาสนาโดยตรงแล้ว ผู้สอนจะเป็นพระหรือเป็นฆราวาสไม่สำคัญ เพราะปัญหาที่จะไม่เลื่อมใสในศาสนา หรือไม่เลื่อมใสในคนที่มาสอนนั้น จะไม่มี **ข้อสำคัญที่สุดมีอยู่ประเด็นเดียว คือผู้สอนไม่ว่าจะเป็นพระหรือฆราวาส ต้องเป็นนักปฏิบัติด้วย** และตัวเองจะต้องได้รับผลจากทางศาสนาโดยตรงเสียก่อน จึงจะสามารถสอนให้คนอื่นได้รับผลเหมือนกับตัวเองได้ เราใช้คนที่มีแต่ความรู้ ส่วนผลในด้านจิตใจซึ่งเกิดจากการปฏิบัติมีไม่พอนั้น ย่อมทำงานไม่ได้ผล

และอีกประการหนึ่ง **อย่าลืมนั่นว่า** คนที่จะสอนคนอื่นให้ได้นั้นจะต้องมีสติปัญญา มีความนึกคิดเหนือคนที่ จะสอน จะต้องพยายามหาทางแก้อุปสรรคเหล่านี้ให้ได้ ศาสนาจึงจะแพร่หลายในสังคม เพราะฉะนั้น ทางออกที่จะเป็นไปได้มีอยู่ทางเดียวสำหรับฆราวาส คือ จะต้องมีการศึกษาที่สามารถให้การศึกษาด้านศาสนาแก่คนที่มี การศึกษามาดี ตามหลักการที่ได้แถลงมาแล้วทั้ง 5 ข้อนั้น

วิธีเลือกหาบุคคลที่สามารถ จะพัฒนาบ้านเมืองได้ผลจริง ๆ

วิบาก คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ทั้งปวง ถ้าหากเราได้คนดีคือคนที่มีวิบากมาตีมาช่วยกัน
พัฒนาบ้านเมือง บ้านเมืองต้องเจริญอย่างแน่นอน เพราะ
คนที่มีวิบากมาตีนั้น ถ้าหากมีอยู่ในวงงานใด ก็พาให้
วงงานนั้นเจริญ มีอยู่ในครอบครัวใด ครอบครัวนั้นก็
จะเจริญ ปัญหาสำคัญจึงมีอยู่ว่า เราจะรู้ได้อย่างไรว่า
คนไหนมีวิบากมาตีหรือไม่ตี ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า
สมัยโบราณแหล่งที่จะรู้ว่า ใครมีวิบากมาตีหรือไม่ตี ก็คือ
วัด และผู้ที่รู้จริง ๆ ก็คือ ผู้ที่เก่งในทางสมาธิและ
วิปัสสนา นี่คือหลักการที่สำคัญที่สุด แต่ทุกวันนี้เราจะรู้
ว่าใครเก่งหรือไม่เก่ง มีความสามารถในทางไหน ก็คือ
สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ถ้าคนไหนสำเร็จการศึกษามา
จากสถาบันที่มีชื่อเสียงเราก็ยอมรับกันว่า เขามีความ
สามารถในทางนั้น เก่งในทางนั้น แต่จงสังเกตดูให้ดีว่า
ในสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้ถึงแม้จะมีการสอนศีลธรรม

มีการเรียนทางศาสนาอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ได้ผลตามหลักการ ๓ อย่างที่ได้กล่าวมาแล้ว เพราะฉะนั้น จึงไม่มีใครรู้ว่า ใครเป็นคนมีวิบากมาดีหรือไม่ดี เพียงแต่รู้ว่าใครเก่งในทางไหน เชี่ยวชาญในทางไหน แต่ในเมื่อยังไม่รู้ถึงจิตใจที่ลึกซึ้ง ก็ไม่อาจที่จะรู้ได้ว่า คนไหนเป็นคนที่มีวิบากมาดี ใครกันแน่ที่จะสามารถทำการกุศลชาติบ้านเมืองได้จริง ๆ อย่าลืมนะว่า สถาบันที่จะให้ความสว่างให้ความรู้ที่กระจ่างในเรื่องนี้ยังไม่มี เพราะว่าเราไม่มีสถาบันแม้แต่เพียงแห่งเดียวที่จะให้ความรู้ในทางศาสนาอย่างชนิดที่ได้ผลตามหลักการที่กล่าวมาแล้ว

ฉะนั้น จึงมีอยู่ทางเดียวเท่านั้น ที่เราจะรู้แน่ ๆ ว่าใครจะมีวิบากมาดีหรือไม่ดี ก็คือ ถ้าหากบุคคลเหล่านั้นได้เข้ามาศึกษาในทางพระพุทธศาสนา ตามวิธีการที่ถูกต้อง และได้มีโอกาสฝึกสมาธิและวิปัสสนาจนได้ผลแก่ตัวเองแล้ว ตัวเขาเองนั้นแหละจะรู้จักตัวเองว่า เขาเป็นคนที่ มีวิบากมาดีหรือไม่ และโดยเฉพาะผู้ที่ทำการสอน ซึ่งถ้าหากเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญจริง ๆ แล้ว จะดูศิษย์ของตนเองไม่ยากกว่า ศิษย์คนไหนมีวิบากมาดีหรือไม่ดี เพราะจาก

การเรียนวิชาธรรมนี้ จะทำให้หยั่งรู้ถึงจิตใจคนได้โดยไม่ยาก เพราะวิชาธรรมไม่เหมือนวิชาอื่น คือคนที่มิวิบากมาไม่ดี แม้ให้พยายามเรียนอย่างไร ให้ใช้เวลามากสักเพียงไร ก็ไม่อาจที่จะเข้าใจซึ่งในศาสนา และเมื่อถึงตอนนั่งสมาธิ เจริญวิปัสสนา คนที่มิวิบากมาไม่ดีก็ยากที่จะปฏิบัติให้ได้ผล แต่ตรงกันข้าม คนที่มิวิบากมาดีจะผ่านไปได้อย่างง่าย การศึกษาและการปฏิบัติในทางศาสนา เท่านั้นที่จะเป็นเครื่องกลั่นกรองให้รู้แน่ชัดว่า ใครมิวิบากมาดีและไม่ดี

อนึ่ง เป็นที่ทราบกันดีอยู่อย่างหนึ่งว่า คนที่มีจิตใจไม่สูง ถ้าเป็นคนมีความฉลาด มีอำนาจ หรือมีฐานะการเงินดี คนประเภทนี้มักจะเป็นภัยต่อสังคมเสมอ ทุกวันนี้ สถาบันการศึกษาทุกแห่ง จุดมุ่งหมายส่วนใหญ่ก็หวังแต่ในทางที่จะสร้างให้นักศึกษามีความสามารถในอันที่จะประกอบอาชีพ หรือปฏิบัติหน้าที่การงานให้เกิดประโยชน์ ตามความมุ่งหมายของงานนั้น ๆ ส่วนปัญหาในด้านจิตใจ เราก็คำนึงถึงกันอยู่ และก็พยายามที่จะแก้ไข เพื่อให้คนเรามีศีลธรรม ให้รู้จักรับผิดชอบในหน้าที่ แต่เหตุการณ์

ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ได้แสดงให้เห็นออกมาอย่างชัดเจนว่า การอบรมในด้านศีลธรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร เพราะฉะนั้น ความเดือนร้อนต่าง ๆ จึงมีอยู่ทั่วไป และจากการค้นคว้า ในด้านศาสนามานานนับเป็นสิบล้านปี ปีนั้น เดียวนี้ข้าพเจ้า กล้าที่จะพูดได้อย่างแน่ใจที่สุดว่า สถานการณ์ต่าง ๆ อย่าง ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ มีอยู่ทางเดียวเท่านั้นที่จะแก้ไขอย่าง ได้ผล คือ การขอร้องให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ มาพัฒนาบ้านเมือง ซึ่งในความหมายที่กล่าวนี้ ข้าพเจ้าไม่ได้หมายถึงการ อ้อนวอนบวงสรวงเทพเจ้า เพราะข้าพเจ้ารู้ว่า สิ่ง ศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง ก็คือวิบากของ คนเรา เพราะฉะนั้น ทางที่จะได้ผลจริง ๆ ก็คือเราจะต้อง หาทางให้คนที่วิบากมาดี ให้เขาได้มีโอกาสเข้ามาศึกษา และปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาจน กระทั่งได้ผลตาม หลัก ๓ ประการตราบโดยยังไม่ได้ผล ตามหลัก ๓ ประการนี้ ก็ต้องพยายามหาวิธีแก้ไขต่อไปอีก และจะต้องมีการลงทุน ให้เพียงพอเพื่อให้ได้ผลตามหลัก ๆ ประการนี้จนได้ ไม่เช่นนั้น ก็ไม่อาจที่จะแก้ไขอะไรได้

ข้าพเจ้าขอย้ำอีกครั้งหนึ่งว่า วิธีดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลดังที่กล่าวมานี้ ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องลงทุนกันมากมายและไม่ใช่เรื่องที่ต้องเสียเวลามาก ทั้งนี้ก็เพราะมีกฎตายตัวอยู่แล้วว่า สำหรับคนที่มีวิบากมาดี ในเมื่อได้มีโอกาสเข้ามาเรียนทางศาสนาแล้ว จะเรียนได้ง่ายมาก และเสียเวลาน้อย ในสมัยครึ่งพุทธกาลหรือแม้ในสมัยต่อ ๆ มา เราจะพบว่า บางคนฟังธรรมเพียงครั้งเดียวก็ได้บรรลุมรรคผล บางคนเมื่อก่อนเป็นคนเห็นแก่ตัว โหดร้าย ชอบเบียดเบียนผู้อื่น และบางคนก็มีทิฏฐิจัด ถือความ เห็นส่วนตัว เป็นใหญ่ ไม่ยอมเปลี่ยนความคิดง่าย ๆ แต่ แล้วก็ปรากฏว่า เมื่อบุคคลเหล่านี้ได้มาพบกับพระ หรือ บางทีก็พบธรรมาสที่มีความสามารถในการแนะนำ เพียงไม่นานเท่าไรก็กลับใจได้ ข้าพเจ้าเชื่อว่า แม้ในปัจจุบันนี้ ก็จะได้ผลอย่างเดียวกัน

ข้าพเจ้ามีข้อที่น่าสังเกตอยู่อย่างหนึ่ง คือ เท่าที่ข้าพเจ้าเคยพบมานั้น ปรากฏว่า คนที่ชอบไปวัดเป็นประจำ ไปตามประเพณี หรือไปตามความเคยชิน ในกลุ่มคน

ประเภทนี้ คนที่มีสมองหรือมีสติปัญญาที่สามารถ จะเข้าใจถึงเนื้อแท้ของศาสนามีไม่มากนัก แต่ตรงกันข้าม คนที่เคยตั้งตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อศาสนา ไม่ชอบเข้าวัด ไม่ชอบศึกษาธรรม แต่พอได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง กลับปรากฏว่า เข้าใจธรรมได้ดี เข้าใจได้รวดเร็ว และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และกลายเป็นคนที่เลื่อมใสในศาสนาอย่างแท้จริง คนประเภทนี้ ข้าพเจ้าเคยพบมามากแล้ว ซึ่งในจำนวนคนที่พบนี้มีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงมั่นใจว่า ถ้าหากเราจะได้มีวิธีการที่เหมาะสม และให้ความสะดวกเป็นอย่างดีแก่ผู้ที่จะเข้ามาศึกษาในทางพระพุทธศาสนา อันนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาบ้านเมืองที่ได้ผลแน่นอน

และอย่าลืมว่า เราจะต้องพยายามหาทางให้คนทุก ๆ ชั้น ทุก ๆ เพศ ทุก ๆ วัย และทุก ๆ อาชีพ ให้ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาและปฏิบัติ จนกว่าเขาเหล่านี้จะได้ผล ตามหลัก ๓ ประการดังที่กล่าวมาแล้ว

อนึ่ง อย่าลืมว่า ผู้ที่จะสามารถแนะนำผู้อื่นได้ดีนั้น ตัวเองจะต้องได้ผล ๓ ประการนั้นด้วย และที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ก็คือ จะต้องมีความรอบรู้ในเรื่องชีวิตของคนที่เราจะสอน รอบรู้ในเหตุการณ์ของบ้านเมือง **และที่สำคัญที่สุด ก็คือ จะต้องติดตามความคิดของคนที่จะสอน** ทางการเมืองที่จะเป็นอย่างนี้ได้ก็มีอยู่ทางเดียว คือ เราจะต้องให้ความสะดวก และหาทางชักจูงให้คนทุก ๆ อาชีพ เข้ามาศึกษาในทางพุทธศาสนา แต่ที่กล่าวมานี้ ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่า จะให้มากันทุกคน เพราะนั่นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ข้าพเจ้ามีความหมายแต่เพียงว่า จะต้องมีบุคคลที่เป็นตัวแทนที่มาจากอาชีพต่าง ๆ บุคคลที่ว่านี้ ก็คือคนที่มีวิบากมาดี คนประเภทนี้โดยธรรมชาติย่อมมีอยู่ในทุกอาชีพและเราจะต้องพยายามสร้างคนทุก ๆ อาชีพให้มีความสามารถในอันที่จะแนะนำผู้อื่นได้ด้วย นี่คือหลักการโดยส่วนใหญ่ของการที่จะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์มาช่วยพัฒนาบ้านเมือง และเป็นหลักการที่สำคัญที่สุด เป็นหลักการอันดับแรกที่จะต้องทำให้สำเร็จ

เทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ จะสามารถคุ้มครองและช่วยพัฒนา บ้านเมืองได้หรือไม่

คำว่า ขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์มาช่วยพัฒนาบ้านเมือง นั้น นอกจากจะมีความหมายถึงบุคคลที่มีวิบากมาดี ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ความหมายอีกข้อหนึ่ง ก็คือ การขอร้องให้ โอปปาติกะ ผู้เป็นเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ ให้มาช่วยเหลือ หรือขอร้องให้วิญญาณของบรรพบุรุษ ผู้เคยทำการกุศล เคยสร้างความเจริญให้กับบ้านเมืองมาแล้ว ให้มาช่วยเหลือ และรวมทั้งการเชื่อเชิญผู้ซึ่งเคยเก่งหรือเชี่ยวชาญ ในทางใดทางหนึ่งในสมัยที่เป็นมนุษย์ แต่ขณะนี้ เป็น โอปปาติกะ ให้มาช่วยเหลือบ้านเมือง หรือให้ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วย

ข้าพเจ้าได้เคยเขียนไว้ในตอนต้น ๆ ของหนังสือนี้ มาแล้วว่า โดยธรรมดา โอปปาติกะทั้งหลายย่อมจะอยู่ เบื้องหลังการกระทำของมนุษย์เราอยู่เสมอ โดยที่คนเราจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม เช่น คนที่เป็นหมอก็มักจะมี

หมอบที่เป็นโอบปาติกะมากอยดลใจคอยชักจูง คนที่เป็นนักศิลปะก็จะมีโอบปาติกะที่เป็นศิลปิน คนที่เป็นนักการเมือง นักปกครอง นักเศรษฐกิจ นักการศาสนา หรือนักอะไรก็ตาม ก็มักจะมีโอบปาติกะประเภทเดียวกับตนเองมากอยช่วยเหลือ และในทำนองเดียวกัน คนที่มีจิตใจต่ำ ประพฤติตัวในทางอบายมุข หรือเป็นคนโหดร้ายทารุณ รวมความว่าตัวเองประพฤติมาในทางไหน มีวิบากมาอย่างไร ก็มักจะมีโอบปาติกะที่มีวิบากมาอย่างเดียวกันกับตัวเอง มากอยช่วยเหลือมาสนับสนุน ซึ่งบางทีในกลุ่มคนที่มาช่วยนี้ อาจจะมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ชาติก่อน ๆ ก็มี เช่น เคยเป็นพ่อแม่กันมา หรือเป็นลูกกันมา เคยเป็นสามีภรรยากันมา เป็นพี่น้อง เป็นครูบาอาจารย์ หรือเป็นศิษย์ เป็นเพื่อน อย่างนี้ก็มี แต่ที่ไม่เคยมีความสัมพันธ์กันมาก็น่าจะมี แต่โดยปกติแล้ว มักจะต้องมีความสัมพันธ์กันมาไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ความจริงในเรื่องนี้เดี๋ยวนี้ ก็ได้เป็นที่รู้กันดีในกลุ่มของบุคคลที่ศึกษาค้นคว้าในเรื่องวิญญูณ และตามคติโบราณซึ่งดูเหมือนจะมีด้วยกันทุกชาติ ก็เคยเชื่อกันอย่างนี้มานาน เพิ่งจะมา

เลิกเชื่อกันโดยส่วนใหญ่ ก็เมื่อตอนที่ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ฝ่ายวัตถุเจริญขึ้น และมีอิทธิพลแพร่หลายทั่วไปในหมู่ประชาชนและทั่วโลก

แต่แล้วในที่สุด เนื่องจากความเจริญในทางวัตถุ ได้สร้างความเดือดร้อนที่เป็นเสมือนหนึ่งลูกโซ่ให้เกิดขึ้นไม่รู้จักสิ้นสุด จนคนทั่วไปในสมัยนี้ได้เริ่มมองเห็นถึงภัยอันร้ายแรงที่เกิดจากความเจริญฝ่ายวัตถุ และได้มีคนบางกลุ่มซึ่งมีอยู่ทุก ๆ ประเทศที่ได้มองเห็นภัยอันนี้ได้พยายามที่จะหาทางแก้ และหลังจากที่ได้พยายามคิดกันด้วยวิธีอื่นมาทุก ๆ วิธีแล้ว ก็ยังไม่เห็นทางที่จะระงับหรือกำจัดความเดือดร้อนที่เกิดจากความเจริญในด้านวัตถุได้พวกเหล่านี้ จึงได้หันมาศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทางศาสนา และในที่สุดบุคคลในกลุ่มนี้ ซึ่งเวลานี้ก็มีทุกชาติทุกศาสนา ได้เริ่มมองเห็นความจริงของชีวิตหลังจากตาย และเริ่มมีการติดต่อกับคนที่ตายไปแล้วได้ ซึ่งวิธีการติดต่อนี้ แต่แรกทีเดียวก็มีการผิดพลาด และมีการหลอกลวงจากคนที่มิ信義หลอกลวงอยู่แล้ว แต่สำหรับคนที่รักความจริง มี信義ซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งก็มีอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน บุคคลในกลุ่มนี้เองที่

การศึกษาค้นคว้าของเขาได้ประสบความสำเร็จ และได้สร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน และเป็นศรัทธาที่มั่นคงด้วย กล่าวคือ ในเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้พบความจริงด้วยตัวเองที่ปราศจากข้อสงสัยใด ๆ แม้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ก็จะทำให้มีศรัทธาตั้งมั่นอยู่ตลอดไป กล่าวคือ เขาจะเชื่ออย่างแน่วแน่ที่เดียวว่า *คนเราตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วยังมีชีวิต และก็เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นชีวิตที่น่าสนใจ น่าศึกษายิ่งกว่าชีวิตในโลกมนุษย์*

จากการศึกษาค้นคว้าเป็นผลสำเร็จในแขนงนี้เอง ได้ทำให้มนุษยชาติเริ่มมีความหวังที่จะเห็นโลกดำรงอยู่ในสันติช่วงกาลนาน ซึ่งจะมีความเจริญทั้งในด้านวัตถุและในด้าน จิตใจคู่ขนานกันไป ความรอบรู้ในเรื่องวิญญูญาณที่ถูกต้อง และชัดเจน ซึ่งในเมื่อแพร่หลายไปทั่วโลกแล้ว อันนี้คือ รากฐานอันสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้คนเรามีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง ทำให้คนเรามีศรัทธาในอันที่จะสร้างแต่ความดี ซึ่งนั่นย่อหมายถึงว่า เขาจะทำอะไร เขาจะต้องนึกถึงประโยชน์ของผู้อื่นอยู่เสมอ และพร้อมกันนี้ เขาก็จะมีความสบายใจอยู่เสมอ ไม่ว่าจะอยู่ในฐานะหรือ

ในภาวะใด ๆ ในตอนนี้ศาสนาทุกศาสนาจะเริ่มมีชีวิตชีวา และมีอิทธิพลในสังคม คำสอนในทางศาสนา ซึ่งเป็นหลักการปกครองที่ดียิ่งกว่ากฎหมายมากมายนั้น ก็เริ่มจะมีความศักดิ์สิทธิ์ คือคนจะเคารพในหลักศาสนามากขึ้น ซึ่งเป็นการเคารพด้วยศรัทธา จากการที่บรรยายมาโดยสังเขปนี้ ท่านจะแลเห็นว่า *การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องวิญญาณมีประโยชน์ต่อมนุษยชาติมากมาย*

โดยธรรมดา คนที่จะเชื่ออย่างแน่นแฟ้นว่า ตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วก็ยังมีชีวิต ก็ต่อเมื่อได้เคยเห็นข้อพิสูจน์เกี่ยวกับเรื่องโอปปาติกะมาแล้ว และถ้าถึงตนเองเคยได้รับประโยชน์จากคำแนะนำ ซึ่งโอปปาติกะเป็นผู้บอกให้ ก็ยิ่งจะทำให้ความเชื่อแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น สำหรับตัวข้าพเจ้า ได้เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มามากเป็นเวลานานถึงสิบปีแล้ว เพราะฉะนั้น โดยส่วนตัวจึงมีความเชื่ออย่างสนิทว่า โอปปาติกะโดยปกติก็พยายามช่วยเหลือเราอยู่เสมอ โดยที่เราไม่รู้สึกรู้ตัว และถ้าหากใครสามารถจะติดต่อกับโอปปาติกะได้อย่างถูกต้อง เขาผู้นั้นก็จะได้รับความรู้ หรือข้อคิดต่าง ๆ อย่างชนิดที่คาดไม่ถึงทีเดียว

จนกระทั่งทำให้แน่ใจว่า เราสามารถจะได้รับความช่วยเหลือ
ทุก ๆ อย่างไม่ว่าในด้านไหน คือ จะเป็นในด้านการปกครอง
การศึกษาศิลปะ หรือในด้านอะไรก็ตาม เราสามารถได้รับความ
ความช่วยเหลือ เสมือนหนึ่งเราได้รับความช่วยเหลือจาก
ครูบาอาจารย์ หรือจากผู้เชี่ยวชาญในโลกมนุษย์

เป็นความจริงที่ว่า ความสามารถไม่ได้สูญหายไป
พร้อมกับความตาย กล่าวคือ ในสมัยที่ยังเป็นคนอยู่เคย
มีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อตายไปแล้วก็ยังมี
ความสามารถเหมือนเดิม โดยไม่ต้องไปเริ่มต้นกันใหม่ และ
นอกจากนี้ สำหรับคนที่มิพ้นไปดีจากโลกมนุษย์ ก็สามารถ
ที่จะไปหาความรู้เพิ่มเติมในโลกของโอปปาติกะได้อีก
สิ่งที่ดีอย่างหนึ่งในโลกของโอปปาติกะ ก็คือ สำหรับคน
ที่ได้ทำบุญไว้อย่างเพียงพอ นั้น เมื่อตายไปเกิดอยู่ในโลก
ของโอปปาติกะแล้ว จะไม่มีปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับเรื่อง
ความเป็นอยู่เลย เพราะในโลกของโอปปาติกะไม่มีการ
ประกอบอาชีพ ไม่มีการใช้เงินไม่มีการแข่งขัน หรือแย่ง
หากินเหมือนในโลกมนุษย์คนที่มิบุญจะมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ

จะไปไหนมาไหน จะทำอะไร ขึ้นอยู่กับความพอใจของ
ตัวเอง และที่ตีสีกอย่างหนึ่งก็คือ ผู้ที่มีบุญก็มักจะมีอายุ
ยืนยาวอยู่ในโลกนี้นานมาก ซึ่งจะมากแค่ไหน ก็สุดแล้วแต่
บุญกุศลที่สร้างมา ส่วนในโลกมนุษย์อย่างในสมัยปัจจุบันนี้
โดยเกณฑ์ทั่วไป คนเราก็มีอายุไม่เกินร้อยปี แต่ในโลกของ
โอปปาติกะ ผู้ที่มีอายุนับเป็น ร้อย ๆ ปี พัน ๆ ปี หมื่น ๆ ปี
และที่มากกว่านี้ก็ยังมิ ด้วยเหตุนี้ คนที่ฉลาดและมีความ
สามารถจริง ๆ นั้น จะหาได้โดยไม่ยากในโลกของโอปปาติกะ
เพราะโดยธรรมดา คนที่ยังมีกิเลสชีวิตจะไม่มีการสูญ ถ้า
ไม่อยู่ในโลกมนุษย์ ก็จะต้องอยู่ในโลกของโอปปาติกะ
หมุนเวียนไปมาอย่างนี้ อยู่เสมอ ในโลกมนุษย์ คนบางคน
แม้จะเก่งสักเพียงไร แต่แล้วก็อยู่ได้ไม่นาน และทุกคนที่เกิด
มาใหม่ในโลกมนุษย์นั้น ถึงแม้ในชาติก่อนจะเคยเป็นคนฉลาด
มาแล้ว ก็จะต้องมาเริ่มต้นกันใหม่เสมอ มีแตกต่างกันก็แต่
เพียงว่า คนที่เคยฉลาดมาแล้ว เมื่อมาเรียนอะไรที่ตรงกับ
ความฉลาดในชาติก่อนของตน ก็จะเรียนได้ง่ายและเร็ว ส่วน
คนที่ไม่ค่อยฉลาดมาตั้งแต่ชาติก่อน เมื่อมาเกิดเป็นมนุษย์

ในชาตินี้จะเรียนอะไรก็ช้า แต่จะช้าหรือเร็วก็ต้องมีการเริ่มต้นกันใหม่ทั้งนั้น ซึ่งผิดกับในโลกของโอปปาติกะ ไม่มีการเริ่มต้นกันใหม่ เพราะการเกิดใหม่ในโลกของโอปปาติกะนั้น เหมือนกับเมื่อเรานอนหลับแล้วก็ตื่นขึ้น การนอนหลับเปรียบเหมือนกับความตาย ส่วนการตื่นขึ้นเหมือนกับการเกิดใหม่ในโลกของโอปปาติกะ

ชีวิตที่แท้จริง คือ ชีวิตภายใน ไม่มีการตาย ไม่มีการสูญเสีย ซึ่งความจริงข้อนี้ จะเห็นได้ชัดในโลกของโอปปาติกะ เพราะฉะนั้น คนที่ฉลาด คนที่มีความรอบรู้ เชี่ยวชาญในศาสตร์ต่าง ๆ ทุก ๆ สาขา จึงหาได้โดยไม่ยากในโลกของโอปปาติกะ และบุคคลเหล่านี้ก็คือคนที่เคยฉลาดเคยมีความรู้ความสามารถมาแล้ว เมื่อสมัยที่ยังเป็นมนุษย์อยู่นั่นเอง และคนเหล่านี้ก็พร้อมที่จะช่วยเหลือมนุษย์ ฉะนั้น ถ้าหากว่าเราสามารถจะติดต่อกับเขาได้โดยตรง ซึ่งข้าพเจ้าหมายความว่า ถ้าสามารถเข้าสมาธิได้ดีจนกระทั่งมองเห็นและพูดกับคนในโลกนี้ได้แล้ว เราก็จะรู้สึกว่ เราสามารถจะได้รับความช่วยเหลือในด้านคำแนะนำต่าง ๆ อย่างมากมาย ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานในโลกของมนุษย์ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วขึ้นอีกมากมาย

แต่อย่างไรก็ดี อย่าลืมเป็นอันขาดว่า **เทพเจ้าแม่จะยิ่งใหญ่สักเพียงไร ก็จะช่วยเหลือใครเกินกว่าวิบากที่เขา มีอยู่ไม่ได้** ความจริงข้อนี้ต้องหมั่นสำนึกบ่อย ๆ มิฉะนั้น ท่านจะกลายเป็นคนเพื่อฝันหลงละเมอคิดแต่จะฟังโอปปาทิกะอย่างเดียว จนกระทั่งในที่สุดตัวเองกลายเป็นคนอ่อนแอ ไร้สมรรถภาพ ไม่คิดฟังตัวเอง ไม่พยายามทำตัวเอง ให้มีความรู้ความสามารถ อันนี้ต้องระวังให้มากที่สุด พุดง่าย ๆ ว่า แม้ว่าเราจะสามารถติดต่อกับโอปปาทิกะได้ด้วยตัวของเราเอง ไม่ต้องฟังคนที่ เป็นสื่อกลางเลยก็ตาม แต่มันก็จะเหมือนกับว่า แม้ว่าเราจะได้อยู่ต่อหน้าพระบาทสมเด็จพะเจ้าอยู่หัว และแม้ว่าพระองค์จะทรงมีความเมตตาต่อเรามาก และรู้จักเราเป็นอย่างดี แต่ถ้าหากเราอ่านหนังสือไม่ออกหรือมีความรู้เพียงแค่ว่า ป. ๔ ความรู้ ความสามารถต่าง ๆ ของเราไม่มี จงลองพิจารณาดูว่า ในหลวงจะทรงช่วยเราได้สักแค่ไหน จะช่วยให้เราได้เป็นใหญ่เป็นโต เป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี หรือจะช่วยให้เราเป็นอะไรก็ได้ ตามที่เราปรารถนานั้น จะสำเร็จได้ทุกอย่างหรือไม่ ข้อนี้ฉันใด แม้ว่าท่านจะได้พบกับเทวดา พุดกับเทวดาได้

แต่ถ้าหากวิบากของกุศลของเรามีน้อย ท่านก็คงจะช่วยเหลืออะไรเราไม่ได้มากนัก

ความจริง ในโลกของโอปปาติกะ ก็มีอะไรหลายอย่าง คล้ายคลึงกับในโลกของมนุษย์ เช่น ในโลกมนุษย์นี้ ถ้าหากเราเป็นคนธรรมดา ไม่ใช่คนมีความรู้ความสามารถดีเด่นในทางใดทางหนึ่ง ก็เป็นการยากหรือเป็นไปได้ที่จะให้คนใหญ่คนโตมาหาเรา หรือมาสนใจในตัวเรา ในทำนองเดียวกัน แม้เราจะสามารถติดต่อกับโอปปาติกะได้ด้วยตัวเอง หรือจะอาศัยคนอื่นเป็นสื่อกลางก็ตาม แต่ถ้าหากเราเป็นคนที่มีวิบากของกุศลมาน้อย เป็นคนไม่เคยมีความดีเด่นในทางใดทางหนึ่ง ไม่เคยเป็นใหญ่เป็นโตในทางใดทางหนึ่งมาเลยในอดีตชาติ ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ที่จะขอร้องให้โอปปาติกะชั้นสูงมาติดต่อกับเรา เพราะฉะนั้น จงอย่าไปหวังว่าเราจะได้รับความช่วยเหลืออะไรได้ทุกอย่างจากโอปปาติกะชั้นสูง เพราะถึงอย่างไร สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง ก็คือ วิบากของเราเอง ฉะนั้น ในเมื่อวิบากของเราไม่ถึงขั้นที่ท่านจะช่วยได้ ท่านก็ช่วยอะไรเราไม่ได้

อันที่จริง ในโลกมนุษย์ คนที่มีบุญมากมีวิบากในทางกุศลมามาก ก็มีอยู่ไม่น้อย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ก็พร้อมที่จะเป็นสื่อหรือเป็นจุดที่ทำให้โอปปาติกะที่ดีทั้งหลาย เข้ามาติดต่อเข้ามาช่วยเหลือ เช่น ถ้าหากเราเป็นหมอที่เก่งอยู่แล้ว ก็ย่อมจะมีโอปปาติกะที่เป็นหมอ ซึ่งเก่งเท่ากับเรา หรือเก่งกว่าเรา มาให้ความช่วยเหลือ และในทำนองเดียวกัน ถ้าเราเก่งหรือเชี่ยวชาญ หรือเคยเป็นใหญ่เป็นโตมาในทางไหน ในอดีตชาติ โอปปาติกะที่มีความสามารถในระดับสูง ก็พร้อมที่จะมาให้ความช่วยเหลือหรือ ให้คำแนะนำในการทำงานต่าง ๆ ความหวังในลักษณะนี้ ไม่ใช่เป็นความเพ้อฝัน แต่เป็นความหวังที่เป็นไปได้อย่างแน่นอน ถ้าหากเราสามารถจะติดต่อกับท่านได้โดยตรง ฉะนั้น การที่เราจะขอร้องให้สังกตศีลธิ์มาช่วยพัฒนาบ้านเมือง ในความหมายดังที่กล่าวมานี้ ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้เหมือนกัน

แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้เราจะไม่ขอร้อง แต่ถ้าเราเป็นคนที่มีวิบากมาดี โอปปาติกะที่ดีหรือเทพเจ้าผู้ศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โดยธรรมชาติก็มักจะมาให้ความช่วยเหลือเราอยู่แล้ว แต่เนื่องจากเรามองไม่เห็นตัวท่าน ไม่ได้ยินเสียงของท่าน

ฉะนั้น เราจึงไม่รู้ว่าท่านมาช่วยเหลือ แต่ถึงกระนั้นเราก็ควรจะต้องเข้าใจอีกอย่างหนึ่งว่า ผู้ที่จะสามารถรับความช่วยเหลือจากโอปปาติกะได้โดยไม่รู้สีกตัวนี้ จะต้องเป็นคนที่มีสมาธิดีพอสมควร และตัวเองจะต้องเป็นสื่อพอสมควรด้วย คนส่วนมากมักจะไม่ได้รับประโยชน์ จากความช่วยเหลือของโอปปาติกะแบบโดยไม่รู้สีกตัวนี้ ก็เนื่องจากในชีวิตประจำวันใจไม่ค่อยจะสงบ ไม่ค่อยมีสมาธิ ความวิตกกังวลความไม่สบายใจต่าง ๆ อันนี้คือกำแพงที่กางกั้นไม่ให้เราได้รับความช่วยเหลือจากโอปปาติกะ แต่ถ้าหากเรามีความสงบ มีสมาธิอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน ก็มักจะได้รับการคล้อยหรือการชักจูงจากโอปปาติกะอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น เคล็ดลับสำคัญในอันที่จะให้ตัวเราได้รับประโยชน์จากความช่วยเหลือจากโอปปาติกะก็คือ ต้องหมั่นฝึกสมาธิ และทำใจให้สบายอยู่เสมอ

ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวมาแล้วว่า พระพุทธศาสนาสามารถที่จะช่วยเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับคนเราได้ โดยอาศัยวิธีทางสมาธิ กล่าวคือ สำหรับคนที่ฝึกสมาธิอยู่เสมอและเข้าสมาธิได้ดีนั้น สมรรถภาพจะเพิ่มขึ้นด้วยเหตุสองประการคือ :-

๑. เกิดจากความสามารถภายในตัวเราเอง หมายความว่า ในเมื่อจิตของเราสงบ นิเวศน์ทั้งห้าไม่ครอบงำทุกคนไม่ว่าใคร ถ้าจิตอยู่ในภาวะอันนี้แล้ว ความคิดอ่านจะว่องไวอย่างยิ่ง จำอะไรก็ง่าย เข้าใจอะไรได้ลึกซึ้ง และยังเป็นคนที่มีความรู้มาก มีประสบการณ์มามาก ความฉลาดความสามารถจะเพิ่มพูนขึ้นอย่างรวดเร็ว จะมีปฏิภาณในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้มากมาย แต่ถ้าเป็นคนที่มีความรู้น้อย มีประสบการณ์มาน้อย หรือเป็นคนที่พื้นเดิมไม่ค่อยจะฉลาด ไม่เคยมีความรู้อะไรที่ลึกซึ้ง สมรรถภาพก็เพิ่มขึ้นกว่าเดิมเหมือนกัน แต่จะเทียบกันไม่ได้กับคนที่มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีมาแล้ว เพราะมันเหมือนกับคนที่มืทน้อย แม้จะค้าขายได้คล่อง แต่ก็สู้คนที่เขามีทุนมาก ซึ่งในเมื่อเขาค้าขายคล่องเหมือนกัน กำไรที่เพิ่มพูนขึ้นนั้น จะผิดกันอย่างมากมาย

๒. เกิดจากการดลบันดาล หรือการชักจูงของอุปปาติกะทั้งหลาย หมายความว่า ในขณะที่ใจเราสงบเป็นสมาธินั้น ในจังหวะนี้อุปปาติกะทั้งหลายที่จะให้ความช่วยเหลือเรานั้น จะสามารถชักจูงความคิดของเราให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องได้ง่าย หรือทำให้เรามองเห็นทางที่จะแก้ปัญหานั้น ๆ

ได้ง่าย และถ้าหากเราสามารถที่จะติดต่อได้เอง คือสามารถที่จะเข้าสมาธิไปเห็นและพูดกับท่านได้โดยตรง อันนี้จะทำให้เราได้รับผลในการเพิ่มพูนสมรรถภาพมากมาย แต่จะมากแค่ไหนก็ขึ้นอยู่กับวิบากของเรา เช่น คนที่มีวิบากมาดีมาก เคยเป็นใหญ่เป็นโตมาแล้ว เคยผ่านงานที่ยาก ๆ มาแล้ว ถ้าเขาสามารถติดต่อด้วยตัวเองได้ เขาก็จะกลายเป็นอัจฉริยมนุษย์ ที่มีความสามารถเหนือคนอื่นมากมาย

บทสรุป

ตามหลักพุทธศาสนาถือว่า คนที่เกิดมาเป็นคนฉลาด มีความสามารถสูง มีจิตใจสูง ก็คือคนที่มีวิบากมาดีตั้งแต่ชาติก่อน สำหรับคนที่มีวิบากมาดีเช่นนี้ เราทั่วไปก็ยอมรับกันแล้วว่า ย่อมเป็นตัวจักรที่สำคัญยิ่งใน การพัฒนาประเทศชาติ ประเทศใดมีคนที่มีความรู้ความสามารถและมีจิตใจสูงด้วย ประเทศนั้นก็เจริญ ถ้าเพียงแต่มีความสามารถหรือมีความฉลาด แม้จะยอดเยี่ยมสักเพียงใด แต่ถ้าจิตใจไม่สูงก็เป็นอันตรายต่อสังคม ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า พระพุทธศาสนาย่อมจะเป็น

เครื่องกลั่นกรองคนได้อย่างดีที่สุด กล่าวคือ ถ้าหากคนไหน มีวิบากมาดี ก็จะเรียนพุทธศาสนาได้ง่าย เข้าถึงพุทธศาสนา ได้ง่าย และในเมื่อเข้าถึงพุทธศาสนาแล้ว ก็จะได้รับผลสาม ประการดังที่กล่าวมาแล้ว คือ :-

๑. จะมีใจสบายอยู่เสมอไม่ว่าจะอยู่ในฐานะหรือใน เหตุการณ์ใด ๆ

๒. สามารถเพิ่มพูนสมรรถภาพ ให้แก่ตัวเองได้อย่าง มากด้วยวิธีทางสมาธิ

๓. จะมีศีลธรรมเกิดจากตัวเอง

เพราะฉะนั้น ท่านจะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนา สามารถที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติได้อย่างดียิ่ง แต่ข้อ เสียที่มีอยู่ในเวลานี้ก็คือ คนที่มีพื้นฐานสามารถจะศึกษา พระ พุทธศาสนาได้ดีนั้น ไม่ค่อยได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาพระ พุทธศาสนาอย่างเอาจริงเอาจัง เหมือนกับการศึกษา ใน ทางโลก ทั้งนี้ ก็เพราะคนส่วนมากเป็นห่วงในเรื่อง อาชีพ และยังสละโลกไม่ได้ แต่ถ้าหากจะมีวิธีการใดทำให้คน ในอาชีพต่าง ๆ ได้เข้ามาศึกษาในพระพุทธศาสนา

จนกระทั่งได้ผลทั้งสามประการนั้นแล้ว ในไม่ช้าคนส่วนใหญ่ก็จะเริ่มมองเห็นทางที่จะศึกษาพระพุทธศาสนาควบคู่กันไปกับวิชาอาชีพต่าง ๆ ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า เนื้อแท้ของพระพุทธศาสนานั้นไม่ได้ขัดกับอาชีพ และไม่ได้ขัดกับความพอใจของคนทั่ว ๆ ไป ซึ่งหมายความว่า ไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด ๆ หรือมีความประพฤติอย่างไร พระพุทธศาสนาก็สามารถที่จะช่วยเราได้เสมอ เพราะในพระพุทธศาสนาไม่มีการบังคับ แต่ต้องการที่จะให้คนเราได้รู้ความจริงต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง จนกระทั่งยอมรับว่าอะไรดีอะไรชั่ว อะไรควร อะไรไม่ควร และให้ตัดสินใจที่จะประพฤติปฏิบัติแค่ไหนอย่างไรด้วยตัวเอง ถ้าหากคนทั้งหลายจะปล่อยชีวิตไปตามยถากรรมตามความจำเป็น ตามปัญหาเฉพาะหน้าที่มีอยู่ในชีวิตประจำวันแล้ว คนทั้งหลายก็จะประสบกับปัญหาต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากและความเดือดร้อนกันไม่รู้จักสิ้นสุด และไม่มีทางเลยที่คนเหล่านี้จะพ้นจากความทุกข์ได้ ไม่ว่าจะมั่งมีเงิน มีความรู้ มีอำนาจสักเพียงไร ก็ช่วยตัวเองไม่ได้

การเรียนในทางพระพุทธศาสนาในแบบที่ถูกต้องนั้น ต้องเรียนจากข้อเท็จจริง โดยอาศัยตำราเป็นแนวการศึกษาแบบนี้ คนที่กำลังกินเหล้า โภกหกหลอก ลวงเขา หรือประพฤติตัวในทางเสเพลอย่างไรก็ตาม ก็สามารถที่จะศึกษาได้ ข้อสำคัญ ผู้ที่จะสอนกันแบบนี้จะต้องเป็นคน ที่รอบรู้ในเรื่องชีวิตของคนที่จะสอน และรอบรู้ เกี่ยวกับเรื่องสภาพของสังคม ความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ และในด้านอื่น ๆ อีกหลายอย่าง และที่สำคัญที่สุด ก็คือ ผู้สอนจะต้องมีความรู้ทางศาสนาจริง ๆ จนกระทั่งตัวเองได้รับผลทั้ง ๓ ประการนั้น จึงจะสามารถสอนศาสนาให้เกิดผลขึ้นมาได้ และสำหรับคนที่ได้มีโอกาสเรียนรู้เข้าใจถึงเรื่องชีวิตของตัวเองตามความเป็นจริง ความประพฤติต่างๆ ไม่ว่าจะผิดหรือถูกที่เขา กำลังดำเนินอยู่นั้น นั่นแหละคือ บทเรียนที่จะช่วยให้เขาเข้าถึงศาสนาได้ง่าย และต่อไป เขาก็จะรู้ว่า เขาควรจะเลิกประพฤติอะไร และควรจะขวนขวาย ทำตัวให้ดีในด้านใดบ้าง ซึ่งเรื่องเหล่านี้ต้องค่อยเป็นค่อยไป และเราจะไปวางกฎตายตัวให้กับคนนั้นคนนี้ เหมือนอย่างกับระเบียบหรือวินัยของทหารไม่ได้ นอกจากคนเหล่านั้นเขาจะเข้าใจเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องชีวิตลึกซึ้งดีแล้ว

และมีศรัทธาเกิดขึ้นแล้วในอันที่จะปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้าอย่างเคร่งครัด คนประเภทนี้เท่านั้นที่ เราอาจจะวางกฎตายตัวให้ประพฤติอย่างนั้นอย่างนี้ได้

การสอนศาสนาไม่เหมือนกับการสอนวิชาอื่น คือเราจะไปกำหนดว่าจะต้องให้เรียนเท่านั้นเท่านี้ โดยใช้เวลานั้นเท่านี้เหมือนกันทุกคนไม่ได้ เพราะบางคนถ้ามีพื้นฐานจิตใจมาสูง ก็ไม่จำเป็นต้องเรียนมากหรือต้องใช้ เวลามาก ถ้าผู้สอนเป็นคนฉลาดในเรื่องการแนะนำ ไม่นานเท่าไร เขาก็จะได้รับผลทั้งสามประการนั้น แต่บางคนก็ต้องใช้เวลานานเพราะพื้นฐานเดิมไม่สูง **อันที่จริง การสอนศาสนาก็เหมือนกับการแก้รถยนต์** บางคันก็อาจ จะต้องซื้อเครื่องออกมาตรวจกันอย่างละเอียด และซ่อมกันเกือบทุกอย่าง รถจึงจะสามารถวิ่งไปได้ แต่บางคันก็อาจจะแก้เพียงส่วนใดส่วนหนึ่งแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น เพราะส่วนอื่นยังดีหมดทุกอย่าง เพราะฉะนั้น จึงเป็นการยากที่จะตั้งหลักสูตรตายตัวสำหรับคนทั่วไป **อย่าลืมนะว่า การเรียนทางพระพุทธศาสนานั้น เราต้องมุ่งเอาผลในทางปฏิบัติที่จะเกิดผลแก่คนเรียนก่อนผลอย่างอื่น** เพราะฉะนั้น ในครั้งแรกจึงไม่ควรจะต้องเรียนกันมากมาย แต่ควรจะ

มุ่งเรียนไปในทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลแก่ตัวเองเสียก่อน และต่อไปเมื่อต้องการจะเป็นผู้แนะนำสั่งสอนผู้อื่น จึงค่อยเรียนอย่างกว้างขวาง แต่การสอนแบบนี้ ผู้สอนจะต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญจริง ๆ ผู้สอนซึ่งถ้าหากเป็นผู้เชี่ยวชาญจริง ๆ แล้ว เขาก็จะรู้ได้โดยไม่ว่ากว่า คนคนนี้จะควรจะแนะนำอย่างไร หรือเริ่มต้นให้เรียนอะไรก่อนเขาจึงจะได้ผล ถ้าหากการสอนศาสนาได้เป็นไปในรูปนี้ ประชาชนโดยทั่วไปจะไม่เบื่อศาสนาเลย

การสอนศาสนาเพื่อที่จะให้ได้ผลดังที่กล่าวมานั้น แน่นนอนเหลือเกิน จะอาศัยแต่เพียงพระฝ่ายเดียวไม่ได้ จะต้องอาศัยฆราวาสด้วย หรือทั้งสองฝ่ายต้องทำงานร่วมกัน จะมีแต่ฆราวาสโดยไม่มีพระ หรือจะมีแต่พระโดยไม่มีฆราวาสไม่ได้ แต่เพราะเหตุที่การสอนศาสนาเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ โดยทั่วไปขึ้นอยู่กับพระฝ่ายเดียว และเนื่องจากพระส่วนมากถึงแม้ท่านจะมีความรู้ปราดเปรื่องในทางศาสนา แต่ในเมื่อขาดความรู้ในทางโลก การสอนศาสนาให้กับฆราวาส จึงไม่ค่อยจะได้ผลเท่าที่ควร และอย่าลืมนึกถึงหลักสำคัญอีกอย่างหนึ่ง กล่าวคือ **ผู้ที่จะสามารถสอนศาสนาให้ได้ผลจริง ๆ นั้น ตัวเองจะต้อง**

ไม่มีความกดดันในทางอารมณ์ อันนี้เป็นภัยอย่างร้ายกาจ เพราะถ้ามีความกดดันทางอารมณ์แล้ว การสอนศาสนา ก็จะถูกบิดเบือนไปตามความกดดัน เช่น เพราะเหตุที่มีความต้องการในเรื่องการเงินเพื่อที่จะเอามาสร้างวัด หรือจะเอามาทำอะไรก็ตาม ถ้าหากความต้องการนี้มีมาก เราก็จะเห็นว่านโยบายการเผยแพร่ศาสนาก็หนักไปแต่ในเรื่องหาเงิน คือทำอย่างไรจึงจะได้เงินมา นั่นจะเป็นจุดประสงค์สำคัญ ส่วนประชาชนโดยทั่วไปจะได้รับผลจากทางศาสนาโดยตรงหรือไม่ นั่นไม่ค่อยจะรับผิดชอบ ตัวอย่างอันนี้ ถ้าใช้ความคิดเสียหน่อย ก็จะเห็นว่า มีแพร่หลายมากที่สุด

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า **คนที่เข้าถึงศาสนานั้น ย่อมสามารถที่จะเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับตัวเองได้โดยอาศัยวิธีทางสมาธิ** สำหรับในประเด็นนี้ ขอได้โปรดพิจารณาให้ถี่ถ้วนอีกครั้งหนึ่งว่า เหตุใด คนที่ฝึกสมาธิได้จึงสามารถเพิ่มพูนสมรรถภาพให้กับตัวเองได้ จุดนี้จะเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้เรามองเห็นความหวังในอันที่จะขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ มาช่วยพัฒนาบ้านเมืองได้อย่างแท้จริง ขอสรุปตอนนี้ให้ฟังอีกครั้งหนึ่งว่า คนที่เข้าสมาธิได้ดีนั้น จะได้รับผลดังต่อไปนี้อย่างแน่นอน คือ :-

๑. ในเมื่อจิตสงบ มีสติอยู่กับตัว นิเวศน์ทั้งห้าไม่
 ครอบงำ ในขณะนี้ สติปัญญาจะว่องไวมากจะเข้าใจสิ่งต่าง ๆ
 ได้รวดเร็วและลึกซึ้ง และในเมื่อหมั่นเข้าสมาธิบ่อย ๆ
 พิจารณาถึงปัญหาต่าง ๆ บ่อย ๆ ความฉลาดรอบรู้อจะเจริญ
 ขึ้นอย่างรวดเร็ว ความแตกฉานรวมทั้งปฏิภาณในการแก้
 ปัญหาต่าง ๆ ก็จะมีมากขึ้น แต่ทั้งหมดนี้ต้องขึ้นอยู่กับ
 ความรู้เดิมด้วย

๒. ผู้ที่มีสมาธิดี ใจจะเกิดเป็นสื่อ สามารถรับความคิด
 หรือการคลอใจจากโอปปาติกะ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ
 ได้ง่ายสำหรับผลในขั้นนี้เป็นที่หวังได้อย่างแน่นอน ถ้าหาก
 เข้าสมาธิได้ดี คือถึงขั้นที่จิตใจสงบแจ่มใส นิเวศน์ทั้งห้าไม่
 ครอบงำ แต่ผลอีกขั้นหนึ่งซึ่งสูงกว่านี้มาก จะได้เฉพาะ
 บางคน กล่าวคือ สามารถเข้าสมาธิไปติดต่อกันได้ด้วยตัวเอง
 คือสามารถเห็นโอปปาติกะได้ด้วย และได้ยินเสียงที่โอปปาติกะ
 พูดได้ด้วย สมรรถภาพอันนี้ถ้าหากใครได้ ก็จะกลายเป็น
 อัจฉริยะได้ง่าย แต่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับวิบาก
 เดิม หรือปุพเพกตปุญญตาในชาติก่อนด้วย

พระคาถาชินบัญชรสูตร

ชินสรากตา พุทธา
 จตุสจจาสมภี สรี
 ตณหงกราทโย พุทธา
 สพเพ ปติภูจិត มยหิ
 สีเส ปติภูจិត มยหิ
 สงฺฆเ ปติภูจិត มยหิ
 หทยเ อนรุฑฺโท จ
 โภณฺทณโย ปิตจิกาคสมิ
 ทกฺขิณเ สวเน มยหิ
 กสฺสโป จ มหานาโม
 เกสนเต ปิตจิกาคสมิ
 นิสินฺโน สิริสมปนฺโน
 กุมารกสฺสโป เถโร
 โส มยหิ วทเน นิจจํ
 ปุณฺโณ องฺคุลิมาโล จ
 เถรา ปญจ อิเม ชาตา

เขตสวา มาริ สุวาหน
 เย ปิวีสุ นราสภา.
 อฏฺฐวีสติ นายกา
 มตถเก ดชเต มนุสฺสรา.
 พุฑฺโธ ธมฺโม ทวีโลจเน
 อฺเร สพพคฺณากโร.
 สาริปุตฺโต จ ทกฺขิณเ
 โมคคฺลลาโน จ วามเก.
 อาสุ อานนฺทราหุลา
 อาภาสุ วามโสตถเถ.
 สุริโยว ปมฺงกโร
 โสภิตฺโต มุณีปฺงคฺโล.
 มเหสี จิตตวาทโก
 ปติภูจาสี คฺณากโร.
 อฺपालินนฺทสีวลี
 นลาเต ติลกา มม.

เสสาสีตี มหาเถรา	ชิตวนโตะ ชิโนรสา
ขวนตา สีลเตเชน	องคฺมงฺเคสุ สณฺจิตา.
รตนํ ปุโรโต อาสี	ทกฺขิณฺ เมตตฺสฺตฺตํ
ธชคฺคํ ปจฺฉโตะ อาสี	วาเม องฺคฺลิมาลกํ.
ขนฺธโมรปฺริตตฺถจ	อาฎฺณานาฎฺิยสฺตฺตํ
อากาเส ฉนฺนํ อาสี	เสสา ปาการลฺงกตํ.
ชีนา นานาวรสํยฺตฺตา	สฺตฺตปากรลฺงกตา
วาทาปิตตฺทิสฺสฺชาตา	พาหิรชฺฌตฺตฺปทฺทวา.
อเสสา วิณฺณํ ยนฺตุ	อนนตฺชินเตชสา
วสโตะ เม สกฺิจเจน	สทา สมฺพุทฺธปฺลชเร.
ชินปฺลชรมชฺฌเอหิ	วิหรนฺตํ มหิตฺเล
สทา ปาเลนฺตุ มํ สพฺเพ	เต มหาปุริสาสภา.

อิจฺเจวมนฺโตะ สฺคฺคฺตฺโต

สุรฺกฺโข ชินานุภาเวน

ชิตฺตฺปทฺทโว ฌมฺมานุภาเวน

ชิตาริสฺงโฆ สฺงฆานุภาเวน

ชิตนฺตฺรีโย จรามิ	สทฺธมฺมานุภาวปาตีโต
จรามิ ชินปฺลชเรตีตี.	

คาถาชินบัญชรที่ข้าพเจ้านำมาลงไว้ในหนังสือเล่มนี้ เป็นข้อความที่ได้มาโดยสมเด็จพระพุทธาจารย์ (โต พรหมรสี) วัดระฆังโฆสิตาราม เป็นผู้บอกโดยวิธีการเข้าทรง ซึ่งในขณะที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ มาเข้าทรงนั้น ได้มีท่านผู้เกียรติ ซึ่งเป็นบุคคลที่เชื่อถือได้หลายท่าน ได้อยู่ในที่นั้นด้วย ซึ่งทั้งหมดก็เป็นผู้ที่เคยมาเรียน ธรรม เคยฝึกสมาธิกับข้าพเจ้ามาเป็นเวลานาน ฉะนั้น จึงรู้จักข้าพเจ้าเป็นอย่างดี การเข้าทรงครั้งนี้ได้ทำที่ห้องฝึกสมาธิที่บ้านของข้าพเจ้า เมื่อวันมาฆบูชา พ.ศ. ๒๕๐๕ เวลา ๒๐.๐๐ น. คนที่อยู่ในที่ประชุมตอนนั้นมีประมาณเกือบ ๒๐ คน ทุกคนต่างก็คอยจ้องด้วยจิตใจที่จดจ่อเพื่อที่จะเห็นข้อเท็จจริงในการเข้าทรงที่ชาวสะอาด เพราะทุกคนรู้ว่าคนทรง คือ **คุณศรีเพ็ญ จัตุหะศรี** เป็นคนทรงที่ไม่เคยสร้างความผิดหวังให้เลยแม้แต่ครั้งเดียว แต่ในวันนั้น **คุณวิชัย นิมบุญจาซ** ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่มาในวันนั้นได้เอาหนังสือเกี่ยวกับประวัติของหลวงพ่อสมเด็จ ฯ มา ซึ่งมีคาถาชินบัญชรอยู่ในหนังสือเล่มนี้ด้วย เพราะได้ทราบล่วงหน้ามาก่อนแล้วว่า หลวงพ่อสมเด็จ ฯ จะมาบอก

คาถาชินบัญชรให้ในวันนี้ จึงได้เตรียมหนังสือเล่มนี้มาเพื่อจะมาสอบทานว่า ตรงกับที่เขาคัดลอกกันมาหรือไม่ และก็เพิ่งเอามาในวันนั้น **คุณศรีเพ็ญ** ไม่มีโอกาสได้เห็นหนังสือเล่มนี้มาก่อน และที่แน่นอนที่สุดก็คือข้าพเจ้ารู้ดีว่า **คุณศรีเพ็ญ** ไม่เคยท่องคาถานี้เลย และไม่รู้อาษาบาลี แต่แล้วในขณะที่เข้าทรง ซึ่ง **คุณศรีเพ็ญ** หมดความรู้สึกลับ คือไม่รู้สึกลับแม้แต่เพียงนิดเดียวว่า ตัวเองได้พูดหรือได้ทำอะไรในขณะนั้น ก็ได้พูดภาษาบาลีออกมาได้ไม่ผิดเพี้ยน มีความยาวถึงหน้ากระดาษพิมพ์ เพราะฉะนั้น ทุกคนที่อยู่ในที่ประชุม จึงได้มีโอกาสเห็นการเข้าทรง หรือการติดต่อทางวิญญาณที่พิสูจน์ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ว่า เป็นการเข้าทรงจริง ๆ ทั้งนี้ก็เพราะปรากฏว่า ข้อความที่ **คุณศรีเพ็ญ** พูดออกมาในระหว่างที่ไม่รู้สึกลับนั้น เป็นคำบาลีชัดถ้อยชัดคำทุกคำพูด และในขณะเดียวกันนั้น ข้าพเจ้ากับ **คุณวิชัย** ก็เอาต้นฉบับมาทางดู คำไหนที่ผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับที่พิมพ์เอาไว้ ก็บันทึกหมายเหตุเอาไว้ ซึ่งก็มีไม่กี่คำ นอกจากนี้ปรากฏว่า ข้อความที่ออกมาจากปากของ **คุณศรีเพ็ญ** นั้น ตรงกับที่ในหนังสือเล่มนี้พิมพ์ไว้เกือบ

จะทั้งหมด ซึ่งในหนังสือเล่มนี้บอกว่า ได้คัดลอกมาจาก
ที่หลายแห่ง และเอามาสอบถามโดยท่านผู้รู้หลายท่าน
จนเป็นที่แน่ใจว่าเป็นฉบับที่ถูกต้อง

อนึ่ง ในระหว่างที่เข้าทรงนั้น ข้าพเจ้าก็ได้บันทึก
คำพูดไว้ทั้งหมดด้วยเครื่องบันทึกเสียง ทั้งนี้เพื่อต้องการจะ
รักษาต้นฉบับที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ ได้บอกไว้ด้วยตัวของ
ท่านเอง และเพื่อต้องการที่จะนำมาสอบถามกับฉบับ
ที่จะพิมพ์ เพื่อให้ถูกต้องตามที่ท่านบอกทุกประการ

อนึ่ง หลังจากออกมาจากการเข้าทรงแล้ว ข้าพเจ้า
ได้ให้ **คุณศรีเพ็ญ** เข้าสมาธิไปกราบเรียน และให้ถามถึง
คำที่ข้าพเจ้าแปลไม่ได้ หลวงพ่อสมเด็จ ฯ ก็ได้อธิบายให้
ทราบถึงเหตุผล และความหมายทุกประการ *อันนี้ก็นับว่า
แปลกมาก ที่ว่าแปลกมาก ก็เพราะว่า **คุณศรีเพ็ญ** ไม่รู้
ภาษาบาลีเลย* แต่ก็สามารถอธิบายและแปลได้ ซึ่งข้าพเจ้า
ฟังดูแล้วรู้ได้ทันทีว่า ต้องเป็นคำอธิบายและคำแปลที่มา
จากหลวงพ่อสมเด็จ ฯ แน่นอน การเข้าทรงคราวนี้เป็น
การเข้าทรงที่ได้ข้อเท็จจริงที่บริสุทธิ์มาก แต่อย่างไรก็ดี
สำหรับคนที่ไม่ได้เห็นเหตุการณ์อย่างใกล้ชิด ไม่รู้จักข้าพเจ้า
ดี และไม่เคยเห็นตัวอย่างที่แท้จริงเกี่ยวกับเรื่องเหล่านี้

ก็คงจะสงสัยว่าอาจจะมีการลอกกันได้ เช่น ข้าพเจ้าอาจจะบอกให้คุณศรีเพ็ญทองจำไว้ก่อนแล้วก็ได้ เพราะข้าพเจ้าเป็นคนรู้ภาษาบาลีดี และคาถาชินบัญชรก็มีอยู่ทั่วไป ซึ่งพอจะค้นหาได้ บางคนอาจจะสงสัยอย่างนี้แต่สำหรับคนที่อยู่ในที่นั้นจะไม่มีใครสงสัยเลย เพราะมีข้อความหลายตอนไม่เหมือนกับต้นฉบับที่คัดลอกกันมา และที่ทำให้เชื่อได้แน่นอนก็คือ ข้อความที่แปลกออกไปจากเดิมนั้น เป็นข้อความที่ถูกต้องตามหลักภาษาบาลี และมีความหมายดีกว่า ลึกซึ้งกว่าจากที่ลอกกันมา เพราะฉะนั้น โดยส่วนตัวของข้าพเจ้าจึงไม่สงสัยแม้แต่ประการใดเลยว่า ต้นฉบับที่นำมาพิมพ์ในที่นี้ ไม่ใช่ต้นฉบับที่สมบูรณ์หรือถูกต้องจริง ๆ

อนึ่ง ข้าพเจ้าขอบันทึกไว้ในที่นี้ด้วยว่า การติดต่อกับหลวงพ่อสมเด็จ ฯ นั้น ข้าพเจ้าเคยทำมาแล้วทั้งหมด ๓ วิธีด้วยกัน คือ :-

๑. เชิญลงถ้ำ
๒. เข้าทรง
๓. เข้าสมาธิไปติดต่อ

ทั้ง ๓ วิธีนี้ข้าพเจ้าได้ขอเท็จจริงที่ชาวสะอาตมานับ
ครั้งไม่ถ้วน แต่เฉพาะในวันที่เข้าทรงครั้งนี้ ครั้งแรกพอถึง
เวลา ๒๐.๐๐ น. ท่านก็เข้าทรงทันที โดยใช้เวลาไม่เกิน
๓ นาที คุณศรีเพ็ญก็หมดความรู้สึกโดยสมบูรณ์แล้ว พอ
ท่านบอกคาถาจบ ท่านก็ออกโดยที่ก่อนจะออก ท่านบอก
ว่า ลูกฉันจะเหนื่อยมากไป ฉะนั้น การซักถามต่อมา จึง
ได้ทำโดยวิธีให้คุณศรีเพ็ญเข้าสมาธิไปพบกับท่าน ท่าน
บอกอย่างไร คุณศรีเพ็ญก็ออกจากสมาธิมาบอกอย่างนั้น
และเพราะเหตุที่คุณศรีเพ็ญเข้าสมาธิได้ชำนาญมาก คือ
พอหลับตาสุดลมหายใจเข้าออกเพื่อทำจิตให้เป็นสมาธิ
๒ - ๓ ครั้งเท่านั้น คุณศรีเพ็ญก็จะหมดความรู้สึกไปจาก
โลกมนุษย์ และไม่รู้สึกถึงร่างกายที่นั่งอยู่ แต่ครั้งแล้วก็
จะไปมีความรู้สึกอยู่ภายใน คล้ายกับคนที่นอนหลับสนิท
แล้วก็ฝัน คือในตอนที่หมดความรู้สึกไปนั้น ความรู้สึกจะ
ตื่นขึ้นมาอีกพร้อมทั้งรู้สึกได้ว่า ตัวเองก็มีร่างกายมีตัวตนได้
อยู่ต่อหน้าหลวงพ่อสมเด็จ ฯ ได้เห็นหลวงพ่อสมเด็จ ฯ
ได้ยินคำพูดของท่าน สนทนากับท่านได้เป็นปกติ คือมีสติ
สัมปชัญญะเหมือนกับตอนที่ตื่นอยู่ ต่างกันแต่เพียงว่า

ในตอนนั้นไปตื่นอยู่ในโลกของโอปปาติกะเท่านั้น คุณศรีเพ็ญ เข้าสมาธิได้รวดเร็วมาก ไม่ถึงหนึ่งนาทีก็ไปพบท่านแล้ว และเมื่อเสร็จธุระก็ออกมาได้ทันที โดยไม่มีลักษณะงัวเงีย เหมือนคนตื่นนอน แต่มีลักษณะเป็นปกติเหมือนคนที่เข้าสมาธิแล้วก็ออกมา วิธีนี้ดีกว่าการเข้าทรงมาก เพราะไม่ทำให้เหนื่อย ไม่เสียสุขภาพ และมีโอกาสได้เห็นตัวท่านด้วย โดยปกติข้าพเจ้าได้ใช้วิธีนี้ติดต่อกับโอปปาติกะทั้งหลาย ส่วนการเข้าทรง ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ แล้ว ไม่เคยใช้ แต่ประชาชนทั่วไป จะเชื่อในเรื่องนี้ด้วยวิธีการเข้าทรงได้ยินคำพูดของผู้ที่มาเข้าทรงโดยตรง โดยไม่มีการตบแต่งหรือบิดเบือน หรือพูดในสำนวนของคนทรง

อันที่จริง การเข้าทรงในเมื่อได้ข้อเท็จจริงออกมาชัดเจนจนพิสูจน์ได้ว่า เป็นคำพูดของผู้ที่มาเข้าทรงจริง ๆ ก็จะทำให้คนที่พบเห็นเกิดความเชื่อและความเลื่อมใสได้อย่างมั่นคง ส่วนวิธีการติดต่อทางสมาธินั้น แม้จะได้ข้อเท็จจริงออกมาชัด แต่ก็อดที่จะทำให้ผู้ที่พบเห็นอดระแวงไม่ได้ว่า อาจจะเป็นเรื่องของคนที่เข้าสมาธิพูดออกมาเอง โดยอาศัยความฉลาดตบตาผู้ดู หรือไม่ก็พูดออกมาจาก

จิตใต้สำนึก โดยไม่ตั้งใจจะหลอกลวงใคร ข้าพเจ้าได้เคยชี้แจงถึงวิธีการเข้าทรง และวิธีการติดต่อโดยทางสมาธิมาแล้ว โดยอธิบายทางหลักวิชาให้เข้าใจว่า เรื่องอย่างนี้เป็นไปได้อย่างไร หนังสือเล่มนี้เขียนมานานแล้วชื่อว่า *วิธีฝึกสมาธิเพื่อติดต่อกับโอปปาติกะ* ผู้ที่ต้องการทราบรายละเอียด ก็ขอได้โปรดอ่านจากหนังสือเล่มนี้

คำแปล

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่าใด ซึ่งเป็นผู้ประเสริฐกว่านระทั้งหลาย ได้ทรงสร้างลูกศรของพระชนะไว้อิงได้ทรงชนะพญามารพร้อมทั้งหมู่บริวาร และได้ทรงตีมารสแห่งอริยสัจ ๔ อันประเสริฐ

ข้าพระพุทธเจ้า ขออัญเชิญพระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านั้นซึ่งเป็นผู้นำโลก ๒๘ พระองค์ มีพระพุทธเจ้าทรงพระนามว่าตัตถังกรเป็นต้น ซึ่งทุกพระองค์ล้วนแต่เป็นมนุษย์ผู้มีศร จงมาประดิษฐานอยู่ ณ บนกระหม่อมจอมขวัญของข้าพเจ้า

ขออัญเชิญสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า (คือพระพุทธเจ้าองค์ปัจจุบันของเรา) จงเสด็จมาสถิตอยู่เบื้องบนศิรชะของข้าพระพุทธเจ้า ขออัญเชิญพระธรรมจมาสถิตอยู่ในดวงเนตรทั้งสองของข้าพระพุทธเจ้า ขออัญเชิญพระอริยสงฆ์ ผู้เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดีทั้งปวง จมาสถิตอยู่ที่ทรวงอกของข้าพระพุทธเจ้า

ขออาราธนาพระอนุรุธเถรเจ้า จมาสถิตอยู่ในดวงหทัยของข้าพเจ้า พระสารีบุตรเถรเจ้า จมาสถิตอยู่ ณ เบื้องขวา พระอัญญาโกณฑัญญะเถรเจ้า จมาสถิตอยู่ ณ เบื้องหลัง พระมหาโมคคัลลานเถรเจ้า จมาสถิต ณ เบื้องซ้าย

ขออาราธนาพระอานนท์เถรเจ้า กับพระราหุลเถรเจ้า จมาสถิตอยู่ ณ โสตเบื้องขวา พระมหากัสสปเถรเจ้ากับพระมหานามเถรเจ้า จมาสถิตอยู่ ณ โสตเบื้องซ้าย

ขออัญเชิญสมเด็จพระโสภิตสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นมุณีชั้นยอดเยี่ยม ทรงเต็มเปี่ยมไปด้วยพระพุทธสิริ ทรงรัศมีแจ่มจ้าดุจดวงอาทิตย์ จงเสด็จมาประทับนั่งสถิตอยู่ ณ ปลายผมเบื้องหลังของข้าพระพุทธเจ้า

ขออาราธนาพระกุมารกัสสปเถระเจ้า ซึ่งเป็นผู้แสวงหาคุณอันยิ่งใหญ่ มีวาจาอันไพเราะ เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดี จงมาสถิตอยู่ที่ปากของข้าพเจ้าเป็นนิจนิรันดร์

ขออาราธนาพระมหาเถระเจ้าทั้ง ๕ พระองค์ เหล่านี้ คือ พระองค์ลิมาล พระอุบาลี พระปุณณะ พระนันทะ และพระสีวลีจงมาบังเกิดเป็นจุลเจิมอยู่ที่หน้าผากของข้าพเจ้า (แบบเจิมพระพุทธรเจ้า ๕ พระองค์ ด้วยแป้งกระแจะ)

ขออาราธนาพระมหาเถระเจ้า ๘๐ ที่เหลือ (คือนอกจากที่กล่าวนามมาแล้ว) ซึ่งเป็นโอรสของพระชินสีห์ เป็นผู้ชนะข้าศึกคือกิเลส เป็นผู้รุ่งเรืองด้วยเดชแห่งศีล จงมาประสติดำรงอยู่ทั่วสรรพางค์กาย (คือเหมือนประแป้ง)

ขออาราธนาพระรัตนสูตรจงมาอยู่เบื้องหน้า พระเมตตาสูตรจงมาอยู่เบื้องขวา พระธัชคคสูตร จงมาอยู่เบื้องหลัง พระองค์ลิมาลสูตร จงมาอยู่เบื้องซ้าย

ขออาราธนาพระขันธปริตร พระโมรปริตร และพระอาฏานาถวิสุตฺต จงสำเร็จเป็นกำแพงแก้วกางกั้นอยู่ในอากาศ

พระปริตรที่เหลือ คือ นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเป็นเครื่องชนะอันตรายต่าง ๆ และประกอบไปด้วยคุณอันประเสริฐต่าง ๆ จงสำเร็จเป็นกำแพงแก้ว ๒ ชั้น

โรคทั้งหลายที่เกิดจากสมุฏฐานต่าง ๆ เช่น เกิดจากลมและน้ำดีเป็นต้น รวมทั้งอุปัทวะทั้งหลายทั้งภายนอกและภายในทั้งหมด ซึ่งเมื่อจะเกิดขึ้น ก็ขอให้ข้าพเจ้า รู้ตัว และรู้วิธีรักษาป้องกัน ทำให้พินาศสูญหาย ด้วยเดชแห่งพระชินสีห์ผู้มีคุณอันหาประมาณมิได้

เมื่อข้าพเจ้าประกอบกิจของตนอยู่ภายในเครื่องคุ้มกันของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกเมื่อเช่นนี้ ขอให้พระมหาบุรุษผู้กล้าหาญทั้งหลายเหล่านั้นทั้งปวง จงคุ้มครองข้าพเจ้าอยู่ทุกเมื่อ ซึ่งไม่ว่าข้าพเจ้าจะอยู่บนผืนแผ่นดินแห่งใด ก็ขอให้ข้าพเจ้าอยู่ในท่ามกลางเครื่องคุ้มกันของพระชินสีห์ทุกเมื่อ

เมื่อข้าพเจ้ามีมนต์ดังที่กล่าวมานี้ ก็เป็นอันไว้วางใจได้ว่า ข้าพเจ้าได้รับการคุ้มครองรักษาเป็นอย่างดี ฉะนั้น ด้วยอำนาจแห่งพระชินสีห์ ขอให้ข้าพเจ้าชนะอุปัทวะทั้งปวง

ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรม ขอให้ข้าพเจ้าขณะหมู่ข้าศึก
ทั้งหลาย ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ ขอให้ข้าพเจ้าขณะ
อันตรายทุกอย่างอันจะพึงมีแก่อินทรีย์ของข้าพเจ้า และ
ไม่ว่าข้าพเจ้าจะท่องเที่ยวไป ณ แห่งหนตำบลใด ก็ขอให้
ข้าพเจ้ามีอานุภาพแห่งพระสังฆธรรมคุ้มครอง ซึ่งข้าพเจ้า
ก็จะประพฤติดูแลแต่ภายในกรอบเครื่องคุ้มครองป้องกัน
คือ พระสังฆธรรมของพระชินสีห์ทุกเมื่อ

คำอธิบาย

คาถาชินบัญชรนี้รู้สึกว่าจะถ้าจะแปลให้ถูกต้องตาม
ศัพท์และไวยากรณ์จริง ๆ แปลได้ยากมาก ทั้งนี้ก็เพราะ
เหตุว่า คาถาที่หลวงพ่อบรมเต็จ ๆ แต่งนี้ ทั้งที่ท่านก็รู้
ไวยากรณ์ และข้อบังคับของฉันทดี แต่บางทีเนื่องจาก
จะแต่งให้เป็นไปตามกฎไม่ได้ เพราะท่านมีความมุ่งหมาย
ที่จะใช้คำหลาย ๆ คำมารวมเป็นคำเดียวในทำนองใช้
อักษรย่อ เช่น คำว่า อิ สุวา สุ เช่นนี้เป็นต้น เพื่อให้มี
ความหมายหลายอย่าง และคำบางคำทั้งที่ผิดไวยากรณ์

แต่ก็ต้องการจะใช้เช่นนั้น เพื่อความสละสลวยและจำง่าย
ในเวลาสวด ฉะนั้น ผู้ที่รู้บาลีดี แต่ไม่เข้าใจความมุ่งหมาย
ของท่าน เวลาสวดท่าน มักจะเปลี่ยนคำของท่านใหม่
เพื่อให้ถูกต้องตามไวยากรณ์และฉันทลักษณ์ ซึ่งคำไหนที่
น่าสงสัยว่าจะผิดนั้น ข้าพเจ้าได้กราบเรียนถามหลวงพ่
สมเด็จ ฯ ทุกคำ และก็ได้รับคำอธิบายแจ่มแจ้ง ฉะนั้น
ข้าพเจ้าจึงไม่แก้แม้แต่คำเดียว ท่านบอกไว้อย่างไร ข้าพเจ้า
ก็นำมาพิมพ์ไว้อย่างนั้น และต่อไปนี้เป็น *คือคำอธิบายคำ
บางคำที่ข้าพเจ้าสงสัย*

ชินสรากตา พุทฺธา เฉพาะประโยคนี้ รู้สึกว่าตาม
ฉบับที่คัดลอกกันมาจากที่ต่าง ๆ ซึ่งข้าพเจ้าได้นำมาพิมพ์
เปรียบเทียบกับให้ดูในตอนท้ายนี้แล้ว ท่านจะเห็นว่าไม่
เหมือนกันและมีความหมายไปคนละอย่าง

ข้าพเจ้าได้กราบเรียนถามท่านว่า ทำไมคาถาที่
หลวงพ่ ฯ บอกนี้จึงขึ้นต้นด้วยคำว่า **ชินสรากตา** ซึ่ง
ไม่เหมือนกับฉบับไหนเลย ท่านให้คำอธิบายว่า **คาถา** นี้
ชื่อว่า **ชินบัญญัติ** เพราะฉะนั้น จะต้องขึ้นต้นด้วยคำว่า
ชิน

“และแปลว่าอะไรประโยคนี้อีก?” ข้าพเจ้าถาม

หลวงพ่อก็บอกว่า โดยธรรมดา พระนารายณ์ซึ่งถือกันว่า เป็นพระเจ้าที่มีอำนาจมากในศาสนาพราหมณ์ เพราะสามารถปราบยักษ์ได้หมดไม่มีเหลือ และถ้าคราวใดโลกเกิดความยุคเข็ญด้วยเหตุใดก็ตาม พระนารายณ์ซึ่งได้อวตารลงมาเป็นพระรามปราบยักษ์ได้หมด ก็เพราะมีศรซึ่งเป็นเครื่องปราบศัตรูที่มีอำนาจมาก และสามารถจะแผลงศรบันดาลให้เกิดเป็นอะไรก็ได้ ในทำนองเดียวกัน พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ ก็ได้ทรงสร้างศรเพื่อที่จะปราบข้าศึกทั้งภายในและภายนอก เพื่อปราบยุคเข็ญให้หมดไปจากโลก แต่ศรของพระพุทธเจ้าทั้งหลายก็คือบารมีต่าง ๆ ที่พระองค์ได้ทรงบำเพ็ญมาจนครบถ้วนบริบูรณ์และสมบูรณ์ถึงที่สุด คือ ทุกข้ออยู่ในชั้นปรมาตถบารมี ด้วยเหตุนี้ จึงทรงสามารถเอาชนะพญามารพร้อมทั้งบริวาร

ความหมายดังที่ท่านได้อธิบายให้ฟังนี้ ข้าพเจ้าเชื่อแน่ว่า คงจะไม่มีใครนึกว่า หลวงพ่อสมเด็จ ๓ ท่านต่างคานานี้โดยขึ้นต้นดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ก็เพื่อต้องการจะให้ความหมายอย่างนี้ ซึ่งเป็นความหมายที่ลึกซึ้ง

เหลือเกิน ข้าพเจ้าคิดว่าพระของหลวงพ่อดีใจ ๆ ที่ทำไว้สมัยที่หลวงพ่อ ๆ ยังมีชีวิตอยู่นั้น ใคร ๆ ในสมัยนั้นก็อาจจะนึกไม่ถึงว่า พระของหลวงพ่อ ๆ จะมีราคานั้นเป็นหมื่น ๆ เช่นในปัจจุบัน ในทำนองเดียวกัน ใคร ๆ ก็คงจะไม่นึกว่า การเผยแพร่พระพุทธศาสนาที่จะให้มีประสิทธิภาพ คือได้ผลอย่างสมบูรณ์นั้น จะต้องดำเนินตามนโยบาย ที่หลวงพ่อ ๆ ได้บอกไว้ในคาถาแรกนั่นเอง ขอให้พิจารณาให้ถี่ถ้วน คำว่า **ชินสรากตา** แยกออกเป็นสามคำคือ **ชิน + สรา + กตา** ชิน แปลว่า **พระชินสีห์** คือ**พระพุทธเจ้า** ตามศัพท์ **ชิน** แปลว่า **ผู้ชนะ** **สรา** แปลว่า **ลูกศร** **กตา** แปลว่า **ได้ทำไว้หรือสร้างไว้** ฉะนั้น คำว่า **ชินสรากตา** พุทธา จึงแปลว่า **พระพุทธเจ้า** ทั้งหลายได้ทรงสร้างศรของพระชินะไว้ ซึ่งเปรียบเหมือน กับศรของพระราม และเพราะเหตุที่พระพุทธเจ้าทุก พระองค์ ได้ทรงมีศร ซึ่งเป็นคู่บุญบารมีของพระพุทธเจ้า ทุกพระองค์ เช่นนี้ จึงทรงสามารถปราบพญามารพร้อม ทั้งบริวารได้ เป็นผลสำเร็จ

ขอได้โปรดพิจารณาดูอีกครั้ง พระนารายณ์ถึงแม้จะมีฤทธิ์ เป็นพระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ แต่เมื่อจุติลงมาเกิดเป็นมนุษย์ ก็เหาะเหินเดินอากาศไม่ได้ โดยสภาพทั่ว ๆ ไปก็เป็นเหมือนมนุษย์ธรรมดา แต่ถ้าผู้ใดได้รู้ซั่ว่า พระราม คือพระนารายณ์ที่อวตารลงมา ซึ่งตนเองถึงแม้จะมีฤทธิ์มีอำนาจสามารถเหาะเหินเดินอากาศได้ ดำดิน ดำน้ำได้ แปลงร่างได้ หายตัวได้ ดังเช่นหนุมานและสุครีพเป็นต้น ก็ต้องยินดียรับใช้พระองค์อย่างมอบกายถวายชีวิตทีเดียว แม้แต่พวกยักษ์เอง ถ้าเขารู้ว่า พระรามซึ่งเป็นมนุษย์นั้น แท้จริง คือพระนารายณ์ที่เสด็จอวตารลงมา ก็จะไม่มี ใครกล้าสู้เลยเป็นอันขาด และจะเชื่อฟังพระองค์ทุกอย่าง แต่พวกนี้ถือตัวว่าตนเองมีฤทธิ์มาก ดูถูกมนุษย์ แต่แล้วในที่สุดเมื่อถูกศรพระรามก็ต้องตายทุกคน และในขณะที่จะตายจึงได้รู้ว่า พระรามคือพระนารายณ์ เพราะในตอนกำลังจะสิ้นใจนั่นเอง พวกยักษ์ทั้งหลายจะมองเห็นพระรามเป็นพระนารายณ์มีสี่กร

ขอให้พิจารณาข้อความในคาถาบทแรกให้ลึกซึ้งที่ได้กล่าวว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ซึ่งประเสริฐกว่านระทั้งหลาย ได้ทรงดื่มรสแห่งอริยสัจ ๔ อันประเสริฐ จึงได้

ขณะพญามารพร้อมทั้งบริวาร พระนารายณ์มีสีกร พระพุทธเจ้าทุกพระองค์ได้ทรงรู้แจ้งอริยสัจ ๔ และได้ ทรงตีมารส อันประเสริฐจากการรู้แจ้งอริยสัจ ๔ กล่าวคือ วิมุตติรส เหตุนี้จึงได้ทรงชนะพญามารพร้อมทั้งบริวาร โดยธรรมดา ผู้ที่สร้างบารมีมา ซึ่งจะเป็นพระพุทธเจ้าหรือ จะเป็นพระสาวกก็ตาม ถ้ายังไม่ได้อริยสัจ ๔ ย่อมไม่สามารถที่จะเอาชนะมารเช่นกิเลสมาเป็นต้นได้ การรู้แจ้งอริยสัจ ๔ เป็นเรื่องสำคัญที่สุด และจุดนี้แหละที่แสดงให้เห็นถึงสติปัญญาอันลึกซึ้งและกว้างขวางของหลวงพ่อบุญมาดี ๆ เพราะตัวข้าพเจ้าเองที่รู้สึก ว่า ตนเองมีศรัทธามุ่งใจอย่างมาก ในอันที่จะเผยแพร่พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นการกระทำที่เกิดจากตัวเอง ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ไม่มีใครมาบังคับหรือขอร้องให้ต้องทำ ทั้งนี้ ก็เพราะข้าพเจ้าเข้าใจเรื่องอริยสัจดีพอสมควร ข้าพเจ้าจึงรู้สึกว่า ไม่ว่าจะข้าพเจ้าจะมีเรี่ยวแรง มีสติปัญญา หรือมีทุนทรัพย์อยู่สักเท่าไร ข้าพเจ้าก็สามารถที่จะทุ่มเท กับการเผยแพร่พระพุทธศาสนาได้ทั้งหมด ข้าพเจ้าเข้าถึงความหมายของคาถาชินบัญชรบทแรกนี้ได้ โดยไม่ยาก ซึ่งข้าพเจ้าจำได้ว่า ท่านอธิบายเพียงสั้น ๆ ว่า

ศรของพระพุทธเจ้า ก็เปรียบเหมือนศรของพระราม ท่านพูดเพียงแค่นี้เท่านั้น แต่ข้าพเจ้าก็มองเห็นความหมายที่ลึกซึ้ง ดังที่ได้กล่าวมา

ในบทต้น ๆ ของหนังสือนี้ ข้าพเจ้าได้เขียนเรื่องข้อคิดจากเรื่องรามเกียรติ์ไว้ว่า :-

ขอได้โปรดสังเกตว่า พระรามแม้จะได้ชื่อว่า เป็นพระนารายณ์อวตารลงมา แต่ก็ไม่มีฤทธิ์อะไร ถ้าหากไม่ได้อาศัยหนุมานก็ไม่อาจจะปราบยักษ์ได้ พระพุทธศาสนาในขณะนี้ก็เหมือนกับพระราม : สำหรับคนที่เข้าถึงพระพุทธศาสนาจริง ๆ เขาก็จะยอมรับใช้พระพุทธศาสนาด้วยชีวิตของเขาทั้งหมด และถ้าหากคนที่มารับใช้นี้เป็นคนมีฤทธิ์มีอำนาจเหมือนกับหนุมานและสุครีพเป็นต้น พระพุทธศาสนาก็สามารถที่จะช่วยขจัดความชั่วร้ายได้

จงสังเกตว่า การที่หนุมานก็ดี สุครีพก็ดี ยอมรับใช้พระรามด้วยชีวิตทั้งหมด ก็เพราะพวกเหล่านี้ได้เห็นแล้วว่า พระรามคือพระนารายณ์สীগร ผู้เสด็จลงมาสู่โลกมนุษย์แน่นอนเหลือเกินว่า ถ้าหนุมานหรือสุครีพไม่เห็นสীগรแล้ว ก็คงจะไม่ยอมรับใช้นั่น

นี่คือข้อความตอนหนึ่ง ซึ่งได้เขียนไว้เมื่อปี ๒๕๑๑ และขอได้โปรดพิจารณาข้อความในคาถาชินบัญชรบทแรกที่ว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ซึ่งเป็นผู้ประเสริฐกว่านระทั้งปวง ได้ทรงสร้างลูกศรของพระชินะไว้ จึงได้ทรงชนะพญามารพร้อมทั้งบริวาร และได้ทรงตีมารสแห่งอริยสัจ ๔ อันประเสริฐ

ข้อความที่กล่าวมานี้ ก็อาจจะถอดความหมายมาได้หลายแง่ เช่น การที่พระพุทธเจ้าทั้งหลายได้ทรงชนะพญามารพร้อมทั้งบริวาร ก็เพราะได้ทรงรู้แจ้งอริยสัจ ๔ และได้ทรงตีมารสที่เกิดจากการรู้แจ้งนี้ เป็นสิ่งที่น่าประหลาดเป็นอย่างยิ่ง ที่ข้อความในคาถาแรกที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ บอกโดยตรงด้วยตัวของท่านเองนี้ ไม่มีเหมือนกับฉบับไหนที่คัดลอกกันมา และแน่นอนเหลือเกินว่า ข้อความที่ท่านบอกนี้ต้องเป็นข้อความที่ถูกตัด โดยไม่มีปัญหาหนุกมาณยอมรับใช้พระรามซึ่งเป็นมนุษย์ ก็เพราะเห็นพระรามมีสีกร ในทำนองเดียวกัน ผู้ที่จะยอมรับใช้พระพุทธศาสนาด้วยชีวิตทั้งหมด และสามารถเอาชนะอุปสรรคทั้งมวลได้ จะต้องเข้าใจเรื่องอริยสัจ ๔ แจ่มแจ้ง ถึงแม้จะไม่

ถึงขั้นเป็นอริยะ แต่ก็ต้องรู้แจ้งพอสมควร ซึ่งในบรรดาคนที่รู้แจ้งเหล่านี้ ไม่ว่าจะใครจะเป็นคนใหญ่โต เป็นคนมีอำนาจ หรือเป็นมหาเศรษฐี หรือว่าเป็นนักปราชญ์ในทางไหนก็ตาม ถ้าลงว่าได้เห็นแจ้งอริยสังขีแล้ว ที่จะไม่รับใช้พระพุทธศาสนาด้วยชีวิตของตัวเองทั้งหมดนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ผู้ที่รู้บาสิ ขอได้โปรดพิจารณาคำว่า พุทฺธา ซึ่งแปลว่า พระพุทธเจ้าทั้งหลาย คำนี้ตามศัพท์แปลว่า ผู้ตรัสรู้ คือหมายถึงรู้อริยสังขี ๔ แจ่มแจ้ง ในธัมมจักกัปปวัตตนสูตรตอนท้าย พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ว่า ถ้าหากพระองค์ไม่ทรงรู้อริยสังขี ๔ อันมีปริวัฏฏ์ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยสิ้นเชิงแล้ว พระองค์ก็จะไม่ทรงปฏิญาณว่า พระองค์เป็นพระสัมมาสัมพุทธะ ได้ตรัสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ

ข้าพเจ้ารู้สึกว่ คาทาซินบัญญัติเพียงบทแรกนี้เท่านั้น ก็ได้แสดงให้เห็นถึงปัญญาอันสุขุมลึกซึ้งของหลวงพ่อดมเต็จ ๆ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงนโยบาย หรือหลักการวิธีการเผยแผร์พระพุทธศาสนาที่ได้ผลอย่างแน่อนอน ซึ่งเท่ากับพระรามปราบยักษ์ให้หมดไปจากโลก แต่นั่นก็ต้องรอเวลา

เพราะในสมัยของหลวงพ่อบุญเรือง ๗ นั้น คนที่จะฉลาดรอบรู้อะไรทุกอย่างเหมือนอย่างพิเภก มีฤทธิ์มีอำนาจมากเหมือนอย่างหนุมานและสุครีพนั้น ยังไม่มี แต่มาในสมัยปัจจุบัน บุคคลที่มีฤทธิ์มีอำนาจ มีความฉลาดรอบรู้เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งนั้น มีมาก และมีพอที่เดียวที่จะกวาดล้างความทุกข์ยาก ความลำบาก ซึ่งเปรียบเหมือนพวกยักษ์ให้หมดไปจากโลกได้ แต่ว่าคนเหล่านี้ ต้องได้รู้แจ้ง อริยสัจ ๔ หรือเข้าถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา เขาจึงจะสามารถกวาดล้างความทุกข์ยากให้หมดไปจากโลกได้ จึงสังเกตว่า พวกหนุมานและสุครีพเป็นต้นนั้น แม้จะมีฤทธิ์มีอำนาจสักเพียงไร แต่ถ้าไม่มีพระนารายณ์เป็นหลักในการทำสงครามปราบยักษ์ เขาก็จะทำงานไม่ได้เป็นผลสำเร็จ **คาถาชินบัญชร ข้าพเจ้ารู้สึกรู้ว่า ใจความตอนที่สำคัญที่สุด ก็คือสองบรรทัดแรกดังที่ได้กล่าวมาแล้ว**

สำหรับข้อความต่อมา ซึ่งเป็นคำที่เป็นไปในทำนอง อัญเชิญหรือขอร้องให้พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ และพระอรหันต์ทั้งหลายมาประทับอยู่ที่นั่นที่นี้ทั่วร่างกายนั้น สำหรับคนที่ไม่เข้าใจหลักในการสร้างและเพิ่มพูนอำนาจจิต

ก็อาจจะแลเห็นว่า เป็นเรื่องไม่มีเหตุผล แต่สำหรับคนที่
เข้าใจหลักเกณฑ์ในเรื่องการสร้างและการเพิ่มพูนอำนาจ
จิตให้แก่ตัวเอง ก็จะมีมองเห็นถึงความฉลาดอันลึกซึ้งของ
หลวงพ่อสมเด็จ ฯ และยอมรับว่า คนขนาดหลวงพ่อ
สมเด็จ ฯ ซึ่งรู้ภาษาบาลีดี เข้าใจเรื่องราวของพระพุทธ
ศาสนาเป็นอย่างดีนั้น ท่านมิได้ทำไปด้วยความมกมาย
แต่กระทำไปตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง และสำหรับตัวท่าน
ย่อมไม่มีปัญหาอะไรเลยว่ ในเมื่อท่านภาวนาคาถานี้ด้วย
ใจที่เป็นสมาธิ และด้วยความเข้าใจข้อความทุกคำพูดแล้ว
อำนาจจิตจะไม่เกิดขึ้นและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ แต่สำหรับ
คนที่ภาวนาแบบนกแก้วนกขุนทอง คือไม่รู้ความหมาย
ถึงแม้ใจจะเป็นสมาธิในขณะที่ภาวนา แม้ว่าจะภาวนา
บ่อย ๆ ทำอยู่เสมอ ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ที่จะมีอำนาจ
จิตศักดิ์สิทธิ์เหมือนหลวงพ่อสมเด็จ ฯ แต่ในเมื่อผู้ที่ภาวนา
มีความนับถือในหลวงพ่อสมเด็จ ฯ และในขณะที่ภาวนา
ใจก็เป็นสมาธิด้วย ผลที่จะได้รับนั้น ย่อมมีอย่างแน่นอน
เพราะอย่างน้อยก็เป็นการฝึกสมาธิ แต่ที่ดีอีกอย่างหนึ่งก็
คือ ผู้ที่ภาวนาถึงคาถาชินบัญชรบ่อย ๆ ด้วยความเคารพ

เพราะในสมัยของหลวงพ่อบุญเรือง ๆ นั้น คนที่จะฉลาดรอบรู้อะไรทุกอย่างเหมือนอย่างพิเภก มีฤทธิ์มีอำนาจมากเหมือนอย่างหนุมานและสุครีพนั้น ยังไม่มี แต่มาในสมัยปัจจุบัน บุคคลที่มีฤทธิ์มีอำนาจ มีความฉลาดรอบรู้เรื่องต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งนั้น มีมาก และมีพอที่เดียวที่จะกวาดล้างความทุกข์ยาก ความลำบาก ซึ่งเปรียบเหมือนพวกยักษ์ให้หมดไปจากโลกได้ แต่ว่าคนเหล่านี้ ต้องได้รู้แจ้งอริยสัจ ๔ หรือเข้าถึงเนื้อแท้ของพระพุทธศาสนา เขาจึงจะสามารถกวาดล้างความทุกข์ยากให้หมดไปจากโลกได้ จึงสังเกตว่า พวกหนุมานและสุครีพเป็นต้นนั้น แม้จะมีฤทธิ์มีอำนาจสักเพียงไร แต่ถ้าไม่มีพระนารายณ์เป็นหลักในการทำสงครามปราบยักษ์ เขาก็จะทำงานไม่ได้เป็นผลสำเร็จ **คาถาชินบัญชร ข้าพเจ้ารู้สึกว่า ใจความตอนที่สำคัญที่สุด ก็คือสองบรรทัดแรกดังที่ได้กล่าวมาแล้ว**

สำหรับข้อความต่อมา ซึ่งเป็นคำที่เป็นไปในทำนองอัญเชิญหรือขอร้องให้พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ และพระอรหันต์ทั้งหลายมาประทับอยู่ที่นั่นที่นี้ทั่วร่างกายนั้น สำหรับคนที่ไม่เข้าใจหลักในการสร้างและเพิ่มพูนอำนาจจิต

ก็อาจจะแลเห็นว่า เป็นเรื่องไม่มีเหตุผล แต่สำหรับคนที่
 เข้าใจหลักเกณฑ์ในเรื่องการสร้างและการเพิ่มพูนอำนาจ
 จิตให้แก่ตัวเอง ก็จะมีมองเห็นถึงความฉลาดอันลึกซึ้งของ
 หลวงพ่อสมเด็จ ฯ และยอมรับว่า คนขนาดหลวงพ่อ
 สมเด็จ ฯ ซึ่งรู้ภาษาบาลีดี เข้าใจเรื่องราวของพระพุทธ
 ศาสนาเป็นอย่างดีนั้น ท่านมิได้ทำไปด้วยความมกมาย
 แต่กระทำไปตามหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง และสำหรับตัวท่าน
 ย่อมไม่มีปัญหาอะไรเลยว่ ในเมื่อท่านภาวนาคาถานี้ด้วย
 ใจที่เป็นสมาธิ และด้วยความเข้าใจข้อความทุกคำพูดแล้ว
 อำนาจจิตจะไม่เกิดขึ้นและเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ แต่สำหรับ
 คนที่ภาวนาแบบนกแก้วนกขุนทอง คือไม่รู้ความหมาย
 ถึงแม้ใจจะเป็นสมาธิในขณะที่ภาวนา แม้ว่าจะภาวนา
 บ่อย ๆ ทำอยู่เสมอ ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้ ที่จะมีอำนาจ
 จิตศักดิ์สิทธิ์เหมือนหลวงพ่อสมเด็จ ฯ แต่ในเมื่อผู้ที่ภาวนา
 มีความนับถือในหลวงพ่อสมเด็จ ฯ และในขณะที่ภาวนา
 ใจก็เป็นสมาธิด้วย ผลที่จะได้รับนั้น ย่อมมีอย่างแน่นอน
 เพราะอย่างน้อยก็เป็นการฝึกสมาธิ แต่ที่ดีอีกอย่างหนึ่งก็
 คือ ผู้ที่ภาวนาถึงคาถาชินบัญชรบ่อย ๆ ด้วยความเคารพ

และด้วยใจที่เป็นสมาธิ อันนี้จะเป็นสื่อสำคัญอันหนึ่งที่จะ
ทำให้หลวงพ่อสวมเด็จ ๆ รู้ว่า ใครมีเรื่องที่ท่านจะต้องมา
ช่วย ในเมื่อเขาผู้นั้นภาวนาคาถานี้อยู่เสมอ เรื่องนี้ก็คล้าย ๆ
กับในนิทานเรื่องตะเกียงอาละดิน กล่าวคือ ที่ตะเกียงนั้น
มียักษ์ซึ่งมีฤทธิ์มากเป็นเจ้าของตะเกียง และถ้าใครได้ตะเกียง
นี้ไป ก็ได้ชื่อว่าเป็นนายของยักษ์ตนนี้ แต่เขาก็มีคาถาอยู่
บทหนึ่ง ซึ่งในเมื่อต้องการจะเรียกยักษ์ ก็ต้องเอามืออยู่ที่
ตะเกียงแล้วว่าคาถา ยักษ์ก็จะมาทันที นี่เป็นเรื่องนิทาน
ซึ่งมีเค้าความจริงอยู่ไม่น้อย แต่สำหรับในคาถาชินบัญชร
เราจะไปหวังให้หลวงพ่อสวมเด็จ ๆ มาบันดาลหรือมาคุ้มกัน
อันตรายให้เสมอทุกครั้งไป หรือให้บันดาลอะไรได้ทุกอย่าง
ตามที่เราต้องการนั้น ย่อมจะเป็นไปไม่ได้ ซึ่งในเรื่องนี้มี
เหตุผลอยู่มากมายที่ว่า ทำไมจึงไม่เป็นไปทุกอย่างตามที่เรา
ปรารถนา ผู้ที่ต้องการทราบเหตุผลในเรื่องนี้ โปรดพลิกไป
อ่านในตอนต้น ๆ ของหนังสือเรื่องนี้ เพราะได้อธิบายไว้แล้ว
ต่อไปนี้ ข้าพเจ้าจะอธิบายคำบางคำในคาถาชิน
บัญชร ซึ่งผู้ที่รู้บาลีมักจะเปลี่ยนแปลงคำบางคำของท่าน

หรือไม่เช่นนั้นก็จะอาจจะเข้าใจผิดว่า คำที่ท่านบอกมานี้ไม่ถูกตามหลักภาษาบาลี และคำอธิบายที่ข้าพเจ้าเขียนไว้ในที่นี้ *ขอได้โปรดทราบว่า เป็นคำอธิบายของหลวงพ่อสมเด็จ ฯ เอง* ซึ่งเป็นผลมาจากข้าพเจ้าเองก็สงสัยคำหลายคำที่มีอยู่ในคานานี้ เช่น คำว่า :-

มนุสฺสรา คำนี้ ตามฉบับโดยทั่วไปจะเป็น **มุณีสุสรา** ซึ่งแปลว่า **จอมมุณีหรือมุณีผู้เป็นใหญ่** แต่ท่านบอกว่า คำว่า **มนุสฺสรา** นี้ มาจากคำว่า **มนุสฺส + สรา** แปลว่า **มนุษย์ผู้มีศรัทธา** ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบ เหมือนพระราม ทั้งนี้เพื่อต้องการจะเน้นคำพูดใน ประโยคแรกที่ว่า **พระพุทธเจ้าทั้งหลายได้ทรงสร้างศรของ พระชินะไว้** ข้าพเจ้าได้บอกมาแล้วว่า คานานี้ที่ท่านแต่งนี้ คำบางคำจะถือตามหลักไวยากรณ์เสมอไปไม่ได้ ท่านต้องการที่จะให้มีความหมายตามที่ท่านต้องการมากกว่า จะนึกถึงแต่หลักเกณฑ์ในทางไวยากรณ์ แต่ก็ให้มีความไพเราะและให้สะดวกในการท่องจำด้วย และพร้อมกันนี้ก็ พยายามให้ถูกต้องตามกฎของฉันทลักษณ์

สพเพ ปติภูจฺจิต มยหํ คำว่า ปติภูจฺจิต ในที่นี้ตามหลัก
 ควรจะเป็น ปติภูจฺจิตา เพราะตัวประธานเป็นพหูวนะ แต่
 ท่านบอกว่า ท่านต้องการให้เป็นอย่างนี้ เพื่อให้สอดคล้อง
 กับคำต่อไป ซึ่งในที่นี้ มีอีกสองคำด้วยกันคือ สีเส ปติภูจฺจิต
 มยหํ, สงฺโฆ ปติภูจฺจิต มยหํ คำว่า ปติภูจฺจิต ในสองประโยค
 นี้ถูกตามไวยากรณ์ เพราะตัวประธานเป็นเอกวนะ

โกณฑญฺโฆ ปิตฺติภาคสมิ คำว่า ปิตฺติภาคสมิ ควรจะ
 เป็น ปิฏฺฐิภาคสมิ ซึ่งแปลว่า ที่ส่วนเบื้องหลัง ปิฏฺฐิ แปลว่า
 ข้างหลัง แต่ที่ท่านบอกเป็น ปิตฺติ นั้น ท่านต้องการให้มี
 ความหมายอีกอย่างหนึ่งว่า ตั้งอยู่ในฐานะ เป็นบิดา เพราะ
 พระอัญญาโกณฑัญญะ เป็นองค์แรกที่ได้บรรลุมรรคผล
 จึงเท่ากับเป็นบิดาของคณะสงฆ์ต่อมา

เกสนเต ปิตฺติภาคสมิ คำว่า ปิตฺติภาคสมิ ในที่นี้ก็
 เหมือนกัน ซึ่งที่ถูกควรจะเป็น ปิฏฺฐิภาคสมิ เพราะจะให้
 มีความหมายว่า ตั้งอยู่ในฐานะเป็นบิดา เหมือนคำแรกนั้น
 ความหมายไม่ชัด แต่ที่ต้องให้เหมือนกัน ก็เพื่อให้สะดวก
 ในการท่องจำเท่านั้น

อาภาสุ วามไสตถเก คำว่า วามไสตถเก ควรจะเป็น วามไสตถเก ซึ่งแปลว่า ที่หูข้างซ้าย แต่ที่ให้ลงท้ายเป็น ไสตถเก นั้น เพราะมาจากคำ ไสต + อตถ + ก เพื่อให้มีความหมายอีกอย่างว่า ขอให้เป็นประโยชน์หรือเกิดความ สวัสดิเช่นเดียวกับหูข้างขวา

โสภิต มุณีปุงคโล คำว่า มุณีปุงคโล ที่ถูกคำนี้ควรจะเป็น มุณีปุงคโว แต่ท่านก็บอกว่า ที่ให้เป็น มุณีปุงคโล ก็เพราะมีคำว่า โล และ โร ลงท้ายมาก่อน และต่อไปก็มีอีกถ้าลงท้ายด้วยคำว่า โว จะทำให้ชัดในเวลาสวดหรือท่อง แต่ความหมายก็เหมือนกับคำว่า มุณีปุงคโว นั่นเอง

นลาเต ติลกา มม คำว่า ติลกา ตามศัพท์แปลว่า เมล็ดงา อันนี้ท่านอธิบายให้ฟังว่า ในที่นี้หมายถึง จุดเจิม คือจุดเล็ก ๆ กลม ๆ ซึ่งเกิดจากการเอานิ้วมือไปแตะที่แป้ง แล้วมากดที่ใดที่หนึ่ง เพื่อความเป็นสิริมงคลในทำนองเดียวกับการเจิมที่เป็นสัญลักษณ์ของพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ ซึ่งถือกันว่าเป็นสิริมงคลอย่างสูง

เสสา ปาการลงกตํ ตามฉบับทั่วไปเป็น เสสา ปาการสมฺมุจฺจิตา หรือบางฉบับก็เป็น เสสา ปาการลงกตา คำว่า ปาการลงกตํ ในที่นี้ก็เหมือนกัน ถ้าพิจารณาตามรูปประโยคอย่างผิวเผินก็ควรจะเป็น ปาการลงกตา หรือ ปาการสมฺมุจฺจิตา ซึ่งแปลว่า สำเร็จเป็นกำแพง ทำให้เป็น กำแพง หรือประดับด้วยกำแพง ส่วนคำว่า ปาการสมฺมุจฺจิตา แปลว่า ตั้งอยู่โดยเป็นกำแพง แต่ในฉบับที่ท่านบอกนี้ซึ่งเป็น ปาการลงกตํ นั้น ก็เพราะต้องการจะให้สอดคล้องกับคำ ข้างบน และต้องการให้มีความหมายว่า เป็นกำแพงกางกัน อยู่ข้างบน

ชินา นานาวรสมัยุตตา คาถาตอนนี้ในฉบับทั่วไป จะเป็น ชินาณาพลสมัยุตเต หรือไม่ก็เป็น ชินานํ พล-สมัยุตเต ส่วนที่หลวงพ่อบรมเตจ ฯ บอกเป็นอย่างไรที่พิมพ์ไว้นี้ ซึ่งในเมื่อพิจารณาดูทั้งประโยค ก็จะเห็นได้ว่าไม่ ผิดไวยากรณ์ และได้ความดีดั่งที่ข้าพเจ้าแปลไว้แล้วนั้น แต่ถึงกระนั้นคำว่า ชินา ข้าพเจ้าก็สงสัยว่า คำนี้จะแปลว่า อะไรแน่ ? ท่านบอกว่า คำนี้ต้องการให้มีความหมายทั้งสองอย่าง คืออย่างหนึ่งแปลว่า เป็นของพระชินะ และ อีกนัยหนึ่งแปลว่า เป็นเครื่องชนะ ซึ่งหมายความว่า

พระสูตรหรือพระปริตรนอกจากที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเป็นของพระชินะ คือพระพุทเจ้า และเป็นเครื่องชนะโรคอันตรายต่าง ๆ และประกอบด้วยคุณอันประเสริฐต่าง ๆ นั้น จงมาเป็นกำแพงแก้ว ๗ ชั้น

วาทาปิตตทิสถุชาตา คำนี้ เมื่อพูดถึงตามไวยากรณ์ ควรจะเป็น **วาทปิตตาทิสถุชาตา** แต่ที่ท่านต้องการให้เป็นอย่างนั้น ก็เพราะต้องการให้คำว่า **วาทา** ไปสอดคล้องกับคำว่า **ชีนา** ข้างบน ซึ่งความหมายก็เป็นอย่างเดียวกัน ถึงแม้ศัพท์จะต่างกันบ้าง คือแปลว่า **เกิดแต่สมุฏฐานมีลมและน้ำดีเป็นต้น**

อเสสา วิญญ์ ยนตุ คำว่า **วิญญ์** ในที่นี้ ตามฉบับอื่น ๆ เป็น **วิญญ์** ซึ่งแปลว่า **ความพินาศ** แต่ในที่นี้เป็น **วิญญ์** อันนี้ท่านอธิบายว่า ต้องการให้มีความหมายอย่างนี้ คือ ไม่ว่าจะมิโรคภัยไข้เจ็บ หรือ อันตรายใด ๆ ก็ตาม ทั้งที่ระบุมารแล้ว และที่ยังไม่ระบุมารก็ตาม ถ้าจะเกิดขึ้นเมื่อใดแล้ว ขอให้รู้ตัวล่วงหน้า และให้รู้ถึงวิธีที่จะรักษาและป้องกัน ตลอดถึงรู้จักวิธีที่จะทำลายให้หมดไปด้วย เพราะฉะนั้น ท่านจึงใช้คำว่า **วิญญ์** ซึ่งแปลว่า **การรู้แจ้ง**

ชินปยุชรมชุณเมหิ คำนี้ควรจะเป็น **ชินปยุชรมชุณเมหิ** แต่ที่ให้ลงท้ายเป็น **มชุณเมหิ** นั้น เพราะแยกศัพท์เป็น **มชุณ** + **หิ**

ชิตนุตริโย จรามิ คำว่า **ชิตนุตริโย** ฉบับทั่วไปจะเป็น **ชิตนุตราโย** ซึ่งน่าจะเป็นคำที่ถูกต้องกว่า แต่หลวงพ่อบรมเต็จ ๆ ท่านบอกเป็น **ชิตนุตริโย** นั้นถูกแล้ว เพราะคำนี้มาจากคำว่า **ชิต + อนุตราย + อินทริย** ซึ่งท่านแปลว่า **ชนะ อนุตรายที่จะพึงมีแก่อินทริย์ทั้งหลาย** คือคำว่า **อนุตราย** นั้น ตัดคำข้างท้ายคือ - าย ออก และคำว่า **อินทริย** ตัดคำข้างหน้าคือ **อินทร** ออก เหลือ - ีย แล้วเอามาต่อกันสำเร็จรูปเป็น **อนุตริย** และเมื่อมาต่อกับคำว่า **ชิต** ข้างหน้า จึงสำเร็จรูปเป็น **ชิตนุตริย** เข้ารูปประโยคเป็น **ชิตนุตริโย**

อีกคำหนึ่งที่ข้าพเจ้าสงสัย คือคำว่า **ปยุช** หรือ **บัญญัติ** คำนี้ จะแปลว่าอะไรกันแน่ ตามศัพท์ก็แปลว่าหน้าต่าง แต่ในเมื่อพิจารณาถึงความหมายที่เข้ามาอยู่ในรูปของประโยค เช่นอย่างคำว่า **สมพุทฺธปยุชเร** ถ้าจะแปลว่า **ในหน้าต่างของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า** ก็รู้สึกว่าจะไม่ค่อยจะเข้าใจความหมาย แต่ท่านก็อธิบายว่า **ปยุช**

ก็แปลว่า **หน้าตางนั้นแหละ** แต่มีความหมายว่า เหมือนเรา อยู่ภายในหน้าตาง คือช่องที่พระพุทธเจ้า หรือพระสาวก ทั้งหลาย หรือพระสูตรทั้งหลาย สามารถที่จะเห็นเราและ คຸ່ມครองเราได้เสมอ คือ ไม่ใช่ที่เราไปอยู่ในที่ซึ่งพระพุทธเจ้า หรือพระอรหันต์ทั้งหลาย หรืออำนาจใด ๆ จะมองไม่เห็น เรา หรือลอดเข้ามาช่วยเหลือเราไม่ได้ เพราะฉะนั้นเวลา แปลเป็นภาษาไทยว่า ในหน้าตางของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฟังดูไม่ได้ความ จึงแปลเสียใหม่ว่า **เครื่องคຸ່มกันหรือเครื่อง แวดล้อมหรือกษัตริย์อะไรทำนองนี้**

คำอธิบายทั้งหมดเท่าที่เขียนมานี้ เป็นข้อความที่ ข้าพเจ้าสงสัยและได้กราบเรียนถามท่าน ส่วนนอกจากนี้ ข้าพเจ้าไม่สงสัย เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่ได้เขียนไว้ และข้าพเจ้าก็ไม่รู้ถึงความมุ่งหมายของคนอื่นว่า จะสงสัย ตรงไหนบ้าง แต่อย่างไรก็ดี สำหรับคนที่ไม่มีพื้นความรู้ ในเรื่องบาลีหรือมีมาน้อย ก็คงจะสงสัยทุกคำ และนั่นเป็น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ที่ข้าพเจ้าจะต้องตอบปัญหาเหล่านั้น ทั้งหมดในที่นี้ และเท่าที่ข้าพเจ้าได้รับคำอธิบายมานี้ ซึ่งถ้า มามองดูด้วยสายตาธรรมดา เราก็เห็นว่า คุณศรีเพ็ญ เป็น คนอธิบายทั้งหมด เพราะตัวหลวงพ่อดัง ๆ เราไม่เห็น

สิ่งที่เราเห็นก็คือเมื่อถามอะไร คุณศรีเพ็ญก็หลับตาไปชั่วครู่หนึ่ง ประเดี๋ยวก็ออกมาบอกว่า หลวงพ่อสมเด็จ ฯ อธิบายอย่างนั้นอย่างนี้ ข้อเท็จจริงอย่างนี้ข้าพเจ้ารู้อยู่แก่ใจและรู้อย่างแจ่มแจ้งที่เดี๋ยวนั้น เมื่อคนขนาดข้าพเจ้าซึ่งรู้บาลีดี ยังตอบปัญหาที่ข้าพเจ้าสงสัยไม่ได้ แล้วทำไมคุณศรีเพ็ญจะตอบได้ เพราะคุณศรีเพ็ญไม่รู้บาลีเลย และดังที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วว่า ข้าพเจ้ารู้แน่ว่า คุณศรีเพ็ญไม่เคยเห็นคาถาชินบัญชรเลย แต่ทำไมจึงสามารถว่าคาถานี้ออกมาได้ ซึ่งก็เกือบจะเหมือนกับฉบับที่เขาลอกกันมาทุกอย่าง ตัวคุณศรีเพ็ญเอง ภายหลังเมื่อได้คัดลอกถ่ายออกมาจากเทปและพิมพ์เรียบร้อยแล้ว เขาต้องใช้เวลาท่องตั้งหลายวันกว่าจะจำได้ทั้งหมด เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงถือว่า การเข้าทรงครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ อย่างชาวสะอวดว่า หลวงพ่อสมเด็จ ฯ มาเข้าทรงจริง ซึ่งไม่ว่าจะพิจารณาในแง่ไหน ๆ ก็ไม่มีทางที่จะอธิบายเป็นอย่างอื่นไปได้ แต่เป็นที่น่าเสียดายอยู่อย่างหนึ่งว่า ในวันนั้น ข้าพเจ้าไม่ได้ถ่ายรูปเอาไว้ และยังมีเรื่องอื่น ๆ อีกนับเป็นสิบ ๆ เรื่อง ซึ่งล้วนแต่ได้ข้อพิสูจน์ที่ชัดเจน แต่ก็ไม่ได้อัดรูปเอาไว้อีกเหมือนกัน การทำงานในตอนนั้น

ข้าพเจ้ายอมรับว่า เราทำกันอย่างบกพร่องในการบันทึกหลักฐาน และถึงแม้ในปัจจุบันนี้ก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ก็เพราะข้าพเจ้าไม่มีความสะดวกในการทำงานหลายอย่าง คือ แปลว่าเรื่องทุกอย่างต้องทำด้วยตัวเองเกือบทั้งหมด ข้าพเจ้าไม่กล้าที่จะรบกวน หรือขอร้องให้ใครเข้ามาช่วยเหลือ

และอีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้ายังไม่อยากที่จะให้เรื่องในทำนองนี้กลายเป็นข่าวครึกโครม ซึ่งจะทำให้ข้าพเจ้าต้องลำบากหลายอย่าง โดยเฉพาะ ก็คือจะทำให้ข้าพเจ้าไม่มีเวลาที่จะทำงานอย่างอื่น ซึ่งมีความสำคัญยิ่งกว่าที่จะมาสนใจอยู่แต่เรื่องกรเข้าทรง หรือการติดต่อทางวิญญาณ แต่ ถ้าหากเมื่อใด ข้าพเจ้าพร้อมที่จะอุทิศเวลาให้กับประชาชน ได้ทั้งหมด และข้าพเจ้าได้ทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นสำหรับส่วนตัวเรียบร้อยแล้ว การพิสูจน์ในเรื่องนี้ก็ต้องทำกันอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ และจะต้องมีการบันทึกหลักฐานไว้พร้อมหมดทุกอย่าง อย่างน้อยก็เพื่อเป็นเครื่องยืนยันด้วยการพิสูจน์ออกมาให้ ชัดเจนว่า คนเราตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วก็ยังมีชีวิต ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนคำสอนขอพระพุทธเจ้า ในส่วนที่ประชาชน ทั่วไปไม่ค่อยจะเชื่อว่าเป็นความจริง

พระคาถาชินบัญชร ตามที่คัดลอกกันมาจากที่ต่าง ๆ

คาถาชินบัญชรที่ข้าพเจ้านำมาพิมพ์ไว้ในหน้า ๑๙๓ - ๑๙๔ นั้น เป็นคาถาที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ ได้มาบอกโดย วิธีการเข้าทรง ดังที่ข้าพเจ้าได้ชี้แจงมาแล้ว ส่วนคาถา ชินบัญชรที่จะพิมพ์ต่อไปนี้เป็นคาถาที่คัดลอกกันมาจากที่หลายแห่ง โดยเฉพาะต้นฉบับที่ข้าพเจ้านำมาพิมพ์ไว้ในที่นี้ ท่านเจ้าคุณพระสุวิมลธรรมอาจารย์ วัดมหาธาตุ ฯ กรุงเทพมหานคร ท่านได้รวบรวมมาจากที่หลายแห่ง และนำมาพิมพ์เป็นหนังสือธรรมบรรณาการ แจกในงานรับสมณศักดิ์ เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ ข้าพเจ้าจึงขอถ่ายทอดนำมาพิมพ์ไว้ในที่นี้

อนึ่ง ข้าพเจ้าเคยกราบเรียนถามหลวงพ่อสมเด็จ ฯ ว่า คาถาชินบัญชร หลวงพ่อแต่งเองหรือว่าคัดลอกมาจากของเก่าที่มีอยู่แล้ว ? หลวงพ่อสมเด็จ ฯ ได้ตอบว่า **ท่านแต่งของท่านเอง** คาถาชินบัญชรที่มีมาแต่เดิม ซึ่งได้คัดลอกกันต่อ ๆ มานั้น ท่านได้เคยอ่านมาแล้ว แต่ท่าน

เห็นว่า ข้อความที่แต่งเอาไว้แต่เดิมนั้น มีหลายตอนซึ่งท่านไม่เห็นด้วย เพราะฉะนั้น ท่านจึงได้แต่งเสียใหม่โดย อาศัยเค้าคาถาเดิมที่มีมาแล้ว ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีข้อความหลายตอนแตกต่างจากที่มีมาในคัมภีร์เดิม

และต่อจากนี้ไป คือคาถาชินปัญชรฉบับที่ อดีตก่อนเจ้าคุณ พระพิมลธรรม (อาจ อาสโภ ป.ธ.๘)* วัดมหาธาตุ ฯ พระนรกร ได้ตรวจชำระ และได้แปลไว้ด้วยชินปัญชรคาถา

ชินปัญชรคาถา

๑

ชยาสนคตา พุฑธา
จตุสจจาสมิ รสี

เซตวา มาร์ สุวาหน
เย ปิวีสู นราสภา.

๒

ตณหงุกราทโย พุฑธา
สพเพ ปติภูจिता มยุหิ

อฏฐวีสติ นายกา
มตถเก เต มุณิสสรธา.

๓

สีเส ปติภูจิติโต มยุหิ
สงโฆ ปติภูจิติโต มยุหิ

พุทโธ ธมุโม ทวีโลจเน
อุเร สพพคุณากโร.

*ต่อมาเลื่อนสมณศักดิ์เป็น สมเด็จพระพุฒาจารย์ ปัจจุบันมรณภาพแล้ว

๔

หทยเอ อนรุฑุโธ จ
โกณฑลโณ ปิฎฐิจิภาคสมิ

สารีปุตโต จ ทกฺขิณเณ
โมคคฺคฺลาโน จ วามเก.

๕

ทกฺขิณเณ สวเน มยฺหิ
กสฺสโป จ มหานาโม

อาสึ อานนุทราหุลา
อุภาสึ วามโสตเก.

๖

เกสนุเต ปิฎฐิจิภาคสมิ
นิสินโน สิริสมปนฺโน

สุริโยว ปภงฺกโร
โสภิตฺโต มุณีปฺงคโว.

๗

กุมารกสฺสโป เถโร
โส มยฺหิ วทเน นิจจํ

มเหสี จิตฺตวาทโก
ปติฎฺฐจาสิ คุณฺนากโร.

๘

ปุณฺโณ อํงคฺคฺลิมาโล จ
เถรา ปณฺจ อิเม ซาตา

อุปาลินนุทสึวาลี
นลาเต ติลกา มม.

๙

เอเตสึตี มหาเถรา
ชลนฺตา สึลเตเชน

ชิตวณฺโต ชินฺนรสา
อํงคมํจฺเจสุ สณฺนิจิตา.

๑๐

รตนํ ปุโรโต อาสิ
ธชคฺคํ ปจฺฉนฺโต อาสิ

ทกฺขิณเณ เมตฺตสฺสุตฺตํ
วามเ อํงคฺคฺลิมาลํ.

๑๑

ขนฺธโมรปริตตถจ
อากาเส ฉนฺทํ อาสี

อาฏานาฏียสฺสุตตกั
เสสา ปาการสณฺจิตา

๑๒

ชินาณาพลสํยุตฺเต
วสโต เม สกิจฺเจน

สตตปการลงฺกเต
สทา สมฺพุทฺธปฺลชเร.

๑๓

วาทปิตตาทิสถฺชาตา
อเสสา วินยํ ยนฺตุ

พาหิรชฺฌตฺตฺพุทฺทวา
อนนฺตชินฺเตชสา.

๑๔

ชินปฺลชรมชฌมฺหิ
สทา ปาเลนฺตุ มํ สพุเพ

วิหรนฺตํ มหิตฺเล
เต มหาปุริสาสกา

อิจฺเจวมฺนโต

สฺสคฺคฺโต สฺสรกฺโข

ชินานุภาเวน

ชิตฺตฺพุทฺทโว

ธมฺมานุภาเวน

ชิตาริสงฺโฆ

สงฺฆานุภาเวน

ชิตนฺตราโย

สทฺธมฺมานุภาวปาไลโต

จรามิ ชินปฺลชเรติ.

ชินปฺลชรรคาถา นิฏฺฐิตา.

คำที่พิมพ์ไว้เป็นตัวเอนนั้น คือคำที่ผิดจากฉบับที่
หลวงพ่อบรมเต็จ ฯ ได้บอกไว้

คำแปล

โดย

อดีตพระพิมลธรรม (อาจ อาสโภ ป.ธ. ๘)

[๑]

สมเด็จพระนราสภสัมมาสัมพุทธเจ้าเหล่าใด *ขณะ*
เมื่อประทับอยู่ ณ พระแท่นพุทธชัยอาสน์ ทรงได้ชัยชนะ
แก่ พระยามาราชิดราชกับทั้งหมู่บริวารแล้ว ได้ตรัสรู้เต็มรส
พระจตุราริยสังอันประเสริฐสมดังพระพุทธประสงค์

[๒]

ขออัญเชิญสมเด็จพระบรมนายกสัมมาสัมพุทธเจ้า
เหล่านั้น ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ยิ่งใหญ่กว่ามุนีทั้งปวง มีจำนวน
รวมกัน ๒๘ พระองค์ มีสมเด็จพระตันหังกรสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเป็นต้น จงเสด็จมาอยู่ ณ เบื้องกระหม่อม จอมขวัญ
ของข้าพระพุทธเจ้า

[๓]

ขออัญเชิญสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จงเสด็จ
มาสถิตอยู่เบื้องบนศีรษะของข้าพระพุทธเจ้า ขออัญเชิญ

พระธรรม จงมาสถิตอยู่ในดวงเนตรของข้าพระพุทธเจ้า
ขออัญเชิญพระอริยสงฆ์ผู้เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงามความดี
ทั้งปวง จงมาสถิตอยู่ ณ อุระประเทศของข้าพระพุทธเจ้า

[๔]

ขออาราธนาพระอนรุทธเถระเจ้า จงมาสถิตอยู่ใน
ดวงหทัยของข้าพเจ้า พระสารีบุตรเถระเจ้าจงมาสถิตอยู่
ณ ส่วนเบื้องขวา พระอัญญาโกณฑัญญเถระเจ้า จงมาสถิต
อยู่ ณ ส่วนเบื้องหลัง พระมหาโมคคัลลานเถระเจ้า จงมา
สถิตอยู่ ณ ส่วนเบื้องซ้าย

[๕]

ขออาราธนาพระอานนท์เถระเจ้ากับพระราหุลเถระเจ้า
จงมาสถิต ณ โสตเบื้องขวา พระมหากัสสปเถระเจ้ากับ
พระมหานามเถระเจ้า จงมาสถิตอยู่ ณ โสตเบื้องซ้าย

[๖]

ขออัญเชิญสมเด็จพระโสภิตสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้เป็น
มหามุนีชั้นยอดเยี่ยม ทรงเต็มเปี่ยมด้วยพระพุทธานุภาพ
มีรัศมีแจ่มจ้าดุจดวงอาทิตย์ จงเสด็จมาประทับนั่งสถิตอยู่
ณ ชายผมส่วนเบื้องหลังของข้าพระพุทธเจ้า

[๗]

ขออาราธนาพระกุมารกัสสปเถระเจ้า ซึ่งเป็นผู้แสวงหา
คุณอันยิ่งใหญ่ มีวาจาอันไพเราะ เป็นบ่อเกิดแห่งคุณงาม
ความดี จงมาสถิตอยู่ที่ปากของข้าพเจ้าเป็นนิจนิรันดร์

[๘]

ขออาราธนา พระมหาเถระทั้งห้าพระองค์เหล่านี้
คือ พระองค์คุลิมาลเถระเจ้า พระอุบาลีเถระเจ้า พระปุณณเถระเจ้า
พระนันทเถระเจ้า และพระสีวลีเถระเจ้า มาบังเกิดเป็นริ้วรอย
อยู่ ณ ที่ตรงหน้าผากของข้าพเจ้า

[๙]

ขออาราธนา หม่อมพระพุทฺธิชินโรส ชั้นพระมหาเถระ
ทั้งหลาย ๘๐ องค์ ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ชนะข้าศึก คือกิเลส
รุ่งเรืองงามอยู่ด้วยเดชแห่งศีล จงมาสถิตดำรงอยู่ทั่วองค์
อวัยวะน้อยใหญ่ของข้าพเจ้า

[๑๐]

ขอพระรัตนสูตร จงมาอยู่ส่วนเบื้องหน้าของข้าพเจ้า
พระเมตตสูตร จงมาอยู่ ณ ส่วนเบื้องขวา พระธัชคคสูตร
จงมาอยู่ ณ ส่วนเบื้องหลัง พระอังคุลิมาลสูตรจงมาอยู่ ณ
ส่วนเบื้องซ้าย

[๑๑]

ขอพระขันธปริต พระโมรปริต และพระอาฏานาฏิย
 สูตร จงสำเร็จเป็นหลังคากางกั้นอยู่เบื้องบนอากาศ พระ
 ปริตและพระสูตรที่เหลือเศษจากนี้ จงสำเร็จเป็นกำแพง
 ล้อมรอบ

[๑๒]

เมื่อข้าพระพุทธเจ้าประกอบภาระงานของตนอยู่ใน
 ขอบเขตกรรมธรรม ของสมเด็จพระชินสัมมาสัมพุทธเจ้า
 ซึ่งล้อมรอบด้วยกำแพง ๗ ชั้น ประกอบด้วยพุทธอาณานิคม
 และพลาณาภยันตรายอันมั่นคงในกาลทุกเมื่อเช่นนี้

[๑๓]

ขอให้อุปัทวันตรายทั้งหลาย ทั้งภายนอกและภายใน
 อันเกิดแต่เหตุต่าง ๆ มีลมกำเริบและดีชานเป็นต้น จงถึง
 ซึ่งความพินาศดับสูญไปโดยไม่มีเหลือ ด้วยเดชานุภาพ
 ของพระชินสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันยิ่งใหญ่
 ไม่มีที่สิ้นสุด

[๑๔]

ขอสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และหมู่พระอริยสาวกทั้งหลาย ซึ่งล้วนแต่เป็นชั้นมหาบุรุษอย่างประเสริฐทุก ๆ พระองค์เหล่านั้น จงช่วยรักษาข้าพระพุทธเจ้าผู้อยู่ ณ ภาคพื้นดิน ภาคในใจกลางกรรมของสมเด็จพระชินสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดกาลทุกเมื่อเทอญ

[๑๕]

ด้วยประการฉะนี้ เป็นอันข้าพเจ้าได้คุ้มครองรักษาตนไว้ด้วยดีแล้ว และด้วยอำนาจของสมเด็จพระชินสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าจงมีชัยชนะแก่อุปัทวะทั้งปวง ด้วยอำนาจของพระธรรมเจ้า ขอให้ข้าพเจ้าจงมีชัยชนะแก่หมู่อริศัตรูทั้งปวง ด้วยอำนาจของพระอริยสงฆ์ ขอให้ข้าพเจ้าจงมีชัยชนะแก่อันตรายทั้งปวง

[๑๖]

ข้าพเจ้าเป็นผู้อันอำนาจแห่งพระธรรมคุ้มครองรักษาแล้ว จะประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตกรรมของสมเด็จพระชินสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดไป ฉะนี้แล

จงสังเกตว่า คำที่ไม่เหมือนกับฉบับที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ บอกรั้้น ได้พิมพ์เป็นตัวเอน ทั้งที่เป็นคำบาลีและคำแปล เพื่อให้สังเกตเห็นได้ชัด และมีอยู่ต่อนหนึ่งตัวหนังสือเกือบเหมือนกัน และเรียงไว้ผิดลำดับกันด้วยคือ ที่ข้าพเจ้านำมาพิมพ์นั้นเป็นดังนี้ :-

ชีนา นานาวรสมัยุตตา	สตตปการลنگตา
วตตปิตตทิสลขชชตา	พทททททตตตตตตต
อเสสา วลลลล ยนต	อนนตชชชชชชช
วสโตะ เม สกททท	สทท สทททททท

ส่วนฉบับที่ลอกกันมานี้ เป็นดังนี้ :-

[๑๒]

ชีนาณาพลสมัยุตเต	สตตปการลنگเต
วสโตะ เม สกททท	สทท สทททททท

[๑๓]

วตตปิตตททททท	พทททททตตตตต
อเสสา วลลลล ยนต	อนนตชชชชชชช

คำแปลไปเทียบดูตามตัวเลข บทไหน แปลว่าอะไร ได้เขียนเลขกำกับไว้ทุกบท ตั้งแต่เลข ๑ ถึง ๑๖

ในหนังสือเรื่อง **พระสมเด็จ ๓** ซึ่งรวบรวมโดย **ตรี ยัมปวาย** ก็ได้คัดคาถาชินบัญชร ฉบับของวัดมหาธาตุ ๓ ซึ่งสอบทานโดย **พระพิมลธรรม (อาจ อาสโภ ป.ธ. ๘)** มาพิมพ์ไว้ และได้ยึดถือคำแปลอย่างเดียวกับที่กล่าวมาแล้ว แต่ได้แปลเป็นรายดังต่อไปนี้

คาถาชินบัญชรคำร้าย

พระนราสภพุทธเจ้าเหล่าใด ประทับชัยบัลลังก์สถิต
ได้ทรงพิชิตพญามารพร้อมด้วยบริวารเสนา แล้วเสวย
อมฤตรสาคือพระจตุราริยสังประเสริฐสุด สมดังพระพุทธ
จำนงประสงค์ไว้

ข้า ๓ ขออัญเชิญไซรัปวงพระพุทธเจ้าเหล่านั้นยี่สิบ
แปดพลันครบพระองค์ทรงจอมมูนิ บรรดามีพระตันหังกร
พุทธะเป็นอาทิ จงดำริสถิตพร้อมเหนือกระหม่อมจอมขวัญ
ข้า ๓

อันองค์พระศาสดาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เปื้องศิรเกล้า ข้า ๓ ขออาราธนาประทับ ขอน้อมรับซึ่งพระ
ธรรมจงประจำสองดวงเนตร พระสงฆ์เขตคุณธรรมสถิต
ข้าทรวงอรุรา

ข้าฯ ขออาราธนาพระอนุรุธมผลุดกลางใจ พระ
 สารีบุตรได้ปรากฏการณ์ ณ ด้านขวา พระโมคคัลลาน์
 สถิตเบื้องทิศซ้าย อีกทั้งฝ่ายพระอัญญาโกณฑัญญะ ณ
 เบื้องหลัง

แลรวมทั้งพระอานนท์เถระกับองค์พระราหูเจ้า
 อัญเชิญเข้าประทับกับโสดขวา ส่วนพระมหากัสสปะแล
 พระมหานามะนั้น สำเร็จปล้นเบื้องโสดซ้ายแห่งกายข้าฯ

ขออาราธนาพระพุทธโสภิตมหิทธิเลิศ องค์ประเสริฐ
 ด้วยพุทธสิริรังสีจ้า ดุจพระสุริยาส่องสว่างกระจ่างฤทธิ
 จงสถิตชานสารพางค์หว่างขุมขน

บันดาลลพระกุมารกัสสปะเถระเจ้า ผู้เพียรเฝ้า
 แสวงหาบุญทรงคุณอนเนก มีวาทะเป็นเอกพิจิตรคุณากร
 สถาพร ณ โอษฐ์ข้าฯ เป็นประจำ

ขอน้อมนำทั้งห้าองค์มหาเถระ คือองค์ท่านปุณณะ
 และพระองคุลีมาลมี อีกพระอุบาลี พระนันทะ และพระ
 สีวลีเถรา บันดาลมาเป็นจุนกระแจจะเจิมนลาตตุ

อีกทั้งหมู่พระอสีติมหาเถระแปดสิบบองค์ ซึ่งดำรง
พระพุทธานุสรณ์มหากิเลส ล้วนเรื่องเดชศีลพรตไพโรจน์
ยิ่ง สถิตสิ่งทุกอวัยวะละเอียดใหญ่

เบื้องหน้าไชร้งบังเกิดรัตนสูตรนั้น เมตตสูตรพลัน
ปรากฏ ณ เบื้องขวา องคุลิมาลสูตรสถิตเบื้องทิศซ้าย
ธัชคสูตรย้ายเยื้องฝ่ายเบื้องหลัง

ขอเชิญทั้งชั้นธปริตรแลโมรปริตรสูตร อีกอาณานาฎิย-
สูตรอันสมบูรณ์ มาเพิ่มพูนคุ้มครองป้องเวหน เช่นนพดล
เพดานอากาศอันประสิทธิ์

ส่วนพระปริตรและพระสูตรนานาพลัง ประดุจดัง
ปราการแก้วเจ็ดชั้นคุ้มกันข้า ฯ คือไม่ว่าจะประกอบกร
กิจชนิดใด เมื่ออยู่ในพระพุทธานุสรณ์แวดวรกาย

ขออุปัทวันตรายทั้งภายในและภายนอก เช่น กอง
ลมสำรอก ดีชาน อีกสมุฏฐานอื่นทั้งหลาย จงเรือดหาย
มลายสิ้นมเหลือเศษ ด้วยพระชินเดชมหัศจรรย์อนันตรคุณ

พระทรงบุญปางมหาบุรุษสุดประเสริฐ แลผู้เลิศ
พระอริยสาวกโปรดปกปัก แต่ข้า ฯ ผู้พำนักในภาคพื้นพุทธ
บวรแห่งพระชินันุสรณ์ในท่ามกลางตลอดกาล

ข้า ๆ ได้รับความอับอายเป็นอันดีขณะนี้แล้ว จึงคลาดแคล้วอุบัติเหตุด้วยพุทธเดชชินานุภาพ อาจบาราบหม่อมมิตรโดยอิทธิพระธรรมชัย แม้พองภัยพระสังฆานุภาพปราบปรามลง

ข้า ๆ ผู้คงพระสัทธรรมมานุภาวะและพระชินบัญญัติจึงอาจจรสวัสดีนิจนิรันดร เทอญ

อนึ่ง ในหนังสือเรื่อง สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) เล่มที่ ๑ ซึ่งรวบรวมโดย “ฉันทิชัย” และได้นำมาเผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ต่อมาองค์การค้าของคุรุสภา ได้จัดพิมพ์ขึ้นจำหน่ายเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ ก็ได้้นำคาถาชินบัญชรมาพิมพ์ไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เหมือนกับฉบับที่ข้าพเจ้าได้มาโดยหลวงพ่สมเด็จ ๆ มาบอกโดยวิธีเข้าทรง ฉบับของฉันทิชัยนี้ ข้าพเจ้าก็ได้นำมาพิมพ์ไว้ในที่นี้ด้วย เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างกัน คำไหนที่ต่างกันท่านจะเห็นได้ชัด โดยที่คำเหล่านั้นได้พิมพ์เป็นตัวเอนดังต่อไปนี้

ชยาสนาทตา พุทธา

จตฺตจจาสมํ รสํ
 ตณฺหํกราทโย พุทธา
 สพฺเพ **ปตฺติภูจิตา** มยฺหํ
 สีเส ปตฺติภูจิตํ มยฺหํ
 สงฺฆो ปตฺติภูจิตํ มยฺหํ
 ททเย อนุรฺรुทฺโธ จ
 โภณฺทณฺโณ **ปิฏฺฐิภาคสมิ**
 ทกฺขิณฺเณ สวเน มยฺหํ
 กสฺสโป จ มหานาโม
 เกสนฺเต **ปิฏฺฐิภาคสมิ**
 นิสินฺโน สิริสมฺปนฺโน
 กุมารกสฺสโป เถโร
 โส สยฺหํ วทเน นิจจํ
 ปุณฺโณ อํกุสิมาโล จ
 เถรา ปยจ อิเม ซาตา
 เสสาสีติ มหาเถรา
 ชวนตา สีลเตเชน
 รตนํ ปุโรโต อาสิ
 ฐชคฺคํ ปจฺฉโต อาสิ
 ขนฺธโมรปฺริตตถจ

เขตฺวา มาริ สวาหนํ
 เย ปวีสุ นราสภา
 อฏฺฐวีสติ นายกา
 มตถเก เต **มุณิสฺสรา**
 พุทฺโธ ธมฺโม ทวีโลจเน
 อูเร สพฺพคุณากโร
 สารีปุตฺโต จ ทกฺขิณฺเณ
 โมคคฺลลาโน จ วามเก
 อาสุํ อานนฺทราหุลา
 อุกาสุํ **วามโสตเก**
 สุริโยว ปภงฺกโร
 โสภิตํ **มุณีปฺนฺคโว**
 มเหสี **จิตฺรวาทโก**
 ปตฺติภูจาสิ คุณากโร
 อูปาลินนฺทสีวสี
 นลาเต ติลกา มม
 ชิตวณฺโตะ ชิโนรสา
 อํคมงฺเคสุ สณฺจิตา
 ทกฺขิณฺเณ เมตตฺตสฺสุตตํ
 วามे อํกุสิมาลยํ
 อาฏานาฏฺเวยสฺสุตตํ

อากาศ ฌหนิ อาสี	เสสาปการสนจิตา
ชีนา นานาพลสัยุดตา	สตตปการลงกตา
วาทปิตตาทิสถชาติา	พาหิรชมตตูปททวา
อเสสา วินยั ยนตุ	อนนตชินเตชสา
วสโต เม สกัจเจน	สทา สมพุทธปถชเร
ชินปถชรมชฎมहि	วิหรนตัม มหิตเล
สทา ปาเลนตุ มั สพเพ	เต มหาปุริสาสภา
อิจเจวมนโต สุกตโต	สุรกโข ชินานุภาเวน
ชิตูปททโว ฌมมานุภาเวน	ชิตาริสงโฆ สงฆานุภาเวนาหิ
ชิตนตฺราโย จรามิ	ฌมมานุภาวปาลีโตติ ฯ

คำแปลดังต่อไปนี้ ท่านเจ้าคุณ พระศาสนโสภณ (เจริญ สุวฑฒโน ป.ธ. ๙)* เจ้าอาวาส วัดบวรนิเวศวิหาร ได้แปลเอาไว้มานานมาแล้ว ตั้งแต่สมัยมีสมณศักดิ์เป็นพระโสภณคณาภรณ์ ซึ่งฉันทึชัยได้นำมาพิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มนี้ได้กล่าวอ้างมาแล้ว

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่าใด ผู้ไม่ต้องทำสายธนู และลูกศร ก็ทรงชนะมารพร้อมทั้งพาหนะ ทรงเป็นผู้เลิศในรชน ทรงดีมรสคือสัจจะ ๔ อันเลิศ ฯ

*สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (๒๕๓๗ - ปัจจุบัน)

พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านั้น ๒๘ พระองค์ มี
พระตถันท์กรเป็นต้น เป็นพระมุนีเจ้าผู้นำโลก ทุกพระองค์
ประดิษฐานอยู่บนกระหม่อมของข้าพเจ้า ฯ

พระพุทธเจ้าประดิษฐานอยู่บนศิระษะของข้าพเจ้า ฯ
พระธรรมเจ้าประดิษฐานอยู่ที่ตาทั้งสองของข้าพเจ้า ฯ

พระสงฆ์เจ้าผู้เป็นอากรแห่งคุณทั้งปวงประดิษฐาน
อยู่ที่อุระประเทศของข้าพเจ้า ฯ

พระอนุรุธะประดิษฐานอยู่ที่หทัย ฯ พระสารีบุตร
ประดิษฐานอยู่ ณ เบื้องขวา ฯ

พระโกณฑัญญะประดิษฐานอยู่ ณ เบื้องหลัง ฯ
พระโมคคัลลานะประดิษฐานอยู่ ณ เบื้องซ้าย ฯ

พระอานนท์และพระราหุลประดิษฐานอยู่ ณ หูขวา
ของข้าพเจ้า ฯ

พระกัสสป และพระมหานามทั้งสองประดิษฐานอยู่
ณ หูซ้าย ฯ

พระโสภิต ผู้ถึงพร้อมด้วยสิริ เป็นพระมุนีผู้ประเสริฐ
เพียงดั่งดวงอาทิตย์ส่องแสงสว่างประทับ ณ ที่สุดผมส่วน
เบื้องหลัง ฯ

พระกุมารกัสสปเถระ ผู้มหาฤๅษี ผู้กล่าวคำอันวิจิตร เป็นบ่อเกิดแห่งคุณนั้น ประดิษฐานอยู่ที่ปากของข้าพเจ้า เป็นนิตย

พระเถระ ๕ พระองค์ ผู้มีคุณเด่นเหล่านี้ คือ พระ
 ปุณณะ ๑ พระองคุลิมาล ๑ พระอุบาลี ๑ พระนันทะ ๑
 พระสีวลี ๑ อยู่ที่หน้าผากของข้าพเจ้า ฯ

พระมหาเถระแปดสิบพระองค์ที่เหลือผู้ชนะ ผู้เป็น
 สาวกของพระพุทธเจ้าผู้ชนะ รุ่งเรืองอยู่ด้วยเดช คือศีล
 สถิตอยู่ที่ ณ อวัยวะใหญ่น้อยทั้งหลาย ฯ

พระรัตนปริตรอยู่เบื้องหน้าฯ พระองคุลิมาลปริตร
 อยู่เบื้องซ้าย พระธชัคคปริตรอยู่เบื้องหลัง พระเมตตสุตต
 ปริตรอยู่เบื้องขวา ฯ

พระขันธปริตร พระโมรปริตร พระอาณานาฎิย-
 สุตตปริตร เป็นหลังคาเครื่องปิดกั้นอากาศ พระปริตร
 ที่เหลือสถิตมั่นเป็นกำแพง ฯ

พระผู้ชนะทั้งหลาย ผู้ประกอบพร้อมด้วยกำลังต่าง ๆ
 ประกอบเป็นกำแพงเจ็ดชั้น ฯ

อาหารทั้งหลาย เกิดจากลมและดีกำเริบ เป็นต้น
อุปัทวะทั้งภายนอกภายใน จนถึงความพินาศไปไม่เหลือ
ด้วยเดชแห่งพระพุทธเจ้าผู้ชนะไม่มีที่สิ้นสุด ๆ

เมื่อข้าพเจ้า กล่าวบัญชาของพระสัมพุทธเจ้าตาม
กิจของตนอยู่ทุกเมื่อ ขอพระพุทธเจ้าผู้มหาบุรุษประเสริฐ
เหล่านั้นทั้งหมด จงอภิบาลรักษาข้าพเจ้าอยู่ในท่ามกลาง
แห่งบัญชา คือ วงเขตอันกว้างใหญ่ไพศาลเพียงตั้งพื้น
แผ่นดินทุกเมื่อ ๆ

พระชินบัญชรมนต์คุ้มครองดีรักษาดี ด้วยประการ
ฉะนี้ ข้าพเจ้าเป็นผู้ชนะอุปัทวะด้วยอานุภาพแห่งพระ
พุทธเจ้าผู้ชนะ เป็นผู้ชนะหมู่ข้าศึกด้วยอานุภาพแห่งพระ
ธรรมเจ้า เป็นผู้ชนะอันตรายด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์
เจ้า เป็นผู้อันอานุภาพแห่งพระธรรมอภิบาลรักษาแล้ว
ประพตติอยู่ เทอญ ๆ

คาถาชินบัญชรตามที่คัดลอกกันมา และถือกันว่า
เป็นฉบับที่หลวงพ่อบรมเต็จ ๆ ได้แต่งไว้ นั้น ก็มีเท่าที่รวบรวม
มาพิมพ์ไว้ให้ดูนี้เท่านั้น คาถาต่าง ๆ เหล่านี้จะต้อง
พิจารณาด้วยความละเอียด และต้องมีพื้นฐานความรู้บาสิอยู่
บ้าง ไม่เช่นนั้นก็จะเกิดความฉงนสนเท่ห์ ไม่รู้ว่าคาถาที่

นำมาเปรียบเทียบซึ่งมีที่มาต่าง ๆ กันนี้ มีความแตกต่างกันตรงไหนบ้าง การที่ข้าพเจ้าพยายามรวบรวมคาถาซินบัญชรจากที่ต่าง ๆ มาเปรียบเทียบไว้ให้คุณนี้ ก็เพื่อต้องการที่จะชี้ให้เห็นว่า :-

คาถาซินบัญชรที่หลวงพ่อบรมเตจ ๆ มาบอกด้วยตัวของท่านเองโดยวิธีการเข้าทรงนั้น ควรจะยึดถือเป็นฉบับ ที่ถูกต้องและสมบูรณ์ได้เพียงไร

และอีกอย่างหนึ่งก็เพื่อเป็นข้อพิสูจน์ว่า :-

คาถาซินบัญชรที่ข้าพเจ้าอ้างว่า ได้มาโดยวิธีการเข้าทรงนั้น ไม่มีการหลอกลวงแต่ประการใด เพราะฉบับต่าง ๆ เท่าที่มีอยู่ ก็ได้นำมาเปรียบเทียบไว้ให้คุณแล้ว ซึ่งจะเห็นว่า มีข้อความอยู่หลายตอนไม่เหมือนของเก่า

ฉะนั้น ถ้าหากคุณศรีเพ็ญซึ่งเป็นคนทรงได้ท่องจำคาถานี้ไว้ก่อน ข้อความที่กล่าวออกมาในขณะที่เข้าทรงนั้น ก็จะต้องเหมือนกับฉบับใดฉบับหนึ่งที่คัดลอกกันมา และที่น่าเชื่อที่สุด ก็คือ :-

ส่วนที่แปลกออกไปนั้น มีความหมายดีกว่าที่คิดลอกกันมา

แต่บางคนก็อาจจะสงสัยต่อไปอีกว่า ส่วนที่แปลกออกไปนั้น เป็นเพราะข้าพเจ้าได้แต่งเสียใหม่ แล้วก็ให้คุณศรีเพ็ญทองจำเอาไว้ เพราะฉะนั้น ในเวลาเข้าทรงจึงสามารถกล่าวออกมาได้อย่างนี้ ถ้าหากคนไหนจะสงสัยไป อย่างนี้อีก ข้าพเจ้าก็ไม่ขอแก้ตัวและไม่อธิบายอะไรทั้งสิ้น เพราะข้าพเจ้ารู้ว่า คาถาชินบัญชรนี้ ข้าพเจ้าก็จำไม่ได้ เพราะโดยปกติข้าพเจ้าไม่ได้สนใจในเรื่องอย่างนี้ ข้าพเจ้ายอมรับว่าเคยเห็นเคยได้ยินมาบ้างแต่ก็เพียงผ่าน ๆ และไม่เคยคิดที่จะท่องจำ เพราะโดยปกติข้าพเจ้าเป็นคนไม่สนใจเกี่ยวกับเรื่องของขลัง เครื่องราง เวทย์มนต์คาถา ที่ถือกันว่า ศักดิ์สิทธิ์อย่างนั้นอย่างนี้ นี่คือความสัตย์จริง แม้ในปัจจุบันนี้ข้าพเจ้าเอง ก็ไม่ได้ใช้คาถาชินบัญชรเพื่อความศักดิ์สิทธิ์ดังที่คนทั้งหลายเชื่อถือ แต่ข้าพเจ้าเข้าใจเหตุผลของการใช้คาถานี้ และก็ยอมรับว่า ถ้าผู้ใดหมั่นภาวนาด้วยใจที่เป็นสมาธิ และเข้าใจความหมายทุกคำ ก็สามารที่จะมีอำนาจจิตเกิดขึ้นได้ แต่ถึงอย่างไร ข้าพเจ้าก็ยังคงยึดถือหลักที่ว่า วิชาของแต่ละบุคคล คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่อยู่เหนือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งปวง เพราะฉะนั้น โดยใจจริง

ข้าพเจ้าจึงสนใจแต่ในทางปฏิบัติ เพื่อที่จะยกระดับจิตใจของตนเองให้สูงขึ้น สำหรับคนที่ได้รู้จักข้าพเจ้ามานาน และได้อ่านหนังสือที่ข้าพเจ้าเขียนมามาก ก็ย่อมจะทราบได้ดีว่า ข้าพเจ้ามีนิสัยดังที่กล่าวมา เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่ว่า คาถาชินบัญชรในสวนที่แปลกออกไปนั้น คือข้าพเจ้าได้แต่งเอาไว้เอง และก็เอามาอ้างว่าเป็นคำของหลวงพ่อสมเด็จ ฯ ซึ่งผู้ที่คิดอย่างนี้ก็ต้องลงความเห็นว่าการเข้าทรงที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้วนั้น เป็นเรื่องหลอกลวง

ใครจะคิดอย่างไรก็ตาม ข้าพเจ้าไม่สนใจ เพราะทุกคนมีสิทธิ์ที่จะคิดอย่างไรก็ได้ แต่ก็อย่าลืมนะ **คนเรามีวิบากมาอย่างไร ก็คิดได้เพียงแค่นั้น** และต่อจากนี้เพื่อต้องการที่จะชี้ให้เห็นว่า คาถาที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ ได้แต่งไว้นั้น ท่านก็บอกว่า ท่านได้ดัดแปลงแก้ไขมาจากของเก่าที่มีอยู่แล้ว เพราะฉะนั้น ในลำดับต่อไปนี้ ข้าพเจ้าจะได้คัดลอกคาถาชินบัญชร ซึ่งมีมาก่อนที่หลวงพ่อสมเด็จ ฯ จะได้แต่งขึ้น เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่ต้องการจะศึกษาเรื่องนี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

ชินปณฺชฺรปริตฺตํ (ฉบับสิงหน)

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

๑

ชฺยาสนคตา วีรา
จตุสจฺจามตรสํ

เชตฺวา มารํ สวาหิณี
เย ปิวิสุ นราสกา

๒

ตณฺหฺงกราทโย พุทฺธา
สพฺเพ ปติภูจฺจिता มยฺหํ

อภูจฺจิสฺติ นายกา
มตฺถเก เต มฺนิสฺสรา

๓

สิเร ปติภูจฺจิตฺ พุทฺโธ
สงฺฆเ ปติภูจฺจิตฺ มยฺหํ

ธมฺโม จ มม โลกฺเจ
อุเร สพฺพคฺคณาโร

๔

หทฺเย อนฺรุทฺโธ จ
โกณฺชฺลโย ปิภูจฺจิกาสฺมี

สาริปฺุตโต จ ทกฺขิณฺ
โมคคฺลลาโน หิ วามเก

๕

ทกฺขิณฺ สวเน มยฺหํ
กสฺสโป จ มหานาโม

อาหุํ อานนฺทราหุลา
อุภอสฺสุ วามโสตเก

๖

เกสบุตร ปิฎกภาคสมิ
นิสินโน สิริสมปนโน

สุริโย ว ปภังกร
โสภีโต มุนิปุญจโว

๗

กุมารกสสโป นาม
โส มยหิ วทเน นิจจ

มเหสี จิตตวาทโก
ปติภูจาสี คุณากโร

๘

ปุณฺโณ องฺคุลิมาโล จ
เถรา ปยจ อิเม ชาตา

อุปาลินนทสีวลี
ลลาภู ทิลกา มม

๙

เสสาสีตี มหาเถรา
ชลนฺดา สีลเตเชน

วิชิตา ชินสาวกา
องฺคมงฺเคสุ สณฺจิตา

๑๐

รตนํ ปุโรโต อาสี
ธชคฺคํ ปจฺจโต อาสี

ทกฺขิเณ เมตตสุตฺตกํ
วาเม องฺคุลิมาลํ

๑๑

ขนฺธโมรปริตฺตยจ
อากาสจฺจหนํ อาสี

อาฏานาภฺยสุตฺตกํ
เสสา ปาการสณฺจิตา

๑๒

ชินาณาพลสํยุตฺเต
วสโต เม อตฺตริกฺจเณ

ธมฺมปาการลงฺกเต
สทา สมฺพุทฺธปญฺชเร

๑๓

วาทปิตตาทิสถชาตา	พาหิรชมตตูปททวา
อเสสา วิลยํ ยนตุ	อนนตคุณเตชสา

๑๔

ชินปถชรมชณฎจํ	วิหรนตํ มหิตเล
สทา ปาเลนตุ มํ สพเพ	เต มหาปุริสาสภา

๑๕

อิจเจวมจจนตกโต สุรกโข
 ชินานุภาเวน ชิตูปททโว
 พุทธานุภาเวน หตาริสํโม
 จรามิ สหุธมมณูภาวปาลีโต

๑๖

อิจเจวมจจนตกโต สุรกโข
 ชินานุภาเวน ชิตูปททโว
 ธมมานุภาเวน หตาริสํโม
 จรามิ สหุธมมณูภาวปาลีโต

๑๗

อิจเจวมจจนตกโต สุรกโข
 ชินานุภาเวน ชิตูปททโว
 สัมมานุภาเวน หตาริสํโม
 จรามิ สหุธมมณูภาวปาลีโต

๑๘

สทธรรมปาการปริกษิตโตสมิ
อฏฐาริยา อฏฐาธิสาสุ โหนติ
เอตถนตเร อฏฐนาถา ภาวนติ
อุทธี วิตาน 2 ซินา จูฑา เม

๑๙

ภินทนต์ มารเสนํ มม สิริสิ จิตโต โพธิมารุยห สตถา
โมคคผลลาโนสิ วาเม วสติ ภูชกฏเฐ ทกขิณเฐ สาริปุตโต
ธมโม มชฺเฒ อูรสมิ วิหริติ ภาวโต โมกขโต โมรโยนี
สมปตโต โพธิสโต จรณยุคคโต ภาณุโลเกกนาถ

๒๐

สพพาวมงฺคลมฺพททวทฺฐนฺนิมิตฺตํ
สพพีตีโรคหนโทสมเสสนินฺหา
สพพนฺตรายภยทฺสุสฺสปีนํ อกนฺตํ
พฺพุธานุภาวปวเรน ปยาตุ นาสํ

๒๑

สพพาวมงฺคลมฺพททวทฺฐนฺนิมิตฺตํ
สพพีตีโรคหนโทสมเสสนินฺหา
สพพนฺตรายภยทฺสุสฺสปีนํ อกนฺตํ
ธมมานุภาวปวเรน ปยาตุ นาสํ

๒๒

สพพาวมมงคลมุกุททวาทุนิมิตต์

สพพีตีโรคหนสมเสสนินทา

สพพนตรายภยทุสสุปนี อกนตํ

สัฆานุภาวปวเรน ปยาตุ นาสํ

ชินปญชรปริตต์ นิฎจิตต์

รัตนปญชรคาถา

คัดจาก

สงขยาปกาสกฎีกา

๑

ชยาสนาคตา วีรา

ชิตวา มารํ สุวาหนํ

จตุสจจามตรสํ

เย ปวีสุ นราสภา

๒

ตณหงกราทโย พุทธา

อฎฐวีสติ นายกา

สพเพ ปติฎจिता มยหํ

มตถเก เต มุณิสสรธา

๓

สีเส ปติภูจित โนสิ
สีโม ปติภูจित มยหิ

พุทุโธ ธมโม ทวีโลจเน
อุเร สพพคุณากโร

๔

ททย อนรุทุโธ จ
โกณฑลโย ปจฉาภาคสมิ

สารีปุตโต จ ทกขิเณ
โมคคลลาโน จ วามเก

๕

ทกขิเณ สวเน มยหิ
กสสโป จ มหاناโม

อาสุ อานนุทราหุลา
อุโฆสุ วามโสตเก

๖

เกสนเต ปิภูจิจาคสมิ
นิสินโน สิริสมปนโน

สุริโยว ปภงโร
โสภิต มุณีปงคโว

๗

ปญโญ องคุลิมาโล จ
อิเม ปญจ มหาเถรา

อุปาลินนทสีวลี
นลาเต ติลกา วีย

๘

เต หิ เสสา มหาเถรา
ชลนตา สีลเตเชน

ชิตวานโต ชินรสา
องคมงเคสุ สณจิตา

๙

รตนํ ปุโรโต อาสิ
ธชคค์ ปจฉโต อาสิ

ทกฺขิเณ เมตตสฺสุตฺตกํ
วามเ องฺคฺลิมายํ

๑๐

ขนุธโมรปฺริตฺตถจ
อากาเส ฉทน์ อาสิ

อาฏานาฏฺวิยสฺสุตฺตกํ
เสสา ปาการลงฺกตา

๑๑

ชินานํ พลสํยฺตฺเต
วสโต เม อกฺิจเณ

ธมฺมปาการลงฺกเต
สมฺมาพฺพุทฺธปฺลชเร

๑๒

วาทปิตฺตาทิสถฺชาตา
อเสสา วินาสํ ยนฺตุ

พาหิรชฺฌตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
อนนตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

๑๓

ชินปฺลชฺรมชฺฌมฺหิ
สทา ปาเลนฺตุ สํ สพฺเพ

วิหรนฺตํ มหิเตล
เต มหาปฺุริสาสกา

๑๔

ภโต อิจฺเจว เมกนฺตํ
คฺุณนกรสฺส สํฆสฺส

สุรฺกฺโข ชินเตชสา
ภเวยฺยํ สฺสุโต อหํ

รตนปฺลชฺรํ นิฏฺจิตํ

ข้าพเจ้ายอมรับว่า เราทำกันอย่างบกพร่องในการบันทึกหลักฐาน และถึงแม้ในปัจจุบันนี้ก็เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ก็เพราะข้าพเจ้าไม่มีความสะดวกในการทำงานหลายอย่าง คือ แปลว่าเรื่องทุกอย่างต้องทำด้วยตัวเองเกือบทั้งหมด ข้าพเจ้าไม่กล้าที่จะรบกวน หรือขอร้องให้ใครเข้ามาช่วยเหลือ

และอีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้ายังไม่อยากที่จะให้เรื่องในทำนองนี้กลายเป็นข่าวครีกโครม ซึ่งจะทำให้ข้าพเจ้าต้องลำบากหลายอย่าง โดยเฉพาะ ก็คือจะทำให้ข้าพเจ้าไม่มีเวลาที่จะทำงานอย่างอื่น ซึ่งมีความสำคัญยิ่งกว่าที่จะมาสนใจอยู่แต่เรื่องการเข้าทรง หรือการติดต่อทางวิญญาณ แต่ถ้าหากเมื่อใด ข้าพเจ้าพร้อมที่จะอุทิศเวลาให้กับประชาชนได้ทั้งหมด และข้าพเจ้าได้ทำทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นสำหรับส่วนตัวเรียบร้อยแล้ว การพิสูจน์ในเรื่องนี้ ก็จะต้องทำกันอย่างเปิดเผยในที่สาธารณะ และจะต้องมีการบันทึกหลักฐานไว้พร้อมหมดทุกอย่าง อย่างน้อยก็เพื่อเป็นเครื่องยืนยันด้วยการพิสูจน์ออกมาให้ชัดเจนว่า คนเราตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วก็มีชีวิต ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนคำสอนของพระพุทธเจ้าในส่วนที่ประชาชนทั่วไปไม่ค่อยจะเชื่อว่าเป็นความจริง

รายนามผู้มีจิตศรัทธาร่วมทำบุญหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
(หนังสือ อ.พร รัตนสุวรรณ)

๑. ห้างทองเทพนำชัย (เตาปูน) โดย
คุณแหลม-คุณชลิกา โจรจนโกศล และครอบครัว ๘,๐๐๐ บาท
๒. ห้างทองเทพนำชัย (นนทบุรี) โดยคุณชาญวิทย์ ภัณฑธรรมกุล ๖,๐๐๐ บาท
๓. คุณอวยชัย-คุณศมานันท์ ภัณฑธรรมกุล และครอบครัว ๑๔,๐๐๐ บาท
๔. ดร.นันทพล-คุณอโณทัย-คุณวันปิยะ โจรจนโกศล ๓,๐๐๐ บาท
๕. คุณพจน์-คุณกาญจน์ภรณ์-คุณกฤษณ์พีระ รัตนธรรมศรี ๓,๐๐๐ บาท
๖. คุณทศพล-คุณภคมน-ด.ญ.สุภัทสร-ด.ญ.วรัปสร ภัณฑธรรมกุล ๑๖,๐๐๐ บาท
๗. โรงงานทองเทพนำชัย ๑๕,๐๐๐ บาท
๘. คุณอภิรักษ์ ภัณฑธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๙. คุณธงชัย-คุณนฤมล-คุณวรัญญา จึงประพฤติ และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท
๑๐. ครอบครัววีศรีสุธัญลักษณ์ ๙,๐๐๐ บาท
๑๑. คุณฮั่ว-คุณพรมมา หอมศิริวรรณ, คุณสิทธิชัย-คุณปาริชาติ
ด.ช.วณฤทธิ์-ด.ญ.อุสา หอมศิริวรรณ และ
บริษัท สำนักกฎหมาย สิทธิชัยแอนด์แอสโซซิเอทส์ จำกัด ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๒. คุณศักดิ์-คุณรัชนี วงศ์กวีสกุล และครอบครัว ๑๕,๐๐๐ บาท
๑๓. คุณพ่อเม่งซี่ แซ่ฮั่ว-คุณแม่อาบัว แซ่ตั้ง ๓,๐๐๐ บาท
๑๔. คุณพ่อเล็ก-คุณแม่สินี ภัณฑธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๕. คุณพ่อใจเที่ยง แซ่แต้-คุณแม่แจ็กเกีย แซ่เลี้ยว ๓,๐๐๐ บาท
๑๖. คุณอรพรรณ-คุณรักษ์พงษ์ ภัณฑธรรมกุล ๓,๐๐๐ บาท
๑๗. ห้างทองไทยศิลป์ ๑ โดยคุณวิศรุต-คุณรัชนี บุญบรรเจิดสุข ๕,๐๐๐ บาท
๑๘. ห้างทองไทยศิลป์ ๒ โดยคุณสุวรรณ-คุณลภัก บุญบรรเจิดสุข
และครอบครัว ๖,๐๐๐ บาท

๑๙. ห้างทองไทยศิลป์ ๓ โดยคุณสุรชาติ-คุณกิตติมา บุญบรรเจิดสุข และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๐. คุณพ่อประเสริฐ-คุณแม่อ้าย บัญบรรเจิดสุข	๓,๐๐๐ บาท
๒๑. คุณจีระชัย-คุณทัศนีย์ ไกรกังวาล และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๒. คุณกิตติ-คุณวันทนี รัตนศรีวิจิตร และครอบครัว	๖,๐๐๐ บาท
๒๓. คุณตาซีเอี้ยง แซ่ฉั่ว-คุณยายโซว แซ่ลิ้ม	๓,๐๐๐ บาท
๒๔. คุณเอี้ยงฮวง บุญบรรเจิดสุข	๖,๐๐๐ บาท
๒๕. คุณทวี-คุณนัยนา สีลาเวชบุตร	๓,๕๐๐ บาท
๒๖. คุณศุภกฤต สีลาเวชบุตร และครอบครัว	๓,๐๐๐ บาท
๒๗. คุณปริญญา-คุณลानी สีลาเวชบุตร	๓,๐๐๐ บาท
๒๘. คุณภิญญาดา สีลาเวชบุตร	๓,๐๐๐ บาท
๒๙. ครอบครัวอมรสิทธิ์	๘,๐๐๐ บาท
๓๐. คุณชัชชัย จันทร์ศุภฤกษ์	๓,๐๐๐ บาท
๓๑. บริษัท ปารมิตา สตูดิโอ จำกัด	๓,๐๐๐ บาท
๓๒. ครอบครัวหงส์เงิน	๕,๐๐๐ บาท
๓๓. คุณณัฐพล-คุณศุภาวณี ศรีสุธีญลักษณ์	๓,๐๐๐ บาท
๓๔. คุณนริศ เรืองเชียงแสน-คุณแม่บุญมี คำเอี่ยม	๓,๐๐๐ บาท
๓๕. คุณสุวัชร เล็กศรีสกุล และครอบครัว	๓,๐๐๐ บาท

ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓

สิ่งศักดิ์สิทธิ์

ภาค ๒

- อันที่จริงหนังสือเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้แนวความคิดมาจากการศึกษา *คาถาชินบัญชร ของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม* โดยเฉพาะคาถาชินบัญชรบทแรก ได้ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นถึงแนวทางอย่างสว่าง ในอันที่จะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมืองอย่างได้ผล

- คาถาชินบัญชรนี้ข้าพเจ้าได้มาโดยหลวงพ่อสเม็เต้จา ได้มาบอกด้วยตัวท่านเองโดยอาศัยวิธีการเข้าทรง และความเป็นมาของคาถาชินบัญชรอย่างละเอียด จากหลวงพ่อสเม็เต้จา และเทพเจ้าองค์อื่น ๆ อีกหลายองค์ถึงแนวทางที่จะนำพระพุทธศาสนามาพัฒนาบ้านเมือง ดิตตามศึกษาได้จากหนังสือเล่มนี้

- หนังสือเล่มนี้ตลอดทั้งเล่ม ข้าพเจ้าเขียนออกมาด้วยความแน่ใจ ไม่มีตอนใดที่ข้าพเจ้ารู้สึกคลุมเครือหรือไม่มั่นใจ แต่ถ้าหากจะมีอะไรผิดพลาดหรือเป็นเรื่องที่ไม่น่าจะเป็นไปได้อย่างไร ก็เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้ เพราะได้พยายามทำออกมาอย่างดีที่สุดแล้ว เรื่องนี้ขอให้เป็นที่หน้าทีของผู้อ่านจะตัดสินใจเอง และท่านผู้อ่านคนใดจะเชื่อหรือไม่เชื่อ จะขัดแย้งอย่างไรหรือไม่ ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะทำได้ ข้าพเจ้าก็ยินดีรับฟังด้วยความเต็มใจ และด้วยความเคารพในทัศนะของแต่ละบุคคล

พร รัตนธรรมา

